

Tartalom

IV Tájékoztatások

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

Európai Bizottság

2021/C 100/01	A Bizottság közleménye – A piacfelügyeletről és a termékek megfelelőségéről szóló (EU) 2019/1020 rendelet 4. cikkének gyakorlati alkalmazására vonatkozó iránymutatás a gazdasági szereplők és a piacfelügyeleti hatóságok számára ⁽¹⁾	1
2021/C 100/02	A Bizottság közleménye – Útmutató a valamely másik tagállamban jogszerűen forgalmazott áruk kölcsönös elismeréséről szóló (EU) 2019/515 európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazásához ⁽¹⁾	16
2021/C 100/03	A Bizottság közleménye – Iránymutatás az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 34–36. cikkének alkalmazásáról ⁽¹⁾	38

IV

(Tájékoztatások)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

A piacfelügyeletről és a termékek megfelelőségéről szóló (EU) 2019/1020 rendelet 4. cikkének gyakorlati alkalmazására vonatkozó iránymutatás a gazdasági szereplők és a piacfelügyeleti hatóságok számára

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2021/C 100/01)

1. BEVEZETES

A piacfelügyeletről és a termékek megfelelőségéről szóló (EU) 2019/1020 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁾ (a továbbiakban: a rendelet) a fogyasztók nem biztonságos és nem megfelelő termékektől való védelmét és minden gazdasági szereplő számára egyenlő versenyfeltételeket biztosító átfogó keretrendszert határoz meg.

Az Unió egységes piaca minden tagállamban lehetővé teszi a gazdasági szereplők számára a fogyasztókhoz és más végfelhasználókhoz való hozzáférést, feltéve, hogy mind a gazdasági szereplők, mind a termékeik megfelelnek azoknak az uniós jogi követelményeknek, melyek célja a biztonság, a környezetvédelmi teljesítmény és az egyéb közérdekek biztosítása. Ezeket a követelményeket a piacfelügyeleti hatóságoknak és az uniós piacra belépő termékek ellenőrzéséért felelős hatóságoknak⁽²⁾ („határforgalom-ellenőrzést végző hatóságok”) kell ellenőrizniük és betartatniuk. Ez azonban kihívást jelenthet, főként távértékesítés esetén.

A piacfelügyeletre és a termékmegfelelőségre vonatkozó új szabályoknak biztosítaniuk kell a követelményeknek való megfelelést. Ezek a szabályok segítenek minden gazdasági szereplő számára biztosítani az egyenlő versenyfeltételeket, azaz a tisztességtelen versennyel szembeni védelmet. Emellett a piacfelügyeleti hatóságokat is megóvják a vizsgálataik során felmerülő indokolatlan költségektől.

Ez az iránymutatás a rendelet legfontosabb rendelkezése, a gazdasági szereplők bizonyos uniós harmonizációs jogszabályok hatálya alá tartozó termékekkel kapcsolatos feladataira vonatkozó 4. cikk végrehajtására vonatkozik (ld. a 6. szakaszt). A 4. cikk lényegében előírja, hogy bizonyos, az uniós piacon forgalomba hozott termékek esetében szükség van egy uniós gazdasági szereplőre, aki kérés esetén információt szolgáltat az adott hatóságnak, vagy megtesz bizonyos intézkedéseket. Ezt a rendeletet 2021. július 16-tól kell alkalmazni (a rendelet 44. cikke).

Ez az iránymutatás útmutatást ad arra vonatkozóan, hogyan kell a gazdasági szereplőknek végrehajtaniuk a 4. cikket:

- a 2. szakasz bemutatja a cikk **hatályát**, valamint azt, hogy **melyik gazdasági szereplőnek** kell a 4. cikkben említett gazdasági szereplőként eljárnia egy adott termék vonatkozásában;
- a 3. szakasz tisztázza a 4. cikkben említett gazdasági szereplő **feladatait**; valamint
- a 4. szakasz további részleteket tartalmaz a 4. cikknek a 4. cikkben említett gazdasági szereplőként eljáró gazdasági szereplő típusától függő **gyakorlati alkalmazásáról**.

Továbbá mivel a 4. cikk célja a **piacfelügyeleti és a határforgalom-ellenőrzést végző hatóságok** munkájának elősegítése, az 5. szakasz bemutatja, hogyan alkalmazhatják a hatóságok ezt a követelményt a gyakorlatban.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1020 rendelete (2019. június 20.) a piacfelügyeletről és a termékek megfelelőségéről, valamint a 2004/42/EK irányelv, továbbá a 765/2008/EK és a 305/2011/EU rendelet módosításáról (HL L 169., 2019.6.25., 1. o.).

⁽²⁾ A tagállamok által a rendelet 25. cikkének (1) bekezdése alapján kijelölt hatóságok.

Az iránymutatás célja a gazdasági szereplőknek való segítségnyújtás és az egységes végrehajtás megkönnyítése. Kizárólag a 4. cikk alkalmazását érinti, és nem vonatkozik az általuk le nem fedett, a termékekre vonatkozó uniós jogszabályokra, melyek hasonló, de nem azonos követelményeket írhatnak elő ⁽³⁾. A jelen iránymutatás az elfogadásának napján hatályos uniós harmonizációs jogszabályokban foglalt követelményeket követi. Az uniós harmonizációs jogszabályokkal kapcsolatos átfogó útmutatás a jelen iránymutatásban hivatkozott *kék útmutatóban* olvasható ⁽⁴⁾. A Bizottság a más területeken bekövetkező további jogalkotási fejlemények ⁽⁵⁾ – például a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály – fényében aktualizálni fogja ezt az iránymutatást.

Ez a dokumentum mindössze iránymutatásként szolgál – jogi erővel kizárólag a rendelet szövege bír. Az iránymutatás az Európai Bizottság nézeteit tükrözi, így jogilag nem kötelező erejű. Az uniós jogszabályok kötelező érvényű értelmezésére kizárólag az Európai Unió Bírósága rendelkezik hatáskörrel. Az itt kifejezett vélemények nincsenek kihatással a Bizottságnak a Bíróság előtt esetleg képviselendő álláspontjára. Sem a Bizottság, sem a nevében eljáró más fél nem vállalja a felelősséget az itt található információk felhasználásáért.

2. HATÁLY ES ALKALMAZÁSI KÖR

2.1. Hatály

A 4. cikkben említett gazdasági szereplőre akkor van szükség, ha egy termék:

- egy vagy több, a 4. cikk (5) bekezdésében említett irányelv vagy rendelet, vagy más, a 4. cikkre kifejezetten hivatkozó jogszabály hatálya alá tartozik. Ezek az „ágazatspecifikus jogszabályok” a játékbiztonságra, az elektronikus berendezésekre, a rádióberendezésekre, az elektromágneses összeférhetőségre, az egyes veszélyes anyagok elektromos és elektronikus berendezésekben való alkalmazásának korlátozására („RoHS”), az energiával kapcsolatos termékekre („környezettudatos tervezés”), a gázüzemű berendezésekre, az építési termékekre, a gépekre, a kültéri berendezésekre („kültéri zajkibocsátás”), a robbanásveszélyes légkörben való használatra szánt felszerelésekre (ATEX), a nyomástartó berendezésekre, az egyszerű nyomástartó edényekre, a pirotechnikai árucikkekre, a kedvtelési célú vízi járművekre, a mérőműszerekre, a nem automatikus működésű mérlegekre, az egyéni védőeszközökre és a pilóta nélküli légi jármű-rendszerekre ⁽⁶⁾ („drónok”) terjednek ki ⁽⁷⁾; valamint
- forgalomba kerül az uniós piacon ⁽⁸⁾ – vagyis 2021. július 16-án vagy azt követően először hozzák forgalomba az Uniós piacon (az uniós piacon valamely termék kereskedelmi tevékenység keretében rendelkezésre bocsátják értékesítés, fogyasztás vagy használat céljára, ellenérték fejében vagy ingyenesen) ⁽⁹⁾ (a rendelet 4. cikkének (1) bekezdése és 44. cikke). Az online vagy egyéb távértékesítés útján értékesítésre kínált termékek akkor tekintendők a piacon forgalomba hozottnak, ha az ajánlat uniós végfelhasználókat céloz meg. Az értékesítésre kínálás akkor tekinthető uniós végfelhasználókra irányulónak, ha az érintett gazdasági szereplő bármely eszközzel valamelyik tagállamba irányítja tevékenységeit (a rendelet 6. cikke) (ez eseti alapon kerül meghatározásra, melyhez olyan releváns tényezőket kell figyelembe venni, mint például azok a földrajzi területek, ahová a feladás lehetséges, és az ajánlat, illetve a megrendelés vagy a fizetési lehetőségek céljára rendelkezésre álló nyelvek stb. ⁽¹⁰⁾).

Ezért azok a gazdasági szereplők, amelyek 2021. július 16-án vagy azt követően a 4. cikk által szabályozott terméket kívánják forgalomba hozni az uniós piacon, előbb kötelesek biztosítani egy, a 4. cikkben említett gazdasági szereplő meglétét az Unió területén. Ellenkező esetben 2021. július 16-tól kezdve ezek a termékek nem hozhatók forgalomba az uniós piacon.

⁽³⁾ pl. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/90/EU irányelve (2014. július 23.) a tengerészeti felszerelésekről és a 96/98/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 257., 2014.8.28., 146. o.), amely 13. cikkében előírja a tagállamok területén kívüli gyártók számára, hogy meghatalmazott uniós képviselőt nevezzenek ki; és az Európai Parlament és a Tanács 1223/2009/EK rendelete (2009. november 30.) a kozmetikai termékekről (HL L 342., 2009.12.22., 59. o.), melynek 4. cikke előírja a Közösségben egy „felelős személy” kijelölését. Ezekre nem terjed ki a 4. cikk és a jelen iránymutatás.

⁽⁴⁾ A Bizottság közleménye – Útmutató a termékekre vonatkozó uniós szabályozásról (2016) (HL C 272., 2016.7.26., 1. o.) vagy az ezt felváltó új dokumentum.

⁽⁵⁾ Javaslat: az Európai Parlament és a Tanács rendelete a digitális szolgáltatások egységes piacáról (a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály) és a 2000/31/EK irányelv módosításáról (COM(2020) 825, 2020. december 15.).

⁽⁶⁾ A pilóta nélküli légi jármű-rendszerekről és a pilóta nélküli légi jármű-rendszerek harmadik országbeli üzembentartóiról szóló, 2019. március 12-i (EU) 2019/945 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (HL L 152., 2019.6.11., 1. o.) 5. cikkének (3) bekezdésében meghatározottak szerint.

⁽⁷⁾ Az adott termékekre vonatkozó irányelvekről vagy rendeletekről az „Európa Önökért” (Your Europe) portálon található további információ; https://europa.eu/youreurope/business/product-requirements/compliance/identifying-product-requirements/index_hu.htm

⁽⁸⁾ A földrajzi hatály kiterjeszthető; azután például, hogy a rendelet bekerül az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás mellékletei közé, magában foglalja majd Izlandot, Liechtensteint és Norvégiát is.

⁽⁹⁾ Lásd a rendelet 3. cikkének (1) és (2) fogalom meghatározását.

⁽¹⁰⁾ A rendelet (15) preambulumbekkezdése. A forgalomba hozatallal kapcsolatos további részletekért (pl. az időpontokkal kapcsolatos információkért, beleértve azokat a termékeket, amelyek gyártása az értékesítésre felkínálás időpontjában még nem fejeződött be, valamint a kereskedelmi vásárokat készült termékeket is) lásd a kék útmutatót.

2.2. A 4. cikkben említett gazdasági szereplő meghatározása

A gazdasági szereplők négy típusa járhat el a 4. cikkben említett gazdasági szereplőként:

- az Unióban letelepedett gyártó ⁽¹¹⁾;
- egy (lényegénél fogva az Unióban letelepedett) importőr ⁽¹²⁾, amennyiben a gyártó nem az Unióban letelepedett;
- egy (lényegénél fogva az Unióban letelepedett) meghatalmazott képviselő ⁽¹³⁾, akit a gyártó írásbeli meghatalmazással a 4. cikk (3) bekezdésében meghatározott feladatoknak a gyártó nevében történő elvégzésére jelölt ki;
- az Unióban letelepedett logisztikai szolgáltató ⁽¹⁴⁾, ha nincsen az Unióban letelepedett gyártó, importőr vagy meghatalmazott képviselő.

A 4. szakasz ismerteti az ezen gazdasági szereplők az ágazatspecifikus jogszabályok szerinti szerepét, valamint azt, hogyan viszonyulnak ezek a 4. cikk szerinti feladataikhoz.

Az, hogy melyik gazdasági szereplő jár el a 4. cikkben említett gazdasági szereplőként, az ellátási lánc alapján dől el. Az 1. háttérmagyarázat rövid áttekintést ad erről a kérdésről, alatta pedig további magyarázat is található.

⁽¹¹⁾ A rendelet 3. cikkének (8) bekezdésében foglalt meghatározás szerint „az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely terméket gyárt, vagy terméket tervezet vagy gyártat, és az adott terméket saját neve vagy védjegye alatt forgalmazza”.

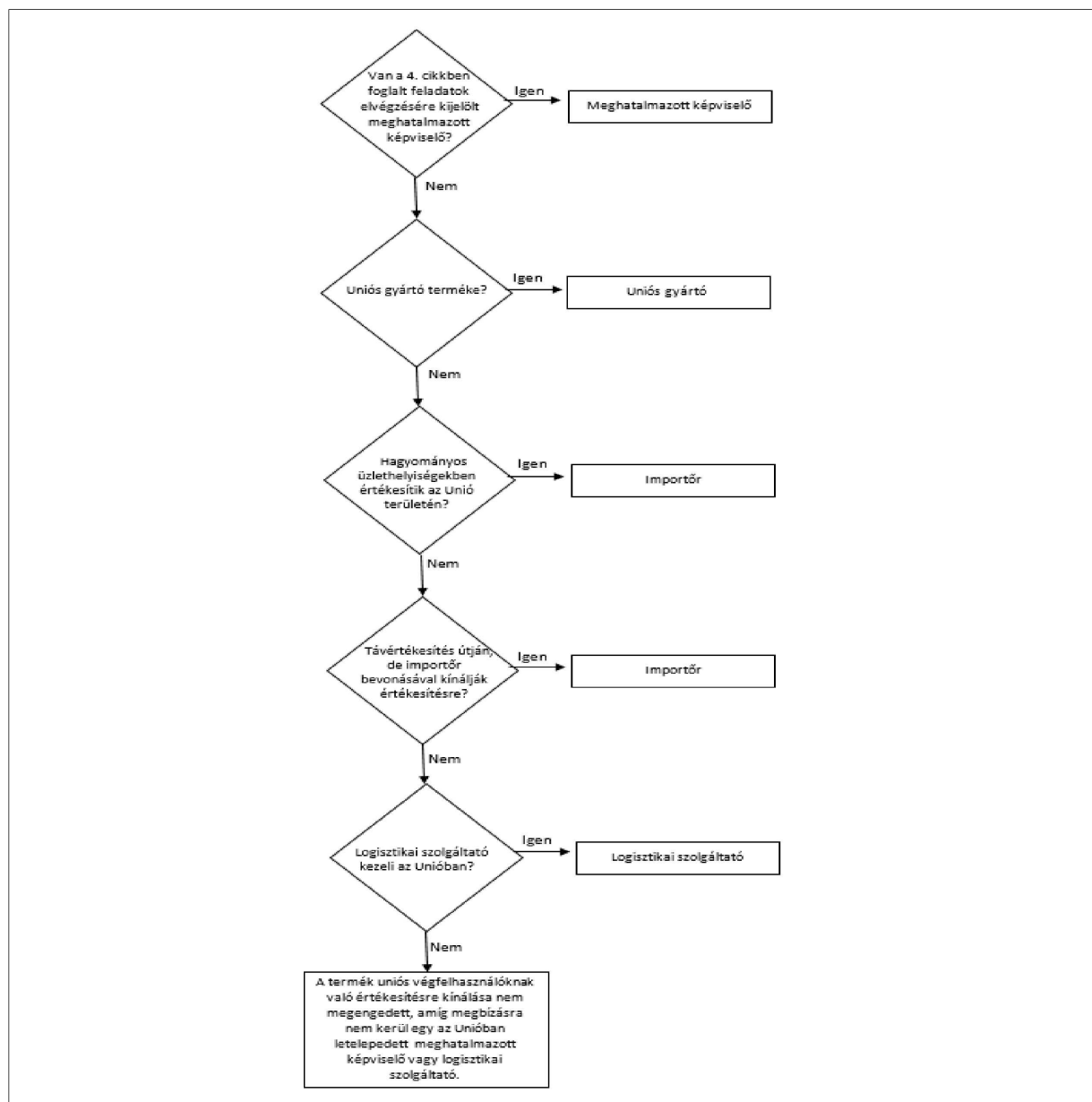
⁽¹²⁾ A rendelet 3. cikkének (9) bekezdésében foglalt meghatározás szerint „az Unióban letelepedett természetes vagy jogi személy, aki vagy amely harmadik országból származó terméket hoz forgalomba az uniós piacon”.

⁽¹³⁾ A rendelet 3. cikkének (12) bekezdésében foglalt meghatározás szerint „az Unióban letelepedett olyan természetes vagy jogi személy, aki vagy amely a gyártótól írásbeli meghatalmazást kapott arra, hogy a gyártónak a vonatkozó uniós harmonizációs jogszabályokból vagy az e rendelet követelményeiből fakadó kötelezettségeivel összefüggő meghatározott feladatok céljából a gyártó nevében eljárjon”.

⁽¹⁴⁾ A rendelet 3. cikkének (11) bekezdésében foglalt meghatározás szerint „az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely kereskedelmi tevékenysége során legalább két szolgáltatást kínál az alábbiak közül: raktározás, csomagolás, címzés és feladás, az érintett termékek tulajdonlása nélkül, kivéve a 97/67/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének 1. pontjában meghatározott postai szolgáltatásokat, az (EU) 2018/644 európai parlamenti és tanácsi rendelet 2. cikkének 2. pontjában meghatározott csomagkézbesítési szolgáltatásokat, valamint bármely más postai szolgáltatást vagy árufuvarozási szolgáltatást”.

1. háttérmagyarázat

A 4. cikkben említett gazdasági szereplő a különböző ellátási láncokban

1. lépés: Amennyiben a gyártó (függetlenül attól, hogy az Unióban letelepedett-e vagy sem) írásban megbíz egy **meghatalmazott képviselőt** a 4. cikk szerinti konkrét feladatok elvégzésével, a képviselő minősül a 4. cikkben említett gazdasági szereplőnek. Egyéb esetekben az ellátási lánc alapján dől el.
2. lépés: Az Unióban letelepedett gyártók termékeit – függetlenül attól, hogy online vagy hagyományos üzlethelyiségben kerülnek értékesítésre – általában az uniós gyártó hozza forgalomba ⁽¹⁵⁾. Ilyen termékek esetén az **uniós gyártó** minősül a 4. cikkben említett gazdasági szereplőnek (kivéve, ha kijelölt egy meghatalmazott képviselőt a 4. cikkben foglalt feladatok elvégzésére).
3. lépés: Az unión kívül letelepedett gyártók termékeit, amelyeket az Unión belül hagyományos üzlethelyiségekben értékesítenek, elvben egy importőr hozza forgalomba az uniós piacon ⁽¹⁶⁾. Ilyen termékek esetén az **importőr** minősül a 4. cikkben említett gazdasági szereplőnek (kivéve, ha a gyártó kijelölt egy meghatalmazott képviselőt a 4. cikkben foglalt feladatok elvégzésére). A 4.2. szakasz ismerteti, mi történik, ha ugyanazon terméktípus esetében több importőrrel beszélhetünk.
4. lépés: Az Unión kívül letelepedett gyártók online (vagy egyéb távértékesítés útján) értékesítésre kínált termékei esetében is lehet szó importőrrel, például aki maga kínálja online értékesítésre a termékeket, vagy azokat a későbbiekben online értékesítésre kínáló forgalmazónak értékesíti.
5. lépés: Amennyiben nincsen importőr, de a termékeket az Unióban letelepedett logisztikai szolgáltató kezeli, a **logisztikai szolgáltató** minősül a 4. cikkben említett gazdasági szereplőnek (kivéve, ha a gyártó kijelölt egy meghatalmazott képviselőt a 4. cikkben foglalt feladatok elvégzésére). Az importőrökkel és a meghatalmazott képviselőkkel ellentétben a logisztikai szolgáltatók nem állnak automatikusan hivatalos kapcsolatban a gyártóval, amely lehetővé tenné a számukra a 4. cikkben említett gazdasági szereplő feladatainak elvégzését. Éppen ezért meg kell állapodniuk azokkal a gazdasági szereplőkkel, amelyeknek logisztikai szolgáltatásokat nyújtanak („ügyfelek”), és biztosítaniuk kell, hogy előbb megkapják az ügyféltől vagy közvetlenül a gyártótól a 4. cikkben említett gazdasági szereplőként fennálló kötelezettségeik teljesítéséhez szükséges eszközöket (lásd a 4.4. szakaszt);
6. lépés: Amennyiben a terméket az Unió területén kívülről közvetlenül szállítják uniós végfelhasználóknak, és a 4. cikkben szereplő konkrét feladatok elvégzésére **meghatalmazott képviselőt** jelöltek ki írásban, ez a képviselő minősül a 4. cikkben említett gazdasági szereplőnek. Amennyiben a gyártó nem jelölt ki meghatalmazott képviselőt, a termék nem kínálható értékesítésre uniós végfelhasználóknak. Annak a gazdasági szereplőnek, amely uniós végfelhasználóknak kívánja értékesítésre kínálni a terméket ⁽¹⁷⁾, biztosítani kell, hogy a gyártó kijelöljön egy meghatalmazott képviselőt az adott termék vonatkozásában (lásd a 2. háttérmagyarázatot).

⁽¹⁵⁾ A rendelet 3. cikkében foglalt meghatározás szerint a gyártó „az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely terméket gyárt, vagy terméket tervezet vagy gyártat, és az adott terméket saját neve vagy védjegye alatt forgalmazza”. A meghatározás szerint az importőr „az Unióban letelepedett olyan természetes vagy jogi személy, aki vagy amely harmadik országból származó terméket hoz forgalomba az uniós piacon”. Ez azt jelenti, hogy ha a terméket az Unión kívül gyártják, de egy, az Unió területén belül megtalálható vállalkozás a saját neve vagy védjegye alatt forgalmazza azt, akkor ez a vállalat minősül gyártónak. Amennyiben pedig ez a gyártó hozza forgalomba a terméket az uniós piacon, akkor abban az esetben sem beszélhetünk a rendelet szerinti importőrrel, ha a tényleges behozatalt egy másik vállalat végzi.

⁽¹⁶⁾ Kivéve, ha a gyártásra az Unióban kerül sor, de a gyártó nincs az Unióban letelepedve. Ebben az esetben nincs szó sem az Unióban letelepedett gyártóról, sem importőrrel, ezért csak a meghatalmazott képviselő vagy a logisztikai szolgáltató járhat el a 4. cikkben említett gazdasági szereplőként.

⁽¹⁷⁾ Nem tévesztendő össze az ajánlatot mindössze online értékesítésre befogadó szervezettel; ezeket lásd a 2.4. szakaszban.

2. háttérmagyarázat

Az Unión kívül letelepedett gazdasági szereplő nézőpontja, aki online értékesítésre kíván termékeket kínálni uniós fogyasztóknak vagy más végfelhasználóknak: Hogyan biztosítsam a 4. cikkben említett gazdasági szereplő meglétét? (példa)

- Először is ellenőrizze, hogy a termékeket az uniós piacra szánták, és megfelelnek az uniós jogszabályoknak. Kétség esetén vegye fel a kapcsolatot a gyártóval.
- Amennyiben ezen a téren mindent rendben talál, kérdezze meg a gyártót, hogy kijelölt-e már meghatalmazott képviselőt ezen termékek vonatkozásában.
- Amennyiben igen, ellenőrizze, hogy a meghatalmazott képviselő neve és elérhetőségei az előírásoknak megfelelően kerültek feltüntetésre (ld. a 2.3. szakaszt).
- Ellenkező esetben vizsgálja meg (a gyártóval együttműködve) az alábbi lehetőségeket:
  - amennyiben a termékeket online piacon kívánja értékesítésre kínálni (lásd a 2.4. szakaszt), kínál-e az adott piacra meghatalmazott képviselői vagy logisztikai szolgáltatásokat?
  - amennyiben már értékesít olyan termékeket, amely esetében szükséges uniós meghatalmazott képviselő vagy hasonló szervezet (pl. kozmetikumokat, orvostechikai eszközöket vagy tengerészeti felszereléseket), vállalná-e az adott szervezet, hogy meghatalmazott képviselőként járjon el a 4. cikk által szabályozott termékek vonatkozásában?
  - vannak-e megfelelő kereskedelmi szervezetek, amelyek hozzáfér(het)nek a meglévő meghatalmazott képviselőkre vonatkozó információkhoz (mivel a 4. cikk hatálya alá tartozó termékek számos gyártója esetében előfordulhat, hogy már rendelkezik meghatalmazott képviselővel az Unión belül)?
- Miután talált egy potenciális meghatalmazott képviselőt, bizonyosodjon meg arról, hogy a gyártó engedélyezi számára a szükséges feladatok elvégzését (lásd a 3. és 4.3. szakaszt). Ezután győződjön meg arról, hogy a képviselő neve és elérhetőségei az előírásoknak megfelelően kerültek feltüntetésre (ld. a 2.3. szakaszt).
- Amennyiben egy logisztikai szolgáltató jár el a 4. cikkben említett gazdasági szereplőként, tegye meg a szükséges gyakorlati lépéseket, különös figyelmet fordítva arra, hogy a szervezet megkapja a kérdéses termékekre vonatkozó megfelelési/teljesítménynyilatkozatot. Ezután győződjön meg arról, hogy a név és az elérhetőségek az előírásoknak megfelelően kerültek feltüntetésre (ld. a 2.3. szakaszt).

2.3. A 4. cikkben említett gazdasági szereplővel kapcsolatos információk

A 4. cikkben említett gazdasági szereplő **nevét** (vagy bejegyzett kereskedelmi nevét/védjegyét) és **elérhetőségeit** (beleértve a postai címét is) legalább az alábbiak egyikén fel kell tüntetni (a rendelet 4. cikkének (4) bekezdése):

- a terméken;
- a csomagoláson, azaz a kereskedelmi csomagoláson;
- az árukötegen, azaz a kezelést és a szállítást megkönnyítő csomagoláson;
- a kísérő dokumentumon, pl. a megfelelési/teljesítménynyilatkozaton ⁽¹⁸⁾.

Megjegyzés: Amennyiben a 4. cikkben említett gazdasági szereplő uniós gyártó vagy importőr, általában az ágazatspecifikus jogszabályok értelmében is köteles megadni ezeket az információkat (lásd a 4. szakaszt). Ezek a követelmények szigorúbban meghatározhatják az információ feltüntetési helyét, és betartásuk kötelező.

A (jellemzően utcanévből/postafiókszámból, házszámból, irányítószámból és településnévből álló) postacím mellett megadható **weboldal** is, az azonban nem helyettesítheti a postacímet. Emellett az illetékes hatóságokkal folytatott gyors kommunikáció elősegítése érdekében érdemes egy e-mail-címet és/vagy telefonszámot is feltüntetni.

⁽¹⁸⁾ Az (elektronikus) vám-árnyilatkozaton való feltüntetés nem megfelelő, mivel az nem kíséri fizikailag a terméket.

Előfordulhat, hogy a terméken vagy a termék mellett **több gazdasági szereplő** neve és elérhetősége is fel van tüntetve. Bár nincs kifejezett követelmény arra nézve, hogy ezek előtt szerepeljenek a „manufactured by”, „imported by”, „represented by” vagy „fulfilled by” kifejezések, a feltüntetett információk nem vezethetik félre a piacfelügyeleti hatóságokat. Ahol a szereplő szerepe nincsen meghatározva, azt a hatóságoknak kell megállapítaniuk. Mindegyik gazdasági szereplőnek tudnia kell bizonyítani a saját szerepkörét. A „manufactured by”, „imported by”, „represented by” és „fulfilled by” angol nyelvű fogalmak lefordítása nem kötelező; ezek az angol fogalmak az Unió teljes területén könnyen érthetőnek tekinthetők.

A 4. cikkben említett gazdasági szereplő nevét és elérhetőségeit megfelelően fel kell tüntetni a termék szabad forgalomba bocsátására vonatkozó nyilatkozat a **vámhivatalhoz** való benyújtásakor (a rendelet 26. cikke (1) bekezdésének d) pontja). Ezért abban az esetben, ha a terméket az EU-ban szabad forgalomba bocsátásra szánták, és nem várható a termék további feldolgozása annak szállítása után⁽¹⁹⁾, az Uniót kívül található, termékeket értékesítésre kínáló gazdasági szereplőknek gondoskodniuk kell arról, hogy ezek az adatok a fent bemutatott módon kerüljenek feltüntetésre, szükség esetén a szállítás előtt feltüntetve azokat (vagy biztosítva azok feltüntetését).

2.4. Az online piactereken értékesített termékek

Az online piacterek olyan e-kereskedelmi szolgáltatások, ahol több gazdasági szereplő kínál termékeket értékesítésre⁽²⁰⁾. Termékértékesítési ügyletek megkötését teszik lehetővé egyrészt a gazdasági szereplők, másrészt pedig a végfelhasználók számára.

A 4. cikk alkalmazandó az online piactereken értékesített termékekre.

A cikk nem ró konkrét kötelezettséget azokra az online piacterekre, amelyek csak közvetítői szolgáltatásokat nyújtanak harmadik feleknek, és a 2000/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikke (b) bekezdésének hatálya alá tartoznak⁽²¹⁾. Abban az esetben, ha egy online piactér egy olyan, a 4. cikk hatálya alá tartozó termék uniós végfelhasználóknak értékesítésre való felkínálását közvetíti, melyre vonatkozóan nincs szó a 4. cikkben említett gazdasági szereplőről⁽²²⁾, és az online piactér jogellenes tevékenységről ténylegesen tudomást szerez (pl. egy piacfelügyeleti hatóság kellően pontos és megfelelően alátámasztott közleménye révén), csak a 2000/31/EK irányelv 14. cikkének (1) bekezdésében megállapított felelősségi mentességre hivatkozhat, ha miután ilyenről tudomást szerez, gyorsan és eredményesen eljár az információ eltávolítása vagy a hozzáférés letiltása érdekében.

Abban az esetben, ha az online piactér egyben gyártó, importőr, meghatalmazott képviselő vagy logisztikai szolgáltató is, az is minősülhet a 4. cikkben említett gazdasági szereplőnek.

3. A 4. CIKKBEN EMLITETT GAZDASÁGI SZEREPLŐ FELADATAI

Ez a szakasz kategóriákba sorolja a 4. cikkben említett gazdasági szereplő feladatait, és iránymutatást ad velük kapcsolatban. Ennek a gazdasági szereplőnek – főleg ha uniós gyártó vagy importőr – az ágazatspecifikus jogszabályok értelmében (a besorolásától függően) már egyébként is fennállhatnak az ezeket a feladatokat részben vagy teljesen lefedő kötelezettségei (lásd a 4. szakaszt).

Először is a 4. cikk (3) bekezdésének a) pontja értelmében a 4. cikkben említett gazdasági szereplőnek számos feladatot el kell végeznie, amikor **megkezdi tevékenységét**, vagy amikor egy **új terméket** vesz fel a portfóliójába:

⁽¹⁹⁾ A rendelet (53) preambulumbekkezdése emlékeztet arra, hogy az Unió Vámkodeks létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 269., 2013.10.10., 1. o.) 220., 254., 256., 257. és 258. cikke szerint az uniós piacra belépő azon termékeket, amelyek az alkalmazandó uniós harmonizációs jogszabályoknak való megfelelés érdekében további feldolgozást igényelnek, az ezen feldolgozást lehetővé tevő megfelelő vám eljárás alá kell vonni.

⁽²⁰⁾ A fogyasztói jogviták online rendezéséről, valamint a 2006/2004/EK rendelet és a 2009/22/EK irányelv módosításáról szóló, 2013. május 21-i 524/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (fogyasztói online vitarendezési irányelv) (HL L 165., 2013.6.18., 1. o.) 4. cikke (1) bekezdésének f) pontjában foglalt meghatározás szerint az „online piactér”: „a belső piacon az információk társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól szóló, 2000. június 8-i 2000/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv) 2. cikkének b) pontjában meghatározott szolgáltató, aki olyan szolgáltatást nyújt, amely egy online piac weboldalán keresztül online adásvételi és szolgáltatási szerződések megkötését teszi lehetővé fogyasztók és kereskedők között”.

⁽²¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2000/31/EK irányelve (2000. június 8.) a belső piacon az információk társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem egyes jogi vonatkozásairól (HL L 178., 2000.7.17., 1. o.).

⁽²²⁾ Ez a 2000/31/EK irányelv 14. cikke (1) bekezdésének a) pontjában hivatkozott „jogellenes tevékenység vagy információ” körébe tartozik, mivel nem felel meg a rendelet 4. cikkének.

- ellenőriznie kell, hogy elkészült-e a megfelelőségi/teljesítménynyilatkozat, és meg kell őriznie azt – ilyen nyilatkozatot a 4. cikk által lefedett minden ágazatspecifikus jogszabály megkövetel⁽²³⁾. A 4. cikk által lefedett jogszabályok szerint ezt a termék forgalomba hozatalát követően 10 évig kell megőrizni⁽²⁴⁾. Abban az esetben, ha egy termékre egynél több jogalkotási aktus alkalmazandó, az összes vonatkozó jogszabály vonatkozásában egy megfelelőségi nyilatkozat kerül kiállításra⁽²⁵⁾; valamint
- ellenőriznie kell, hogy elkészült-e a műszaki dokumentáció⁽²⁶⁾, és biztosítania kell, hogy a műszaki dokumentáció kérésre a piacfelügyeleti hatóságok számára rendelkezésére bocsátható legyen – abban az esetben, ha a 4. cikkben említett gazdasági szereplő nem maga őrzi a dokumentációt, ez azt jelenti, hogy ellenőriznie kell a dokumentáció meglétét, és biztosítékot kell szereznie a gyártótól, hogy kérés esetén meg fogja osztani azt a 4. cikkben említett gazdasági szereplővel vagy közvetlenül a piacfelügyeleti hatóságokkal (lásd alább).

Másodszor, a 4. cikk (3) bekezdésének c) és d) pontja értelmében amennyiben a 4. cikkben említett gazdasági szereplő okkal feltételezi, hogy a termék **kockázatot** jelent⁽²⁷⁾, köteles:

- tájékoztatni az illetékes piacfelügyeleti hatóságokat. Ezt minden tagállamban meg kell tennie, amelyben a termék forgalomban van⁽²⁸⁾; emellett az is fontos, hogy tájékoztassa őket a megtett vagy tervezett korrekciós intézkedésekről; valamint
- biztosítani az azonnali, szükséges korrekciós intézkedések meghozatalát az adott termékre meghatározott követelmények nem teljesítése bármely esetének orvoslása érdekében vagy, ha az nem lehetséges, csökkenteni az adott termék jelentette kockázatot (lásd alább).

Végezetül pedig a 4. cikk (3) bekezdésének a), b) és d) pontja értelmében a piacfelügyeleti hatóság **kérése esetén** a 4. cikkben említett gazdasági szereplő köteles megtenni bizonyos intézkedéseket:

- elérhetővé kell tennie a megfelelőségi/teljesítménynyilatkozatot a hatóság számára;
- be kell nyújtania a hatóságnak a műszaki dokumentációt, vagy amennyiben nem a 4. cikkben említett gazdasági szereplő őrzi ezt a dokumentációt, biztosítania kell a műszaki dokumentáció a hatóság számára való elérhetővé tételét (elsődlegesen a gyártó által);
- át kell adnia az adott hatóság részére a termék megfelelőségének igazolásához szükséges minden információt és dokumentációt (ebbe beletartozhatnak pl. tanúsítványok és a bejelentett szervek határozatai) egy, az e hatóság számára könnyen érthető nyelven (erről a hatósággal kell megállapodni – az adott nyelv eltérhet a nemzeti nyelv(ek)től);
- együtt kell működnie a hatósággal. A szükséges intézkedés a hatóság kérésétől függ, melynek összhangban kell lennie az arányosság elvével (a rendelet 14. cikkének (2) bekezdése); valamint
- biztosítania kell az azonnali, szükséges korrekciós intézkedések meghozatalát az adott termékre alkalmazandó uniós harmonizációs jogszabályokban meghatározott követelmények nem teljesítése bármely esetének orvoslása érdekében vagy, ha az nem lehetséges, csökkentenie kell az adott termék jelentette kockázatot. Az intézkedés szükség szerint kiterjedhet a terméknek az előírásokkal való összhangba hozatalára, forgalomból történő kivonására vagy visszahívására⁽²⁹⁾. A 4. cikkben említett gazdasági szereplőnek nem kell saját magának korrekciós intézkedéseket hoznia vagy csökkentenie a termék jelentette kockázatot, ha az ágazatspecifikus jogszabályok értelmében az adott gazdasági szereplő nem köteles így tenni, azt azonban biztosítania kell, hogy sor kerüljön az intézkedésekre, pl. azzal, hogy megkéri a gyártót a kérés megválaszolására, majd ellenőrzi, hogy ez megtörtént-e.

⁽²³⁾ Az építési termékek esetén teljesítménynyilatkozat; egyéb esetekben megfelelőségi nyilatkozat.

⁽²⁴⁾ A kültéri zajkibocsátásról, a gépekről és a környezetbarát tervezésről szóló jogszabályok az utolsó gyártási dátumtól számított 10 évet írnak elő.

⁽²⁵⁾ A termékek forgalomba hozatalának közös keretrendszeréről, valamint a 93/465/EGK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. július 9-i 768/2008/EK európai parlamenti és tanácsi határozat (HL L 218., 2008.8.13., 82. o.) 5. cikke.

⁽²⁶⁾ A 4. cikk által lefedett összes jogszabály előírja a gyártó számára a műszaki dokumentáció elkészítését.

⁽²⁷⁾ A rendelet 3. cikkének (19) bekezdésében foglalt meghatározás szerint „kockázatot jelentő termék” az „olyan termék, amely a rendeltetését tekintve vagy szokásos vagy ésszerűen előrelátható használati feltételek mellett – beleértve a használat időtartamát és adott esetben a rá vonatkozó használatbavételi, üzembe helyezési és karbantartási követelményeket is – az ésszerűnek és elfogadhatónak ítélt mértéket meghaladó mértékben hátrányosan érintheti az emberek egészségét és biztonságát általában, a munkahelyi egészséget és biztonságot, a fogyasztók védelmét, a környezetet, a közbiztonságot és az alkalmazandó uniós harmonizációs jogszabályok által védett egyéb közérdeket”.

⁽²⁸⁾ Az elérhetősegeket lásd: https://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/building-blocks/market-surveillance/organisation_en

⁽²⁹⁾ A legtöbb ágazatspecifikus jogszabály kifejezetten ezeket az opciókat említi a gyártók és az importőrök vonatkozásában; további lehetséges korrekciós intézkedések a rendelet 16. cikkében találhatók.

A 4. cikkben említett gazdasági szereplőnek **észszerű időn** vagy bármely, a piacfelügyeleti hatóságok által meghatározott határidőn belül kell intézkednie. A megfelelőségi/teljesítménynyilatkozat haladéktalanul, az egyéb dokumentumokat pedig **észszerű időn** belül be kell nyújtania ⁽³⁰⁾.

Amennyiben a 4. cikkben említett gazdasági szereplő megállapítja, hogy **egy vagy több feladatát** a gyártóval fennálló kapcsolatában felmerülő probléma miatt ⁽³¹⁾ (pl. a gyártó nem válaszol egy kérésre) **nem tudja elvégezni**, megfelelő nyomkövetési intézkedésként érdemes emlékeztetnie a gyártót az uniós jogszabályok által előírt kötelezettségeire. Amennyiben a probléma továbbra is fennáll, logikus következményként megteheti az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy a továbbiakban ne minősüljön a kérdéses termékek vonatkozásában a 4. cikkben említett gazdasági szereplőnek, arra az indokra hivatkozva, hogy nem tudja teljesíteni a 4. cikkben foglalt feladatait. Más szóval:

- *importőr esetén* – megteheti, hogy nem forgalmazza tovább a terméket a piacon;
- *meghatalmazott képviselő esetén* – *megpróbálhatja megszakítani a gyártóval fennálló kapcsolatát;*
- *logisztikai szolgáltató esetén* – dönthet úgy, hogy nem kezeli tovább a termékeket, azaz nem adja fel azokat a végfelhasználóknak.

A 4. cikkben említett gazdasági szereplővel szemben **szankciók** ⁽³²⁾ alkalmazhatók, amennyiben nem teljesíti a 4. cikkben foglalt feladatait. Minden szankciónak hatékonynak, arányosnak és visszatartó erejűnek kell lennie (a rendelet 41. cikkének (2) bekezdése). A termék az ágazatspecifikus jogszabályoknak való megfeleléséért továbbra is a gyártó felelős, és (az ellátási lánc többi szereplőjéhez hasonlóan) továbbra is fennállnak a termékekre, a garanciákra, a hibás termékekre stb. vonatkozó jogi kötelezettségei. A 4. cikk nem ír elő a fogyasztókkal vagy más végfelhasználókkal *szembeni* további jogi kötelezettségeket.

4. A GAZDASÁGI SZEREPEKET ERINTŐ GYAKORLATI KÖVETKEZMÉNYEK

A 4. cikkben említett gazdasági szereplő feladatai (a 4. cikkben leírtaknak megfelelően) az azokat elvégző gazdasági szereplő típusától függetlenül azonosak, azonban a gazdasági szereplő egyéb ágazatspecifikus jogszabályokban előírt feladataival való átfedésük változó mértékű. Függetlenül attól, mit írnak elő az ágazatspecifikus jogszabályok a kérdéses gazdasági szereplő számára, minden, „a 4. cikkben foglalt kötelezettség” érvényes rá. Vannak ugyan bizonyos ágazatbeli eltérések, de a legtöbb jogszabály szorosan követi a gazdasági szereplők kötelezettségeiről szóló mintarendelkezéseket ⁽³³⁾. Ez a szakasz a 4. cikk végrehajtására hatást gyakorló különbségeket emeli ki.

4.1. Az Unióban letelepedett gyártók

Gyártó az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely terméket gyárt, vagy terméket tervezet vagy gyártat, és az adott terméket saját neve vagy védjegye alatt forgalmazza (a rendelet 3. cikke) ⁽³⁴⁾. Amennyiben az Unióban letelepedett le, elvben a 4. cikkben említett gazdasági szereplőnek minősül, kivéve, ha kijelölt egy meghatalmazott képviselőt a 4. cikkben foglalt feladatok elvégzésére.

Az Unióban letelepedett gyártókra az ágazatspecifikus jogszabályok értelmében olyan kötelezettségek vonatkoznak, amelyek általában lefedik a 4. cikk (3) bekezdése szerinti kötelezettségeket, és túlmutatnak azokon. Ez alól kivételt jelent, hogy – a 4. cikkel ellentétben – a kültéri zajkibocsátásról, a gépekről és a környezetbarát tervezésről szóló uniós jogszabályok nem írják elő a számukra kifejezetten a piacfelügyeleti hatóságok tájékoztatását abban az esetben, ha okkal feltételezik, hogy egy, az adott jogszabály által szabályozott termék kockázatot jelent. Az Unióban letelepedett és a 4. cikkben említett gazdasági szereplőként eljáró gyártók azonban kötelesek így tenni az ezen jogszabályok által szabályozott termékek esetében.

⁽³⁰⁾ Egyes ágazatspecifikus jogszabályok (pl. a játékok biztonságára vonatkozó és a környezetbarát tervezési jogszabályok) részletesebb rendelkezéseket tartalmaznak azzal a határidővel kapcsolatban, amelyen belül bizonyos gazdasági szereplőknek be kell nyújtaniuk a piacfelügyeleti hatóságoknak bizonyos dokumentumokat. Ezek a továbbiakban is alkalmazandók.

⁽³¹⁾ Vagy ha egy logisztikai szolgáltatót egy ügyfelével kapcsolatos vagy egy ügyfele és a gyártó között fennálló probléma akadályoz.

⁽³²⁾ A rendelet 41. cikkének (1) bekezdése az ezzel és a rendelet bizonyos egyéb rendelkezéseivel kapcsolatos szankciók szabályainak megállapítására kötelezi a tagállamokat.

⁽³³⁾ A 768/2008/EK határozatban meghatározottak szerint; a *kék útmutató* további iránymutatást biztosít a gazdasági szereplők kötelezettségeivel kapcsolatban.

⁽³⁴⁾ Néhány ágazatspecifikus jogszabály másképp határozza meg a gyártó fogalmát. Az energiával kapcsolatos termékek környezettudatos tervezésére vonatkozó követelmények megállapítási kereteinek létrehozásáról szóló, 2009. október 21-i 2009/125/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 285., 2009.10.31., 10. o.) nevezetesen nem említi a „vagy terméket tervezet vagy gyártat” részt.

A legtöbb ágazatspecifikus jogszabály előírja a gyártó nevének/védjegyének és címének feltüntetését a terméken; ugyanakkor:

- egyes ágazatok esetében ez az információ bizonyos feltételek fennállása esetén a csomagoláson vagy egy kísérő dokumentumon is feltüntethető;
- a környezetbarát tervezésére vonatkozó jogszabályok nem tartalmazzak ilyen követelményt;
- a kültéri zajkibocsátásról és a gépekről szóló jogszabályok a név és a cím a megfelelőségi nyilatkozaton ⁽³⁵⁾ (vagy részben kész gépek esetén a beépítési nyilatkozaton ⁽³⁶⁾) való feltüntetését és a nyilatkozat a termékhez való mellékelését írják elő ⁽³⁷⁾.

Ezért abban a kivételes esetben, ha egy termék a környezetbarát tervezésről szóló jogszabály hatálya alá tartozik, de nem alkalmazandók rá a 4. cikk által lefedett egyéb ágazatspecifikus jogszabályok, a 4. cikk előírja az Unióban letelepedett és a 4. cikkben említett gazdasági szereplőként eljáró gyártók számára a nevük és az elérhetőségeik feltüntetésének kötelezettségét.

4.2. Importőrök

Importőr az Unióban letelepedett természetes vagy jogi személy, aki vagy amely harmadik országból származó terméket hoz forgalomba az uniós piacon (a rendelet 3. cikke). Amennyiben az Unióban van importőr, elvben az minősül a 4. cikkben említett gazdasági szereplőnek, kivéve, ha a gyártó kijelölt egy meghatalmazott képviselőt a 4. cikkben foglalt feladatok elvégzésére.

Az ágazatspecifikus jogszabályok általában olyan kötelezettségeket írnak elő az importőrrel szemben, amelyek átfedésben vannak a 4. cikk (3) bekezdésében foglalt kötelezettségekkel, és túlmutatnak azokon ⁽³⁸⁾. Ez alól szintén kivételt jelent, hogy – a 4. cikkel ellentétben – a kültéri zajkibocsátásról, a gépekről és a környezetbarát tervezésről szóló uniós jogszabályok nem írják elő az importőrök számára kifejezetten a piacfelügyeleti hatóságok tájékoztatását abban az esetben, ha okkal feltételezik, hogy egy, az adott jogszabály által szabályozott termék kockázatot jelent. Az adott jogszabály hatálya alá tartozó termékek a 4. cikkben említett gazdasági szereplőként eljáró importőrei azonban kötelesek így tenni az ezen jogszabályok által szabályozott termékek esetében.

Az importőr nevének és elérhetőségeinek a terméken vagy annak kíséretében való feltüntetésére vonatkozó ágazatspecifikus jogszabályok nagyrészt megegyeznek a gyártóra vonatkozó előírásokkal (ld. fent). Ezért a 4. cikk kizárólag kivételes esetekben írja elő a 4. cikkben említett gazdasági szereplőként eljáró importőr számára a nevének és elérhetőségének feltüntetését.

Abban az esetben, ha egy adott típusú terméket több importőr kezel, mindegyik a 4. cikkben említett gazdasági szereplőnek minősül azon egységek vonatkozásában, amelyekhez ő hozott forgalomba az uniós piacon, és mindegyiknek gondoskodnia kell arról, hogy az előírásoknak megfelelő módon szerepeljen a neve az adott egységeken vagy azok kíséretében. Az ágazatspecifikus jogszabályok értelmében ez jelenleg is így van azokban az esetekben, ahol egy azonos terméktípust több importőr kezel. Az egyes terméken ezért elvben csak a releváns importőr nevének kell szerepelnie.

4.3. Meghatalmazott képviselők

Meghatalmazott képviselő az Unióban letelepedett olyan természetes vagy jogi személy, aki vagy amely a gyártótól írásbeli meghatalmazást kapott arra, hogy a gyártónak a vonatkozó uniós harmonizációs jogszabályokból vagy az (EU) 2019/1020 rendelet követelményeiből fakadó kötelezettségeivel összefüggő meghatározott feladatok céljából a gyártó nevében eljárjon (a rendelet 3. cikke). Amennyiben egy gyártó azt szeretné, hogy egy meghatalmazott képviselő járjon el a 4. cikkben említett gazdasági szereplőként, gondoskodnia kell arról, hogy a felhatalmazásban szerepeljenek a 4. cikk (3) bekezdésében felsorolt feladatok. A meghatalmazott képviselőnek rendelkeznie kell a feladatai ellátásához szükséges megfelelő eszközökkel (a rendelet 5. cikkének (3) bekezdése).

⁽³⁵⁾ A kültéri használatra tervezett berendezések zajkibocsátására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2000. május 8-i 2000/14/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 162., 2000.7.3., 1. o.) II. melléklete, valamint a gépekről és a 95/16/EK irányelv módosításáról szóló, 2006. május 17-i 2006/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (átdolgozás) (HL L 157., 2006.6.9., 24. o.) II. mellékletének 1.A.1. pontja.

⁽³⁶⁾ A 2006/42/EK irányelv II. mellékletének 1.B.1. pontja.

⁽³⁷⁾ A 2000/14/EK irányelv 4. cikkének (1) bekezdése és a 2006/42/EK irányelv 5. cikke (1) bekezdésének e) pontja.

⁽³⁸⁾ A kültéri zajkibocsátásról szóló uniós jogszabály (a 2000/14/EK irányelv 4. cikkének (2) bekezdése) és a gépekről szóló uniós jogszabály (a 2006/42/EK irányelv 2. cikkének i) pontja) nem használja az „importőr” fogalmát, de megemlíti „minden [más] olyan természetes vagy jogi személyt, aki [terméket] helyez forgalomba”.

Az ágazatspecifikus jogszabályok sok esetben lehetővé teszik a meghatalmazott képviselők kijelölését⁽³⁹⁾. E lehetőség igénybevételekor a képviselőt általában legalább az alábbiak elvégzésével kell megbízni:

- a megfelelőségi/teljesítménynyilatkozat és a műszaki dokumentáció a nemzeti piacfelügyeleti hatóságok számára meghatározott időszakig (a 4. cikk által lefedett ágazatspecifikus jogszabályok esetében általában 10 év) való elérhetővé tétele;
- az illetékes nemzeti piacfelügyeleti hatóság indokolt kérésére a termék megfelelőségének igazolásához szükséges minden információ és dokumentáció átadása az adott hatóság részére; valamint
- az illetékes nemzeti hatóságok kérésére a velük való együttműködés azon intézkedések tekintetében, amelyek célja a megbízatása körébe tartozó termékek⁽⁴⁰⁾ által képviselt veszélyek kiküszöbölése.

Ez alól kivételt képeznek a kültéri zajkibocsátásról, a gépekről és a környezetbarát tervezésről szóló jogszabályok, melyek értelmében a meghatalmazott képviselőnek különböző, a gyártó feladataihoz közelebb álló feladatokat kell ellátnia.

Ahol egy gyártó valamely ágazatspecifikus jogszabály alapján kijelölt egy meghatalmazott képviselőt, és azt akarja, hogy a képviselő járjon el a 4. cikkben említett gazdasági szereplőként, ellenőriznie kell a felhatalmazását, és biztosítania kell, hogy szerepeljen benne a 4. cikk (3) bekezdésében felsorolt összes feladat. Előfordulhat, hogy további feladatokkal kell kibővítenie a felhatalmazást, mely feladatokat abban az esetben kell a képviselőnek elvégeznie, ha okkal feltételezi, hogy a termék kockázatot jelent.

Hasonlóképpen, amennyiben egy gyártó a 4. cikknek való megfelelés elősegítése érdekében egy meghatalmazott képviselő kijelölését tervezi, és amennyiben az ágazatspecifikus jogszabályok keretében kíván meghatalmazott képviselőt kijelölni, ellenőriznie kell, nem tartalmazzak-e a vonatkozó ágazatspecifikus jogszabályok a 4. cikkben előírt feladatokon túl további lehetséges feladatokat.

A 4. cikk (3) bekezdésében felsorolt feladatok mellett a felhatalmazás egy példányát kérésre a piacfelügyeleti hatóságok rendelkezésére kell bocsátania a piacfelügyeleti hatóság által meghatározott uniós nyelven (a rendelet 5. cikkének (2) bekezdése).

A kültéri zajkibocsátásról, a gépekről és az építési termékekről szóló jogszabályok előírják a meghatalmazott képviselő nevének és elérhetőségeinek feltüntetését a megfelelőségi/teljesítménynyilatkozaton⁽⁴¹⁾, melynek kísérlnie kell ezeket a termékeket⁽⁴²⁾. A jogszabályok sok más ágazatban előírják a gyártók számára az értesítési címük a terméken vagy annak kísérlésében való feltüntetését; ez a cím a meghatalmazott képviselő címe is lehet. Amennyiben a 4. cikkben említett gazdasági szereplőként eljáró meghatalmazott képviselő neve és elérhetősége nincs feltüntetve a terméken vagy annak kísérlésében, a terméket az uniós piacon forgalomba hozó gazdasági szereplőnek kell gondoskodnia arról, hogy azok az előírásoknak megfelelően feltüntetésre kerüljenek (a zökkenőmentesebb folyamat biztosítása érdekében megkérheti a gyártót, hogy következetesen így járjon el).

4.4. Az Unióban letelepedett logisztikai szolgáltatók

logisztikai szolgáltató az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely kereskedelmi tevékenysége során legalább két szolgáltatást kínál az alábbiak közül, az érintett termékek tulajdonlása nélkül:

- raktározás;
- csomagolás;
- címzés; valamint
- feladás.

⁽³⁹⁾ A pirotechnikai árucikkre vonatkozó jogszabály kivételével. A rendelet 4. és 5. cikke alapján azonban a pirotechnikai árucikkek esetében kijelölhető egy meghatalmazott képviselő; ebben az esetben a képviselőnek a 4. cikkben felsorolt feladatokat kell elvégeznie.

⁽⁴⁰⁾ A RoHS-jogszabály esetén bármely, a megfelelés biztosítása érdekében hozott intézkedés tekintetében (az Európai Parlament és a Tanács 2011/65/EU irányelve [2011. június 8.] egyes veszélyes anyagok elektromos és elektronikus berendezésekben való alkalmazásának korlátozásáról [HL L 174., 2011.7.1., 88. o.], a 8. cikk (b) bekezdése), a drónokról szóló jogszabály esetében pedig bármely, a meg nem felelés által jelentett kockázatok kiküszöbölése érdekében hozott intézkedés tekintetében (a Bizottság (EU) 2019/945 felhatalmazáson alapuló rendelete [2019. március 12.] a pilóta nélküli légi jármű-rendszerekről és a pilóta nélküli légi jármű-rendszerek harmadik országbeli üzembentartóiról [HL L 152., 2019.6.11., 1. o.], a 7. cikk (2) bekezdésének c) pontja).

⁽⁴¹⁾ A 2000/14/EK irányelv II. melléklete, a 2006/42/EK irányelv II. mellékletének 1.A.1. szakasza, valamint az építési termékek forgalmazására vonatkozó harmonizált feltételek megállapításáról és a 89/106/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. március 9-i 305/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 88., 2011.4.4., 5. o.) III. melléklete.

⁽⁴²⁾ A 2000/14/EK irányelv 4. cikkének (1) bekezdése, a 2006/42/EK irányelv 5. cikke (1) bekezdésének e) pontja és a 305/2011/EU rendelet 7. cikke.

A vonatkozó szolgáltatások nem foglalják magukban a postai szolgáltatásokat ⁽⁴³⁾, a csomagkézbesítési szolgáltatásokat ⁽⁴⁴⁾, valamint bármely más postai szolgáltatást vagy áru fuvarozási szolgáltatást (a rendelet 3. cikke).

A logisztikai szolgáltatók általában az Unióban raktározhatnak termékeket annak érdekében, hogy azok az online megrendelést követően gyorsan kiszállíthatók legyenek az uniós fogyasztóknak vagy más végfelhasználóknak. Így tehát más gazdasági szereplőknek nyújtanak szolgáltatásokat. Egy megrendelés beérkezésekor becsomagolják a terméket (kivéve, ha az már szállításra alkalmas módon van csomagolva), feltüntetik rajta a szállítási címet, és feladják a csomagot – ehhez vagy átadják azt egy postai, csomagküldő vagy fuvarozási szolgáltatónak, vagy saját maguk szállítják ki.

A logisztikai szolgáltatások különféle működési formákban nyújthatók, de a fentiekben leírtak szerint mindenképpen túlmutatnak a postai/csomagküldő szolgáltatók feladatain (a csomagok kezelése és szortírozása, valamint kiszállítása). Amennyiben egy jogi vagy természetes személy mind logisztikai szolgáltatásokat, mind postai/csomagküldő vagy áru fuvarozási szolgáltatásokat kínál, a 4. cikk csak a logisztikai szolgáltatásai keretében kezelt termékek tekintetében lehet releváns.

Az Unióban letelepedett logisztikai szolgáltatók a 4. cikkben említett gazdasági szereplőnek minősülnek az általuk kezelt termékek vonatkozásában azokban az esetekben, amelyekben az adott termékek vonatkozásában nincsen uniós gyártó, importőr vagy meghatalmazott képviselő. Ezért mielőtt beleegyeznek a logisztikai szolgáltatás egy, a 4. cikk hatálya alá tartozó termékre vonatkozó biztosításába, meg kell kérdeznük az ügyfelüket, hogy létezik-e már másik típusú uniós gazdasági szereplő e termék vonatkozásában. Amennyiben nincsen, ők minősülnek a 4. cikkben említett gazdasági szereplőnek.

Az ágazatspecifikus jogszabályok nem hivatkoznak a logisztikai szolgáltatókra. Ezért ha egy logisztikai szolgáltató jár el a 4. cikkben említett gazdasági szereplőként, a szolgáltatásnyújtás vállalása előtt meg kell állapodnia az ügyfeleivel, és biztosítania kell, hogy megkapja az ügyféltől vagy közvetlenül a gyártótól a kötelezettségei teljesítéséhez szükséges eszközöket, különös tekintettel a következőkre:

- a kérdéses termékekre vonatkozó megfelelőségi/teljesítménynyilatkozat; valamint
- biztosíték az egyéb feladatok elvégzésében tanúsított együttműködésre, mint például:
  - a műszaki dokumentáció biztosítása; valamint
  - a hatóságok kérése esetén korrekciós intézkedések elvégzése.

Az ügyfélnek biztosítania kell, hogy a szolgáltató neve és elérhetősége fel legyen tüntetve a terméken vagy annak kíséretében, kivéve, ha ezt a gyártó már megtette. Az ügyfél maga is megteheti ezt, de mást is megbízhat ennek elvégzésével azelőtt, hogy a terméket bejelentik szabad forgalomba bocsátásra a vámhivatalnál (lásd a 2.3. szakaszt).

Akárcsak az importőrök esetén, itt is előfordulhat, hogy egy adott típusú terméket több logisztikai szolgáltató kezel. Ilyen esetben mindegyik a 4. cikkben említett gazdasági szereplőnek minősül, és köteles feltüntetni a nevét és az elérhetőségeit az általa kezelt egységeken vagy azok kíséretében.

A gyártó logisztikai szolgáltatót is kijelölhet meghatalmazott képviselőként. Ezekre az esetekre a jelen iránymutatás meghatalmazott képviselőkre vonatkozó részei relevánsak.

⁽⁴³⁾ A közösségi postai szolgáltatások belső piacának fejlesztésére és a szolgáltatás minőségének javítására vonatkozó közös szabályokról szóló, 1997. december 15-i 97/67/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 15., 1998.1.21., 14. o.) 2. cikkének (1) bekezdésében foglalt meghatározás szerint.

⁽⁴⁴⁾ A határokon átnyúló csomagkézbesítési szolgáltatásokról szóló, 2018. április 18-i (EU) 2018/644 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 112., 2018.5.2., 19. o.) 2. cikkének (2) bekezdésében foglalt meghatározás szerint.

3. háttérmagyarázat

Az Unióban letelepedett logisztikai szolgáltatók – mit kell tennem? (példa)

A gyakorlati ellenőrző lista az alábbiakat foglalja magában:

- a meglévő és potenciális ügyfelek tájékoztatása, ha bármely általuk értékesített, a 4. cikk hatálya alá tartozó termékhez tartoznia kell egy, a 4. cikkben említett gazdasági szereplőnek. Hívja fel figyelmüket a 4. cikkre és a jelen iránymutatásra;
- az ügyfelek tájékoztatása arról, hogy Ön fog eljárni a 4. cikkben említett gazdasági szereplőként, amennyiben nincsen az Unióban letelepedett gyártó, importőr vagy meghatalmazott képviselő (vagy, amennyiben nem szándékozik így tenni, ennek egyértelmű közlése, és annak kijelentése, hogy az ügyfelek nem használhatják az Ön logisztikai szolgáltatásait az adott termékek vonatkozásában, kivéve, ha van az Unióban letelepedett gyártó, importőr vagy meghatalmazott képviselő);
- amennyiben az ügyfelek azt szeretnék, hogy Ön járjon el a 4. cikkben említett gazdasági szereplőként, ellenőrizze, hogy már ellátja-e már ezt a szerepet egy másik ügyfél megbízásából egy azonos terméktípus vonatkozásában – amennyiben igen, másra már nincsen szükség; amennyiben nem, el kell döntenie, milyen mértékig hajlandó Ön gondoskodni a szükséges tényezőkről, és milyen mértékig szeretné, hogy az ügyfél tegye ezt meg;
- az Önt a 4. cikkben említett gazdasági szereplőként megbízni kívánó ügyfelek tájékoztatása a logisztikai szolgáltatásainak igénybevétele előtt elvégzendő feladataikról, mint pl. a gyártó elérhetőségeinek és a megfelelőségi/ teljesítménynyilatkozatok átadása stb.;
- miután minden szükséges lépésre sor került ahhoz, hogy Ön eljárjon a 4. cikkben említett gazdasági szereplőként, az ügyfelek tájékoztatása, hogy elkezdhessék értékesítésre kínálni a termékeket.

5. PIACFELÜGYELET ES AZ UNIO PIACARA BELEPO TERMEKELLENORZESE

5.1. Piacfelügyelet

A piacfelügyeleti hatóságok megfelelő mértékben ellenőrzik a termékek jellemzőit (a rendelet 11. cikkének (3) bekezdése). Annak eldöntésekor, hogy milyen ellenőrzéseket, mely terméktípusokon és milyen mértékben végezzenek el, kockázatalapú megközelítést (ugyanott) kell alkalmazniuk, melynek célja a piacra gyakorolt lehető legnagyobb mértékű hatás elérése.

Az ellenőrizni kívánt termékek meghatározása után kérhetik a **megfelelőségi dokumentáció** benyújtását. Ezen információk beszerzésében a 4. cikkben említett gazdasági szereplő nyújt nekik segítséget a gyártóval való kapcsolattartás és együttműködés elősegítése által. A piacfelügyeleti hatóságok akkor is felvehetik a kapcsolatot közvetlenül a 4. cikkben említett gazdasági szereplővel, ha az egy másik tagállamban található ⁽⁴⁵⁾. Pontosán meg kell határozniuk, mely termékek vonatkozásában milyen dokumentumtípusokra van szükségük.

Az online vagy egyéb távértékesítés esetén, amennyiben a piacfelügyeleti hatóságok a termék vizsgálata előtt vagy nélkül akarják ellenőrizni a megfelelőségi dokumentációt, előfordulhat, hogy nem áll rendelkezésükre a 4. cikkben említett gazdasági szereplő neve és elérhetősége. Ilyen esetekben felvehetik a kapcsolatot e tekintetben a terméket értékesítésre kínáló gazdasági szereplővel (a rendelet 3. cikkében foglalt meghatározás szerint) ⁽⁴⁶⁾.

A dokumentáción túlmutató **kérdések vagy problémák** megoldása érdekében a 4. cikkben említett gazdasági szereplő jár el kapcsolattartóként (a rendelet 4. cikkének (3) bekezdésének d) pontja). Ezekben az esetekben a hatóságoknak egyértelműen a gazdasági szereplő tudomására kell hozniuk a vele szemben támasztott elvárásait.

⁽⁴⁵⁾ Amennyiben ez nehézséget jelent egy piacfelügyeleti hatóság számára, a rendelet VI. fejezetében foglalt eljárásokon keresztül és feltételek teljesülése esetén segítséget kérhet egy másik tagállam valamely hatóságától.

⁽⁴⁶⁾ A rendelet 7. cikkének (1) bekezdése értelmében a (3. cikkben foglalt meghatározás szerinti) gazdasági szereplők bizonyos intézkedések vonatkozásában kötelesek együttműködni a piacfelügyeleti hatóságokkal. A rendelet (24) preambulumbekzdése értelmében ez magában foglalja a bizonyos uniós harmonizációs jogszabályok hatálya alá tartozó termékekkel kapcsolatban feladatokat ellátó gazdasági szereplők elérhetőségének megadását, amennyiben a hatóságok kéri, és amennyiben ezek a rendelkezésükre állnak.

A piacfelügyeleti hatóságok felvehetik a kapcsolatot a 4. cikkben említett gazdasági szereplővel az általa kezelt termék(ek) gyártóját érintő, de nem kifejezetten a 4. cikk hatálya alá tartozó, azaz a 4. cikk által le nem fedett jogszabályokkal vagy termékekkel kapcsolatos kérdésekben. Bár a 4. cikk nem ír elő kifejezetten ilyen feladatot, fontos, hogy a 4. cikkben említett gazdasági szereplő elősegítse a hatóságok és a gyártók közötti kapcsolattartást e cél érdekében.

5.2. Az Unió piacára belépő termékek ellenőrzése

A határforgalom-ellenőrzést végző hatóságok kötelesek ellenőrizni az Unióba belépő termékeket. Az ellenőrzést kockázatelemzés alapján végzik. A 4. cikk hatálya alá tartozó fizikai vizsgálatok elvégzésekor célszerű ellenőrizniük, hogy szerepel-e a 4. cikkben említett gazdasági szereplő neve és elérhetősége a terméken, a csomagoláson, az árukötegen vagy a kísérő dokumentumokon (a rendelet 4. cikkének (4) bekezdése). Amennyiben nem, vagy okuk van azt feltételezni, hogy a termék bármely más okból nem felel meg a 4. cikknek ⁽⁴⁷⁾, fel kell függeszteniük a szabad forgalomba bocsátását, majd értesíteniük kell a piacfelügyeleti hatóságokat (a rendelet 26. cikke), és meg kell várniuk a válaszukat.

5.3. A 4. cikk megsértése

Tekintettel arra, hogy a 4. cikk célja elsődlegesen a megfelelési dokumentumok ellenőrzésének megkönnyítése, a 4. cikkben említett gazdasági szereplő nevének és elérhetőségeinek hiánya problémát jelent, mivel akadályozza a piacfelügyeletet. Emellett arra is utalhat, hogy a terméket nem az uniós piacra szánták, és/vagy az nem felel meg az uniós szabályoknak.

Ezért ha a piacfelügyeleti hatóságok vizsgálataik során megállapítják, hogy a 4. cikkben említett gazdasági szereplő neve és elérhetőségei nincsenek feltüntetve, fel kell szólítaniuk az érintett gazdasági szereplőt ⁽⁴⁸⁾ a korrekciós intézkedés megtételére. Emellett szankciókat is kiszabhatnak (a rendelet 14. cikke (4) bekezdésének i) pontja).

Ugyanez érvényes abban a helyzetben is, ha a 4. cikkben említett gazdasági szereplő neve és elérhetőségei szerepelnek ugyan egy terméken vagy annak kíséretében, de a vizsgálat során a hatóságok megállapítják, hogy azok nem valósak, pl. a cím nem létezik, vagy nem található ilyen gazdasági szereplő az adott címen.

A 4. cikkben említett gazdasági szereplő nevének és elérhetőségeinek feltüntetésére vonatkozó követelmény nem szolgál a vizsgálatok fő tárgyaként. A piacfelügyeleti hatóságok azonban tehetnek konkrét intézkedéseket ezen a területen az ezzel kapcsolatos figyelemfelhívás összefüggésében, esetlegesen az Unió teljes területére kiterjedő közös fellépésen keresztül.

A 3. szakaszban említettek szerint a 4. cikkben említett gazdasági szereplőre szankciók szabhatók ki, amennyiben nem teljesíti a kötelezettségeit, és különösen ha nem tanúsít együttműködést (a rendelet 41. cikkének (1) bekezdése). Minden szankciónak hatékonynak, arányosnak és visszatartó erejűnek kell lennie (a rendelet 41. cikkének (2) bekezdése).

⁽⁴⁷⁾ Például ha a 4. cikkben említett gazdasági szereplő neve és elérhetőségei szerepelnek ugyan egy terméken vagy annak kíséretében, de az ellenőrzés során megállapítást nyer, hogy azok nem valósak, pl. a cím nem létezik, vagy nem található ilyen gazdasági szereplő az adott címen.

⁽⁴⁸⁾ Általában a gyártó (kivéve, ha például a gyártó nem az uniós piacon való forgalomba hozatalra szánta a termékeket, de egy másik gazdasági szereplő ennek ellenére így tett). Ez csak akkor lehetséges, ha a gyártó (és annak elérhetőségei) beazonosítható(ak).

6. A RENDELKEZÉS SZÖVEGE

4. cikk

A gazdasági szereplők bizonyos uniós harmonizációs jogszabályok hatálya alá tartozó termékekkel kapcsolatos feladatai

- (1) Az alkalmazandó uniós harmonizációs jogszabályokban meghatározott kötelezettségektől eltérve, az (5) bekezdésben említett jogszabály hatálya alá tartozó termék csak akkor hozható forgalomba, ha van olyan, az Unióban letelepedett gazdasági szereplő, aki felel e termék tekintetében a (3) bekezdésben meghatározott feladatokért.
- (2) E cikk alkalmazásában az (1) bekezdésben említett gazdasági szereplő a következők valamelyike:
- a) az Unióban letelepedett gyártó;
  - b) az importőr, amennyiben a gyártó nincs az Unióban letelepedve;
  - c) meghatalmazott képviselő, akit a gyártó írásbeli meghatalmazással a (3) bekezdésben meghatározott feladatoknak a gyártó nevében történő elvégzésére jelölt ki;
  - d) az Unióban letelepedett logisztikai szolgáltató az általa kezelt termékek tekintetében, amennyiben az a), b) és a c) pontban említett egyéb gazdasági szereplők közül egy sem letelepedett az Unióban.
- (3) Az alkalmazandó uniós harmonizációs jogszabályok szerint a gazdasági szereplőkre vonatkozó kötelezettségek sérelme nélkül az (1) bekezdésben említett gazdasági szereplő a következő feladatokat látja el:
- a) ha a termékre alkalmazandó uniós harmonizációs jogszabályok EU-megfelelőségi nyilatkozatot vagy teljesítmény-nyilatkozatot és műszaki dokumentációt írnak elő, ellenőrzi, hogy az EU-megfelelőségi nyilatkozat vagy a teljesítménynyilatkozat és a műszaki dokumentáció elkészült-e, és a megfelelőségi nyilatkozatot vagy a teljesítmény-nyilatkozatot és a műszaki dokumentációt az adott jogszabály által meghatározott időszakig a piacfelügyeleti hatóságok számára elérhetővé teszi, valamint biztosítja, hogy a műszaki dokumentáció kérésre e hatóságok rendelkezésére bocsátható legyen;
  - b) a piacfelügyeleti hatóság indokolt kérésére átad az adott hatóság részére a termék megfelelőségének igazolásához szükséges minden információt és dokumentációt egy, az e hatóság számára könnyen érthető nyelven;
  - c) ha okkal feltételezi, hogy egy adott termék kockázatot jelent, erről tájékoztatja a piacfelügyeleti hatóságokat;
  - d) együttműködik a piacfelügyeleti hatóságokkal, többek között indokolt felkérésre biztosítja az azonnali, szükséges korrekciós intézkedések meghozatalát az adott termékre alkalmazandó uniós harmonizációs jogszabályokban meghatározott követelmények nem teljesítése bármely esetének orvoslása érdekében vagy, ha az nem lehetséges, csökkenti az adott termék jelentette kockázatot a piacfelügyeleti hatóságok felszólítására vagy saját kezdeményezésre, ha az (1) bekezdésben említett gazdasági szereplő úgy ítéli meg, illetve oka van feltételezni, hogy az adott termék kockázatot jelent.
- (4) Az alkalmazandó uniós harmonizációs jogszabályok szerint a gazdasági szereplőkre alkalmazandó kötelezettségek sérelme nélkül az (1) bekezdésben említett gazdasági szereplő nevét, bejegyzett kereskedelmi nevét vagy bejegyzett védjegyét és elérhetőségeit, beleértve a postai címét fel kell tüntetni a terméken vagy annak csomagolásán, az árukötegen vagy a kísérő dokumentumon.
- (5) E cikk csak a 305/2011/EU, az (EU) 2016/425 és az (EU) 2016/426 európai parlamenti és tanácsi rendelet, valamint a 2000/14/EK, a 2006/42/EK, a 2009/48/EK, a 2009/125/EK, a 2011/65/EU, a 2013/29/EU, a 2013/53/EU, a 2014/29/EU, a 2014/30/EU, a 2014/31/EU, a 2014/32/EU, a 2014/34/EU, a 2014/35/EU, a 2014/53/EU és a 2014/68/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv hatálya alá tartozó termékekre vonatkozik.

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

Útmutató a valamely másik tagállamban jogszerűen forgalmazott áruk kölcsönös elismeréséről szóló (EU) 2019/515 európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazásához

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2021/C 100/02)

TARTALOMJEGYZÉK

	<i>oldal</i>
1. BEVEZETÉS	18
2. A RENDELET HATÁLYA (A RENDELET 2. CIKKE)	18
2.1. Egy másik tagállamban jogszerűen forgalmazott áruk	19
2.1.1. Áru	19
2.1.2. Egy másik tagállamban jogszerűen forgalmazott	19
2.2. A rendelet hatálya alá tartozó „közigazgatási határozatok”	19
2.2.1. Mi minősül közigazgatási határozatnak?	19
2.2.2. Első feltétel: nemzeti műszaki szabályok – egy közigazgatási határozat alapja	20
2.2.3. Második feltétel: a közigazgatási határozat közvetlen vagy közvetett hatása a piacra jutás korlátozása vagy megtagadása a rendeltetési hely szerinti tagállamban	21
2.2.4. Nemzeti műszaki szabályok és előzetes engedélyezési eljárások	22
2.2.5. Néhány olyan eset, amikor az (EU) 2019/515 rendelet nem alkalmazandó	23
3. HOGYAN MŰKÖDIK A RENDELET SZERINTI KÖLCSÖNÖS ELISMERÉS?	23
3.1. Az áru származási tagállamban való jogszerű forgalmazása	23
3.2. Áruk értékesítése egy másik tagállamban	23
3.3. A vizsgálatra vonatkozó információk	23
3.4. A „kölcsönös elismerési nyilatkozat” (a rendelet 4. cikke)	23
3.4.1. A nyilatkozat tartalma és felépítése	25
3.4.2. A nyilatkozat nyelve	26
3.4.3. Ki állíthatja ki a nyilatkozatot?	26
3.4.4. Mi történik akkor, ha a nyilatkozat nem teljes?	26
3.4.5. Hogyan és mikor használható fel a nyilatkozat?	27
3.4.6. Hogyan kell benyújtani a dokumentumokat?	27
3.5. Az illetékes hatóság általi vizsgálat (a rendelet 5. cikkének (1) bekezdése)	27
3.5.1. A jogos közérdek megalapozása	28
3.5.2. Az arányosság elve	28
3.6. A piacra jutás ideiglenes felfüggesztése (a rendelet 6. cikke)	30
3.7. Közigazgatási határozat (a rendelet 5. cikkének (9)-(13) bekezdése)	31
3.8. A Bizottság és a többi tagállam értesítése	31
3.9. A közigazgatási határozat elleni jogorvoslatok	32
3.10. Mi a SOLVIT?	32
3.11. A SOLVIT és a rendelet 8. cikke szerinti panaszkezelési eljárás	33

3.12. A Bizottság véleménye a rendelet 8. cikke szerinti panaszkezelési eljárás keretében	34
3.13. A termékinformációs kapcsolattartó pontok szerepe (a rendelet 9. cikke)	34
3.14. Közigazgatási együttműködés (a rendelet 10. cikke)	35
4. A NEMZETI MŰSZAKI SZABÁLYOK ELŐZETES VIZSGÁLATA – AZ (EU) 2015/1535 IRÁNYELV ÉS AZ EGYSÉGES PIACI ZÁRADÉK	36
5. AZ (EU) 2019/515 RENDELET ÉS A 2001/95 /EK IRÁNYELV KÖZÖTTI VISZONY	37
5.1. A fogyasztók egészségét és biztonságát veszélyeztető termékekkel kapcsolatos intézkedések	37
5.2. Az egyéb kockázatot jelentő fogyasztási cikkekre vonatkozó intézkedések	37

1. BEVEZETÉS

A valamely másik tagállamban jogszerűen forgalmazott áruk kölcsönös elismeréséről szóló (EU) 2019/515 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁾ (a továbbiakban: rendelet) 2020. április 19-én lépett hatályba és váltotta fel a 764/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet⁽²⁾. A rendelet célja, hogy a kölcsönös elismerés elve alkalmazásának javítása és az indokolatlan kereskedelmi akadályok megszüntetése révén megerősítse az egységes piac működését (a rendelet 1. cikkének (1) bekezdése).

Ennek az útmutatónak az a célja, hogy segítse a vállalkozásokat és az illetékes nemzeti hatóságokat a rendelet alkalmazásában⁽³⁾. Joghatással azonban csak maga a rendelet szövege rendelkezik. Az uniós jogszabályok értelmezésére kizárólag az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: Bíróság) rendelkezik hatáskörrel.

A kölcsönös elismerés elve a Bíróságnak az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 34. és 36. cikkére vonatkozó ítélkezési gyakorlatából ered. A rendelet a kölcsönös elismerés elve egyedi esetekben történő alkalmazásának szabályait és eljárásait határozza meg (a rendelet 1. cikkének (2) bekezdése).

Az EUMSZ 34. és 36. cikkét az árukra vagy bizonyos árujellemzőkre vonatkozó uniós harmonizációs szabályok hiányában kell alkalmazni.

Az EUMSZ 34. cikke értelmében „a tagállamok között tilos a behozatalra vonatkozó minden mennyiségi korlátozás és azzal azonos hatású intézkedés”.

Az EUMSZ 36. cikke a következőképpen rendelkezik:

A 34. és a 35. cikk rendelkezései nem zárják ki a behozatalra, a kivitelre vagy a tranzitárukra vonatkozó olyan tilalmakat vagy korlátozásokat, amelyeket a közkerölcs, a közrend, a közbiztonság, az emberek, az állatok és a növények egészségének és életének védelme, a művészi, történelmi vagy régészeti értéket képviselő nemzeti kincsek védelme vagy az ipari és kereskedelmi tulajdon védelme indokol. Ezek a tilalmak és korlátozások azonban nem lehetnek önkényes megkülönböztetés vagy a tagállamok közötti kereskedelem rejtett korlátozásának eszközei.

Korlátozó intézkedéseket a Bíróság ítélkezési gyakorlatában azonosított egyéb célok is indokolhatnak (az úgynevezett kötelező követelmények).

A 34. és a 36. cikk alapján alakította ki a Bíróság a kölcsönös elismerés elvét:

- a tagállamok nem tilthatják meg a területükön olyan áru értékesítését, amelyet jogszerűen forgalmaznak valamely másik tagállamban,
- a tagállamok korlátozhatják vagy megtilthatják a valamely másik tagállamban jogszerűen forgalmazott áruk forgalmazását, amennyiben az ilyen korlátozás vagy tilalom az EUMSZ 36. cikkében meghatározott indokok, vagy a Bíróság ítélkezési gyakorlata által elismert, közérdeken alapuló egyéb indok alapján igazolt.

2. A RENDELET HATÁLYA (A RENDELET 2. CIKKE)

A rendeletet a következőkre kell alkalmazni: 1) egy másik tagállamban jogszerűen forgalmazott bármilyen típusú áru; és 2) valamely rendeltetési hely szerinti tagállam illetékes hatósága által meghozott vagy meghozandó közigazgatási határozatok, amelyek ilyen árukra vonatkoznak. Azok a közigazgatási határozatok tartoznak a rendelet hatálya alá, amelyek a rendeltetési hely szerinti tagállamban alkalmazandó nemzeti műszaki szabályon alapulnak, és közvetlen vagy közvetett hatásuk a piacra jutás korlátozása vagy megtagadása a rendeltetési hely szerinti tagállamban (a rendelet 2. cikkének (1) bekezdése).

Nem mindig egyértelmű annak meghatározása, hogy az áruk részesülhetnek-e a kölcsönös elismerés elvéből származó előnyökből. Ennek az az oka, hogy az EUMSZ 34. és 36. cikkét – és így a kölcsönös elismerést – az áruk vagy árujellemzők nagyon széles körére kell alkalmazni, amelynek teljes egészére nem terjednek ki az uniós harmonizációs jogszabályok.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/515 rendelete (2019. március 19.) a valamely másik tagállamban jogszerűen forgalmazott áruk kölcsönös elismeréséről és a 764/2008/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 91., 2019.3.29., 1. o.).

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 764/2008/EK rendelete (2008. július 9.) az egyes nemzeti műszaki szabályoknak a valamely másik tagállamban jogszerűen forgalmazott termékekre történő alkalmazására vonatkozó eljárások megállapításáról és a 3052/95/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 218., 2008.8.13., 21. o.).

⁽³⁾ Lásd a Bizottság 2017. december 19-i *Árucsomag: az egységes piacba vetett bizalom megerősítése* című közleményét (COM(2017) 787 final) és a rendelet (5) preambulumbekkezdését.

2.1. Egy másik tagállamban jogszerűen forgalmazott áruk

2.1.1. Áru

A rendeletet bármilyen típusú árura, a mezőgazdasági termékeket is ideértve, kell alkalmazni. A „mezőgazdasági termékek” kifejezés magában foglalja az EUMSZ 38. cikkének (1) bekezdésében meghatározott halászati termékeket is (a rendelet 2. cikkének (1) bekezdése és (12) preambulumbekzdése).

A rendelet az EUMSZ 34. cikkének hatálya alá tartozó árukra vonatkozik (a rendelet 1. cikkének (2) bekezdése). A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint „áru» alatt pénzben kifejezhető értékkel rendelkező termékeket kell érteni, amelyek – mint ilyen termékek – alkalmasak arra, hogy kereskedelmi ügyletek tárgyát képezzék” (*).

2.1.2. Egy másik tagállamban jogszerűen forgalmazott

A rendelet egy másik tagállamban jogszerűen forgalmazott árukra vonatkozik (a rendelet 1. cikkének (2) bekezdése).

A rendelet 3. cikkének (1) bekezdése szerint „valamely másik tagállamban jogszerűen forgalmazott” az az áru, amely „megfelel az adott tagállamban alkalmazandó vonatkozó szabályoknak vagy az adott tagállamban nem vonatkoznak rá ilyen szabályok, és az az adott tagállamban végfelhasználók számára elérhető” (a rendelet 3. cikkének (1) bekezdése). Ez az alapvető meghatározás két feltételt foglal magában, amelyeket az alábbi két pont ismertet.

- **Az első feltétel** az, hogy az áru vagy az ilyen típusú áru megfelel a származási tagállamban alkalmazandó vonatkozó szabályoknak vagy az adott tagállamban nem vonatkoznak rá ilyen szabályok. Ezért a származási tagállamban az adott árukra vonatkozó alkalmazandó nemzeti műszaki szabályok hiányában könnyebb megválaszolni azt a kérdést, hogy az áruk megfelelnek-e az adott tagállam nemzeti műszaki szabályainak. Ha a származási tagállamban léteznek nemzeti műszaki szabályok, bizonyos esetekben a megfelelés bemutatásához elegendő az áruk jellemzőire vonatkozó információ és a nemzeti jogra történő hivatkozás. Más esetekben szükség lehet az előzetes engedélyezésről szóló határozatra. Szem előtt kell tartani, hogy a tagállamok nagyon eltérő rendszereket követhetnek az áruk forgalomba hozatalát megelőző (előzetes engedélyezési eljárás) vagy a forgalomba hozatalukat követő ellenőrzés (piacfelügyelet) terén. Ezen eltérő rendszerek közé tartoznak azok a helyzetek is, amikor bizonyos árukat egyáltalán nem szabályoznak és nem kell megfelelniük a nemzeti jogszabályi előírásoknak. Az a tény, hogy az „alkalmazandó vonatkozó szabályoknak való megfelelés” az áruk tekintetében előzetes jóváhagyáshoz van kötve egy tagállamban nem jelenti szükségképpen azt, hogy egy másik tagállamban is szükség van ilyen jóváhagyásra ugyanezen áruk jogszerű forgalmazásához. A tagállamok eltérő követelményei nem befolyásolják a jogszerű forgalmazás fogalmát.
- A jogszerű forgalmazás fogalmának **második feltétele** az, hogy az áruk az adott tagállamban végfelhasználók számára elérhetőek legyenek. A rendelet 3. cikkének (2) bekezdése úgy határozza meg a „forgalmazás” fogalmát, hogy az „áru kereskedelmi tevékenység keretében történő rendelkezésre bocsátása egy tagállam területén található piacon értékesítés, fogyasztás vagy használat céljára, ellenérték fejében vagy ingyenesen”. Bármely olyan dokumentum, amely i. egyértelmű adatokat tartalmaz az áruk vagy árufajták azonosítása és a szállítók, vevők vagy végfelhasználók azonosítása céljából; és ii. a dátumra vonatkozó információt, mint például számlát tartalmaz, szükséges és elégséges bizonyítéknak kell tekinteni a feltételnek való megfelelés igazolására.

2.2. A rendelet hatálya alá tartozó „közigazgatási határozatok”

2.2.1. Mi minősül közigazgatási határozatnak?

A rendelet 2. cikkének (1) bekezdése határozza azt meg, hogy a rendeletet valamely rendeltetési hely szerinti tagállam illetékes hatósága által meghozott vagy meghozandó olyan „közigazgatási határozatokra” kell alkalmazni, amelyek egy másik tagállamban jogszerűen forgalmazott ilyen árukra vonatkoznak, amennyiben a közigazgatási határozat megfelel az alábbi **kritériumoknak**:

- a) a közigazgatási határozat alapja a rendeltetési hely szerinti tagállamban alkalmazandó valamely nemzeti műszaki szabály; és
- b) a közigazgatási határozat közvetlen vagy közvetett hatása a piacra jutás korlátozása vagy megtagadása a rendeltetési hely szerinti tagállamban.

(*) A C-42/10, C-45/10 és C-57/10 sz. *Vlaamse Dierenartsenvereniging és Janssens* egyesített ügyekben 2011. április 14-én hozott ítélet (ECLI: EU:C:2011:253) 68. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

A rendelet 2. cikkének (1) bekezdése meghatározza továbbá, hogy a „közigazgatási határozat” kifejezés minden olyan közigazgatási lépést magában foglal, amelynek alapja nemzeti műszaki szabály, és amely a b) pontban említett hatással azonos vagy lényegében azonos joghatással bír.

Ez azt jelenti, hogy a közigazgatási lépésnek nem kell szükségképpen a „határozat” nevet viselnie. Az a fontos, hogy egy másik tagállamban jogszerűen forgalmazott árua vonatkozik-e és megfelel-e mind a fenti a) pontban, mind pedig a b) pontban meghatározott feltételeknek.

2.2.2. Első feltétel: nemzeti műszaki szabályok – egy közigazgatási határozat alapja

A rendelet 2. cikkének (2) bekezdése értelmében a rendelet alkalmazásában „nemzeti műszaki szabály” valamely tagállam bármely olyan törvényi, rendeleti vagy egyéb közigazgatási rendelkezése, amely a következő tulajdonságokkal rendelkezik:

- a) olyan árukra vagy árujellemzőkre vonatkozik, amelyek nem tartoznak EU szintű harmonizáció hatálya alá;
- b) megtiltja az adott tagállamban egy áru vagy egy adott árutípus forgalmazását, vagy ténylegesen vagy jogilag kötelezővé teszi a rendelkezésnek való megfelelést amikor egy árut vagy egy adott árutípust az adott tagállamban forgalmazzák; és
- c) legalább a következők egyike jellemző rá:
  - meghatározza az árua vagy adott árutípusra nézve kötelező tulajdonságokat, mint például annak minőségi színvonala, teljesítménye, illetve biztonságossága vagy mérete, beleértve az említett árukra alkalmazandó olyan követelményeket, mint az áruk azon megnevezése, amellyel azokat értékesítik, a terminológia, a jelképek, a vizsgálat és a vizsgálati módszerek, a csomagolás, a jelölés vagy címkézés és a megfelelőségértékelési eljárások⁽⁵⁾,
  - a fogyasztók vagy a környezet védelme céljából az árua vagy az adott árutípusra nézve egyéb követelményeket ír elő, amelyek az adott tagállamban történő forgalmazást követően befolyásolják az áru életciklusát. Ide tartoznak a felhasználási feltételek, az újrafeldolgozás, az újrafelhasználás vagy a hulladékártalmatlanítás, amennyiben az ilyen feltételek jelentősen befolyásolhatják az említett áruk összetételét vagy jellegét, illetve az adott tagállamban történő forgalmazását.

A rendelet 2. cikke (2) bekezdésének c) pontjára az (EU) 2015/1535 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽⁶⁾ (átláthatósági irányelv) 1. cikke (1) bekezdésének c) pontja és 1. cikke (1) bekezdésének d) pontja, és az előzménye, a 98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽⁷⁾ 1. cikkének 2. és 3. pontja volt hatással. Ezért az e rendelkezésekre vonatkozó ítélkezési gyakorlat⁽⁸⁾ hasznos hivatkozási pontként használható. Fontos megjegyezni, hogy magánszemélyekkel szemben nem érvényesíthetők az átláthatósági irányelv hatálya alá tartozó azon nemzeti műszaki szabályok, amelyeket tervezetként nem közöltek⁽⁹⁾. Az átláthatósági irányelv szerinti tájékoztatási eljárást ennek az útmutatónak a 4. fejezete írja le.

Emellett az áruk forgalmazását jelentősen befolyásoló szabályok fogalmával kapcsolatban meg kell említenünk, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint bizonyos áruk használatára vonatkozó korlátozások az áruk szabad mozgása akadályának tekinthetők, mivel ezek befolyásolják a fogyasztók viselkedését. A fogyasztók nem vásárolnak olyan árut, amelyet nem tudnak használni. A következő három pont ezen ítélkezési gyakorlat néhány egyedi példáját mutatja be.

⁽⁵⁾ Ez a pont a következőkre is vonatkozik: i. az EUMSZ 38. cikke (1) bekezdésének második albekezdésében említett mezőgazdasági termékekre alkalmazott gyártási módszerek és eljárások; ii. az emberi vagy állati fogyasztásra szánt termékekkel, valamint más termékekkel kapcsolatos gyártási módszerek és eljárások; valamint iii. más termékekkel kapcsolatos gyártási módszerek és eljárások, amennyiben azok hatást gyakorolnak a tulajdonságaikra (lásd a rendelet 2. cikkének (3) bekezdését).

⁽⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/1535 irányelve (2015. szeptember 9. műszaki szabályokkal és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályokkal kapcsolatos információs szolgáltatási eljárás megállapításáról (HL L 241., 2015.9.17., 1. o.).

⁽⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 98/34/EK irányelve (1998. június 22.) a műszaki szabványok és szabályok, valamint az Információs Társadalom szolgáltatásaihoz kapcsolódó szabályok területén történő információs szolgáltatási eljárás megállapításáról (HL L 204., 1998.7.21., 37. o.).

⁽⁸⁾ Lásd például 2016. október 13-i M. és S. ítélet, C-303/15, ECLI:EU:C:2016:771; 2015. június 11-i *Berlington*-ítélet, C-98/14, ECLI:EU:C:2015:386; 2012. július 19-i *Fortuna és társai* ítélet, C-213/11, C-214/11 és C-217/11 egyesített ügyek, ECLI:EU:C:2012:495; 2006. október 26-i *Bizottság kontra Görög Köztársaság* ítélet, C-65/05, ECLI:EU:C:2006:673; 2007. november 8-i *Schwibbert*-ítélet, C-20/05, ECLI:EU:C:2007:652; 2005. április 21-i *Lindberg*-ítélet, C-267/03, ECLI:EU:C:2005:246; 2018. szeptember 26-i *Van Gennip és társai* ítélet, C-137/17, ECLI:EU:C:2018:771.

⁽⁹⁾ 1996. április 30-i *CIA Security kontra Signalson* ítélet, C-194/94, ECLI:EU:C:1996:172.

- Például a *Bizottság kontra Olaszország* ítéletében a Bíróság azt állapította meg, hogy a motorkerékpárok pótkocsik vontatására vonatkozó használatának tilalma a behozatalra vonatkozó mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedésnek minősül. Ez a megállapítás annyiban alkalmazható, hogy a tilalom a kifejezetten a motorkerékpárokhoz tervezett pótkocsik adott piacra jutásának akadályozásával jár, amennyiben jelentős hatással van a fogyasztók magatartására és akadályozza a kereslet kialakulását az ilyen pótkocsik iránt⁽¹⁰⁾. A fogyasztók ugyanis annak ismeretében, hogy tilos a számukra a motorkerékpárjuknak a kifejezetten ahhoz tervezett pótkocsival való használata, gyakorlatilag nem érdekeltek abban, hogy ilyen pótkocsit vegyenek⁽¹¹⁾.
- Hasonlóképpen a *Mickelsson*-ügyben, amely a vizek és hajózható vízi utak kijelölésére vonatkozó nemzeti szabályokra vonatkozott, a Bíróság megállapította, hogy az ilyen szabály által előírt, valamely termék valamely tagállam területén való használatára vonatkozó korlátozás a terjedelmétől függően jelentős hatással lehet a fogyasztók magatartására. Ez pedig ugyanakkor hat e terméknek az e tagállamban való piacra jutására⁽¹²⁾. A fogyasztók ugyanis annak ismeretében, hogy az ilyen szabályozás által engedélyezett használat igen korlátozott, gyakorlatilag alig érdekeltek abban, hogy megvegyék a szóban forgó terméket⁽¹³⁾. E tekintetben a Bíróság úgy vélte, hogy amennyiben a vizek és hajózható vízi utak kijelölésére vonatkozó nemzeti szabályok azzal a hatással járnak, hogy megakadályozzák motoros vízi sporteszközök használatát abban, hogy e termékeket rendeltetésszerűen és megfelelően használják, vagy jelentősen csökkentik használatukat, az ilyen szabályok azzal a hatással járhatnak, hogy akadályozzák e termékeknek az érintett nemzeti piacra való jutását, ezért azokat a behozatalra vonatkozó mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedéseknek kell tekinteni⁽¹⁴⁾.
- A Bíróság az EUMSZ 34. cikkébe ütközőnek minősítette a gépjárművek üvegezésére színes fóliaréteg ragasztásának tilalmát, többek között arra hivatkozva, hogy az esetleges vásárlók, kereskedők vagy magánszemélyek, mivel tudják, hogy nem ragaszthatnak ilyen fóliaréteget a gépjárművek szélvédőjére és az utasülések melletti üvegezésére, gyakorlatilag nincs is érdekükben e terméket megvásárolni⁽¹⁵⁾.

Fontos hangsúlyozni azt, hogy nem tartoznak a rendelet hatálya alá az EUMSZ 34. cikkének hatálya alá tartozó, más típusú intézkedésekből eredő, de nemzeti műszaki szabálynak nem minősülő közigazgatási határozatok, így például a közbeszerzési eljárásokhoz készített műszaki leírás vagy a tagállamokban a nemzeti nyelvek használatára vonatkozó követelmények (lásd a rendelet (10) preambulumbekzdését).

Továbbá az értékesítés egyes módjaira vonatkozó szabályok csak azzal a feltétellel esnek az EUMSZ 34. cikkének hatálya alá, ha akár jogilag, akár ténylegesen a termékek származásán alapuló megkülönböztetést alkalmaznak⁽¹⁶⁾.

2.2.3. Második feltétel: a közigazgatási határozat közvetlen vagy közvetett hatása a piacra jutás korlátozása vagy megtagadása a rendeltetési hely szerinti tagállamban

A 2.2.1. pontban megállapítottak szerint, a rendelet 2. cikke (1) bekezdésének b) pontja előírja, hogy „a közigazgatási határozat közvetlen vagy közvetett hatása a piacra jutás korlátozása vagy megtagadása a rendeltetési hely szerinti tagállamban”.

A *Dassonville*-ügyben⁽¹⁷⁾ a Bíróság megállapította, hogy „a tagállamok minden olyan kereskedelmi szabályozását, amely közvetlenül vagy közvetve, ténylegesen vagy potenciálisan akadályozhatja [az unió]n] belüli kereskedelmet, mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedésnek kell tekinteni”.

Jó példa lehet a piacra jutás korlátozása vagy megtagadása közvetlen hatásával járó közigazgatási határozatra az a határozat, amelyik azon az alapon tagadja meg valamely másik tagállamban jogszerűen forgalmazott ékszerek piacra jutását, hogy azok nem rendelkeznek fémjellel, vagy a fémjelüket a rendeltetési hely szerinti tagállam nem ismeri el. A nemesfémek terén gyakran kihívásokkal szembesül a kölcsönös elismerés.

⁽¹⁰⁾ 2009. február 10-i *Bizottság kontra Olaszország* ítélet, C-110/05, ECLI:EU:C:2009:66, 56–58. pont.

⁽¹¹⁾ 2009. február 10-i *Bizottság kontra Olaszország* ítélet, C-110/05, ECLI:EU:C:2009:66, 57. pont.

⁽¹²⁾ 2009. június 4-i *Mickelsson*-ítélet, C-142/05, ECLI:EU:C:2009:336, 26. pont.

⁽¹³⁾ 2009. június 4-i *Mickelsson*-ítélet, C-142/05, ECLI:EU:C:2009:336, 27. pont.

⁽¹⁴⁾ 2009. június 4-i *Mickelsson*-ítélet, C-142/05, ECLI:EU:C:2009:336, 28. pont.

⁽¹⁵⁾ 2008. április 10-i *Bizottság kontra Portugál Köztársaság* ítélet, C-265/06, ECLI:EU:C:2008:210, 33. pont.

⁽¹⁶⁾ A C-267/91 és C-268/91 sz. *Keck és Mithouard* egyesített ügyekben 1993. november 24-én hozott ítélet (ECLI:EU:C:1993:905) 16. és 17. pontja. Az értékesítés egyes módjaira vonatkozó további információk a *Szerződés áruk szabad mozgását szabályozó rendelkezéseinek alkalmazásához készített útmutatóban* található, 2010. 3.1.10. pont.

⁽¹⁷⁾ 1974. július 11-i *Procureur du Roi kontra Benoît és Gustave Dassonville* ítélet, C8-74, ECLI:EU:C:1974:82.

A C-525/14. sz. *Bizottság kontra Cseh Köztársaság* ügyben a Cseh Köztársaság megtagadta a WaarborgHolland, egy hollandiai székhelyű és harmadik országokban fióktelepekkel rendelkező független vizsgálóhivatal fémjeleinek elismerését, és ennek következtében előírta, hogy a kérdéses nemesfémeket egy további cseh fémjellel jelöljék meg. A Bíróság megállapította, hogy e gyakorlat eredményeként a hollandiai vizsgálóhivatal WaarborgHolland-fémjeleivel ellátott nemesfémek csak azt követően forgalmazhatók Csehország területén, hogy Csehországban egy további ellenőrzésen és fémjellel történő megjelölésen esnek át. Ez a további ellenőrzés és fémjellel történő megjelölés nehezebbé és költségesebbé teszi az ilyen termékek Csehország területére történő behozatalát más tagállamokból. A Bíróság ezért az EUMSZ 34. cikke által tiltottnak minősítette ezt a gyakorlatot a Hollandiában elhelyezett fémjelekkel kapcsolatban, a harmadik országbeli fióktelepeken elhelyezettekkel kapcsolatban azonban nem.

A közigazgatási határozatok **közvetett hatásaival** kapcsolatban fontos szem előtt tartani, hogy elegendő az, ha a közigazgatási határozat *korlátozhatja vagy megtagadhatja a piacra jutást* a rendeltetési hely szerinti tagállamban. A határozatnak akkor van közvetett hatása, ha önmagában nem képes korlátozni vagy megtagadni a piacra jutást, de a tagállamban fennálló tényleges körülmények és az ottani fogyasztók észlelése szerint erre legalábbis alkalmas lehet ⁽¹⁸⁾.

Az unión belüli kereskedelemre pusztán közvetett befolyást gyakorló határozatoktól világosan el kell határolni azokat a határozatokat, *amelyeknek a hatásai túl közvetettek ahhoz, hogy bármilyen hatást gyakoroljanak*. A Bíróság azonban bizonyos esetekben ⁽¹⁹⁾ úgy vélte, hogy az intézkedés által az áruk szabad mozgására esetleg gyakorolt korlátozó hatások *túl bizonytalanok és közvetettek ahhoz, hogy az általa előírt kötelezettség a tagállamok közötti kereskedelmet akadályozónak és az EUMSZ 34. cikkét sértő jellegűnek minősüljön*.

Ha azonban az intézkedés *csak az ország területének egy részén hatályos*, de az áruk szabad mozgására közvetlen vagy közvetett hatást gyakorol, akkor a földrajzilag behatárolt jellege ellenére *korlátozásnak minősül*.

Például a *Ditlev Bluhme*-ügyben ⁽²⁰⁾ a dán jogszabályok megtiltották azt, hogy Læsø szigetén a Læsø barna méh-alfajtól eltérő méheket tartsanak, annak érdekében, hogy biztosítsák az utóbbi alfaj kihalásával szembeni védelmet. Annak ellenére, hogy az intézkedés Dánia ezen viszonylag kicsi szigetén volt hatályban, a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a behozatali tilalom mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedést jelent, és ezt „nem változtatja meg az a tény, hogy a kérdéses intézkedés csak az ország területének egy részére vonatkozik” ⁽²¹⁾. A Bíróság elutasította azt az érvet, hogy az áruk (más típusú méhek) behozatalának tilalma, amely a terület egy részére korlátozódik, a *de minimis* szabály alapján mentesülhet, mivel ez csak jelentéktelen mértékben érinti a tagállamok közötti kereskedelmet. Az intézkedést azonban a Szerződés 36. cikke alapján az állatok egészségének és életének védelme érdekében indokoltnak találták, mivel a barna méh génjeinek recesszív jellege miatt a Læsø barna méhek eltűnésének veszélye kétségtelenül valóban fennállna, ha ezek arany méhekkel párosodnának.

2.2.4. Nemzeti műszaki szabályok és előzetes engedélyezési eljárások

A nemzeti jog néha előzetes engedélyezést ír elő az áruk forgalomba hozatala előtt. Az előzetes engedélyezési eljárás valamely tagállam joga szerinti olyan közigazgatási eljárás, amelynek értelmében az adott tagállam illetékes hatóságának – egy gazdasági szereplő kérelme alapján – hivatalos jóváhagyását kell adnia azt megelőzően, hogy az áru az adott tagállamban forgalmazható legyen (a rendelet 3. cikkének (7) bekezdése).

A rendelet alkalmazásában az előzetes engedélyezési eljárás önmagában nem minősül nemzeti műszaki szabálynak (a rendelet 2. cikkének (4) bekezdése). Ezért kizártak a rendelet hatálya alól az illetékes hatóságok azon határozatait, amelyek kizárólag azzal az indoklással korlátozzák vagy tagadják meg a piacra jutást, hogy az áruk nem rendelkeznek érvényes előzetes engedéllyel (a rendelet (11) preambulumbekzdése).

Ugyanakkor a valamely nemzeti műszaki szabály alapján az előzetes engedélyt megtagadó határozatot olyan közigazgatási határozatnak kell tekinteni, amelyre a rendelet alkalmazandó, amennyiben az említett határozat tekintetében teljesülnek a rendelet 2. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében foglalt egyéb követelmények (a rendelet 2. cikkének (4) bekezdése). Ez azt jelenti, hogy amikor az előzetes engedélyezési eljárást létrehozó nemzeti szabály érvényre juttatja a nemzeti műszaki szabályt, akkor az előzetes engedély nemzeti műszaki szabály alapján történő megtagadásáról szóló határozat a rendelet szerinti közigazgatási határozatnak minősül. Így a kérelmező részesülhet a rendelet által biztosított eljárási védelemben (a rendelet (11) preambulumbekzdése).

⁽¹⁸⁾ 2009. szeptember 8-i *Budějovický Budvar, národní podnik* ítélet, C-478/07, ECLI:EU:C:2009:521, 81–82. pont.

⁽¹⁹⁾ 1994. július 14-i *Peralta*-ítélet, C-379/92, ECLI:EU:C:1994:296, 24. pont.

⁽²⁰⁾ 1998. december 3-i *Ditlev Bluhme*-ítélet, C-67/97, ECLI:EU:C:1998:584, 19–20. pont.

⁽²¹⁾ Ugyanott, 20. pont.

2.2.5. Néhány olyan eset, amikor az (EU) 2019/515 rendelet nem alkalmazandó

A rendelet nem vonatkozik a nemzeti bíróságok által hozott igazságszolgáltatási jellegű határozatokra (a rendelet 2. cikke (5) bekezdésének a) pontja). Ez a nemzeti bíróságok olyan ügyek jogszerűségét értékelő határozatait érinti, amelyekben nem engedélyezik a valamely tagállamban jogszerűen forgalmazott áruknak egy másik tagállamban a piacra jutást (a rendelet (14) preambulumbekkezdése).

Nem alkalmazandó továbbá a rendelet a terminológiával, jelképekkel vagy alkotmányellenes szervezetekre, illetve bünszervezetekre való tárgyi utalással kapcsolatos bűncselekményekkel, vagy rasszista, megkülönböztető vagy idegengyűlölő természetű bűncselekményekkel kapcsolatos ügyekben folyó nyomozás vagy büntetőeljárás során a bűnüldöző szervek által hozott igazságszolgáltatási jellegű határozatokra (a rendelet 2. cikke (5) bekezdésének b) pontja).

3. HOGYAN MŰKÖDIK A RENDELET SZERINTI KÖLCSÖNÖS ELISMERÉS?

3.1. Az áru származási tagállamban való jogszerű forgalmazása

Amikor az árukat uniós harmonizációs jogszabályok hiányában forgalmazzák egy másik tagállamban, a gazdasági szereplőknek először meg kell győződniük arról, hogy az áruk megfelelnek-e a származási tagállam azon a napon érvényes szabályainak (vagy nem vonatkoznak rájuk ilyen szabályok), amikor ezeket az árukat a rendeltetési hely szerinti tagállamban forgalomba hozzák, és a származási tagállam végfelhasználói számára elérhetővé teszik. Ha az árukat a származási tagállamban jogszerűen forgalmazzák, a gazdasági szereplők a rendeltetési hely szerinti tagállam illetékes hatóságai előtt hivatkozhatnak a kölcsönös elismerés elvére.

3.2. Áruk értékesítése egy másik tagállamban

A rendelet 5. cikkének (3) bekezdése a következőket tartalmazza.

A gazdasági szereplő számára lehetővé kell tenni, hogy már akkor forgalmazza az árut a rendeltetési hely szerinti tagállamban, amikor az illetékes hatóság az e cikk (1) bekezdése szerinti vizsgálatot végzi, valamint hogy tovább forgalmazhassa az árut, feltéve hogy a gazdasági szereplő nem kapott kézhez olyan közigazgatási határozatot, amely korlátozza vagy megtagadja az adott áru piacra jutását. Ez a bekezdés nem alkalmazandó, ha a vizsgálat elvégzésére előzetes engedélyezési eljárás keretében kerül sor, vagy ha az illetékes hatóság a 6. cikkel összhangban vizsgálat hatálya alá tartozó áruk forgalmazását ideiglenesen felfüggeszti.

Ez azt jelenti, hogy amint a fenti 3.1. pont feltételei teljesülnek, a gazdasági szereplő elvben elérhetővé teheti az árukat a rendeltetési hely szerinti tagállam piacán. A gazdasági szereplőnek azonban ellenőriznie kell, hogy van-e előzetes engedélyezési eljárás a rendeltetési tagállamban. Ha az áruk forgalomba hozatalához a rendeltetési hely szerinti tagállamban előzetes engedélyre van szükség, a gazdasági szereplőnek kérelmeznie kell ezt az engedélyt, mielőtt az árukat elérhetővé tenné az adott piacon. Az áruk nem hozhatók azonnal forgalomba a piacon, ha előzetes engedélyezési eljárást alkalmaznak, vagy ha az illetékes hatóság úgy határoz, hogy ideiglenesen felfüggeszti az értékelése alá tartozó áruk forgalmazását.

3.3. A vizsgálatra vonatkozó információk

Amennyiben a rendeltetési hely szerinti tagállam valamely illetékes hatósága egy nemzeti műszaki szabály végrehajtásának részeként meg kívánja vizsgálni a rendelet hatálya alá tartozó árut, haladéktalanul tájékoztatnia kell az érintett gazdasági szereplőt az ilyen vizsgálat kezdeményezéséről (a rendelet 5. cikkének (1) bekezdése). Az illetékes hatóságnak a gazdasági szereplőt különösen a következőkről kell tájékoztatnia: i. az adott vizsgálat tárgyát képező áru; ii. az alkalmazandó nemzeti műszaki szabály vagy az előzetes engedélyezési eljárás; és iii. arról, hogy lehetőség van kölcsönös elismerési nyilatkozatnak az illetékes hatósághoz történő benyújtására (a rendelet 5. cikkének (2) bekezdése).

3.4. A „kölcsönös elismerési nyilatkozat” (a rendelet 4. cikke)

A rendelet a gyártó, az importőr, illetve a forgalmazó számára lehetővé teszi, hogy a kölcsönös elismerés céljából önkéntes nyilatkozatot (vagy „saját nyilatkozatot”) (a továbbiakban: kölcsönös elismerési nyilatkozat) készítsen az áruk jogszerű forgalmazásáról. Ez a kölcsönös elismerési nyilatkozat elősegíti a vállalkozások számára annak igazolását, hogy az árut valamely másik tagállamban jogszerűen forgalmazzák. Ugyanakkor segíti az illetékes hatóságokat az áruknak a rendelet 5. cikke szerinti vizsgálati eljárásában, és megkönnyíti a határokon átnyúló együttműködést.

A rendeletési hely szerinti tagállam valamely illetékes hatóságának tájékoztatnia kell a gazdasági szereplőt, ha meg kívánja vizsgálni, hogy egy adott árut jogszerűen forgalmazznak-e egy másik tagállamban (a rendelet 5. cikkének (1) bekezdése). A rendelet biztosítja, hogy az eljárás kevésbé megterhelő legyen a nyilatkozattételt választó gazdasági szereplő számára.

Ha kölcsönös elismerési nyilatkozatot nyújtanak be a rendeletési hely szerinti tagállam valamely illetékes hatóságához, akkor az illetékes hatóság a rendeletben előírtakon túl nem kérhet semmilyen más információt vagy dokumentációt annak ellenőrzésére, hogy az árut jogszerűen forgalmazzák valamely másik tagállamban (a rendelet 5. cikkének (4) bekezdése).

A kölcsönös elismerési nyilatkozathoz az abban foglalt információ ellenőrzéséhez szükséges alátámasztó bizonyítékokat kell csatolni (a rendelet 5. cikke (4) bekezdésének a) pontja).

Az önkéntes nyilatkozat használata nem akadályozza a rendeletési hely szerinti tagállam illetékes hatóságait abban, hogy: i. megvizsgálják az árut annak megállapítása érdekében, hogy a tagállamukban alkalmazandó nemzeti műszaki szabály hatálya alá tartozó jogos közérdeket megfelelően védik-e a szóban forgó áruk jellemzői alapján; vagy ii. a piacra jutást korlátozó vagy megtagadó közigazgatási határozatokat hozzanak, feltéve, hogy ezek a határozatok indokoltak.

A kölcsönös elismerési nyilatkozatnak mindig pontos és teljes információt kell tartalmaznia az áuról (a rendelet (19) preambulumbekkezdése). A nyilatkozatot ezért naprakészen kell tartani annak érdekében, hogy az tükrözze a változásokat, például a vonatkozó nemzeti műszaki szabályok változásait (a rendelet (19) preambulumbekkezdése és 4. cikkének (3) bekezdése).

A nemzeti szabályok változásai az áruk megváltoztatását is szükségessé tehetik. Ha az adott áru megfelel a módosított műszaki követelményeknek, az árut nem kell megváltoztatni. Ha azonban az áruk e szabályok módosítása következtében nem felelnek meg azon tagállam nemzeti szabályainak, ahol az árut jogszerűen forgalmazzák, az árut annak a tagállamnak a jogszabályaihoz kell igazítani, ahol azokat jogszerűen forgalmazták. A nyilatkozat megfelelő részét aláíró gazdasági szereplő felelős a nyilatkozat tartalmáért és pontosságáért (a rendelet 4. cikkének (2) bekezdése).

A gazdasági szereplők dönthetnek úgy, hogy nem nyújtanak be kölcsönös elismerési nyilatkozatot. Ebben az esetben az illetékes hatóság kérheti az érintett gazdasági szereplőktől a vizsgálathoz szükséges dokumentációnak és információknak a kéréstől számított 15 munkanapon belüli benyújtását (a rendelet 5. cikkének (5) és (6) bekezdése). A Bizottság úgy ítéli meg, hogy a megfelelő ügyintézés és a jogbiztonság érdekében ezt a dokumentációs és információ-igénylési kérelmet írásban kell benyújtani. Az illetékes hatóság olyan dokumentációt és információkat kérhet, amelyek az alábbiak vizsgálatához szükségesek: i. az adott áru vagy árutípus tulajdonságai; és ii. az áru valamely másik tagállamban való jogszerű forgalmazása (a rendelet 5. cikkének (5) bekezdése). Az arányosság elvének megfelelően azonban az illetékes hatóságok nem kérhetnek több információt, mint ami az áruk jellemzőinek és az áruk jogszerű forgalmazásának bizonyításához szükséges. Ebben az értelemben például szolgálhat az igazoló bizonyítékok aránytalan mértékű megkövetelésére az, ha a gazdasági szereplőnek be kell szereznie a törvényes forgalmazásról szóló, a származási tagállam minisztériuma vagy más közigazgatási szerve által kiállított igazolást.

A megfelelőségértékelő szervezet által kiadott vizsgálati jelentésekkel vagy tanúsítványokkal kapcsolatban a rendelet 5. cikkének (8) bekezdése a következőképpen rendelkezik.

Az (1) bekezdés szerinti vizsgálat végzése során a rendeletési hely szerinti tagállamok illetékes hatóságainak kellő mértékben figyelembe kell venniük a megfelelőségértékelő szervezet által kiadott és a gazdasági szereplő által a vizsgálat részeként benyújtott vizsgálati jelentések vagy tanúsítványok tartalmát. A rendeletési hely szerinti tagállamok illetékes hatóságai – a megfelelőségértékelő szervezet felkészültségével összefüggő okok miatt – nem utasíthatják el a megfelelőségértékelés megfelelő területére a 765/2008/EK rendelet szerint akkreditált megfelelőségértékelő szervezetek által kiállított vizsgálati jelentéseket vagy tanúsítványokat.

Ez azt jelenti, hogy ha egy gazdasági szereplő a megfelelőségértékelés megfelelő területére a 765/2008/EK európai parlamenti és tanácsi ⁽²²⁾rendelettel összhangban akkreditált megfelelőségértékelő szervezet által kiállított tanúsítványokat nyújtott be, a rendeletési hely szerinti tagállam illetékes hatósága nem követelheti meg egy másik megfelelőségértékelő szervezet által kiállított tanúsítványokat pusztán azon az alapon, hogy megkérdőjelezi a tanúsítványokat kiállító megfelelőségértékelő szervezet illetékességét.

⁽²²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 765/2008/EK rendelete (2008. július 9.) a termékek forgalmazása tekintetében az akkreditálás és piacfelügyelet előírásainak megállapításáról és a 339/93/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 218., 2008.8.13., 30. o.).

3.4.1. A nyilatkozat tartalma és felépítése

A rendelet melléklete meghatározza a kölcsönös elismerési nyilatkozat szerkezetét, és annak tartalmaznia kell a mellékletben meghatározott valamennyi információt (a rendelet 4. cikkének (1) bekezdése).

A nyilatkozat két részből áll, és mindkettő meghatározott célt szolgál.

- Az I. rész az áru vagy árutípus jellemzőiről, valamint az áruk jogszerű forgalmazásának helye szerinti tagállam különös szabályairól nyújt tájékoztatást.
- A II. rész az áru vagy az ilyen árutípus származási hely szerinti tagállamában történő forgalmazásáról tájékoztat. Az ebben a részben szereplő információk alátámasztó bizonyítékai lehetnek többek között számlák, az értékesítést igazoló dokumentumok, adónyilvántartások, nyilvántartásba vételek, engedélyek, hatóságoknak küldött vagy hatóságoktól érkező értesítések, igazolások vagy nyilvános nyilvántartásokból származó kivonatok.

Kölcsönös elismerési nyilatkozat az (EU) 2019/515 európai parlamenti és tanácsi rendelet 4. cikkének alkalmazásában

I. rész

1. Az áru vagy az árutípus egyedi azonosítója: ... [Megjegyzés: illessze be az áru azonosító számát vagy más olyan azonosító jelölését, amely egyedileg azonosítja az árut vagy az árutípust]
2. A gazdasági szereplő neve és címe: ... [Megjegyzés: illessze be a kölcsönös elismerési nyilatkozat I. részét aláíró nevét és címét: a gyártó és adott esetben annak meghatalmazott képviselője, vagy az importőr, vagy a forgalmazó]
3. A kölcsönös elismerési nyilatkozat tárgyát képező áru vagy árutípus leírása: ... [Megjegyzés: a leírásnak elégségesnek kell lennie ahhoz, hogy – nyomon követhetőségi okokból – lehetővé tegye az áru azonosítását. Adott esetben fénykép is csatolható.]
4. Nyilatkozat és információ az áru vagy az ilyen típusú áru forgalmazásának jogszerűségéről
  - 4.1. A fent leírt áru vagy árutípus – a tulajdonságait is beleértve – megfelel a ... [Megjegyzés: nevezze meg azt a tagállamot, amelyben az árut vagy az ilyen típusú árut állítása szerint jogszerűen forgalmazzák]-ban/-ben alkalmazandó következő szabályoknak: ... [Megjegyzés: illessze be – minden egyes esetben – az adott tagállamban alkalmazandó releváns szabályok címét és a hivatalos közzétételükre vonatkozó hivatkozást, valamint az engedélyező határozatra való hivatkozást, amennyiben az áru előzetes engedélyezési eljárás tárgyát képezte],
vagy
a fent leírt áru vagy árutípus ... [Megjegyzés: nevezze meg azt a tagállamot, amelyben az árut vagy az ilyen típusú árut állítása szerint jogszerűen forgalmazzák]-ban/-ben nem tartozik releváns szabály hatálya alá.
  - 4.2. Hivatkozás az árura vagy az ilyen típusú árura vonatkozó megfelelésgértékelési eljárásra vagy egy megfelelésgértékelő szervezet által végzett bármely vizsgálatról szóló vizsgálati jelentésre, ideértve az említett szervezet nevét és címét (amennyiben sor került ilyen eljárásra vagy vizsgálatra): ...
5. Bármely további információ, amelyet relevánsnak ítélnék annak vizsgálatához, hogy az árut vagy az ilyen típusú árut jogszerűen forgalmazzák-e a 4.1. pontban megjelölt tagállamban: ...
6. A kölcsönös elismerési nyilatkozat ezen részének tartalmáért kizárólagosan a 2. pontban meghatározott gazdasági szereplő tartozik felelősséggel.

A nyilatkozatot a következő nevében és megbízásából írták alá:

(hely és dátum):

(név, beosztás) (aláírás):

II. rész

7. Nyilatkozat és információ az áru vagy az ilyen típusú áru forgalmazásáról
  - 7.1. Az I. részben leírt árut vagy ilyen típusú árut a 4.1. pontban megjelölt tagállamban bocsátják a végfelhasználók rendelkezésére.

- 7.2. Információ az árunak vagy az ilyen típusú árunak a 4.1. pontban megjelölt tagállamban a végfelhasználók rendelkezésére bocsátásáról, beleértve azon időpont pontos megjelölését, amikor az árut először bocsátották a végfelhasználók rendelkezésére az adott tagállamban: ...
8. Bármely további információ, amelyet relevánsnak ítélnék annak vizsgálatához, hogy az árut vagy az ilyen típusú árut jogszerűen forgalmazzák-e a 4.1. pontban megjelölt tagállamban: ...
9. A kölcsönös elismerési nyilatkozat ezen részének tartalmáért kizárólagosan ... [Megjegyzés: illessze be a kölcsönös elismerési nyilatkozat II. részét aláíró nevét és címét: a gyártó és adott esetben annak meghatalmazott képviselője, vagy az importőr, vagy a forgalmazó] tartozik felelősséggel

A nyilatkozatot a következő nevében és megbízásából írták alá:

(hely és dátum):

(név, beosztás) (aláírás):

3.4.2. A nyilatkozat nyelve

A nyilatkozatot az Unió egyik hivatalos nyelvén kell elkészíteni. Amennyiben azonban ez a nyelv nem a rendeltetési hely szerinti tagállam által megkövetelt nyelv, a kölcsönös elismerési nyilatkozatot a gazdasági szereplőnek kell a rendeltetési hely szerinti tagállam által megkövetelt nyelvre lefordítania (a rendelet 4. cikke (1) bekezdésének hatodik albekezdése).

3.4.3. Ki állíthatja ki a nyilatkozatot?

A rendelet nyilatkozatra vonatkozó rendelkezései biztosítják az alábbiak között szükséges egyensúlyt: i. lehetőség biztosítása a nyilatkozat kiállítására az összes gazdasági szereplő számára; és ii. az adott gazdasági szereplő felelősségvállalása az általa kiállított nyilatkozatért vagy nyilatkozatrészekért.

Az áru vagy adott árutípus gyártója a legalkalmasabb az önkéntes nyilatkozat kiállítására. A gyártó egy meghatalmazott képviselőt is megbízhat azzal, hogy a nevében és a felelősségére készítse el a kölcsönös elismerési nyilatkozatot (a rendelet 4. cikke (1) bekezdésének első albekezdése). A nyilatkozatot az importőr vagy a forgalmazó is elkészítheti, feltéve, hogy szolgálni tudnak a nyilatkozatban foglalt információ igazolásához szükséges bizonyítékkal (a rendelet 4. cikke (1) bekezdésének ötödik albekezdése).

A gyártó (vagy meghatalmazott képviselője, amennyiben erre irányuló meghatalmazással rendelkezik) a kölcsönös elismerési nyilatkozatot kitöltheti csak a melléklet I. részében foglalt információkkal (például az áru típusa, leírása, jellemzői, alkalmazandó szabály – ha van ilyen – abban tagállamban, amelyben az árut állítása szerint jogszerűen forgalmazzák, megfelelésértékelési eljárás vagy elvégzett vizsgálati jelentés stb.). Ebben az esetben a melléklet II. részében foglalt információkkal az importőrnek vagy a forgalmazónak kell kitöltenie a nyilatkozatot (a rendelet 4. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdése).

A kölcsönös elismerési nyilatkozatot vagy annak egy részét aláíró gazdasági szereplők felelősek a kölcsönös elismerési nyilatkozatban általuk megadott információk tartalmáért és pontosságáért. A gazdasági szereplők a nemzeti joggal összhangban tartoznak felelősséggel, ha pedig a nyilatkozatot le kell fordítani, akkor felelősek az általuk lefordított információ helytállóságáért (a rendelet 4. cikkének (2) bekezdése).

A gazdasági szereplőknek azt is biztosítaniuk kell, hogy a kölcsönös elismerési nyilatkozatot mindenkor naprakészen tartsák, hogy az tükrözze az általuk közölt információkban bekövetkezett bármely változást (a rendelet 4. cikkének (3) bekezdése).

3.4.4. Mi történik akkor, ha a nyilatkozat nem teljes?

A rendelet 4. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdése szerint a kölcsönös elismerési nyilatkozatnak követnie kell a melléklet I. és II. részében foglalt szerkezetet, és tartalmaznia kell a mellékletben meghatározott valamennyi információt.

Ezért ha a nyilatkozat hiányos, mert nem tartalmazza az összes előírt elemet, akkor azt a rendelet 5. cikkének (4) bekezdése értelmében érvénytelennek kell tekinteni. Ennek eredményeként a rendelet 5. cikkének (5) és (6) bekezdését kell alkalmazni, és a rendeltetési hely szerinti tagállam illetékes hatósága kérheti a vizsgálathoz szükséges információkat. A gazdasági szereplő számára legalább 15 munkanapot kell biztosítani a teljesítésre a vizsgálathoz szükséges dokumentáció és információk benyújtására irányuló kérelmet követően.

3.4.5. *Hogyan és mikor használható fel a nyilatkozat?*

A rendeltetési hely szerinti tagállam valamely illetékes hatóságának „haladéktalanul” fel kell vennie a kapcsolatot az érintett gazdasági szereplővel, ha meg kívánja vizsgálni hogy az árut jogszerűen forgalmazzák-e egy másik tagállamban, és ha igen, akkor a rendeltetési hely szerinti tagállam alkalmazandó nemzeti műszaki szabályának hatálya alá tartozó jogos közérdek megfelelő védelemben részesül-e (a rendelet 5. cikkének (1) bekezdése).

Ugyanakkor a rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint az illetékes hatóságnak meg kell jelölnie:

- a vizsgálat tárgyát képező árut,
- az alkalmazandó nemzeti műszaki szabályt vagy az előzetes engedélyezési eljárást,
- azt, hogy lehetőség van kölcsönös elismerési nyilatkozat benyújtására.

A gazdasági szereplő dönthet úgy, hogy kölcsönös elismerési nyilatkozatot, és az abban foglalt információ ellenőrzéséhez szükséges alátámasztó bizonyítékokat nyújt be. Ez kevésbé megterhelő a gazdasági szereplő számára, mivel az illetékes hatóság nem kérhet semmilyen más információt vagy dokumentációt egyetlen gazdasági szereplőtől sem annak bizonyítására, hogy az árut jogszerűen forgalmazzák valamely másik tagállamban (a rendelet 5. cikkének (4) bekezdése).

3.4.6. *Hogyan kell benyújtani a dokumentumokat?*

A rendeltetési hely szerinti tagállam illetékes hatóságának kérésétől számított legalább 15 munkanapon belül kell benyújtani a nyilatkozatot és az alátámasztó bizonyítékokat (a rendelet 5. cikkének (6) bekezdése). A nyilatkozatot papír formátumban vagy elektronikus úton lehet benyújtani, vagy a rendeltetési hely szerinti tagállam által támasztott követelményekkel összhangban online elérhetővé lehet tenni (a rendelet 4. cikkének (4) bekezdése).

3.5. **Az illetékes hatóság általi vizsgálat (a rendelet 5. cikkének (1) bekezdése)**

A rendeltetési hely szerinti tagállam valamely illetékes hatósága megvizsgálhatja az árut annak megállapítása érdekében, hogy:

- az árut vagy az ilyen típusú árut jogszerűen forgalmazzák-e egy másik tagállamban,
- és ha igen, akkor az a jogos közérdek, amelyet a rendeltetési hely szerinti tagállam alkalmazandó nemzeti műszaki szabálya védeni hivatott megfelelő védelemben részesül-e az adott áru tulajdonságai tekintetében.

Valamely másik tagállamban jogszerűen forgalmazott áru piacra jutása a rendeltetési hely szerinti tagállamban csak akkor korlátozható vagy tagadható meg, ha:

- 1) a rendeltetési hely szerinti tagállam nemzeti műszaki szabálya jogos közérdeket szolgál, és
- 2) a hozzáférés korlátozása vagy megtagadása **arányos**, ami azt jelenti, hogy az intézkedés a cél elérésének biztosításához **megfelelő és szükséges** (nem lép túl azon a határon, ami a cél eléréséhez szükséges).

A más tagállamban jogszerűen forgalmazott áruk tekintetében a piacra jutást korlátozó vagy megtagadó közigazgatási határozatok nem alapulhatnak pusztán azon a tényen, hogy a vizsgált áruk a tagállam által kitűzött jogos közérdekű célt más módon teljesítik, mint ahogyan az áruk az említett tagállamban ezt a célt teljesítik (a rendelet (5) preambulum-bekezdése). Mit jelent az, hogy az áruk más módon teljesítik a jogos közérdeket? Ez azt jelenti, hogy az áruk akkor is elérhetik a nemzeti jogalkotó által kitűzött célt, ha például a származási hely szerinti tagállamban olyan vizsgálati módszerekkel vizsgálták őket, amelyek eltérnek a rendeltetési hely szerinti tagállamban előírt módszertől.

3.5.1. A jogos közérdek megalapozása

Az EUMSZ 36. cikke értelmében az EUMSZ 34. és a 35. cikkének rendelkezései nem zárják ki a behozatalra, a kivitelre vagy a tranzitárakra vonatkozó olyan tilalmakat vagy korlátozásokat, amelyeket: i. a közkerkölcs, ii. a közrend vagy a közbiztonság; iii. az emberek, állatok és növények életének és egészségének védelme; iv. a művészi, történelmi vagy régészeti értéket képviselő nemzeti kincsek védelme; vagy v. az ipari és kereskedelmi tulajdon védelme indokol. Ezek a tilalmak és korlátozások azonban nem lehetnek önkényes megkülönböztetés vagy a tagállamok közötti kereskedelem rejtett korlátozásának eszközei.

Az EUMSZ 36. cikkében felsorolt indokokon túl léteznek a Bíróság által kidolgozott „közérdeken alapuló kényszerítő indokok” vagy „kötelező előírások”⁽²³⁾ is. A *Cassis de Dijon*-ügyben⁽²⁴⁾ a Bíróság kifejtette, hogy el kell fogadni a Közösségen belüli mozgásnak a kérdéses termékek forgalmazására vonatkozó nemzeti jogszabályok különbségeiből eredő akadályait, amennyiben elismerhető, hogy ezek az előírások olyan feltétlenül érvényesítendő követelményeknek való megfelelés érdekében szükségesek, mint amilyen különösen az adóellenőrzés hatékonysága, a közegészség védelme, a kereskedelmi ügyletek tisztességessége vagy a fogyasztóvédelem. A Bíróság más indoklási alapokat is elismerhet. Például az alapvető jogok védelmét (például a tüntetők véleménynyilvánításának szabadsága és a gyülekezés szabadsága⁽²⁵⁾), a fogyasztóvédelmet⁽²⁶⁾, a gyermekvédelmet⁽²⁷⁾ vagy a környezetvédelmet⁽²⁸⁾.

A jogos közérdek megalapozására vonatkozó további információk a *Szerződés áruk szabad mozgását szabályozó rendelkezéseinek alkalmazásához készített útmutatóban* található⁽²⁹⁾.

3.5.2. Az arányosság elve

A határozatnak meg kell felelnie az **arányosság elvének**. Ez azt jelenti, hogy a közigazgatási határozatnak a kívánt célkitűzés elérésének biztosításához célszerűnek kell lennie, és nem lépheti túl a célkitűzés eléréséhez szükséges mértéket.

A C-320/03. sz. *Bizottság kontra Ausztria* ügyben a Bíróság kimondta, hogy „annak ellenőrzése érdekében, hogy az ilyen akadályozás arányos-e a jelen esetben követett jogszerű célra – azaz a környezetvédelemre – tekintettel, meg kell határozni, hogy szükséges-e és megfelelő-e az engedélyezett cél elérése érdekében”⁽³⁰⁾.

A nemzeti műszaki szabály arányos jellege az alapja az e szabályon alapuló közigazgatási határozat arányosságának. A közigazgatási határozat arányossága bizonyításának módját azonban eseti alapon kell meghatározni (a rendelet (27) preambulumbekzdése).

Az *Útmutató a Szerződés áruk szabad mozgását szabályozó rendelkezéseinek alkalmazásához* hasznos információkat tartalmaz az arányosság vizsgálatával kapcsolatban.

A következő bekezdések az arányosság elvének néhány példáját mutatják be.

a) Megfelelő-e az intézkedés a kitűzött cél elérésének biztosítására?

A Bíróság többek között a következő ügyekben vizsgálta a célok elérését szolgáló intézkedések **megfelelőségét**⁽³¹⁾.

⁽²³⁾ A *Cassis de Dijon*-ügyben a Bíróság ezeket „kötelező előírásoknak” nevezte.

⁽²⁴⁾ 1979. február 20-i *Rewe-Zentral AG kontra Bundesmonopolverwaltung für Branntwein* ítélet, 120/78, ECLI:EU:C:1979:42, 13. pont.

⁽²⁵⁾ 2003. június 12-i *Schmidberger*-ítélet, C-112/00, ECLI:EU:C:2003:333: „a tagállamok közötti árukereskedelem korlátozását az alapvető jogok védelmének, ebben az esetben a tüntetők véleménynyilvánítási szabadságának és gyülekezési jogának jogos érdeke indokolja”.

⁽²⁶⁾ 2016. szeptember 22-i *Európai Bizottság kontra Cseh Köztársaság* ítélet, C-525/14, ECLI:EU:C:2016:714.

⁽²⁷⁾ 2008. február 14-i *Dynamic Medien Vertriebs GmbH kontra Avides Media AG* ítélet, C-244/06, ECLI:EU:C:2008:85: gyermekvédelmi okból indokolt az „animének” nevezett japán rajzfilmek DVD vagy videokazetta változatban történő behozatalának tilalma az Egyesült Királyságból Németországba, mivel azokon nem volt feltüntetve a hatóság által kibocsátott, arra vonatkozó megjelölés, hogy e rajzfilmek megtekintése milyen korhatárhoz kötött.

⁽²⁸⁾ 2014. július 1-jei *Ålands Vindkraft AB kontra Energimyndigheten* ítélet, C-573/12, ECLI:EU:C:2014:2037; 2005. november 15-i *Bizottság kontra Ausztria* ítélet, C-320/03, ECLI:EU:C:2005:684.

⁽²⁹⁾ *Útmutató a Szerződés áruk szabad mozgását szabályozó rendelkezéseinek alkalmazásához*, 2010, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a5396a42-cbc8-4cd9-8b12-b769140091cd>.

⁽³⁰⁾ 2005. november 15-i *Bizottság kontra Ausztria* ítélet, C-320/03, ECLI:EU:C:2005:684, 85. pont.

⁽³¹⁾ Bővebb információ a Szerződés áruk szabad mozgását szabályozó rendelkezéseinek alkalmazásához készített útmutatóban található (2010): <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a5396a42-cbc8-4cd9-8b12-b769140091cd>.

- Az *Ålands Vindkraft*-ügyben a Bíróság hangsúlyozta, hogy a megújuló energiaforrások villamosenergia-termeléshez való felhasználása a környezetvédelmet szolgálja, hiszen hozzájárul az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentéséhez, amely gázok a klímaváltozás elsődleges okai közé sorolandók, amelynek leküzdése mellett elkötelezték magukat az Európai Unió és a tagállamai ⁽³²⁾.
- A Bizottság kontra Olaszország (pótkocsik) ügyben hozott ítéletében a Bíróság azt állapította meg, hogy a motorkerékpárok pótkocsik vontatására vonatkozó használatának tilalma megfelelő a közúti közlekedésbiztonság biztosításának céljára ⁽³³⁾.
- A *Dynamic Medien*-ügyben azt állapította meg a Bíróság, hogy nem merül fel semmiféle kétely a tekintetben, hogy az olyan képhordozók csomagküldő kereskedés útján történő értékesítésének és átruházásának tilalma, amelyeket az illetékes hatóság nem ellenőrzött és nem sorolt be a kiskorúak védelme céljából, és amelyeken nincs feltüntetve az e hatóság által kibocsátott, arra vonatkozó megjelölés, hogy megtekintésük milyen korhatárhoz kötött, olyan intézkedésnek minősül, amely védi a gyermeket a jólétére ártalmas információk és anyagok ellen ⁽³⁴⁾.

b) Szükséges-e az intézkedés az adott cél eléréséhez?

A közigazgatási határozat akkor arányos, ha nem csak megfelelő, de **szükséges** is a jogos cél eléréséhez. A vizsgálat ezen részében azt kell megvizsgálni, hogy a közigazgatási határozat túllép-e a jogos cél eléréséhez szükséges mértéken? Ha ugyanannak a célnak az elérésére kevésbé korlátozó eszközök állnak rendelkezésre, akkor a közigazgatási határozat túllép a szükséges mértéken. Az alábbi példák azt mutatják be, milyen kérdéseket kell feltenni a közigazgatási határozat szükségességének felméréséhez.

- A Bizottság kontra Cseh Köztársaság ügyben a Bíróság rámutatott arra, hogy a család elleni küzdelem kapcsán a területükön található fogyasztók védelme érdekében a tagállamok jogosultak arra az álláspontra helyezkedni, hogy a harmadik országok területén elhelyezett fémjelek nem kínálják a fogyasztók olyan szintű védelmét, mint a független szervek által a tagállamok területén elhelyezett fémjelek (kivéve, ha a harmadik országból származó, egyenértékű fémjelzési rendszerrel rendelkező importáló tagállam ellenőrzi az árukat, és az eredmények megfelelnek az adott tagállam követelményeinek ⁽³⁵⁾). A Bíróság azonban azt állapította meg, hogy az intézkedés nem volt arányos a kitűzött céllal, mivel ugyanaz a cél alternatív, kevésbé korlátozó intézkedésekkel is elérhető. Először is, a cseh hatóságok dokumentált bizonyítékokat követelhetek volna az importőről arról, hol helyezték el a szóban forgó fémjelet, és adott esetben arról, hol bocsátották szabad forgalomba és forgalmazták jogszerűen az érintett nemesfémeket az Unióban. Másodsorban, a cseh hatóságok csak olyan körülményekre korlátozhatták volna a WaarborgHolland-fémjelek elismerésének megtagadását, amelyekben a nemesfémek cseh hatóságok általi további ellenőrzését a fogyasztók védelme ténylegesen igazolja, különösen harmadik országokból történő behozatal esetén ⁽³⁶⁾.
- Az *Ålands Vindkraft*-ügyben megtagadták egy svéd villamosenergia-bizonyítvány kiadását egy Finnországban működő szélerőműpark részére, mert az ilyen bizonyítványok megszerzése kizárólag a Svédországban található, zöld villamos energiát előállító erőművek számára lehetséges. A Bíróság azonban úgy vélte, hogy az intézkedés arányos, mivel nem tűnik úgy, hogy Svédország – pusztán azáltal, hogy a zöld bizonyítványokat alkalmazó támogatási mechanizmus igénybevétele a belföldön előállított zöld villamos energiára korlátozta – megsértette az arányosság elvét. A tagállamok kötelező nemzeti célkitűzésekkel (az erőfeszítések méltányos részével) rendelkeznek a megújuló energia terén, és csak a saját erőműveikben előállított villamos energiát számíthatják be ebbe a célkitűzésbe. Ennek következtében Svédország jogszerűen tekinthette úgy, hogy az ilyen területi korlátozás nem haladja meg a zöld villamosenergia-termelés, valamint közvetetten -fogyasztás Unión belüli növelésére irányuló cél eléréséhez szükséges mértéket, amelyet mind a nemzeti mechanizmus, mind pedig a 2009/28/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽³⁷⁾ – amelybe e mechanizmus illeszkedik – követ ⁽³⁸⁾.

⁽³²⁾ 2014. július 1-jei *Ålands Vindkraft AB kontra Energimyndigheten* ítélet, C-573/12, ECLI:EU:C:2014:2037, 78. pont.

⁽³³⁾ 2009. február 10-i Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-110/05, ECLI:EU:C:2009:66, 64. pont.

⁽³⁴⁾ 2008. február 14-i *Dynamic Medien Vertriebs GmbH kontra Avides Media AG* ítélet, C-244/06, ECLI:EU:C:2008:85, 47. pont.

⁽³⁵⁾ 2016. szeptember 22-i Európai Bizottság kontra Cseh Köztársaság ítélet, C-525/14, ECLI:EU:C:2016:714, 54. és 55. pont.

⁽³⁶⁾ 2016. szeptember 22-i Európai Bizottság kontra Cseh Köztársaság ítélet, C-525/14, ECLI:EU:C:2016:714, 65. és 66. pont.

⁽³⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/28/EK irányelve (2009. április 23.) a megújuló energiaforrásból előállított energia támogatásáról, valamint a 2001/77/EK és a 2003/30/EK irányelv módosításáról és azt követő hatályon kívül helyezéséről (HL L 140., 2009.6.5., 16. o.).

⁽³⁸⁾ 2014. július 1-jei *Ålands Vindkraft AB kontra Energimyndigheten* ítélet, C-573/12, ECLI:EU:C:2014:2037.

- A *Dynamic Medien*-ügyben a Bíróság a következőképpen vizsgálta az intézkedés szükségszerűségét: a szóban forgó tilalom tárgyi hatályával kapcsolatban a nem ellenőrzött képhordozóknak nem minden formában történő forgalmazása ellentétes a kiskorúak védelméről szóló törvénnyel. A határozatból az következik ugyanis, hogy az ilyen képhordozók importálhatók és értékesíthetők felnőttek számára olyan elosztó hálózatokon keresztül, amelyek a szállító és a vásárló közötti személyes kapcsolatot teszik szükségessé, ezáltal lehetővé teszik annak biztosítását, hogy gyermekek ne férhessenek hozzá e képhordozókhoz. E tényelemekre tekintettel úgy tűnik, hogy az alapügy tárgyát képező szabályozás nem lépi túl az érintett tagállam által kitűzött cél eléréséhez szükséges mértéket ⁽³⁹⁾.
- A C-265/06. számú *Európai Közösségek Bizottsága kontra Portugál Köztársaság* ügyben a Bíróság azt állapította meg, hogy a bűnözés elleni harc és a közúti biztonság olyan közérdeken alapuló kényszerítő okoknak minősülhetnek, amelyek igazolhatják az áruk szabad mozgásának korlátozását. Bár a színes fóliaréteg személy- vagy áruszállításra használt gépjárművek üvegezésére történő ragasztásának tilalma „megkönnyíti a fenti megfigyelést, és következésképpen alkalmas a bűnözés elleni harc és a közúti biztonság célkitűzésének megvalósítására, ebből még nem következik, hogy e tilalom szükséges e célkitűzés megvalósításához, és hogy e célkitűzést nem lehet kevésbé megszorító eszközökkel elérni” ⁽⁴⁰⁾. A tilalom szükségessége még inkább megkérdőjeleződött, amikor a hatóságok elismerték, hogy az eredetileg sötétített üvegezéssel ellátott gépjárműveknek az ország területén történő forgalmazását a 92/22/EGK tanácsi irányelvben ⁽⁴¹⁾ meghatározott korlátok között megengedik. Továbbá a színes fóliarétegeknek rengeteg fajtája van (az áttetsző fóliáktól a majdnem teljesen átlátszatlan fóliáig), ami azt jelenti, hogy legalább bizonyos fóliarétegek, vagyis azok, amelyek fényáteresztő képessége megfelelő szintet ér el, lehetővé teszik a gépjárművek vezetőfülkéjébe megkívánt betekintést. Így a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy e tilalmat túlzottnak, ennél fogva a kitűzött célkitűzésekkel aránytalannak kell tekinteni ⁽⁴²⁾.

3.6. A piacra jutás ideiglenes felfüggesztése (a rendelet 6. cikke)

Amennyiben egy rendeletési hely szerinti tagállam illetékes hatósága vizsgálja az árukat annak eldöntése céljából, hogy szükség van-e a piacra jutás korlátozására vagy megtagadására, ez a hatóság nem hozhat piacra jutást megtiltó határozatot, kivéve amennyiben gyors beavatkozásra van szükség személyek biztonsága vagy egészsége, vagy a környezet károsodásának elkerülése céljából, illetve annak érdekében, hogy meg lehessen akadályozni az áruk rendelkezésre bocsátását, amennyiben az ilyen áruk rendelkezésre bocsátása általánosságban tiltott a közkerölcs vagy a közbiztonság szempontja alapján, ideértve például a bűncselekmények megelőzését is (a rendelet (29) preambulumbekzdése).

A rendelet 6. cikke (1) bekezdésének megfelelően, amikor a rendeletési hely szerinti tagállam illetékes hatóságai egy áru vizsgálatát végzik, kizárólag akkor függeszthetik fel ideiglenesen az adott árunak az adott tagállamban történő forgalmazását, ha:

- a) a rendeltetészerű, illetve észszerűen előrelátható körülmények közötti használat során az áru olyan súlyos kockázatot jelent a személyek biztonságára vagy az emberi egészségre vagy a környezetre nézve – ideértve amikor a hatások nem azonnaliak –, amely az illetékes hatóság gyors beavatkozását teszi szükségessé; vagy
- b) az árunak vagy az ilyen típusú árunak az adott tagállamban történő forgalmazása az adott tagállamban közkerölcsi vagy közbiztonsági okokból általános tilalom alá tartozik.

Ha bármely tagállam illetékes hatósága ideiglenesen felfüggeszti a piacra jutást, haladéktalanul értesítenie kell az érintett gazdasági szereplőt, a Bizottságot és a többi tagállamot (a rendelet 6. cikkének (2) bekezdése). Ha az ideiglenes felfüggesztésnek az a indoka, hogy a rendeltetészerű, illetve észszerűen előrelátható körülmények közötti használat során az áru olyan súlyos kockázatot jelent a személyek biztonságára vagy az emberi egészségre vagy a környezetre nézve – ideértve amikor a hatások nem azonnaliak –, amely az illetékes hatóság gyors beavatkozását teszi szükségessé, az értesítést részletes műszaki vagy tudományos indoklásnak kell kísérnie, amely igazolja, hogy az ügy miatt tartozik az említett pont hatálya alá (a rendelet 6. cikkének (2) bekezdése).

⁽³⁹⁾ 2008. február 14-i *Dynamic Medien Vertriebs GmbH kontra Avides Media AG* ítélet, C-244/06, ECLI:EU:C:2008:85, 48. pont.

⁽⁴⁰⁾ 2008. április 10-i *Bizottság kontra Portugál Köztársaság* ítélet, C-265/06, ECLI:EU:C:2008:210, 38–41. pont.

⁽⁴¹⁾ A Tanács 92/22/EGK irányelve (1992. március 31.) a gépjárművek és pótkocsijaik biztonsági üvegezéséről és az üvegezésre használt anyagokról (HL L 129., 1992.5.14., 11. o.).

⁽⁴²⁾ 2008. április 10-i *Bizottság kontra Portugál Köztársaság* ítélet, C-265/06, ECLI:EU:C:2008:210, 38–48. pont.

3.7. Közigazgatási határozat (a rendelet 5. cikkének (9)–(13) bekezdése)

Az áru vizsgálatának befejezését követően a rendeltetési hely szerinti tagállam illetékes hatósága dönthet úgy, hogy közigazgatási határozatot hoz az általa vizsgált áru tekintetében (a rendelet 5. cikkének (9) bekezdése).

A korábbiakban említetteknek megfelelően, a kölcsönös elismerés nem abszolút hatályú alapelv. Az elv alóli bármely kivételt azonban alaposan meg kell indokolni. Valamely másik tagállamban jogszerűen forgalmazott áruk piacra jutását nem lehet korlátozni vagy megtagadni pusztán azon az alapon, hogy a nemzeti szabályok eltérő követelményeket határoznak meg az érintett árukra. Ha valódi oka van a piacra jutás korlátozásának vagy megtagadásának, minden ilyen határozatot indokolni kell.

Eddig a közigazgatási határozatok ritkán fogalmazták meg a másik tagállamban jogszerűen forgalmazott áruk piacra jutása korlátozásának vagy megtagadásának okait.

A rendelet 5. cikkének (10)–(12) bekezdése sorolja fel azon információk kategóriáit, amelyeket a közigazgatási határozatban meg kell adni.

A közigazgatási határozatnak kellőképpen részletes és alátámasztott módon kell a döntést *megindokolnia*, hogy megkönnyítse annak vizsgálatát, hogy az összeegyeztethető-e a kölcsönös elismerés elvével és a rendelet követelményeivel (a rendelet 5. cikkének (10) bekezdése). A közigazgatási határozatnak különösen az alábbi információkat kell tartalmaznia (a rendelet 5. cikkének (11) bekezdése):

- a) a közigazgatási határozat alapjául szolgáló nemzeti műszaki szabály;
- b) a közigazgatási határozat alapjául szolgáló, a nemzeti műszaki szabály alkalmazását alátámasztó jogos közérdek;
- c) a rendeltetési hely szerinti tagállam illetékes hatósága által figyelembe vett műszaki vagy tudományos adatok, beleértve adott esetben a nemzeti műszaki szabály hatálybalépése óta a technika állásában bekövetkezett releváns változásokat;
- d) az érintett gazdasági szereplő által esetleg felhozott, annak vizsgálata szempontjából releváns érvek összefoglalása, hogy az árut jogszerűen forgalmazzák-e, és hogy az a jogos közérdek, amelyre a rendeltetési hely szerinti tagállam alkalmazandó nemzeti műszaki szabálya vonatkozik, megfelelő védelemben részesül-e az adott áru tulajdonságai tekintetében;
- e) azt igazoló bizonyíték, hogy a közigazgatási határozat a kitűzött cél eléréséhez megfelelő, és hogy nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.

A rendelet 5. cikke (11) bekezdésének alkalmazásában a „jogos közérdek megalapozása” lehet az EUMSZ 36. cikkében meghatározott bármely indok vagy bármely egyéb, közérdeken alapuló kényszerítő indok (a rendelet 3. cikkének (14) bekezdése) ⁽⁴³⁾.

A közigazgatási határozatban meg kell határozni a rendeltetési hely szerinti tagállam nemzeti joga alapján rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket és az e jogorvoslati lehetőségekre vonatkozó határidőket. A közigazgatási határozatnak tartalmaznia kell a SOLVIT és az új panaszkezelési eljárás gazdasági szereplők általi igénybevételeinek lehetőségére való hivatkozást is (a rendelet 5. cikkének (12) bekezdése, lásd még a 3.10. pontot).

A piaci hozzáférést korlátozó vagy megtagadó közigazgatási határozatot haladéktalanul közölni kell a gazdasági szereplővel. A határozat addig nem lép hatályba, amíg azt nem közölték a gazdasági szereplővel (a rendelet 5. cikkének (9) és (13) bekezdése).

3.8. A Bizottság és a többi tagállam értesítése

A nemzeti illetékes hatóságoknak értesíteniük kell a Bizottságot és a többi tagállamot:

- az ideiglenes felfüggesztésekről (a rendelet 6. cikkének (2) bekezdése),
- a közigazgatási határozatokról (a rendelet 5. cikkének (9) bekezdése).

A rendelet 5. cikke (9) bekezdésének és 6. cikke (2) bekezdésének alkalmazásában a piacfelügyeleti információs és kommunikációs rendszert (ICSMS) kell használni (a rendelet 11. cikkének (1) bekezdése).

A Bizottságnak az ICSMS-ben rendelkezésre álló információkat kell használnia a rendelet jövőbeli értékelésére (a rendelet 14. cikkének (2) bekezdése).

⁽⁴³⁾ Lásd még a 3.5.1. pontot.

Az ideiglenes felfüggesztésekről az ICSMS-en keresztül haladéktalanul értesíteni kell a Bizottságot és a többi tagállamot (a rendelet 6. cikkének (2) bekezdése).

A közigazgatási határozatról legkésőbb az annak meghozatalát követő 20 munkanapon belül kell értesíteni a Bizottságot és a többi tagállamot az ICSMS-en keresztül (a rendelet 5. cikkének (9) bekezdése).

Az ideiglenes felfüggesztésről vagy közigazgatási határozatról szóló értesítést fel kell tölteni az ICSMS-be.

Elvben ha egy olyan intézkedésről küldenek értesítést a Közösségi Gyors Tájékoztatási Rendszeren (RAPEX) ⁽⁴⁴⁾ vagy az élelmiszer- és takarmánybiztonsági riasztási rendszeren (RASFF) ⁽⁴⁵⁾ keresztül, amely az uniós harmonizációs jogszabályok hatálya alá nem tartozó és egy másik tagállamban jogszerűen forgalmazott áruira vonatkozik, akkor az adott intézkedésről a rendeletnek megfelelően az ICSMS használatával is értesítést kell küldeni.

A rendelet célja, hogy mentesítse a tagállamokat a kettős értesítés terhe alól azokban az esetekben, amikor egy intézkedésről két rendszerben kell értesítést küldeni. A 7. cikk ezért úgy rendelkezik, hogy mennyiben egy közigazgatási határozat vagy egy ideiglenes felfüggesztés olyan intézkedés, amelyről a RAPEX-en vagy a RASFF-en keresztül értesítést kell küldeni, „nem szükséges a Bizottság és a többi tagállam e rendelet szerinti külön értesítése”, feltéve, hogy teljesülnek a következő feltételek: a) a RAPEX-en vagy az RASFF-en keresztül küldött értesítés jelzi, hogy az intézkedésről szóló értesítés az (EU) 2019/515 rendelet szerinti értesítésnek is minősül; és b) tartalmazza az (EU) 2019/515 rendeletben meghatározott követelményeket kielégítő alátámasztó bizonyítékokat.

A rendeltetési hely szerinti tagállam illetékes hatósága felelős a rendeletben előírt dokumentumok feltöltéséért. Mint fent említettük, ezek a dokumentumok a közigazgatási határozat és az ideiglenes felfüggesztés (a részletes műszaki vagy tudományos indokolással együtt azokban az esetekben, amikor ezek a személyek biztonságára vagy az emberi egészségre vagy a környezetre gyakorolt súlyos kockázaton alapulnak).

3.9. A közigazgatási határozat elleni jogorvoslatok

Valamely rendeltetési hely szerinti tagállam illetékes hatósága által a rendelet alapján hozott közigazgatási határozatban meg kell határozni a tagállam nemzeti joga alapján rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket és az e jogorvoslati lehetőségekre vonatkozó határidőket (a rendelet 5. cikkének (12) bekezdése és a rendelet (35) preambulumbekzdése), hogy a gazdasági szereplők fellebbezhessenek illetve keresetet nyújthassanak be a határozat ellen. Az ilyen határozatok megtámadására rendelkezésre álló lehetőségek a nemzeti jog által biztosított jogorvoslatoktól függenek (közigazgatási fellebbviteli bíróság, nemzeti bíróságok, törvényszékek vagy más fellebbezési lehetőségek). Általánosságban elmondható, hogy a nemzeti igazságszolgáltatási rendszerek akár közvetlenül, akár közigazgatási fellebbezés után lehetőséget nyújtanak arra, hogy fellebbezést nyújtsanak be egy bírósághoz vagy törvényszékhez az illetékes hatóságnak a piacra jutás korlátozásáról vagy megtagadásáról szóló közigazgatási határozata ellen.

A rendelet 8. cikke a hatékony jogorvoslat biztosítása és a kölcsönös elismerés iránti bizalom megerősítése érdekében egy új panaszkezelési eljárást vezet be. Ez az új eljárás a SOLVIT-hálózat keretében működik.

3.10. Mi a SOLVIT?

A SOLVIT egy, a tagállamok által a SOLVIT működését meghatározó elvekről szóló 2013/461/EU bizottsági ajánlás alapján létrehozott fennálló rendszer, amelyek az a célja, hogy gyors, hatékony és informális megoldásokat kínáljon azon problémákra, amelyekkel a polgárok és a vállalkozások akkor szembesülnek, amikor a közigazgatási hatóságok megsértik belső piaci uniós jogait ⁽⁴⁶⁾.

A SOLVIT egy informális, nem bírósági problémamegoldó mechanizmus, amely alternatívát kínál a bírósági eljárások mellett. Gyakorlati megoldásokat kínál azon magánszemélyek és vállalkozások számára, akik az egységes piachoz kapcsolódó, határokon átnyúló helyzetekben olyan nehézségekkel küzdenek, amelyeket egy hatóság okoz. A SOLVIT ingyenes, és minden uniós tagállam, valamint Izland, Liechtenstein és Norvégia nemzeti közigazgatása biztosítja. A működését irányító elveket a 2013/461/EU bizottsági ajánlás rögzíti, amely kimondja, hogy minden tagállam köteles elegendő erőforrást biztosítani a SOLVIT-központ számára annak biztosításához, hogy részt vehessen a hálózatban ⁽⁴⁷⁾.

A SOLVIT-eljárást egy közigazgatási határozat által érintett gazdasági szereplők indíthatják el. A 2013/461/EU ajánlás nem határoz meg határidőt a SOLVIT-eljárás megindítására. Ha azonban a gazdasági szereplők a SOLVIT igénybevétele mellett döntenek, ajánlatos a lehető leghamarabb benyújtaniuk a közigazgatási határozatot a SOLVIT-hoz. Mivel a SOLVIT informális mechanizmus, a SOLVIT-eljárás igénybevétele nem függeszti fel a közigazgatási vagy bírósági fellebbezés

⁽⁴⁴⁾ Az általános termékbiztonságról szóló 2001. december 3-i 2001/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv szerint (HL L 11., 2002.1.15., 4. o.).

⁽⁴⁵⁾ Az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 2002. január 28-i 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 31., 2002.2.1., 1. o.) összhangban.

⁽⁴⁶⁾ A Bizottság 2013/461/EU ajánlása (2013. szeptember 17.) a SOLVIT működését meghatározó elvekről (HL L 249., 2013.9.19., 10. o.).

⁽⁴⁷⁾ A 2013/461/EU ajánlás IV. szakaszának 2. pontja.

benyújtásának hivatalos határidejét, és nem helyettesíti az ilyen fellebbezéseket. Ha egy folyamatban lévő SOLVIT-eljárás során egy gazdasági szereplő bírósági fellebbezést nyújt be, akkor a szokásos gyakorlat szerint erről értesítik a SOLVIT-központot. A SOLVIT-központ leállítja a SOLVIT-eljárást, és a SOLVIT-központ megbízatása megszűnik ⁽⁴⁸⁾.

Ha a nemzeti rendszerek lehetőséget nyújtanak az illetékes hatóság piaci hozzáférés korlátozásáról vagy megtagadásáról szóló közigazgatási határozata elleni közigazgatási fellebbezésére az illetékes hatóság felügyeletéért felelős hatóság előtt (az érintett tagállamban alkalmazandó rendszertől függően), néhány hatóság úgy határoz, hogy ideiglenesen felfüggesztik az eljárást, ha folyamatban van egy SOLVIT problémamegoldó eljárás. Ez lehetővé teszi a felügyeleti hatóság számára, hogy figyelembe vegye a SOLVIT-eljárást.

Minden SOLVIT-ügyet két SOLVIT-központnak, a hazai központnak és az ügyvivő központnak kell kezelnie ⁽⁴⁹⁾. A hazai központ jellemzően a panaszos tagállamban található, míg az ügyvivő központ annak a hatóságnak a tagállamban van, amelyre panaszt tettek. A hazai központnak jogi elemzést kell végeznie a problémáról és elő kell készítenie az ügyet mielőtt azt továbbítja azon hatóság SOLVIT-központjának, amelyre a panaszt tették ⁽⁵⁰⁾. Az ügyvivő központ feladata az, hogy megoldást találjon a kérelmező számára, ideértve az alkalmazandó uniós jog megvilágítását, és a panasz előrehaladásáról rendszeresen tájékoztatnia kell a hazai központot ⁽⁵¹⁾.

A SOLVIT-központ egy biztonságos online rendszert használ az ügykezelésre ⁽⁵²⁾. Ez hatékonyabbá teszi a kommunikációt és elősegíti a teljes átláthatóságot. A Bizottság hozzáfér a rendszerhez, figyelemmel kíséri az ügykezelés minőségét, valamint segítséget és értelmezést kínál a bonyolultabb esetekben.

3.11. A SOLVIT és a rendelet 8. cikke szerinti panaszkezelési eljárás

A 2013/461/EU ajánlásban leírt SOLVIT-eljárás és a rendelet 8. cikkében meghatározott különleges panaszkezelési eljárás eltérő. Ezen eljárások között az a fő különbség, hogy a SOLVIT-központok véleményt kérhetnek a Bizottságtól.

A 2013/461/EU ajánlásban leírt SOLVIT-eljárás nem nyújt lehetőséget arra, hogy a SOLVIT-központok véleményt kérjenek a Bizottságtól. A rendelet 8. cikkének (1) bekezdése azonban úgy rendelkezik, hogy ha egy gazdasági szereplő SOLVIT-eljárást kezdeményezett, a hazai vagy az ügyvivő SOLVIT-központ felkérheti a Bizottságot, hogy nyújtson be véleményt az ügy megoldásának elősegítése érdekében. Ez az egyedi eljárás csak azokban az esetekben alkalmazandó, amikor a hatóságok a rendelet 5. cikkével összhangban hoztak közigazgatási határozatot. Ez magában foglalja azt a lehetőséget is, hogy a SOLVIT-központ felkérheti a Bizottságot annak megvizsgálására, hogy a közigazgatási határozat összeegyeztethető-e a kölcsönös elismerés elvével és a rendelet követelményeivel (a rendelet 8. cikkének (1) bekezdése és 8. cikkének (2) bekezdése). A rendelet szerinti panaszkezelési eljárás hosszabb határidőket foglal magában, mint a szokásos SOLVIT-eljárás, hogy a Bizottságnak elegendő idő álljon rendelkezésre a vélemény kiadására.

⁽⁴⁸⁾ A 2013/461/EU ajánlás III. szakaszának 6. pontja.

⁽⁴⁹⁾ A 2013/461/EU ajánlás V.A. szakaszának 1. pontja.

⁽⁵⁰⁾ A 2013/461/EU ajánlás V.B. szakaszának 2. pontja.

⁽⁵¹⁾ A 2013/461/EU ajánlás V.C. szakaszának 2. pontja.

⁽⁵²⁾ A SOLVIT online adatbázisa a belső piaci információs rendszer önálló modulja. Tekintettel e műszaki integrációra, a belső piaci információs rendszer keretében történő igazgatási együttműködésről és a 2008/49/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2012. október 25-i 1024/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (IMI-rendelet) (HL L 316., 2012.11.14., 1. o.) személyes adatok és bizalmas adatok feldolgozására vonatkozó szabályait a SOLVIT-eljárásokra is alkalmazni kell. A SOLVIT-ajánlás az IMI-rendelettel összhangban tovább pontosítja a személyes adatok SOLVIT-ban történő feldolgozásának egyes kérdéseit.

Annak érdekében, hogy a gazdasági szereplők tisztában legyenek a rendelet által biztosított egyedi panaszkezelési eljárás lehetőségével, a nemzeti hatóságok által a rendelet alapján kibocsátott valamennyi közigazgatási határozatnak tartalmaznia kell a SOLVIT és a 8. cikk szerinti eljárás gazdasági szereplők általi igénybevételenek lehetőségére való hivatkozást (a rendelet 5. cikkének (12) bekezdése; lásd még a 3.7. pontot is). A közigazgatási határozat tartalmazhat például egy olyan bekezdést, mint a következő.

„Ezt a határozatot a 2013/461/EU ajánlásban meghatározott feltételekkel benyújthatja a SOLVIT-hoz. A hazai központ vagy az ügyvivő központ az (EU) 2019/515 rendelet 8. cikkének (1) bekezdésével összhangban felkérheti a Bizottságot, hogy nyújtson be véleményt az ügy megoldásának elősegítése érdekében.”

A SOLVIT mindig elérhető volt az egységes piac problémáival szembesülő gazdasági szereplők számára. Az áruk más tagállamban történő forgalmazásával kapcsolatos egyéb problémákat, például az illetékes hatóság válaszában hiányát vagy a döntéshozatal elutasítását a SOLVIT továbbra is a szokásos módon kezeli. Az ilyen problémák azonban nem indítják el a rendelet 8. cikkében meghatározott egyedi panaszkezelési eljárást.

3.12. A Bizottság véleménye a rendelet 8. cikke szerinti panaszkezelési eljárás keretében

Ha a SOLVIT informális megközelítése kudarcot vall, és továbbra is kételyek merülnek fel a közigazgatási határozat és a kölcsönös elismerés elvének összeegyeztethetőségével kapcsolatban, az érintett SOLVIT-központok bármelyike felkérheti a Bizottságot, hogy véleményt adjon ki (a rendelet 8. cikkének (1) bekezdése). A Bizottság véleménye lehetőséget biztosít annak megvizsgálására, hogy a közigazgatási határozat összeegyeztethető-e a kölcsönös elismerés elvével és a rendelet követelményeivel (a rendelet 8. cikkének (2) bekezdése). A Bizottságnak figyelembe kell vennie többek között a SOLVIT-eljárás részeként benyújtott dokumentumokat és információkat. A Bizottság további információkat vagy dokumentumokat kérhet az érintett SOLVIT-központon keresztül (a rendelet 8. cikkének (3) bekezdése).

A Bizottságnak a véleményadásra vonatkozó felkérés kézhezvételétől számított 45 munkanapon belül (amelybe nem számít bele a további információk és dokumentumok Bizottság általi beszerzéséhez szükséges idő) kell befejeznie a vizsgálatát és a véleményt kiadni (a rendelet 8. cikkének (4) bekezdése). A vélemény kizárólag arra térhet ki, hogy a közigazgatási határozat összeegyeztethető-e a kölcsönös elismerés elvével és a rendelet követelményeivel (a rendelet 8. cikkének (2) bekezdése). A véleményben adott esetben jelezni kell, melyek azok az aggályok, amelyekkel a SOLVIT-ügy keretében foglalkozni kell, vagy ajánlásokat kell megfogalmazni az ügy megoldásának elősegítése céljából (a rendelet 8. cikkének (4) bekezdése). A Bizottság véleményét a SOLVIT-eljárás során figyelembe kell venni (a rendelet 8. cikkének (6) bekezdése).

A Bizottság az illetékes SOLVIT-központon keresztül tájékoztatja a véleményéről az érintett gazdasági szereplőt és az illetékes hatóságokat. A Bizottság a véleményről minden tagállamot értesít az ICSMS-en keresztül (a rendelet 8. cikkének (6) bekezdése). A gazdasági szereplő felhasználhatja a Bizottságnak a rendelet 8. cikkének (4) bekezdésében említett véleményét, és hozzáférhetővé teheti azt bármely érintett harmadik fél számára.

Ha a Bizottságot értesítették, hogy a vizsgálat során az ügyet megoldották, a Bizottságnak nem szükséges véleményt kiadnia (a rendelet 8. cikkének (5) bekezdése).

Az a tény, hogy a Bizottság véleményt ad ki, nem érinti az EUMSZ 258. cikke szerinti hatáskörét (a rendelet (40) preambulumbekkezdése).

3.13. A termékinformációs kapcsolattartó pontok szerepe (a rendelet 9. cikke)

A rendelet a korábbiakhoz képest sokkal könnyebbé teszi az uniós harmonizációs szabályok hatálya alá nem tartozó áruk más tagállamokban történő forgalmazását, ugyanakkor nagyobb felelősséget is ró a gazdasági szereplőkre. Nem csak abban a tagállamban kell ismerniük a vonatkozó nemzeti szabályokat, ahol az árukat jogszerűen forgalmazzák, hanem a rendeltetési hely szerinti tagállamban is, például hogy van-e előzetes engedélyezési eljárás.

Annak biztosítása érdekében, hogy a gazdasági szereplők ne maradjanak magukra a termékekkel kapcsolatos információk gyűjtésében a tagállamokban, a rendelet megkönnyíti ezen információk gyűjtését a termékinformációs kapcsolattartó pontokon keresztül. A rendelet 9. cikkének (1) bekezdése értelmében a termékinformációs kapcsolattartó pontoknak az

(EU) 2018/1724 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽³³⁾ (az egységes digitális kapuról szóló rendelet) összhangban kell nyújtaniuk szolgáltatásaikat. A termékinformációs kapcsolattartó pontok megfelelő hatáskörökkel és kellő erőforrásokkal kell, hogy rendelkezzenek (a rendelet 9. cikkének (1) bekezdése és (42) preambulumbekzdése) annak érdekében, hogy fontos szerepet töltsenek be a nemzeti hatóságok és a gazdasági szereplők közötti kommunikáció megkönnyítésében.

A termékinformációs kapcsolattartó pontoknak a következő információkat kell online nyújtaniuk (a rendelet 9. cikkének (2) bekezdése):

- a) a kölcsönös elismerés elvével és a rendelet tagállamuk területén történő alkalmazásával kapcsolatos információ, ideértve a rendelet 5. cikkben foglalt áruvizsgálati eljárásra vonatkozó információt is;
- b) a kapcsolattartó pont tagállamában található illetékes hatóságok közvetlen elérhetősége, beleértve az adott tagállam területén alkalmazandó nemzeti műszaki szabályok végrehajtásának felügyeletéért felelős hatóságok adatait is;
- c) a kapcsolattartó pont tagállamában rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségek és eljárások az illetékes hatóság és egy gazdasági szereplő közötti vita esetén, beleértve a rendelet 8. cikkében foglalt panaszkezelési eljárást is.

Bár a termékinformációs kapcsolattartó pontok feladata a legfontosabb adatok közzététele a honlapjukon (lásd a rendelet 9. cikkének (2) bekezdését és a (42) preambulumbekzdését), a gazdasági szereplők vagy a tagállamok illetékes hatóságai közvetlenül is felvehetik velük a kapcsolatot és a kérés kézhezvételét követő 15 munkanapon belül kötelesek további tájékoztatást nyújtani (a rendelet 9. cikkének (3) bekezdése és 9. cikkének (4) bekezdése). A termékinformációs kapcsolattartó pontok az ilyen további információ rendelkezésre bocsátásért nem számíthatnak fel díjat (a rendelet 9. cikkének (5) bekezdése). A termékinformációs kapcsolattartó pontok termékekhez kapcsolódó tájékoztatási feladatait – így többek között azokat, amelyek a nemzeti műszaki szabályok elektronikus példányainak vagy az azokhoz való online hozzáférés biztosításához kapcsolódnak – úgy kell végrehajtani, hogy az ne sértse a nemzeti műszaki szabályok terjesztésére vonatkozó nemzeti szabályokat (a rendelet (42) preambulumbekzdése).

A nemzeti hatóságok is kapcsolatba léphetnek a termékinformációs kapcsolattartó pontokkal vagy egy másik tagállam (pl. a származási hely vagy az első jogszerű forgalomba hozatal szerinti tagállam) hatóságaival és azoktól információkat kérhetnek, hogy ellenőrizzék a gazdasági szereplők által az áruk vizsgálata során szolgáltatott adatokat (lásd a rendelet 5. cikkét, 9. cikkét és 10. cikkének (3) bekezdését). A termékinformációs kapcsolattartó pontok használhatók az érintett illetékes hatóságok közötti kapcsolattartás megkönnyítésére is (a rendelet 10. cikkének (3) bekezdése).

A termékinformációs kapcsolattartó pontokat azonban nem szabad arra kötelezni, hogy olyan szabványok példányait bocsássák rendelkezésre, illetve olyan szabványokhoz biztosítsanak online hozzáférést, amelyek szabványügyi szervek, illetve szervezetek szellemi tulajdon-jogainak hatálya alá tartoznak (a rendelet (42) preambulumbekzdése).

A rendelet 10. cikke határozza meg a közigazgatási együttműködés szabályait, amelyek előírják azokat a legfontosabb területeket, amelyeken a termékinformációs kapcsolattartó pontok és a nemzeti hatóságok hatékony együttműködésére van szükség.

3.14. **Közigazgatási együttműködés (a rendelet 10. cikke)**

A rendelet megerősíti a termékinformációs kapcsolattartó pontokat, mint a kölcsönös elismerés egyik fő kommunikációs csatornáját, és javítja a tagállamok illetékes hatóságai és a termékinformációs kapcsolattartó pontok közötti kommunikációt.

A rendelet által biztosított közigazgatási együttműködés egyik formája a tagállamok közötti személyzeti csereprogramok elősegítése, valamint közös képzési és tájékoztatási programok szervezése a hatóságok és a vállalkozások részére (a rendelet 10. cikke (1) bekezdésének c) pontja). A Bizottság biztosítja az egyes tagállamok illetékes hatóságai és termékinformációs kapcsolattartó pontjai közötti hatékony együttműködést, a tagállamok pedig biztosítják, hogy illetékes hatóságaik és termékinformációs kapcsolattartó pontjaik részt vegyenek ezekben a tevékenységekben (a rendelet 10. cikkének (1) bekezdése és 10. cikkének (2) bekezdése).

A közigazgatási együttműködés különösen az áruk vizsgálata során fontos. Valamely rendeltetési hely szerinti tagállam illetékes hatóságai az ICSMS rendszeren keresztül megkereshetik az első jogszerű forgalmazás helye szerinti tagállam illetékes hatóságait, amennyiben az illetékes hatóságnak a gazdasági szereplő által nyújtott információt ellenőriznie kell (a rendelet 5. cikkének (7) bekezdése). Az illetékes hatóságoknak 15 munkanapon belül válaszolniuk kell az ilyen kérésre és meg kell adniuk minden olyan információt, amely az árura vonatkozó vizsgálathoz a gazdasági szereplő által benyújtott adatok és dokumentumok ellenőrzése szempontjából releváns (a rendelet 10. cikkének (3) bekezdése).

⁽³³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1724 rendelete (2018. október 2.) az információkhoz, eljárásokhoz, valamint segítségnyújtó és problémamegoldó szolgáltatásokhoz hozzáférést biztosító egységes digitális kapu létrehozásáról, továbbá az 1024/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 295., 2018.11.21., 1. o.).

A termékinformációs kapcsolattartó pontok igénybe vehetők a megfelelő illetékes hatóságok közötti kapcsolatfelvétel elősegítése céljából, a kért tájékoztatás megadására vonatkozó 15 munkanapos határidőn belül (a rendelet 10. cikkének (3) bekezdése).

4. A NEMZETI MŰSZAKI SZABÁLYOK ELOZETES VIZSGALATA – AZ (EU) 2015/1535 IRÁNYELV ES AZ EGYSEGES PIACI ZÁRADÉK

Az (EU) 2015/1535 irányelv fontos eszköz az olyan termékek kereskedelme akadályainak megelőzésében, amelyekre nem vonatkoznak az uniós harmonizációs jogszabályok, vagy amelyekre csak részben vonatkoznak ezek a jogszabályok. Ez az irányelv segít a több és jobb kölcsönös elismerés biztosításában azáltal, hogy előírja a tagállamoknak, hogy a nemzeti jogban történő elfogadás előtt értesítsék a Bizottságot a termékekre és az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra vonatkozó műszaki szabályok tervezeteiről.

Az (EU) 2015/1535 irányelvet és a rendeletet a műszaki szabályok életciklusának különböző szakaszaiban kell alkalmazni. Ezek együtt biztosítják, hogy a nemzeti szabályozások életciklusuk egyetlen pontján sem teremtsenek indokolatlan akadályokat a kereskedelem előtt.

Az (EU) 2015/1535 irányelv szerinti értesítési eljárás lehetővé teszi a Bizottság és a tagállamok számára, hogy megvizsgálják a termékek és az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások azon műszaki szabályait, amelyeket az egyes tagállamok elfogadni terveznek. Az eljárás megakadályozza a kereskedelem új technikai akadályainak megjelenését azáltal, hogy biztosítja, hogy a nemzeti jogszabályok összeegyeztethetők legyenek az uniós joggal és a belső piaci elvekkel. Az eljárás azt is lehetővé teszi a vállalkozások és más érdekelttek számára, hogy a műszaki szabályozások információs rendszere (TRIS) adatbázisában észrevételeket tegyenek a bejelentett tervezetekről.

Az eljárás kritikus eleme a meg nem felelés jogi következményei. A Bíróság a C-194/94. sz. ügyben ⁽⁵⁴⁾ hozott ítéletében állapította meg azt az elvet, hogy a tájékoztatási kötelezettség (az (EU) 2015/1535 irányelv 5. cikke) be nem tartása azt eredményezi, hogy az érintett műszaki szabályok alkalmazhatatlanok, így végrehajthatatlanok az egyénekkal szemben.

A Bíróság úgy ítélte meg, hogy az (EU) 2015/1535 irányelvet közvetlen hatállyal rendelkezőként kell értelmezni, ami azt jelenti, hogy az egyéneknek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy közvetlenül hivatkozzanak rá a nemzeti bíróságok előtti olyan ügyekben, amelyekben az illetékes hatóságokkal szemben állnak. Azt is kimondta, hogy a nemzeti jog nem volt alkalmazható, mivel arról nem küldtek értesítést. A Bíróság kijelentette, hogy ha a be nem jelentett szabályozások továbbra is végrehajthatók maradnának, az meghiúsítaná az irányelv célját és rendeltetését, és arra kényszerítené a tagállamokat, hogy tartózkodjanak az értesítést megtevéletől. A C-194/94. sz. ügyben hozott ítéletnek jelentős következményei voltak az (EU) 2015/1535 irányelv hatására. Ez lényegében azt jelenti, hogy a vállalatokat nem lehet arra kényszeríteni, hogy betartsák azokat a nemzeti műszaki szabályokat, amelyekről nem küldtek értesítést.

Mindazonáltal az a tény, hogy a műszaki szabályt bejelentették, nem jelenti azt, hogy alkalmazása biztosan összeegyeztethető az uniós joggal. A bejelentett műszaki szabály még így is befolyásolhatja az áruk szabad mozgását, attól függően, hogy a nemzeti hatóságok hogyan alkalmazzák a szabályt. Ezen a ponton kell figyelembe venni a kölcsönös elismerésről szóló (EU) 2019/515 rendeletet annak biztosítása érdekében, hogy a szabályt eseti alapon helyesen, a kölcsönös elismerés elvének megfelelő módon alkalmazzák.

A nemzeti hatóságok és a gazdasági szereplők kölcsönös elismerés elvével kapcsolatos tájékozottságának növelése érdekében a tagállamoknak mérlegelniük kell, hogy világos és egyértelmű „egységes piaci záradékokról” rendelkezzenek a nemzeti műszaki szabályaikban (a rendelet (16) preambulumbekzdése) azzal a céllal, hogy csökkentse annak kockázatát, hogy ezek a szabályok kereskedelmi akadályokat képezzenek ⁽⁵⁵⁾, és hogy megkönnyítsék az említett elv alkalmazását. Az (EU) 2015/1535 irányelv szerinti értesítési eljárásban a Bizottság adott esetben rendszeresen javasolja, hogy az érintett tagállam hatóságai foglalják bele az egységes piaci záradékot az értesített tervezetbe, ahogyan azt az *Árucsomag: az egységes piacba vetett bizalom megerősítése* című közlemény ⁽⁵⁶⁾ tartalmazza. Az alábbiakban a záradék egyértelműbbé tett változata olvasható.

Az Európai Unió valamely más tagállamában vagy Törökországban jogszerűen forgalomba hozott termékek, illetve az EGT-megállapodás részes felei közé tartozó államból származó és ott jogszerűen forgalomba hozott termékek esetében azt kell feltételezni, hogy megfelelnek ezen szabályoknak. E szabályok alkalmazására a valamely másik tagállamban jogszerűen forgalmazott áruk kölcsönös elismeréséről szóló, 2019. március 19-i (EU) 2019/515 rendelet vonatkozik.

⁽⁵⁴⁾ 1996. április 30-i CIA Security kontra Signalson ítélet, C-194/94, ECLI:EU:C:1996:172. Lásd még a C-443/98.sz. Unilever-ügyben 2000. szeptember 26-án hozott ítéletet (ECLI:EU:C:2000:496) és a C-390/18. sz. Büntetőeljárás X ellen ügyben 2019. december 19-én hozott ítéletet (ECLI:EU:C:2019:1112).

⁽⁵⁵⁾ Az Európai Bizottság jelentése a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak az (EU) 2015/1535 irányelv működéséről 2014-2015 között, (COM(2017) 788. final, 5. o.).

⁽⁵⁶⁾ Lásd: a Bizottság 2017. december 19-i, *Árucsomag: az egységes piacba vetett bizalom megerősítése* című, az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak szóló közleményét (COM(2017) 787 final).

5. AZ (EU) 2019/515 RENDELET ES A 2001/95 /EK IRÁNYELV KÖZÖTTI VISZONY

Az általános termékbiztonságról szóló 2001/95/EK irányelv⁽⁵⁷⁾ (a továbbiakban: általános termékbiztonsági irányelv) meghatározza, hogy kizárólag biztonságos termékek hozhatók forgalomba (az általános termékbiztonsági irányelv 3. cikke), és meghatározza a gyártók és forgalmazók termékbiztonsági kötelezettségeit. Ez feljogosítja az illetékes hatóságokat bármilyen veszélyes termék betiltására vagy bármilyen más megfelelő intézkedés elfogadására (az általános termékbiztonsági irányelv 8. cikke).

Az általános termékbiztonsági irányelvet fogyasztási cikkekre kell alkalmazni, nevezetesen azokra, amelyek uniós harmonizációs jogszabály hatálya alá tartoznak (amennyiben ez a jogszabály nem tartalmaz a 2001/95/EK irányelvvvel megegyező célú különös rendelkezéseket), és azokra, amelyek nem tartoznak az uniós harmonizáció hatálya alá (az általános termékbiztonsági irányelv 1. cikkének (2) bekezdése és 2. cikkének a) pontja).

A rendeletet mind fogyasztási cikkekre, mind nem fogyasztási cikkekre vagy árujellemzőkre alkalmazni kell, amennyiben ezekre nem vonatkoznak uniós harmonizációs jogszabályok.

5.1. A fogyasztók egészségét és biztonságát veszélyeztető termékekkel kapcsolatos intézkedések

Az általános termékbiztonsági irányelv leírja az illetékes hatóságok számára a megfelelő intézkedések alkalmazására vonatkozó eljárást, ha a termékek kockázatot jelentenek, például az általános termékbiztonsági irányelv 8. cikke (1) bekezdésének b) és 8. cikke (1) bekezdésének f) pontjában említett intézkedéseket. A rendelet 5. és 6. cikke nem érinti a 2001/95/EK irányelv 8. cikke (1) bekezdésének b)–f) pontjai és 8. cikke (3) bekezdésének alkalmazását (lásd a rendelet 2. cikkének (6) bekezdését).

5.2. Az egyéb kockázatot jelentő fogyasztási cikkekre vonatkozó intézkedések

Ami a fogyasztási cikket illeti, a rendeletet akkor kell alkalmazni, ha egy tagállam illetékes hatóságai egy másik tagállamban jogszerűen forgalmazott, uniós harmonizációs jogszabályok hatálya alá nem tartozó fogyasztási cikk piacra jutását korlátozni kívánják vagy azt meg kívánják tagadni egy nemzeti műszaki szabály alapján, illetve a fogyasztók egészségének és biztonságának veszélyeztetésétől eltérő egyéb okok miatt. Ez történhet például akkor, amikor ezek a hatóságok környezetvédelmi okból betiltják egy termék forgalmazását annak ellenére, hogy az nem jelent kockázatot a fogyasztók egészségére és biztonságára.

⁽⁵⁷⁾ HL L 11., 2002.1.15., 4. o.

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE**Iránymutatás az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 34–36. cikkének alkalmazásáról****(EGT-vonatkozású szöveg)**

(2021/C 100/03)

ELŐSZÓ

A 2020 márciusában elfogadott, az egységes piaci szabályok végrehajtásának és érvényesítésének javítására vonatkozó hosszú távú cselekvési terv (a továbbiakban: az érvényesítésről szóló cselekvési terv) ⁽¹⁾ az egységes piacot és annak érvényesítését helyezi középpontba. Az előírásoknak való megfelelés javítása és a piaci szegmentáció megelőzése érdekében az érvényesítésről szóló cselekvési terv 1. intézkedése rögzíti, hogy a Bizottság részletesebb iránymutatási eszközökkel fog szolgálni a nemzeti hatóságok és érdekelt felek számára. Ezenkívül rendelkezik az EUMSZ 34–36. cikkének alkalmazásáról szóló iránymutatás frissítéséről is.

A Bizottság ebben az összefüggésben frissítette a jelen iránymutatást. E dokumentum célja, hogy megkönnyítse az áruk szabad mozgására vonatkozó uniós jogszabályok alkalmazását, fokozza az érvényesítést, és hozzájáruljon azokhoz az előnyökhöz, amelyeket az áruk belső piaca hozhat az uniós vállalkozások és fogyasztók számára. Szándéka, hogy az Európai Unió Bíróságának (EUB) e területen meglévő, vonatkozó joggyakorlatára tekintettel elősegítse az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 34–36. cikke alkalmazásának jobb megértését. Emellett célja, hogy az egész belső piacon megerősítse az áruk szabad mozgása elvének következetes alkalmazását, ezáltal támogatva a még meglévő esetleges akadályok kezelését, valamint az újabb akadályok felmerülésének megelőzését.

Ez az útmutató az előző, 2009. évi kiadásra ⁽²⁾ épül, és tartalmazza az EUB utóbbi tizenegy évi ítélkezési gyakorlatának leginkább releváns ítéleteit azzal a céllal, hogy garantáltan átfogó és naprakész áttekintést adjon az EUMSZ 34–36. cikkének alkalmazásáról. Azonban bár összefoglalja a vonatkozó ítélkezési gyakorlatot, és ahhoz kiegészítő kommentárt fűz, nem tekinthető kimerítő jellegűnek. Az útmutató jogilag nem kötelező erejű dokumentum.

Az ebben az útmutatóban említett uniós jogszabályok és határozatok megtalálhatók az *Eurlex*-en ⁽³⁾, a Bíróság ítéletei pedig az EUB weboldalán ⁽⁴⁾ is elérhetők.

⁽¹⁾ COM(2020) 94, 2020.3.10.

⁽²⁾ Útmutató a Szerződésnek az áruk szabad mozgását szabályozó rendelkezéseinek alkalmazásához, 2010.

⁽³⁾ <http://eur-lex.europa.eu/hu/index.htm>

⁽⁴⁾ <http://curia.europa.eu/juris/recherche.jsf?language=hu> Meg kell jegyezni, hogy az útmutató az EUMSZ számozását használja akkor is, amikor a Bíróság EK-Szerződés alapján hozott ítéleteire hivatkozik.

TARTALOMJEGYZÉK

	<i>Oldal</i>
1. AZ ÁRUK SZABAD MOZGÁSÁNAK SZEREPE ÉS JELENTŐSÉGE A BELSŐ PIACON	41
2. A SZERZŐDÉS RENDELKEZÉSEI	41
3. AZ EUMSZ 34. CIKKÉNEK HATÁLYA	42
3.1. Általános feltételek	42
3.1.1. Nem harmonizált terület	42
3.1.2. Az „áru” jelentése	42
3.1.3. Címzettek	43
3.1.4. Aktív és passzív intézkedések	44
3.2. Területi hatály	45
3.3. Határokon átnyúló kereskedelem	45
3.4. Az EUMSZ 34. cikke szerinti korlátozások típusai	46
3.4.1. Mennyiségi korlátozások	46
3.4.2. Azonos hatású intézkedések	46
3.4.2.1. A használatra vonatkozó korlátozások	47
3.4.2.2. Az értékesítési módra vonatkozó megkülönböztető jellegű szabályok	48
3.5. A kölcsönös elismerés elve	49
4. INTÉZKEDÉSTÍPUSOK	51
4.1. A behozatal tényéhez kapcsolódó nemzeti rendelkezések (behozatali engedélyek, vizsgálatok és ellenőrzések)	51
4.2. A behozatal helye szerinti tagállamban képviselő kinevezésére vagy raktározási létesítmények biztosítására vonatkozó kötelezettségek	51
4.3. Egyes termékekre vagy anyagokra vonatkozó nemzeti tilalmak	52
4.4. Árpolitika	53
4.5. Engedélyezési eljárások	55
4.5.1. Típusjóváhagyás	55
4.5.2. A gépkocsik nyilvántartásba vétele	56
4.6. A reklámozásra vonatkozó korlátozások	56
4.7. Az áruk megjelenésére (tömegére, összetételére, megjelenésére, címkézésére, formájára, méretére, csomagolására) vonatkozó követelményeket tartalmazó műszaki szabályok	57
4.8. Eredetmegjelölés, minőségjelzések és a hazai termékek vásárlására való ösztönzés	58
4.9. A távértékesítésre vonatkozó korlátozások (internetes értékesítés, csomagküldő kereskedelem stb.)	59
4.10. Betétdíj-kötelezettségek	59
4.11. Visszatérítés és párhuzamos import	60
4.12. A nemzeti nyelv használatára vonatkozó kötelezettség	62
4.13. A személyes használatra szolgáló áruk behozatalának korlátozásai	62
5. MEZŐGAZDASÁGI TERMÉKEK	63
6. KIVITELI KORLÁTOZÁSOK (AZ EUMSZ 35 CIKKE)	64
6.1. A „kivitel” fogalma	64
6.2. A mennyiségi korlátozások és az azokkal azonos hatású intézkedések	64

7.	A KERESKEDELMI KORLÁTOZÁSOK INDOKAI	66
7.1.	Az EUMSZ 36. cikke	66
7.1.1.	Közkerölcs, közrend és közbiztonság	67
7.1.2.	Az emberek, az állatok és a növények életének és egészségének védelme (elővigyázatossági elv)	68
7.1.3.	A művészi, történelmi vagy régészeti értéket képviselő nemzeti kincsek védelme	69
7.1.4.	Az ipari és kereskedelmi tulajdon védelme	69
7.2.	Feltétlenül érvényesítendő követelmények	71
7.2.1.	Környezetvédelem	72
7.2.2.	Fogyasztóvédelem	73
7.2.3.	Más feltétlenül érvényesítendő követelmények	73
7.3.	Az arányosság vizsgálata	74
7.4.	A bizonyítási teher	76
8.	KAPCSOLAT A TÖBBI SZABADSÁGGAL ÉS A SZERZŐDÉSSEN FOGLALT, AZ ÁRUK SZABAD MOZGÁSÁVAL FOGLALKOZÓ EGYÉB CIKKEKKEL	76
8.1.	Alapvető szabadságok	76
8.1.1.	Az EUMSZ 45. cikke – A munkavállalók szabad mozgása	76
8.1.2.	Az EUMSZ 49. és 56. cikke – A szabad letelepedés és a szolgáltatásnyújtás szabadsága	77
8.1.3.	Az EUMSZ 63. cikke és az azt követő cikkei – A szabad tőkemozgás és fizetési műveletek	79
8.2.	A Szerződés egyéb releváns cikkei	79
8.2.1.	Az EUMSZ 18. cikke – Az állampolgárság alapján történő megkülönböztetés tilalma	79
8.2.2.	Az EUMSZ 28. és 30. cikke – A vámunió	80
8.2.3.	Az EUMSZ 37. cikke – Állami monopóliumok	80
8.2.4.	Az EUMSZ 107. cikke – Állami támogatások	82
8.2.5.	Az EUMSZ 110. cikke – Adózási rendelkezések	83
8.2.6.	Az EUMSZ 351. cikke	84
9.	AZ EUMSZ 34. ÉS 35. CIKKÉNEK ÉRVÉNYESÍTÉSE	84
9.1.	Közvetlen hatály – magánjogi érvényesítés	84
9.2.	SOLVIT	84
9.3.	Az EUMSZ 258. és 260. cikke szerinti kötelezettségzegési eljárások	85
9.3.1.	Kötelezettségzegési eljárás	85
9.3.2.	Panaszok	85
10.	KAPCSOLÓDÓ MÁSODLAGOS JOGI AKTUSOK	86
10.1.	A műszaki szabályokkal és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályokkal kapcsolatos információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló, 2015. szeptember 9-i (EU) 2015/1535 európai parlamenti és tanácsi irányelv	86
10.2.	Az (EU) 2019/515 rendelet – a kölcsönös elismerésről szóló rendelet	87
10.3.	A 2679/98/EK rendelet – az „eperrendelet”	87

1. AZ ÁRUK SZABAD MOZGÁSÁNAK SZEREPE ÉS JELENTŐSÉGE A BELSŐ PIACON

A belső piac az EU egyik legnagyobb vívmánya, amely az elmúlt évtizedekben az európai projekt központi elemeként elősegítette a gazdaság növekedését, és kézzelfogható előnyöket biztosított az európai fogyasztóknak és vállalkozásoknak. A jól működő egységes piac még fontosabbá válik a Covid19-világjárványhoz hasonló egészségügyi válságok során. Lehetővé teszi a termékek szabad áramlását, ezáltal biztosítva azok elérhetőségét és azt, hogy az egész EU-ban eljussanak a leginkább rászorulókhoz.

Az egységes piac integritása a tagállamok gazdaságainak kollektív helyreállításához is elengedhetetlen eszköz. E tekintetben a belső piac nemcsak azt teszi lehetővé, hogy az uniós polgárok a termékek szélesebb választékát élvezzék, hanem emellett nagy hazai piacot biztosít az uniós gazdasági szereplőknek is, ezáltal ösztönözve a kereskedelmet és a versenyt, valamint javítva a hatékonyságot.

A belső piac ma megkönnyíti a termékek megvásárlását és értékesítését az összesen több mint 450 milliós lakosságú 27 tagállamban, és a termékek széles választékát kínálja a fogyasztóknak. Az áruk szabad mozgása ugyanakkor a vállalkozások számára is kedvező, hiszen az Unión belüli kereskedelem 75 %-a árukereskedelem. Az egységes európai piac támogatja az uniós vállalkozásokat abban, hogy stabil platformot hozzanak létre egy nyitott, sokszínű és versenyképes környezetben. Ez az erő támogatja az EU-ban a növekedést és a munkahelyteremtést, és biztosítja az európai vállalkozásoknak az ahhoz szükséges erőforrásokat, hogy sikeresek lehessenek a világpiacokon. Az áruk megfelelően működő belső piaca ily módon a globalizált gazdaságban az Unió jelenlegi és jövőbeli jólétének kritikus eleme. (9)

Jogi szempontból az áruk szabad mozgásának elve a belső piac kialakításának és fejlesztésének kulcsfontosságú eleme volt. Az elv hatályát és tartalmát az EUMSZ 34–36. cikke határozza meg az EU-n belüli kereskedelem indokolatlan korlátozásainak megtiltása révén. Ezek a cikkek azonban csak a nem harmonizált területeken alkalmazandók.

A harmonizációs jogszabályok olyan uniós rendeletekből és irányelvekből állnak, amelyek az összes tagállamban alkalmazandó közös szabályok létrehozására irányulnak. Míg a rendeletek olyan közvetlenül alkalmazandó és kötelező erejű jogi aktusok, amelyeket az egész EU-ban teljeskörűen alkalmazni kell, az irányelvek olyan jogi aktusok, amelyek csupán célokat határoznak meg, amelyeket valamennyi tagállamnak meg kell valósítania. A harmonizált jogszabályok sok területen pontosították a belső piac jelentését, és ezzel az egyes termékek vonatkozásában megadták az áruk szabad mozgása elvének keretfeltételeit. Mindazonáltal változatlan maradt a Szerződésben lefektetett elvek azon alapvető szerepe, hogy a belső piac alapjaként és biztonsági hálójaként funkcionáljanak.

Az áruk szabad mozgása ma sokféle politikát foglal magában, és a felelős belső piac szerves részét képezi, amely más közérdekek magas szintű védelmével együtt garantálja a kiváló minőségű termékekhez való egyszerű hozzáférést.

2. A SZERZŐDÉS RENDELKEZÉSEI

Az áruk szabad mozgását a Szerződés alábbi rendelkezései szabályozzák:

- az EUMSZ 34. cikke, amely az Unión belüli behozatalra vonatkozik, és tiltja a tagállamok közötti „mennyiségi korlátozások(at), valamint minden más, azokkal azonos hatású intézkedés(t)”; e cikk szövege: „A tagállamok között tilos a behozatalra vonatkozó minden mennyiségi korlátozás és azzal azonos hatású intézkedés”.
- Az EUMSZ 35. cikke, amely az egyik tagállamból a másikba irányuló kivitelre vonatkozik, és tiltja a „mennyiségi korlátozások(at), valamint minden más, azokkal azonos hatású intézkedés(t)”. A cikk a következőképpen szól: „A tagállamok között tilos a kivitelre vonatkozó minden mennyiségi korlátozás és azzal azonos hatású intézkedés.”
- Az EUMSZ 36. cikke, amely az EUMSZ 34. és 35. cikke szerinti belső piaci szabadságoktól való, egyes sajátos okokkal indokolt eltérésekről rendelkezik. Ez a cikk a következőképpen szól: „A 34. és a 35. cikk rendelkezései nem zárják ki a behozatalra, a kivitelre vagy a tranzitárukra vonatkozó olyan tilalmakat vagy korlátozásokat, amelyeket a közérdekek, a közrend, a közbiztonság, az emberek, az állatok és a növények életének és egészségének védelme, a művészi, történelmi vagy régészeti értéket képviselő nemzeti kincsek védelme vagy az ipari és kereskedelmi tulajdon védelme indokol. Ezek a tilalmak és korlátozások azonban nem lehetnek önkényes megkülönböztetés vagy a tagállamok közötti kereskedelem rejtett korlátozásának eszközei.”

(9) A Bizottság közleménye: Az egységes piac a változó világban – Páratlan eszköz, amelyhez megújított politikai elkötelezettség szükséges (COM(2018) 772 final).

A Szerződés tagállamok közötti mennyiségi korlátozások tilalmával foglalkozó fejezete, így az EUMSZ 37. cikke is, szabályokat határoz meg a kereskedelmi jellegű állami monopóliumok kiigazítására. Az útmutató 6. fejezetében, amely a Szerződés más cikkeivel is foglalkozik, röviden bemutatjuk e cikk szerepét és az EUMSZ 34–36. cikkel való kapcsolatát.

3. AZ EUMSZ 34. CIKKÉNEK HATÁLYA

3.1. Általános feltételek

3.1.1. Nem harmonizált terület

Noha az EUMSZ 34–36. cikke fekteti le az áruk szabad mozgása elvének alapjait, a nemzeti szabályok belső piaci szabályokkal való összeegyeztethetőségének értékelésekor nem e cikkek képezik az egyedüli viszonyítási pontot. A Szerződés e cikkeit akkor kell alkalmazni, ha egy adott termék nem vagy csak részben tartozik az uniós harmonizációs jogszabályok hatálya alá. Ez lenne a helyzet, ha egy adott termék műszaki specifikációja vagy értékesítési feltételei az Európai Unió által elfogadott irányelv vagy rendelet útján történő harmonizáció tárgyát képeznék. Ebből következően a fő szabály az, hogy ha valamely területet uniós szinten kimerítő jelleggel szabályoztak, minden e területre vonatkozó nemzeti intézkedést ezen harmonizációs intézkedés rendelkezései, nem pedig az elsődleges jog alapján kell megítélni. ⁽⁶⁾ A belső piac akadályainak felszámolására irányuló másodlagos jogszabály helytelen átültetése esetén azonban a helytelen átültetés következtében sérelmet szenvedő magánszemélyek hivatkozhatnak a Szerződés áruk szabad mozgásáról szóló rendelkezéseire a tagállamok közösségi jog megsértéséért fennálló felelősségének megállapítása érdekében. ⁽⁷⁾

Ennélfogva ahol a másodlagos joganyag a mérvadó, a kapcsolódó nemzeti intézkedéseket a harmonizáló rendelkezésekre figyelemmel kell megvizsgálni. ⁽⁸⁾ Ez azért van így, mert a harmonizációs jogszabályok úgy tekinthetők, hogy azok az áruk szabad mozgásának elvét az egyes termékek esetében betartandó jogok és kötelezettségek megállapításával támasztják alá.

Ez látható a C-292/12. sz. *Ragn-Sells* ügyben hozott ítéletben is, amely a település területén keletkezett hulladék gyűjtésével és szállításával kapcsolatos szolgáltatásokra vonatkozó koncesszió odaítélésére irányuló eljárás során az önkormányzat által kidolgozott, az ajánlattételhez szükséges bizonyos dokumentációra vonatkozott. A Bíróság kimondta, hogy mivel a hulladékszállításról szóló 1013/2006 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ⁽⁹⁾ az a célja, hogy olyan összehangolt eljárások rendszerét alakítsa ki, amelyek lehetővé teszik a hulladékszállítás környezetvédelmi célú korlátozását, nem kell vizsgálni, hogy a hulladékszállításra vonatkozó nemzeti intézkedés összeegyeztethető-e az EUMSZ 34–36. cikkel. ⁽¹⁰⁾ A Szerződésben foglalt, az áruk szabad mozgására vonatkozó rendelkezések ugyanakkor még az uniós jogalkotó harmonizált szabályrendszer megalkotására irányuló több évtizedes célzott tevékenysége után sem váltak feleslegessé; alkalmazási körük még mindig figyelemre méltó. Nem ritka, hogy egyes területek harmonizálása még egyáltalán nem vagy csak részlegesen történt meg. Ahol harmonizációs jogszabályok nem lelhetők fel, vagy azok nem kimerítő jellegűek, az EUMSZ 34–36. cikke működésbe lép. E tekintetben a Szerződés rendelkezései olyan biztonsági hálóként működnek, amely garantálja, hogy ellenőrizni lehessen a belső piac valamennyi kereskedelmi akadályának az uniós joggal való összeegyeztethetőségét.

3.1.2. Az „áru” jelentése

Az EUMSZ 34. és 35. cikke mindenfajta áru és termék behozatalára és kivitelére vonatkozik. Bármilyen áru a Szerződés cikkeinek hatálya alá tartozhat, amennyiben gazdasági értéke van: „a Szerződés értelmében áru alatt pénzben kifejezhető értékkel rendelkező termékeket kell érteni, amelyek – mint ilyen termékek – alkalmasak arra, hogy kereskedelmi ügyletek tárgyát képezzék”. ⁽¹¹⁾

⁽⁶⁾ Lásd például az *Ålands Vindkraft* ügyben hozott ítélet (2014, C-573/12., EU:C:2014:2037) 57. pontját és a *L.E.G.O.* ügyben hozott ítélet (2018, C-242/17., ECLI:EU:C:2018:804) 52. pontját.

⁽⁷⁾ A *Danske Slagterier kontra Bundesrepublik Deutschland* ügyben hozott ítélet (2009., C-445/06., ECLI:EU:C:2009:178), 26. pontja.

⁽⁸⁾ A *Radlberger Spitz* ügyben hozott ítélet (2004, C-309/02., ECLI:EU:C:2004:799) 53. pontja.

⁽⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1013/2006/EK rendelete (2006. június 14.) a hulladékszállításról (HL L 190., 2006.7.12., 1. o.).

⁽¹⁰⁾ A *Ragn-Sells* ügyben hozott ítélet (2013, C-292/12., ECLI:EU:C:2013:820) 49–50. pontja.

⁽¹¹⁾ A *Bizottság kontra Olaszország* ügyben hozott ítélet (1968, 7/68. ügy, ECLI:EU:C:1968:51).

A Bíróság az ítélkezési gyakorlatában tisztázta egyes konkrét termékek helyes megjelölését. A művészeti alkotásokat például árunak kell tekinteni. ⁽¹²⁾ A forgalomból kivont érmék ugyanígy az áru fogalmába tartoznak, akárcsak a bankjegyek és a bemutatóra szóló csekkék ⁽¹³⁾, nem tartoznak ide viszont a természetbeni adományok. ⁽¹⁴⁾ A hulladék árunak minősül – függetlenül attól, hogy újrafeldolgozható vagy újrahasznosítható-e ⁽¹⁵⁾. A villamos energia ⁽¹⁶⁾ és a földgáz ⁽¹⁷⁾ szintén árunak minősül, csakúgy, mint az emberi vér, a plazma és az abból származó gyógyszerek. ⁽¹⁸⁾

Fontos ugyanakkor, hogy a Szerződésben rögzített szabadságok szerint jogi szempontból különbséget tegyünk az áruk és szolgáltatások között. ⁽¹⁹⁾ Például, bár a hal egyértelműen áru, a halászati jogok és a horgászengedélyek nem tartoznak feltétlenül az áruk szabad mozgása elvének hatálya alá, hanem a Szerződés szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó rendelkezéseinek értelmében „szolgáltatásnyújtásnak” minősülnek. ⁽²⁰⁾ Ha egy állami intézkedés a szolgáltatásnyújtás szabadságát és az áruk szabad mozgását egyaránt érinti, a Bíróság az intézkedést mindkét szabadsággal összefüggésben vizsgálhatja. Például az infrastruktúra-használati díjjal és a Németországban nyilvántartásba vett járművek tekintetében a gépjárműadó-mentességgel kapcsolatos, C-591/17. sz. *Ausztria kontra Németország* ügyben a Bíróság a kérdést az EUMSZ 34. cikke alapján és az EUMSZ 56. cikke szerinti szolgáltatásnyújtás szabadsága alapján egyaránt vizsgálta. A kérdés mérlegelése során figyelembe vette továbbá az EUMSZ 18. cikke szerinti megkülönböztetésmentesség elvét és az EUMSZ 92. cikkét is, amely tilt mindenfajta megkülönböztetést a fuvarozás területén. ⁽²¹⁾

3.1.3. Címzettek

Az EUMSZ 34–36. cikke a tagállami intézkedésekkel foglalkozik. Ezeket a rendelkezéseket tágran értelmezték, azaz úgy, hogy azok nemcsak a nemzeti hatóságokra, hanem egy adott ország összes többi hatóságára – a helyi és a regionális hatóságokat is beleértve – ⁽²²⁾, valamint a tagállam törvényhozó, bírói és közigazgatási szerveire is kötelező érvényűek. ⁽²³⁾ Ez magától értetődően magában foglalja mindazon szervek intézkedéseit, amelyeket közjogi rendelkezések alapján „közjogi szervként” hoztak létre. Ezenfelül az EUMSZ 34–36. cikke a nem állami szereplők vagy a magánjog alapján létrehozott más szervek által meghozott intézkedésekre is alkalmazható, amennyiben e szervek az állami szuverenitáshoz tartozó bizonyos feladatokat látnak el, vagy tevékenységük egyébként az államhoz köthető. Ehhez hasonlóan a nemzeti jogszabályokban szabályozói és fegyelmi jogkörökkel felruházott szakmai szervezetek adott szakmára vonatkozóan hozott rendelkezései is az EUMSZ 34. cikkének hatálya alá tartozhatnak. ⁽²⁴⁾

Ugyanez igaz a jogszabály alapján létrehozott magánjogi szervezetek azon tevékenységeire, amelyeket főként a kormány vagy egy adott ágazat vállalkozásainak kötelező hozzájárulása finanszíroz, és/vagy amely szervezet tagjait a hatóságok jelölik ki, illetve amelyeket a hatóságok felügyelnek; ebből következően e tevékenységek az államnak tulajdoníthatók. ⁽²⁵⁾ A *Fra.bo* ügyben hozott ítéletben a Bíróság megállapította, hogy az EUMSZ 34. cikke horizontálisan alkalmazandó egy magánjogi tanúsító szervezetre. A nemzeti hatóságok az e szervezet által tanúsított termékeket a nemzeti jognak megfelelőnek tekintik. E *de facto* megszerzett hatáskörnél fogva a tanúsító szervezet szabályozni tudta a termékek – jelen esetben rézszerelvények – német piacra való belépését. ⁽²⁶⁾ A Bíróság elismerte, hogy valamely állami tisztviselő nyilvános kijelentései is – bár nem rendelkeznek jogszabályi erővel – a tagállamnak tulajdoníthatók, és az áruk szabad mozgásának akadályai lehetnek. Különösen akkor kerülhet erre sor, ha a kijelentés címzettjei az adott körülmények között észszerűen feltételezhetik, hogy a tisztviselő az álláspontot hivatalának felhatalmazásával képviseli. ⁽²⁷⁾

⁽¹²⁾ A Bizottság kontra *Olaszország* ügyben hozott ítélet (1968, 7/68. ügy, ECLI:EU:C:1968:51); az *R. kontra Thompson, Johnson és Woodiwi* ügyben hozott ítélet (1978, 7/78. ügy, ECLI:EU:C:1978:209).

⁽¹³⁾ A *Bordessa*-ügyben hozott ítélet, (1995, C-358/93., ECLI:EU:C:1995:54).

⁽¹⁴⁾ A *Persche*-ügyben hozott ítélet (2009, C-318/07., ECLI:EU:C:2009:33) 29. pontja.

⁽¹⁵⁾ A Bizottság kontra *Belgium* ügyben hozott ítélet (1992, C-2/90., ECLI:EU:C:1992:310) 23–28. pontja.

⁽¹⁶⁾ A *Municipality of Almelo és társai kontra NV Energiebedrijf IJsselmij* ügyben hozott ítélet (1994, C-393/92., ECLI:EU:C:1994:171).

⁽¹⁷⁾ A Bizottság kontra *Franciaország* ügyben hozott ítélet (1997, C-159/94., ECLI:EU:C:1997:501).

⁽¹⁸⁾ A *Humanplasma GmbH kontra Osztrák Köztársaság* ügyben hozott ítélet (2010, C-421/09., ECLI:EU:C:2010:760) 27–30. pontja, amelyet a *Medisanus* ügyben hozott ítélet, (2017, C-296/15., ECLI:EU:C:2017:431) 53. pontja is megerősített.

⁽¹⁹⁾ Az EUMSZ 34–36. és 56. cikke közötti kapcsolatra vonatkozó további információkért lásd a 7.1.2. szakaszt.

⁽²⁰⁾ A *Peter Jägerkiöld kontra Torolf Gustafsson*-ügyben hozott ítélet (1999, C-97/98., ECLI:EU:C:1999:515).

⁽²¹⁾ Az *Ausztria kontra Németország* ügyben hozott ítélet (2019, C-591/17., ECLI:EU:C:2019:504) 39–40. pontja.

⁽²²⁾ Az *Aragonesa de Publicidad kontra Departamento de sanidad* ügyben hozott ítélet (1991, C-1/90., ECLI:EU:C:1991:327).

⁽²³⁾ Az *Allen & Hanburys* ügyben hozott ítélet (1988, 434/85. ügy, ECLI:EU:C:1988:109), 25. pontja; a Bizottság kontra *Belgium* ügyben hozott ítélet (C-227/06., ECLI:EU:C:2008:160) 37. pontja.

⁽²⁴⁾ Lásd az *R kontra Royal Pharmaceutical Society of Great Britain* egyesített ügyekben hozott ítéletet (1989, 266/87. és 267/87. ügyek, ECLI:EU:C:1989:205); a *Hünernmund* ügyben hozott ítélet (1993, C-292/92., ECLI:EU:C:1993:932).

⁽²⁵⁾ Lásd a Bizottság kontra *Írország* (Buy Irish) ügyben hozott ítéletet (1982, 249/81. ügy, ECLI:EU:C:1982:402); az *Apple and Pear Development Council* ügyben hozott ítéletet (1983, 222/82. ügy, ECLI:EU:C:1983:370); a Bizottság kontra *Németország* ügyben hozott ítéletet (2002, C-325/00., ECLI:EU:C:2002:633); és a Bizottság kontra *Belgium* ügyben hozott ítéletet (2008, C-227/06., ECLI:EU:C:2008:160).

⁽²⁶⁾ A *Fra.bo Spa kontra Deutsche Vereinigung des Gas und Wasserfaches eV (DVGW) — Technisch Wissenschaftlicher Verein* ügyben hozott ítélet (2012, C-171/11., ECLI:EU:C:2012:453) 31–32. pontja.

⁽²⁷⁾ Az *AGM-Cosmet SRL* ügyben hozott ítélet (2007, C-470/03., ECLI:EU:C:2007:213).

Bár a „tagállam” kifejezést tágran értelmezik, az rendszerint nem alkalmazandó „tisztán” magánintézkedésekre, azaz magánszemélyek vagy vállalatok intézkedéseire, mivel azok nem tulajdoníthatók az államnak. A 265/95. sz. Bizottság kontra Franciaország ügyben ugyanakkor a Bíróság úgy ítélte meg, hogy Franciaország nem tett meg minden szükséges és arányos intézkedést annak érdekében, hogy megelőzze a magánszemélyek károkozó cselekményeit, ebben az ügyben francia mezőgazdasági termelők importált mezőgazdasági termékeket rongáltak meg, ami az EUMSZ – 4. cikk (3) bekezdésével együtt értelmezett – 34. cikke megsértésének minősül.⁽²⁸⁾ Noha a korlátozás magánszemélyek cselekményeiből kifolyólag következett be, a tagállamról megállapították, hogy megsértette az uniós jogot azzal, hogy nem tette meg a kellő intézkedéseket a szóban forgó áruk szabad mozgásának megvédésére.

Végül pedig az EUMSZ 34. cikkét az uniós intézmények által hozott intézkedésekre is alkalmazták. Ezek bírósági felülvizsgálata tekintetében azonban széles körű mérlegelési jogot kell engedni az uniós jogalkotónak. Ennek következtében az uniós intézmény által hozott intézkedés jogszerűsége csak akkor kérdőjelezhető meg, ha az intézkedés az illetékes intézmény által elérni kívánt célkitűzés megvalósítására nyilvánvalóan alkalmatlan.⁽²⁹⁾

3.1.4. Aktív és passzív intézkedések

Az EUMSZ – sokszor védekezési jogként jellemzett – 34. cikkének a határokon átnyúló kereskedelmet akadályozó intézkedésekre való alkalmazása az állam részéről szükségképpen valamiféle aktivitást feltételez. Ennek megfelelően az EUMSZ 34. cikkének hatálya alá tartozó intézkedéseket elsődlegesen a tagállami jogalkotás kötelező erejű rendelkezései alkotják. Ugyanakkor nem kötelező erejű intézkedések is az EUMSZ 34. cikkébe ütköző jogsértésnek minősülhetnek.⁽³⁰⁾ Ez a helyzet az olyan közigazgatási gyakorlat esetében, amely az áruk szabad mozgásának akadályos lehet, ha bizonyos fokú állandóságot és általánosságát mutat.⁽³¹⁾

Példák a Bíróság által azonos hatású intézkedéseknek minősített közigazgatási gyakorlatra: a postai felülbélyegző berendezésekre vonatkozó típusjövahagyás megadásának szisztematikus megtagadása, mely intézkedés jellegénél fogva protekcionista és diszkriminatív volt⁽³²⁾; a más tagállamokban étrend-kiegészítőként vagy diétás készítményként jogszerűen előállított vagy forgalomba hozott gyógynövényalapú termékek funkcionális gyógyszerként való szisztematikus besorolása és forgalombahozatali engedély hiányában a piacról való kivonása⁽³³⁾; a más tagállamokban jogszerűen előállított vagy forgalomba hozott – háromszor annyi vitamint tartalmazó – vitaminkészítmények gyógyszerként való automatikus besorolása⁽³⁴⁾; és annak előírása, hogy a más tagállamokban jogszerűen előállított vagy forgalomba hozott dúsított élelmiszerek csak akkor hozhatók forgalomba Dániában, ha bebizonyosodik, hogy az ilyen tápanyagokkal való dúsítás megfelel a dán lakosság igényeinek.⁽³⁵⁾

Figyelemmel a tagállamoknak az EUMSZ 4. cikkének (3) bekezdése értelmében fennálló kötelezettségeire, mely bekezdés szerint valamennyi megfelelő intézkedést meg kell hozniuk a Szerződés szerinti kötelezettségeik teljesítése és az uniós jog hatékony érvényesülése érdekében, a Bíróság megállapította, hogy az EUMSZ 34. cikke nemcsak az állam jogsértésnek minősülő cselekvését tiltja, hanem az állam inaktivitása is ilyennek minősülhet. Ez akkor merülhet fel, ha egy tagállam tartózkodik attól, hogy elfogadjon az áruk szabad mozgása előtti akadályok kezeléséhez szükséges intézkedéseket, és a konkrét akadály származhat akár magánszemélyek cselekményeiből is. A C-265/95. sz. ügyben például megállapították Franciaország felelősségét a belföldi mezőgazdasági termelők cselekményeiért, akik a mezőgazdasági termékek szomszédos tagállamokból való behozatalát korlátozandó feltartóztatták az ilyen árukat szállító tehergépkocsikat, illetve megsemmisítették rakományukat. A nemzeti hatóságok ilyen cselekmények elleni fellépésének hiányát az EUMSZ 34. cikke megsértésének értékelték, mivel a tagállamok kötelesek felségterületükön biztosítani az áruk szabad mozgását a szükséges és megfelelő intézkedésekkel annak érdekében, hogy meg lehessen előzni a magánszemélyek cselekményeiből eredő korlátozásokat.⁽³⁶⁾

⁽²⁸⁾ A Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet (1997, C-265/95., ECLI:EU:C:1997:595).

⁽²⁹⁾ Az Alliance for Natural Health egyesített ügyekben hozott ítélet (2004, C-154/04. és 155/04., ECLI:EU:C:2004:848) 47. és 52. pontja.

⁽³⁰⁾ A Bizottság kontra Írország (Buy Irish) ügyben hozott ítélet (1982, 249/81. ügy, ECLI:EU:C:1982:402); a Bizottság kontra Belgium ügyben hozott ítélet (2008, C-227/06., ECLI:EU:C:2008:160).

⁽³¹⁾ A Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet (1985, 21/84. ügy, ECLI:EU:C:1985:184); a Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet (2004, C-387/99., ECLI:EU:C:2004:235) 42. pontja; a Bizottság kontra Spanyolország ügyben hozott ítélet (2009, C-88/07., ECLI:EU:C:2009:123); és a Bizottság kontra Dánia ügyben hozott ítélet (2003, C-192/01., ECLI:EU:C:2003:492) 40. pontja.

⁽³²⁾ A Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet (1985, 21/84. ügy, ECLI:EU:C:1985:184) 11–15. pontja.

⁽³³⁾ A Bizottság kontra Spanyolország ügyben hozott ítélet (2009, C-88/07., ECLI:EU:C:2009:123) 54–66. és 116. pontja.

⁽³⁴⁾ A Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet (2004, C-387/99., ECLI:EU:C:2004:235) 83. pontja.

⁽³⁵⁾ A Bizottság kontra Dánia ügyben hozott ítélet (2003, C-192/01., ECLI:EU:C:2003:492) 40. pontja.

⁽³⁶⁾ A Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet (1997, C-265/95., ECLI:EU:C:1997:595) 31. pontja; lásd még a Schmidberger-ügyben hozott ítélet (2003, C-112/00., ECLI:EU:C:2003:333) 60. pontját is, különösen a lehetséges indokokról (véleménynyilvánítás szabadsága és gyülekezési szabadság).

Ezen túlmenően az EUMSZ 34. cikke eredménykötelezettséget is keletkeztethet. Ezt a kötelezettséget szegi meg a tagállam, ha inaktivitása vagy nem kellő aktivitása folytán nem teljesíti a célkitűzéseket. A C-309/02. sz. ügyben például a Bíróság előzetes döntésében megállapította, hogy a német szabályok ellentétesek az EUMSZ 34. cikkével, mivel nem biztosítják, hogy magánfelek ténylegesen részt vehessenek az italok egyszer használatos csomagolására vonatkozó, kötelező német visszaváltórendszerben. ⁽³⁷⁾

3.2. Területi hatály

Az EUMSZ 34–36. cikkében foglalt rendelkezések betartásának kötelezettsége az EU valamennyi tagállamára vonatkozik. Ezenfelül a Szerződés rendelkezései olyan európai területekre is vonatkozhatnak, amelyek külkapcsolataiért valamely tagállam felel, valamint a valamely tagállamtól függő vagy ahhoz más formában kapcsolódó tengerentúli területekre is. ⁽³⁸⁾

Az útmutató mellékletében található azon területek részletes felsorolása, amelyekre az EUMSZ 34. cikkét alkalmazni kell.

Azon EFTA-országok esetében, amelyek az EGT-megállapodásnak is szerződő felei, valamint Törökország esetében nem az EUMSZ, hanem külön megállapodások rendelkezései vonatkoznak az országok és a tagállamok közötti árukereskedelemre. Ennélfogva az EGT-megállapodás 8. cikkének (3) bekezdésében említett, Izlandról, Liechtensteintől és Norvégiából származó termékek az EGT-megállapodás 11. cikke értelmében szabadon mozognak az EU-ban. A Törökországból származó ipari termékek az EK-Törökország Társulási Tanács vámunió utolsó szakaszáról szóló 1/95. határozatának 5–7. cikke értelmében élveznek szabad mozgást az EU területén. ⁽³⁹⁾

3.3. Határokon átnyúló kereskedelem

Az EUMSZ 34. cikkének hatálya a tagállamok közötti kereskedelem terén előforduló akadályokra korlátozódik. Ezért a határokon átnyúló elem elengedhetetlen ahhoz, hogy valamely ügyet e rendelkezés alapján lehessen értékelni. A kizárólag belföldi termékeket érintő, tisztán nemzeti intézkedések nem tartoznak az EUMSZ 34–36. cikkének hatálya alá. Ahhoz, hogy egy intézkedés megfeleljen a határokon átnyúló jelleg követelményének, elegendő, ha alkalmas arra, hogy közvetve vagy potenciálisan akadályozza az EU-n belüli kereskedelmet. ⁽⁴⁰⁾

Elvileg a Szerződés rendelkezéseiben előírt határokon átnyúló elem nem gátolja a tagállamokat abban, hogy belföldi termékeiket az importtermékeknél kedvezőlenebb elbánásban részesítsék („fordított megkülönböztetés”), bár nem valószínű, hogy ez a gyakorlatban előfordul. Noha az EUMSZ 34. cikkét alkalmazni kell, ha a belföldi termék újrabehozatalra kerül, vagy elhagyja a tagállamot, de újból behozzák ⁽⁴¹⁾, nem alkalmazandó azokban az esetekben, amelyekben az újrabehozatal kizárólagos célja a belföldi szabályok megkerülése. ⁽⁴²⁾

A határokon átnyúló jelleg követelménye akkor is teljesülhet, ha a termék pusztán áthalad a szóban forgó tagállamon. E tekintetben az EUMSZ 36. cikke egyértelműen úgy hivatkozik a „tranzitárúkra” vonatkozó korlátozásokra, hogy azok az EUMSZ 34. és 35. cikkének hatálya alá tartoznak.

Az áruk szabad mozgásának elve a tagállamokból származó, továbbá a harmadik országokból érkező és a tagállamokban szabad forgalomban lévő termékekre alkalmazandó. Az EUMSZ 29. cikke úgy rendelkezik, hogy a harmadik országokból érkező termékek akkor tekinthetők egy tagállamban szabad forgalomban lévőnek, ha azokkal kapcsolatban eleget tettek a behozatal alaki követelményeinek, és kivetették a megfelelő vámokat. A C-30/01. sz. *Bizottság kontra Egyesült Királyság* ügyben hozott ítéletében a Bíróság megerősítette, hogy az EUMSZ 29. cikkének (2) bekezdése értelmében az Unión belüli kereskedelem céljából meghozott intézkedések a tagállamokból, valamint a harmadik országokból származó termékekre ugyanúgy vonatkoznak. ⁽⁴³⁾

Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a nemzeti intézkedések nem kerülnek ki az EUMSZ 34–35. cikkében lévő tilalom hatálya alól pusztán amiatt, hogy az általuk támasztott akadály enyhe, és a termékeket más módon is lehet forgalmazni. ⁽⁴⁴⁾ Ha egy intézkedés viszonylag csekély gazdasági jelentőségű, az ország területének földrajzilag csak igen korlátozott területén alkalmazandó ⁽⁴⁵⁾, vagy csak korlátozott számú import-/exportterméket vagy gazdasági szereplőt érint, akkor is tiltott, azonos hatású intézkedésnek minősülhet.

⁽³⁷⁾ A *Radlberger Spitz*-ügyben hozott ítélet (2004, C-309/02., ECLI:EU:C:2004:799) 80. pontja.

⁽³⁸⁾ Lásd az EUMSZ 355. cikkét.

⁽³⁹⁾ HL L 35., 1996.2.13., 1. o.

⁽⁴⁰⁾ A *Dassonville* ügyben hozott ítélet (1974, 8/74. ügy, ECLI:EU:C:1974:82) 5. pontja.

⁽⁴¹⁾ A *Deutsche Grammophon* kontra *Metro* ügyben hozott ítélet (1971, 78/70. ügy, ECLI:EU:C:1971:59).

⁽⁴²⁾ A *Leclerc* kontra *Au Ble Vert* ügyben hozott ítélet (1985, 229/83. ügy, ECLI:EU:C:1985:1).

⁽⁴³⁾ A *Bizottság kontra Egyesült Királyság* ügyben hozott ítélet (2003, 30/01. ügy, ECLI:EU:C:2003:489) 49–54. pontja.

⁽⁴⁴⁾ A *Van de Haar* ügyben hozott ítélet (1984, 177/82. ügy, ECLI:EU:C:1984:144); a *Bizottság kontra Franciaország* ügyben hozott ítélet (1985, 269/83. ügy, ECLI:EU:C:1985:115); és a *Bizottság kontra Olaszország* ügyben hozott ítélet (1986, 103/84. ügy, ECLI:EU:C:1986:229).

⁽⁴⁵⁾ A *Ditlev Blühme* ügyben hozott ítélet (1998, C-67/97., ECLI:EU:C:1998:584).

Azok az állami intézkedések azonban, amelyek túl bizonytalanok és közvetettek ahhoz, hogy korlátozó hatást fejtsenek ki a tagállamok közötti kereskedelemre, megkülönböztethetők a fentiektől. ⁽⁴⁶⁾ A C-297/05. sz. ügyben hozott ítéletében például a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az az igazgatási jellegű holland alaki követelmény, amelynek keretében a Hollandiába behozott járműveket azok nyilvántartásba vétele előtt azonosítani kell, „nem bír visszatartó erővel az ebbe a tagállamba történő járműbehozattal szemben, és nem csökkenti az eziránti érdeklődést” ⁽⁴⁷⁾. Ebből következően ez az intézkedés az EUMSZ 34. cikkének hatályán kívül esett.

3.4. Az EUMSZ 34. cikke szerinti korlátozások típusai

3.4.1. Mennyiségi korlátozások

A mennyiségi korlátozásokat olyan intézkedésként határozhatjuk meg, amelyek az áruk behozatalának vagy tranzitjának teljes vagy részleges korlátozásával érnek fel. ⁽⁴⁸⁾ Az ilyen intézkedések közé tartozik például a teljes behozatali tilalom vagy a kvótarendszer. ⁽⁴⁹⁾ Más szóval bizonyos behozatali vagy kiviteli mennyiségek elérésekor mennyiségi korlátozás lép életbe. Az EUMSZ 34. cikkének hatálya alá azonban csak a nem tarifális kvóták tartoznak, mivel a tarifális kvótákra az EUMSZ 30. cikke vonatkozik, amely tiltja a behozatali vagy kiviteli vámokat és az azokkal azonos hatású díjakat.

A mennyiségi korlátozás alapulhat jogszabályi rendelkezésen, vagy lehet pusztán közigazgatási gyakorlat is. Ily módon még egy burkolt vagy rejtett kvótarendszer is az EUMSZ 34. cikkébe ütközik.

3.4.2. Azonos hatású intézkedések

Az „azonos hatású intézkedés” kifejezés sokkal tágabb jelentésű a mennyiségi korlátozásnál. Noha nem egyszerű éles határvonalat húzni a mennyiségi korlátozások és az azonos hatású intézkedések között, ennek nincs nagy gyakorlati jelentősége, mivel a szabályok általánosságban ugyanúgy vonatkoznak a mennyiségi korlátozásokra, mint az azonos hatású intézkedésekre.

A *Dassonville* ügyben hozott ítéletében a Bíróság megfogalmazta az azonos hatású intézkedések jelentésének és hatókörének értelmezését ⁽⁵⁰⁾:

„A tagállamok minden olyan kereskedelemre vonatkozó szabálya, amely közvetlenül vagy közvetve, ténylegesen vagy potenciálisan akadályozhatja a Közösségen belüli kereskedelmet, mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedésnek tekintendő.”

Ezt a fogalom meghatározást a későbbi ítélkezési gyakorlat kisebb változtatásokkal megerősítette. A „kereskedelemre vonatkozó szabály” kifejezés manapság már nem nagyon használatos, mivel a *Dassonville*-formula valójában nem korlátozódik a kereskedelemre vonatkozó szabályokra, hanem kiterjed például a műszaki szabályozásra, sőt a nem kötelező erejű jogi aktusokra is.

A *Dassonville*-ügyben a Bíróság hangsúlyozta, hogy a nemzeti intézkedés EUMSZ 34. cikkébe ütközésének megállapításakor a legfontosabb tényező az intézkedés hatása (...közvetlenül vagy közvetve, ténylegesen vagy potenciálisan akadályozhatja...) ⁽⁵¹⁾. Ennek következtében nincs szükség diszkriminatív elem meglétére ahhoz, hogy valamely nemzeti intézkedésnek az EUMSZ 34. cikkébe történő ütközése megállapítható legyen.

A Bíróság *Cassis de Dijon* ⁽⁵²⁾ ügyben hozott precedensértékű határozata megerősítette ezt megközelítést. A Bíróság annak elismerésével, hogy a tagállami nemzeti szabályok közötti eltérések gátolhatják az árukereskedelmet, megerősítette, hogy a belföldi és importált termékekre egyformán vonatkozó nemzeti rendelkezések is az EUMSZ 34. cikkébe ütközhetnek. Ebben az esetben a tagállamok nemcsak az EUMSZ 36. cikkére hivatkozhattak, hanem a feltétlenül érvényesítendő követelményekre is, amelyek fogalmát első alkalommal a szóban forgó ítélet rögzítette.

⁽⁴⁶⁾ A *Peralta* ügyben hozott ítélet (1994, C-379/92., ECLI:EU:C:1994:296); és a *BASF* ügyben hozott ítélet (1999, C-44/98., ECLI:EU:C:1999:440). Vö. a *Burmanjer* ügyben hozott ítélettel is (2005, C-20/03, ECLI:EU:C:2005:307).

⁽⁴⁷⁾ A *Bizottság kontra Hollandia* ügyben hozott ítélet (2007, C-297/05., ECLI:EU:C:2007:531) 63. pontja.

⁽⁴⁸⁾ A *Riseria Luigi Geddo kontra Ente Nazionale Risi* ügyben hozott ítélet (1973, 2/73. ügy, ECLI:EU:C:1973:89).

⁽⁴⁹⁾ A *Salgoil SpA kontra Olasz Külkereskedelmi Minisztérium* ügyben hozott ítélet (1968, 13/68. ügy, ECLI:EU:C:1968:54).

⁽⁵⁰⁾ A *Dassonville* ügyben hozott ítélet (1974, 8/74. ügy, ECLI:EU:C:1974:82). Történeti előzményként lásd még a 33. cikk (7) bekezdésének rendelkezései alapján a behozatal mennyiségi korlátozásaival azonos hatású és az EGK-Szerződés értelmében elfogadott egyéb rendelkezések hatálya alá nem tartozó intézkedések megszüntetéséről szóló, 1969. december 22-i 70/50/EGK bizottsági irányelvet (HL L 13., 1970.1.19., 29. o.).

⁽⁵¹⁾ A *Dassonville* ügyben hozott ítélet (1974, 8/74. ügy, ECLI:EU:C:1974:82) 5. pontja.

⁽⁵²⁾ A *Rewe Zentrale kontra Bundesmonopolverwaltung für Branntwein* ügyben hozott ítélet (1979, 120/78. ügy, ECLI:EU:C:1979:42).

Összegezve, az EUMSZ 34. cikke alkalmazandó azokra a nemzeti rendelkezésekre, amelyek megkülönböztetést alkalmaznak az importárakkal szemben (ún. megkülönböztető módon alkalmazandó intézkedések) és azokra a nemzeti rendelkezésekre is, amelyek látszólag jogilag egyformán alkalmazandók a belföldi és az importárakra, de a valóságban további terhet rónak az importárakra (ún. megkülönböztetés nélkül alkalmazandó intézkedések).⁽⁵³⁾ Ez a teher abból ered, hogy az importáraknak két szabályrendszernek kell megfelelniük: a gyártó tagállam által meghatározott szabályoknak és az importáló tagállamban megállapított szabályoknak.

Ezt követően minden más, a piacra jutás akadályozására képes intézkedést is a mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedések körébe soroltak.⁽⁵⁴⁾ E tekintetben a Bíróság a következőket mondta ki a *Bizottság kontra Spanyolország*⁽⁵⁵⁾ ügyben hozott ítéletében: „az ítélezési gyakorlatból egyértelműen látszik, hogy egy intézkedés akkor is az EUMSZ 34. cikke értelmében vett mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedés fogalmába tartozik, ha annak ellenére, hogy nem célja és nem is következménye a más tagállamokból származó termékek kedvezőtlenebb kezelése, akadályozza a más tagállamokból származó termékek valamely tagállam piacára való bejutását”.

Az ún. piacra jutásra gyakorolt hatás vizsgálatának az a feltételezés az alapja, hogy a piacra jutás feltételei az importtermékek esetében valahogyan nehezebbek. A Bíróság sokszor annak értékelésére helyezi a hangsúlyt, hogy az adott intézkedés jelentősen befolyásolhatja-e a fogyasztók magatartását azzal, hogy valamely importtermék megvásárlását kevésbé vonzóvá teszi.⁽⁵⁶⁾

Ennélfogva az azonos hatású intézkedések fogalmának meghatározása tág, és folyamatosan változik. Például a Bíróság a *C-591/17. sz. Ausztria kontra Németország* ügyben hozott ítéletében megállapította, hogy az infrastruktúra-használati díj és a Németországban nyilvántartásba vett járművekre vonatkozó gépjárműadó-mentesség alkalmas volt arra, hogy korlátozza a más tagállamokból származó áruk német piacra való bejutását, és ezzel megvalósult az áruk szabad mozgásának korlátozása. A Bíróság rámutatott, hogy jóllehet az infrastruktúra-használati díjat nem konkrétan a fuvarozott áruk alapján szedik be, hatással lehet a Németországtól eltérő tagállamban nyilvántartásba vett, 3,5 t össztömeget meg nem haladó személygépkocsikkal szállított árukra.⁽⁵⁷⁾

Az azonos hatású intézkedés fogalmának dinamikus jellegére egy másik példa a *C-573/12. sz. Álandis Vindkraft* ügyben hozott ítélet, amelyet a Bíróság egy, a zöld villamos energiára vonatkozó nemzeti támogatási program tárgyában hozott. A program keretében csak svéd megújulóenergia-termelők kaptak tanúsítványt, akkor is, ha az általuk szolgáltatott vagy felhasznált villamos energia importált villamos energiát is tartalmazhatott. A Bíróság megállapította, hogy egy ilyen rendszer legalább közvetve és potenciálisan akadályozhatja a más tagállamokban előállított (zöld) villamos energia behozatalát. A Bíróság hangsúlyozta, hogy ha valamely tagállam nem hozza meg a szükséges intézkedéseket a létrejött áruk szabad mozgását gátló akadályok elhárítása érdekében, ez ugyanúgy akadályozza az Unión belüli kereskedelmet, mint a tevőleges magatartás. Ennélfogva a Bíróság megállapította, hogy a szóban forgó szabályozás a behozatalra vonatkozó mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedésnek minősül.⁽⁵⁸⁾

3.4.2.1. A használatra vonatkozó korlátozások

A Bíróság a korlátozások egyik kategóriáját, a használatra vonatkozó korlátozásokat nemrégiben alakította ki az ítélezési gyakorlatában. Ezek a korlátozások olyan nemzeti szabályként jellemezhetők, amelyek ugyan megengedik a termék árusítását, de bizonyos fokig korlátozzák annak használatát. A használatra vonatkozó korlátozások közé tartozhatnak az adott használat céljára, módjára, körülményeire, idejére, mértékére vagy típusaira vonatkozó korlátozások. Ezek az intézkedések bizonyos körülmények mellett a mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedéseknek minősülhetnek.

Három olyan ügy van, amelyet ennek kapcsán megemlíthetünk. Az első a *Bizottság kontra Portugália*⁽⁵⁹⁾ ügy, amelynek tárgya egy portugál törvény volt, amely tiltotta a színes fóliarétegek gépjármű-szélvédőre történő ragasztását. A Bizottság szerint a potenciális vásárlók – akár kereskedők, akár magánszemélyek –, mivel tudják, hogy nem ragaszthatnak ilyen

⁽⁵³⁾ Azonos hatású intézkedések például az összetételre vonatkozó előírások vagy bármely más termékelőírás, a forgalmazási csatornák korlátozása és a belföldi termékek előnyben részesítése.

⁽⁵⁴⁾ Lásd többek között a *Bizottság kontra Olaszország* ügyben hozott ítélet (2009, C-110/05., ECLI:EU:C:2009:66) 37. pontját, az *ANETT* ügyben hozott ítéletet (2012, C-456/10., ECLI:EU:C:2012:241) és a *Deutsche Parkinson Vereinigung* ítéletet (2016, C-148/15., ECLI:EU:C:2016:776).

⁽⁵⁵⁾ A *Bizottság kontra Spanyolország* ügyben hozott ítélet (2014, C-428/12., ECLI:EU:C:2014:218) 29. pontja.

⁽⁵⁶⁾ A *Bizottság kontra Olaszország* ügyben hozott ítélet (2009, C-110/05., ECLI:EU:C:2009:66) 56. pontja.

⁽⁵⁷⁾ Az *Ausztria kontra Németország* ügyben hozott ítélet (2019, C-591/17., ECLI:EU:C:2019:504) 125–134. pontja.

⁽⁵⁸⁾ Az *Álandis Vindkraft* ügyben hozott ítélet (2014, C-573/12., ECLI:EU:C:2014:2037) 67–75., 82. és 119. pontja. A Bíróság ugyanakkor – a megújuló energiaforrások villamosenergia-termelésre történő alkalmazásának támogatása címén – indokoltan minősítette a szóban forgó intézkedést.

⁽⁵⁹⁾ A *Bizottság kontra Portugália* ügyben hozott ítélet (2008, C-265/06., ECLI:EU:C:2008:210).

fóliaréteget a gépjárművek üvegezésére, meg sem veszik azt. ⁽⁶⁰⁾ Úgy tűnik, hogy a Bíróság elfogadta ezt az érvet, és megállapította, hogy „... az esetleges érintetteknek – akár kereskedők, akár magánszemélyek –, mivel tudják, hogy nem ragaszthatnak ilyen fóliaréteget a gépjárművek szélvédőjére és az utasülések melletti üvegezésére, gyakorlatilag nincs is érdekükben e terméket megvásárolni”. ⁽⁶¹⁾ Így a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy Portugália megszegte az EUMSZ 34. cikkéből fakadó kötelezettségeit.

A második ügy a *Bizottság kontra Olaszország* ⁽⁶²⁾ ügy, amelyben az volt a kérdés, hogy Olaszország a motorkerékpárok általi pótkocsivontatást tiltó szabályozás fenntartásával elmulasztotta-e az EUMSZ 34. cikke szerinti kötelezettségeinek teljesítését. A kifejezetten motorkerékpárok általi vontatásra tervezett utánfutók esetében a Bíróság megállapította, hogy azok más célú használata igen korlátozott, és hogy a fogyasztók – tudva, hogy motorkerékpárjukat nem használhatják a kifejezetten azokhoz tervezett utánfutóval – gyakorlatilag nem voltak érdekeltek az ilyen utánfutók megvásárlásában. ⁽⁶³⁾ A szóban forgó tilalom ennek eredményeként az EUMSZ 34. cikkébe ütközött.

Végezetül a *Mickelsson és Roos* ⁽⁶⁴⁾ ügy – amely egy előzetes döntéshozatal iránti kérelemre vonatkozott – azt a kérdést vetette fel, hogy az EUMSZ 34. és 36. cikke eleve kizárja-e a motoros vízi sporteszközök használatáról szóló svéd szabályozást. A svéd szabályozás szerint tilos és pénzbírsággal büntetendő az említett járműveknek a nem hajózhatóknak minősített vízi utakon, valamint azokon a vizeken történő használata, amelyeken a megyei önkormányzat azt nem engedélyezte. A Bíróság megállapította, hogy amennyiben a szóban forgó szabályok azzal a hatással járnak, hogy akadályozzák a motoros vízi sporteszközök használóit e termékek rendeltetésszerű és megfelelő használatában, vagy jelentősen korlátozzák azok használatát, azzal hátráltatják e termékeknek az érintett nemzeti piacra való jutását. Mivel a motoros vízi sporteszközök tényleges használatának lehetősége nagyon korlátozott volt Svédországban, a nemzeti szabályok a mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedéseknek minősültek. ⁽⁶⁵⁾ A Bíróság megállapította ugyanakkor, hogy a környezet védelmének célja igazolhatja a nemzeti szabályozást, amennyiben bizonyos további követelmények teljesülnek. ⁽⁶⁶⁾ A *Sandström* ügyben hozott ítéletében a Bíróság részletesebben is meghatározta azokat a feltételeket, amelyek teljesülése esetén a motoros vízi sporteszközök kijelölt vízi utakon kívüli használatának tilalma megengedett lehet. ⁽⁶⁷⁾

Amint a fentiekből is kitűnik, a piacra jutásra gyakorolt hatás vizsgálata a használatra vonatkozó korlátozások értékelésére is irányadó. Az intézkedés piaci hatásainak értékelésén túl a Bíróság azokat a hatásokat is megvizsgálja, amelyeket az intézkedés a fogyasztók magatartására gyakorolhat. Összegzésként elmondható, hogy azok az intézkedések, amelyek teljeskörűen tiltják egy konkrét termék használatát, megakadályozzák a termék rendeltetésszerű és megfelelő használatát, vagy jelentősen korlátozzák annak használatát, az EUMSZ 34. cikkének hatálya alá tartozhatnak.

3.4.2.2. Az értékesítési módra vonatkozó megkülönböztető jellegű szabályok

A Bíróság a *Dassonville*-ügyben hozott ítélet után csaknem húsz évvel szükségesnek találta, hogy felülvizsgálja az EUMSZ 34. cikke szerinti „azonos hatású intézkedések” hatályával kapcsolatos ítélkezési gyakorlatát. Ennek folyományaképpen a veszteséges viszonteladást tiltó francia szabályozással foglalkozó *Keck és Mithouard* ügyben hozott precedensértékű ítéletében megalkotta az értékesítési módra vonatkozó szabály fogalmát. ⁽⁶⁸⁾ A Bíróság kimondta, hogy „az értékesítés egyes módjait korlátozó vagy megtiltó nemzeti jogszabályok más tagállamokból származó termékekre történő alkalmazása nem alkalmas az Unión belüli kereskedelemnek a *Dassonville* ügyben hozott ítélet értelmében vett közvetlen vagy közvetett, tényleges vagy potenciális akadályozására, amennyiben:

1. a szóban forgó rendelkezések minden olyan érintett gazdasági szereplőre vonatkoznak, aki az adott állam területén tevékenykedik; és
2. a nemzeti termékek és a más tagállamokból származó termékek forgalmazását mind jogilag, mind ténylegesen ugyanúgy érintik.” ⁽⁶⁹⁾

Az árukra vonatkozó követelményeket megállapító szabályokat továbbra is a *Cassis de Dijon* ügyben hozott ítélet szerint kezelik, és ebből következően eleve az EUMSZ 34. cikkének hatálya alá tartozónak tekintik. Ezzel szemben az értékesítési módra vonatkozó szabályok csak akkor tartoznak az EUMSZ 34. cikkének hatálya alá, ha a jogsértésre hivatkozó fél bizonyítani tudja, hogy azok a termék származási helye alapján jogi vagy tényleges hátrányos megkülönböztetést alkalmaznak.

⁽⁶⁰⁾ Ugyanott, 15. pont.

⁽⁶¹⁾ Ugyanott, 33. pont.

⁽⁶²⁾ A *Bizottság kontra Olaszország* ügyben hozott ítélet (2009, C-110/05., ECLI:EU:C:2009:66).

⁽⁶³⁾ A *Bizottság kontra Olaszország* ügyben hozott ítélet (2009, C-110/05., ECLI:EU:C:2009:66) 57. pontja.

⁽⁶⁴⁾ A *Mickelsson és Roos* ügyben hozott ítélet (2009, C-142/05., ECLI:EU:C:2009:336).

⁽⁶⁵⁾ A *Mickelsson és Roos* ügyben hozott ítélet (2009, C-142/05., ECLI:EU:C:2009:336) 28. pontja.

⁽⁶⁶⁾ A *Mickelsson és Roos* ügyben hozott ítélet (2009, C-142/05., ECLI:EU:C:2009:336) 39-40. pontja. Ezzel kapcsolatban lásd még a *Sandström* ügyben hozott ítéletet is (2010, C-433/05., ECLI:EU:C:2010:184).

⁽⁶⁷⁾ A *Sandström* ügyben hozott ítélet (2010, C-433/05., ECLI:EU:C:2010:184) 40. pontja. Ez az ügy is az arányosság folyamatorientált megközelítésének példája, amely a Bíróság *Mickelsson* ügyben elfogadott értékelésén alapszik.

⁽⁶⁸⁾ A *Keck és Mithouard* egyesített ügyekben hozott ítélet (1993, C-267/91. és C-268/91., ECLI:EU:C:1993:905).

⁽⁶⁹⁾ A *Keck és Mithouard* egyesített ügyekben hozott ítélet (1993, C-267/91. és C-268/91., ECLI:EU:C:1993:905) 16. pontja.

A C-591/17. sz. *Osztrák Köztársaság* ügyben hozott ítéletében a Bíróság az értékesítési módra vonatkozó szabályokat olyan nemzeti szabályokként határozta meg, amelyek „azokra a módokra [vonatkoznak], amelyek szerint [a termékek] értékesíthetők”⁽⁷⁰⁾. Ennek megfelelően az értékesítési módra vonatkozó szabályok közé tartoznak a forgalmazás feltételeihez és módszereihez kapcsolódó intézkedések (lásd a 4.6. szakaszt)⁽⁷¹⁾, az áruk értékesítésének idejére vonatkozó intézkedések⁽⁷²⁾, az áruk értékesítésének helyéhez kapcsolódó intézkedések vagy az arra vonatkozó korlátozások, hogy ki értékesítheti az árukat⁽⁷³⁾, illetve egyes esetekben a termékek árazásához kapcsolódó intézkedések (lásd a 4.4. szakaszt)⁽⁷⁴⁾. Azt, hogy mely típusú intézkedések vonatkoznak a termék jellemzőire, viszonylag könnyebb megérteni, mint azt, hogy mely intézkedések minősülnek értékesítési módra vonatkozó szabálynak. A termék jellemzőire vonatkozó intézkedések lehetnek például a termék formájára, méretére, tömegére, összetételére, megjelenésére vagy megnevezésére vonatkozó intézkedések (lásd a 4.7. szakaszt).

Példa a fentiekre: a Bíróság az *Alfa Vita*⁽⁷⁵⁾ ügyben hozott ítéletében megállapította, hogy az EUMSZ 34. cikkébe ütközik, és nem tekinthető az értékesítési módra vonatkozó szabálynak az a nemzeti szabályozás, amely az elősütött („bake-off”) pékáruk értékesítését ugyanolyan követelményekhez köti, mint a hagyományos kenyér és pékáruk teljes gyártási és forgalmazási folyamatát. A Bíróság az alapján jutott erre a következtetésre, hogy ha az elősütött termékek eladójától azt követelik meg, hogy megfeleljen a hagyományos pékségekre irányadó valamennyi előírásnak, akkor nem veszik figyelembe a szóban forgó termékek sajátosságait, és pluszkiadásokat eredményeznek, megnehezítve ezáltal az említett áruk forgalmazását.⁽⁷⁶⁾

Azonban a termékhez vagy annak csomagolásához nem kapcsolódó egyes eljárások vagy kötelezettségek is értékesítési módra vonatkozó szabálynak minősülhetnek, ahogyan az a *Sapod Audic és Eco-Emballages*⁽⁷⁷⁾ ügyből is kiderül. Az ügy tárgyát képező nemzeti intézkedés azt írta elő, hogy minden gyártónak vagy importőrnek hozzá kell járulnia csomagolási hulladéka ártalmatlanításához, illetve azt meg kell szerveznie. A Bíróság rámutatott, hogy az intézkedés csak „az ártalmatlanításra jóváhagyott vállalkozás által összegyűjtött csomagolás azonosítására vonatkozó általános kötelezettséget”⁽⁷⁸⁾ írta elő. Ennélfogva a Bíróság megállapította, hogy a „rendelkezésben előírt kötelezettség nem magára a termékre vagy annak csomagolására vonatkozik, és ezért önmagában nem képez olyan követelményeket, amelyeknek az áruknak meg kell felelniük, mint a címkézésre vagy csomagolásra vonatkozó követelmények”⁽⁷⁹⁾. Ennek eredményeként a rendelkezés értékesítési módra vonatkozó szabálynak tekinthető.

Összefoglalva, az értékesítési módra vonatkozó szabályok olyan intézkedések, amelyek nem az áru jellemzőihez, hanem a forgalmazásához kapcsolódnak⁽⁸⁰⁾, és amelyek nem tartoznak az EUMSZ 34. cikkének hatálya alá, ha megfelelnek a *Keck* ügyben hozott ítéletben megállapított, fentebb kifejtett mindkét – kumulatív – feltételnek.

3.5. A kölcsönös elismerés elve

Az áruk szabad mozgása előtt akkor merülhetnek fel akadályok, amikor a nemzeti hatóságok a más tagállamokban jogszerűen forgalmazott árukra vonatkozó követelményeket állapítanak meg. A „valamely másik tagállamban jogszerűen forgalmazott” áru olyan vagy olyan típusú áru, amely megfelel az adott tagállamban alkalmazandó vonatkozó szabályoknak, vagy az adott tagállamban nem vonatkoznak rá ilyen szabályok, és az adott tagállamban végfelhasználók számára elérhető. Ha a nemzeti szabályok nem másodlagos uniós jogszabály végrehajtására szolgálnak, technikai akadályt képeznek, amelyre az EUMSZ 34. és 36. cikke vonatkozik akkor is, ha az adott szabályok valamennyi termékre megkülönböztetés nélkül alkalmazandók.

⁽⁷⁰⁾ Az *Osztrák Köztársaság* ügyben hozott ítélet (2019, C-591/17., ECLI:EU:C:2019:504) 129. pontja.

⁽⁷¹⁾ Lásd a *Leclerc-Siplec* ügyben hozott ítélet (1995, C-412/93., ECLI:EU:C:1995:26) 22. pontját és az *ARD* ügyben hozott ítélet (1999, C-6/98., ECLI:EU:C:1999:532) 46. pontját.

⁽⁷²⁾ Lásd például a *Tankstation 't Heukske és Boermans* ügyben hozott ítélet (1994, C-401/92. és C-402/92., ECLI:EU:C:1994:220) 14. pontját és a *Punto Casa* egyesített ügyekben hozott ítéletet (1994, C-69/93. és C-258/93., ECLI:EU:C:1994:226).

⁽⁷³⁾ Lásd a *Bizottság kontra Görögország* ügyben hozott ítélet (1995, C-391/92., ECLI:EU:C:1995:199) 15. pontját.

⁽⁷⁴⁾ Lásd a *Belgapom* ügyben hozott ítéletet (1995, C-63/94., ECLI:EU:C:1995:270) és az *Etablissements Fr. Colruyt NV* ítélet (2016, C-221/15., ECLI:EU:C:2016:704) 37. pontját.

⁽⁷⁵⁾ Az *Alfa Vita* egyesített ügyekben hozott ítélet (2006, C-158/04. és C-159/04., ECLI:EU:C:2006:562).

⁽⁷⁶⁾ Ugyanott, 18–19. pont.

⁽⁷⁷⁾ A *Sapod Audic és Eco-Emballages* ügyben hozott ítélet (2002, C-159/00., ECLI:EU:C:2002:343).

⁽⁷⁸⁾ Ugyanott, 71. pont. Ha az intézkedést úgy értelmeznénk, hogy az valamely jelölés vagy címke alkalmazására vonatkozó kötelezettséget ír elő, akkor az intézkedés a a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló, 1998. június 22-i 98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 204., 1998.7.21., 37. o.) értelmében vett műszaki szabályozásnak minősülne. Ilyen esetben a magánszemély hivatkozhat arra, hogy nem jelentették be a nemzeti rendelkezést. Ekkor a nemzeti bíróságnak kell megtagadnia a rendelkezés alkalmazását.

⁽⁷⁹⁾ A *Sapod Audic és Eco-Emballages* ügyben hozott ítélet (2002, C-159/00., ECLI:EU:C:2002:343) 72. pontja.

⁽⁸⁰⁾ Lásd a *Karner* ügyben hozott ítéletet (2004, C-71/02., ECLI:EU:C:2004:181) (az áru felszámolásból való származására történő utalás tilalma); az *A-Punkt* ügyben hozott ítéletet (2006, C-441/04., ECLI:EU:C:2006:141) (házaló kereskedés) és a *Burmanjer* ügyben hozott ítélet hasonló indokolását (2005, C-20/03., ECLI:EU:C:2005:307).

A kölcsönös elismerés elvét a Bíróság ítélkezési gyakorlata állapította meg. A „*Cassis de Dijon*”-ügyben hozott ítéletében ⁽⁸¹⁾ a Bíróság megállapította, hogy harmonizáció hiányában azok a nemzeti szabályok, amelyek másik tagállamból érkező, ott jogszerűen gyártott és forgalmazott árukra vonatkozóan követelményeket írnak elő (pl. azok megnevezése, formája, mérete, tömege, összetétele, megjelenése, címkézése és csomagolása tekintetében), akadályozzák az áruk szabad mozgását, és az EUMSZ 34. cikke által tiltott azonos hatású intézkedésnek minősülnek.

A kölcsönös elismerés elve szerint ha egy vállalkozás valamely tagállamban jogszerűen, e tagállam alkalmazandó nemzeti műszaki szabályainak megfelelően értékesít valamely terméket, más tagállamokban is képesnek kell lennie annak értékesítésére anélkül, hogy hozzá kellene igazítania a terméket az importáló tagállam nemzeti szabályaihoz.

Ennélfogva a rendeltetési tagállamok elméletben nem korlátozhatják vagy tilthatják meg azon termékek forgalomba hozatalát, amelyekre nem vonatkozik uniós harmonizáció, és amelyeket más tagállamban jogszerűen forgalmaznak, abban az esetben sem, ha azokat a belföldi termékekre vonatkozó műszaki és minőségi szabályoktól eltérő szabályok szerint gyártották. Ugyanez igaz akkor is, ha a származási tagállamban nincsenek az adott termékre alkalmazandó műszaki szabályok.

Az alapelv azonban nem abszolút jellegű: közérdekű célok alapján indokolt lehet a korlátozások alkalmazása.

Ennélfogva a kölcsönös elismerést nem szabad úgy tekinteni, mint amely alacsonyabb szintű egészségügyi, környezetvédelmi vagy biztonsági előírásokat von maga után, vagy korlátozza a nemzeti hatóságok piacfelügyeleti képességét, hanem inkább olyan elvként kell értelmezni, amely megfelelő egyensúlyt teremt az áruk szabad mozgása és a közérdekű célok között. A tagállamoknak csak akkor kell betartaniuk az elvet, ha a saját alkalmazandó nemzeti műszaki szabályuk hatálya alá tartozó jogos közérdek megfelelő védelemben részesül.

Az áruk szabad mozgása elv alóli kivételeket szűken kell értelmezni. ⁽⁸²⁾ Az akadályok kizárólag akkor indokoltak, ha a nemzeti intézkedések feltétlenül érvényesítendő követelmények teljesítéséhez vagy az EUMSZ 36. cikkében felsorolt érdekek valamelyikének kiszolgáltatásához szükségesek, továbbá ha arányosak az elérni kívánt jogos céllal. Mindezt jól összegzi a Bíróság egyes fémjelek elismerésének megtagadásával kapcsolatos, nemrégiben hozott ítélete:

„Így az áruk szabad mozgásának olyan akadályai, amelyek abból erednek, hogy valamely tagállam – a nemzeti jogszabályok harmonizációjának hiányában – a más tagállamból származó, ott jogszerűen előállított és forgalmazott árukra az ez utóbbiakra vonatkozó feltételekkel kapcsolatos szabályokat alkalmaz, még akkor is, ha ezek a szabályok megkülönböztetés nélkül minden termékre vonatkoznak, az EUMSZ 34. cikkben tiltott azonos hatású intézkedéseknek minősülnek, mivel ezen alkalmazást nem igazolhatja olyan közérdekű cél, amely előbbre való az áruk szabad mozgásának követelményénél.” ⁽⁸³⁾

Ugyanebben az ügyben hozott ítéletében a Bíróság azt is megjegyezte, hogy a kölcsönös elismerés elve nem alkalmazható a szabad forgalomban lévő, harmadik államokból származó áruk Unión belüli kereskedelmére, ha ezen árut nem forgalmazták jogszerűen valamely tagállam területén, mielőtt kivitték volna valamely másik tagállamba, mint ahol szabad forgalomban vannak. ⁽⁸⁴⁾

Összegezve a fentieket, a nem harmonizált területen alkalmazandó kölcsönös elismerés elve alól létezhetnek kivételek:

- (1) az általános szabály az, hogy a másik tagállamban jogszerűen forgalmazott termékeket megilleti a szabad mozgáshoz való jog; és
- (2) az általános szabály nem alkalmazandó, ha a rendeltetési tagállam bizonyítani tudja, hogy alapvető fontosságú az érintett termék vonatkozásában saját műszaki szabályainak előírása, az EUMSZ 36. cikkében leírt indokok vagy a Bíróság ítélkezési gyakorlatában kialakított, feltétlenül érvényesítendő követelmények alapján, az arányosság elvének betartása mellett.

⁽⁸¹⁾ A *Rewe Zentrale* kontra *Bundesmonopolverwaltung für Branntwein* ügyben hozott ítélet (1979, 120/78. ügy, ECLI:EU:C:1979:42). Noha kezdetben ezt az elvet a Bíróság ítélkezési gyakorlata nem említette kifejezetten, mára teljes mértékben elismerik (lásd például a *Bizottság* kontra *Olaszország* ügyben hozott ítélet (2009, C-110/05., ECLI:EU:C:2009:66) 34. pontját és az *Elena*-ügyben hozott ítélet (2012, C-385/10., ECLI:EU:C:2012:634) 23. pontját).

⁽⁸²⁾ A *Staat der Nederlanden* kontra *P. Bakker Hillegom BV* ügyben hozott ítélet (1990, C-111/89., ECLI:EU:C:1990:177) 8. pontja.

⁽⁸³⁾ A *Bizottság* kontra *Cseh Köztársaság* ügyben hozott ítélet (2016, C-525/14., ECLI:EU:C:2016:714) 35. pontja.

⁽⁸⁴⁾ A *Bizottság* kontra *Cseh Köztársaság* ügyben hozott ítélet (2016, C-525/14., ECLI:EU:C:2016:714) 39. pontja.

2020. április 19-től egy új rendelet, a valamely másik tagállamban jogszerűen forgalmazott áruk kölcsönös elismeréséről szóló (EU) 2019/515 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁸⁵⁾ alkalmazandó. Ez a rendelet az egyes nemzeti műszaki szabályoknak a valamely másik tagállamban jogszerűen forgalmazott termékekre történő alkalmazására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló 764/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet helyébe lép⁽⁸⁶⁾.

4. INTÉZKEDÉSTÍPUSOK

Az EUMSZ 34. cikke szerinti azonos hatású intézkedések számos különböző formát és alakot öltenek. Néha teljesen nyilvánvaló intézkedésekről van szó, amelyek kimondottan a behozatalra irányulnak, vagy preferenciális elbánást biztosítanak a belföldi termékeknek, néha pedig általános politikai döntések nem várt mellékhatásairól. Az elmúlt évtizedekben bizonyos intézkedéstípusok ismétlődően előfordultak az ítélkezési gyakorlatban és az EUMSZ 34–36. cikkének kötelezettségességi eljárásokban való gyakorlati alkalmazása során. Ezek közül néhányat az alábbiakban ismertetünk.

4.1. A behozatal tényéhez kapcsolódó nemzeti rendelkezések (behozatali engedélyek, vizsgálatok és ellenőrzések)

A közvetlenül a termékek más tagállamokból történő behozatalához kapcsolódó nemzeti intézkedések megnehezíthetik a behozatalt, ezért azokat rendszeresen az EUMSZ 34. cikkébe ütköző, a mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedésnek minősítik. A behozatali engedélynek még az áruk behozatala előtti beszerzésére irányuló kötelezettség egyértelmű példa erre. Mivel az ilyen jellegű hivatalos eljárások késedelmet okozhatnak, az említett kötelezettség az EUMSZ 34. cikkébe ütközhet még akkor is, ha az engedélyek megadása automatikus, és ha az érintett tagállam nem szándékozik fenntartani az engedély visszatartásának jogát.⁽⁸⁷⁾

A vizsgálatok és ellenőrzések – úgymint az állategészségügyi, egészségügyi, növényegészségügyi és egyéb ellenőrzések, ideértve a behozatal (és kivitel) vámellenőrzését is – a 34., illetve a 35. cikk értelmében azonos hatású intézkedéseknek minősülnek.⁽⁸⁸⁾ Ezek a vizsgálatok a behozatalt vagy kivitelt valószínűleg nehezebbé vagy költségesebbé teszik a vizsgálati eljárással járó késedelemről és a kereskedő által esetlegesen emiatt viselendő szállítási többletköltségből fakadóan.

A belső piac 1993. január 1-jei létrehozása az árutovábbítás tekintetében lényegében megszüntette az ismétlődő határellenőrzést. Azóta a tagállamok nem végezhetnek a határaikon ellenőrzést, kivéve, ha arra a saját területükön hasonló mértékben megvalósított általános ellenőrzési rendszer, illetve szűrőpróbaszerű ellenőrzések keretében kerül sor. Ha azonban ezek az ellenőrzések – függetlenül attól, hogy hol végzik azokat – a behozott termékek rendszeres ellenőrzésének minősülnek, továbbra is azonos hatású intézkedésnek tekintendők.⁽⁸⁹⁾ Ezek az intézkedések csak kivételesen, szigorú feltételek teljesülése esetén indokolhatók.⁽⁹⁰⁾

4.2. A behozatal helye szerinti tagállamban képviselő kinevezésére vagy raktározási létesítmények biztosítására vonatkozó kötelezettségek

A Bíróság megállapította, hogy közvetlenül az áruk belső piacon belüli szabad mozgásáról szóló cikkekre ütközik az importőr azon kötelezettsége, miszerint telephellyel kell rendelkeznie az áruk rendeltetési helye szerinti tagállamban. A Bíróság megállapította, hogy ez a kötelezettség megnehezíti – vagy akár el is lehetetleníti – egyes vállalkozások, különösen a kis- és középvállalkozások számára az adott tagállam piacára történő bejutást, mivel arra kényszeríti a más tagállamokban letelepedett vállalkozásokat, hogy viseljék annak költségeit, hogy a behozatal helye szerinti tagállamban képviselőt tartsanak fenn.⁽⁹¹⁾ A behozatal helye szerinti tagállamban képviselő vagy ügynök kinevezésére, illetve másodlagos telephely, iroda vagy raktározási létesítmény létrehozására vonatkozó kötelezettség általában szintén az EUMSZ 34. cikkébe ütközik.

⁽⁸⁵⁾ A valamely másik tagállamban jogszerűen forgalmazott áruk kölcsönös elismeréséről és a 764/2008/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. március 19-i (EU) 2019/515 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 91., 2019.3.29., 1. o.).

⁽⁸⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 764/2008/EK rendelete (2008. július 9.) az egyes nemzeti műszaki szabályoknak a valamely másik tagállamban jogszerűen forgalmazott termékekre történő alkalmazására vonatkozó eljárások megállapításáról és a 3052/95/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 218., 2008.8.13., 21. o.). Részletesen lásd az útmutató 8.3. pontjában.

⁽⁸⁷⁾ Az *International Fruit Company v Produktschap voor Groenten en Fruit* egyesített ügyekben hozott ítélet (1971, 51-54/71. ügy, ECLI:EU:C:1971:128); és a *Bizottság kontra Finnország* ügyben hozott ítélet (2007, 54/05. ügy, ECLI:EU:C:2007:168) 31. pontja.

⁽⁸⁸⁾ A *Rewe Zentralfinanz* kontra *Landwirtschaftskammer* ügyben hozott ítélet (1975, C-4/75., ECLI:EU:C:1975:98).

⁽⁸⁹⁾ A *Dt. Milchkontor II* ügyben hozott ítélet (1997, C-272/95., ECLI:EU:C:1997:191.).

⁽⁹⁰⁾ A *Bizottság kontra Ausztria* ügyben hozott ítélet (2011, C-28/09., ECLI:EU:C:2011:854) 119. pontja.

⁽⁹¹⁾ A *Bizottság kontra Belgium* ügyben hozott ítélet (1983, 155/82. ügy, ECLI:EU:C:1983:53) 7. pontja.

Néhány tagállam megpróbálta a szóban forgó követelményeket azzal az érveléssel indokolni, hogy azok közérdekű nemzeti rendelkezések – egyes esetekben a büntetőjogi felelősséget is ideértve – megfelelő érvényesítéséhez szükségesek. A Bíróság elutasította ezt az érvelést. Megállapította, hogy noha minden tagállam jogosult a felségterületén a megfelelő intézkedések megtételére a közrend védelmének biztosítása érdekében, az ilyen intézkedések csak bizonyos feltételek teljesülése esetén indokoltak. Bizonyítani kell, hogy az adott intézkedésekre közérdeken alapuló jogos indokok miatt van szükség, és hogy a védelem nem valósítható meg az áruk szabad mozgására nézve enyhébb korlátozást jelentő eszközökkel. ⁽⁹²⁾ A Bíróság megállapította, hogy „még ha a büntetőjogi szankcióknak van is elrettentő hatásuk a szankcionált magatartás tekintetében, ez a hatás nem garantált és semmiképpen sem erősítheti ... pusztán egy olyan személy belföldi jelenléte, aki elláthatja a gyártó jogszerű képviselőjét” ⁽⁹³⁾. Tehát a képviselő adott ország területén történő kinevezésére vonatkozó követelmény a közérdekkel kapcsolatos célkitűzések szempontjából nem nyújt elegendő további biztosítékot ahhoz, hogy indokolttá váljon az EUMSZ 34. cikkében szereplő tilalom alóli mentesség.

Az importált áruk készletezésére vagy raktározására vonatkozó nemzeti előírások is az EUMSZ 34. cikkébe ütközhetnek, ha ezek az intézkedések az importált termékeket a hazai termékekhez viszonyítva hátrányosan megkülönböztető módon érintik. Idetartozik minden olyan szabály, amely kizárólag az importált termékekre nézve tiltja, korlátozza vagy írja elő a készletezést. A Bíróság az importált boralapú szeszes italok legalább hathónapos tárolását bizonyos minőségi megjelölésre való jogosultság elnyerése érdekében előíró nemzeti intézkedést a mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedésnek minősítette. ⁽⁹⁴⁾

Az áruk kereskedelmének hasonló akadályát jelentheti minden olyan nemzeti szabály, amely teljesen vagy részben a belföldi termékekre korlátozza a raktárlétesítmények használatát, vagy olyan feltételekhez köti a behozott termékek készletezését, amelyek eltérnek a belföldi termékekre előírt feltételektől, és azoknál nehezebben teljesíthetők. Ezért a belföldön előállított termékek készletezését ösztönző nemzeti intézkedés az EUMSZ 34. cikke értelmében az áruk szabad mozgásának akadályát képezheti.

4.3. Egyes termékekre vagy anyagokra vonatkozó nemzeti tilalmak

Egy adott termék vagy anyag forgalmazásának megtiltása jelenti a legkorlátozóbb intézkedést, amelyet a tagállamok az áruk szabad mozgása szempontjából meghozhatnak. A nemzeti tilalmak célkeresztjében a legtöbb esetben élelmiszerek – például vitaminok és más táplálékkiegészítők ⁽⁹⁵⁾ –, valamint vegyi anyagok ⁽⁹⁶⁾ állnak.

A tagállamok által e megszorító intézkedések védelmére leggyakrabban felhozott indokok: az emberek, az állatok és a növények egészségének és életének az EUMSZ 36. cikke szerinti védelme, valamint a Bíróság ítélkezési gyakorlatában kialakított, feltétlenül érvényesítendő követelmények, úgymint a környezet védelme. Ezeket az indokokat gyakran kombinálják. A valamely termékre vagy anyagra nemzeti tilalmat előíró tagállamnak bizonyítani kell, hogy az intézkedés szükséges, és adott esetben azt is, hogy a szóban forgó termék forgalmazása súlyos kockázatot jelent például a közegészségre, valamint bizonyítani kell, hogy a szabályok megfelelnek az arányosság elvének. ⁽⁹⁷⁾ Ennek keretében az összes vonatkozó bizonyítékot – úgymint a műszaki, tudományos, statisztikai vagy táplálkozási adatokat – be kell mutatni. ⁽⁹⁸⁾ A *Humanplasma* ügyben a korlátozás célja ugyan a vér és a vérkomponensek minőségének és biztonságának, ezáltal pedig a közegészség védelmének biztosítása volt, az intézkedés mégis a szükséges mértéket meghaladónak minősült. ⁽⁹⁹⁾

Emellett a tagállamot terheli annak bizonyítása is, hogy a kitűzött cél nem érhető el más olyan eszközzel, amely kevésbé korlátozó hatású az EU-n belüli kereskedelemre. ⁽¹⁰⁰⁾ Például a Bíróság egy francia tilalommal kapcsolatban – amely megtiltotta, hogy az italokhoz egy bizonyos határt meghaladóan koffeint adjanak hozzá – megállapította, hogy „a fogyasztókat a dúsított termék jellegéről, összetevőiről és jellemzőiről tájékoztató megfelelő címkézés lehetővé teszi a termékhez hozzáadott tápanyag túlzott fogyasztását kockázatos fogyasztó számára annak eldöntését, hogy a terméket

⁽⁹²⁾ Ugyanott, 12. pont. Lásd még a *Grilli* ügyben hozott ítélet (2003, C-12/02., ECLI:EU:C:2003:538) 48. és 49. pontját; és a *Skanavi és Chryssanthakopoulos* ügyben hozott ítélet (1996, C-193/94., ECLI:EU:C:1996:70) 36–38. pontját.

⁽⁹³⁾ A *Bizottság kontra Belgium* ügyben hozott ítélet (1983, 155/82. ügy, ECLI:EU:C:1983:53) 15. pontja.

⁽⁹⁴⁾ Az *Eggers kontra Freie Hansestadt Bremen* ügyben hozott ítélet (1978, 13/78. ügy, ECLI:EU:C:1978:182).

⁽⁹⁵⁾ Az *Officier van Justitie kontra Sandoz* ügyben hozott ítélet (1983, 174/82. ügy, ECLI:EU:C:1983:213); a *Bizottság kontra Franciaország* ügyben hozott ítélet (2004, C-24/00., ECLI:EU:C:2004:70); a *Bizottság kontra Olaszország* ügyben hozott ítélet (2003, C-420/01., ECLI:EU:C:2003:363); a *Bizottság kontra Dánia* ügyben hozott ítélet (2003, C-192/01., ECLI:EU:C:2003:492); a *Bizottság kontra Hollandia* ügyben hozott ítélet (2004, C-41/02., ECLI:EU:C:2004:762); és a *Bizottság kontra Németország* ügyben hozott ítélet (2007, C-319/05., ECLI:EU:C:2007:678).

⁽⁹⁶⁾ A *Kemikalieinspektionen kontra Toolex-Alpha AB* ügyben hozott ítélet (2000, C-473/98., ECLI:EU:C:2000:379).

⁽⁹⁷⁾ A *Humanplasma GmbH kontra Osztrák Köztársaság* ügyben hozott ítélet (2010, C-421/09., ECLI:EU:C:2010:760) 45. pontja.

⁽⁹⁸⁾ A *Bizottság kontra Olaszország* ügyben hozott ítélet (2004, C-270/02., ECLI:EU:C:2004:78).

⁽⁹⁹⁾ A *Humanplasma GmbH kontra Osztrák Köztársaság* ügyben hozott ítélet (2010, C-421/09., ECLI:EU:C:2010:760) 45. pontja.

⁽¹⁰⁰⁾ A *De Peijper* ügyben hozott ítélet (1976, 104/75. ügy, ECLI:EU:C:1976:67).

fogyassza-e vagy sem”.⁽¹⁰¹⁾ Ezért a Bíróság megállapította, hogy a koffein bizonyos mértéket meghaladó hozzáadására vonatkozó tilalom nem a lehetőségekhez mérten legkevésbé korlátozó jellegű intézkedés volt, ezért nem volt szükséges a fogyasztóvédelmi cél eléréséhez.

A dán vitaminok ügye⁽¹⁰²⁾ azzal a dán közigazgatási gyakorlattal foglalkozott, amely megtiltotta az élelmiszerek vitaminokkal és ásványi anyagokkal történő dúsítását, amennyiben nem volt bizonyítható, hogy a dán népességnek az adott dúsításra szüksége van. A Bíróság eredetileg egyetértett azzal, hogy – az arányosság elve alkalmazhatóságának szem előtt tartásával – Dániára tartozik annak eldöntése, hogy az emberi egészség és élet védelmének milyen szintjét kívánja elérni. A Bíróság ugyanakkor megjegyezte, hogy minden egyes esetben Dánia hatóságait terheli a bizonyítási teher „annak bizonyítása tekintetében, hogy a táplálkozási szokásokra és a nemzetközi tudományos eredményekre figyelemmel saját szabályai szükségesek az [...] említett érdek hatékony védelméhez”, és hogy „a szóban forgó termékek forgalmazása valós kockázatot jelent a közegészségre”.⁽¹⁰³⁾ A Bíróság végül megállapította, hogy az intézkedés „a közegészséget fenyegető valós kockázat” alapján nem volt indokolt, mivel ehhez eseti alapon részletes értékelést kellett volna készíteni az ásványi anyagok és vitaminok élelmiszerekhez való hozzáadásának hatásairól.⁽¹⁰⁴⁾

Általánosságban a Bíróság megszorító megközelítést alkalmazott az ilyen jellegű intézkedésekkel kapcsolatban. A Bíróság számára azonban nehezebbnek bizonyult az ilyen tilalmak elutasítása olyan területeken, ahol hiányzik a tudományos bizonyosság az adott terméknek vagy anyagnak például a közegészségre vagy a környezetre gyakorolt hatásáról.⁽¹⁰⁵⁾ Ezekben az esetekben az úgynevezett elővigyázatossági elv is fontos szerepet játszik az ügy Bíróság általi átfogó értékelésében.⁽¹⁰⁶⁾

A közegészség védelmével kapcsolatos esetekben olyan helyzet is előállhat, hogy a tagállamok nem tiltják meg nyíltan a másik tagállamban engedélyezett termék vagy anyag hozzáadását, hanem pusztán a hozzáadás előzetes engedélyeztetését írják elő. Ezekben az esetekben a tagállamok csak akkor teljesítik az uniós jog alapján fennálló kötelezettségeiket, ha a szóban forgó eljárások rendelkezésre állnak, és észszerű határidőn belül lebonyolíthatók, és ha a termék betiltása a nemzeti bíróságok előtt megtámadható. Erről az eljárásról olyan általánosan alkalmazandó intézkedésben kell kifejezetten rendelkezni, amely kötelező a tagállam nemzeti hatóságaira nézve. Ezen „egyszerűsített eljárás” jellemzőit a Bíróság a C-344/90. sz. ügyben⁽¹⁰⁷⁾ állapította meg.

4.4. Árpolitika

Bár a Szerződés nem tartalmaz kifejezett rendelkezéseket az árszabályozásra vonatkozó nemzeti előírásokról, a Bíróság több ízben is alkalmazta az EUMSZ 34. cikkét a nemzeti árszabályozási előírásokra.

E rendelkezések körébe számos intézkedés beletartozik: a minimum- és maximumárak előírása, az árak befagyasztása, a legalacsonyabb és a legmagasabb árres előírása és a viszonteladói ár meghatározása.

Minimumárak: A rögzített minimumár – annak ellenére, hogy megkülönböztetés nélkül vonatkozik a belföldi és az importált termékekre – korlátozhatja a behozatalt azáltal, hogy megakadályozza az importárak alacsonyabb önköltségi árának a viszonteladói árakban való kifejezését. Ez gátolja az importőröket versenyelőnyük kihasználásában, így az EUMSZ 34. cikkébe ütköző azonos hatású intézkedésnek minősül, mivel a fogyasztó nem élvezheti ennek az árak előnyeit.⁽¹⁰⁸⁾ A minimumárak azonban uniós szinten is szabályozhatók, például a dohányra minimumárat meghatározó nemzeti jogszabályokkal, amelyeket a dohánygyártmányokra alkalmazott jövedéki adó szerkezetéről és adókulcsáról szóló, 2011. június 21-i 2011/64/EU tanácsi irányelvre⁽¹⁰⁹⁾ figyelemmel kell vizsgálni.

A dohánytermékek belgiumi árazásáról szóló C-221/15. sz. *Cohruyt* ügyben a Bíróság megállapította, hogy nem ellentétes az EUMSZ 34. cikkével a dohánytermékeknek a gyártó vagy importőr által megadott és a terméken feltüntetett árnál alacsonyabb egységáron történő értékesítését a kiskereskedők számára megtiltó nemzeti szabályozás, amennyiben az

⁽¹⁰¹⁾ A Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet (2004, C-24/00., ECLI:EU:C:2004:70) 75. pontja.

⁽¹⁰²⁾ A Bizottság kontra Dánia ügyben hozott ítélet (2003, C-192/01., ECLI:EU:C:2003:492).

⁽¹⁰³⁾ A Bizottság kontra Dánia ügyben hozott ítélet (2003, C-192/01., ECLI:EU:C:2003:492) 46. pontja.

⁽¹⁰⁴⁾ Ugyanott, 56. pont.

⁽¹⁰⁵⁾ A *Kemikalieinspektionen* kontra *Toolex-Alpha AB* ügyben hozott ítélet (2000, C-473/98., ECLI:EU:C:2000:379); és a *Bizottság* kontra *Franciaország* ügyben hozott ítélet (2004, C-24/00., ECLI:EU:C:2004:70).

⁽¹⁰⁶⁾ Lásd még a 7.1.2. pontot.

⁽¹⁰⁷⁾ A *Bizottság* kontra *Franciaország* ügyben hozott ítélet (1992, C-344/90., ECLI:EU:C:1992:328).

⁽¹⁰⁸⁾ A *Cullet* ügyben hozott ítélet (1985, 231/83. ügy, ECLI:EU:C:1985:29; és a *Van Tiggele* ügyben hozott ítélet (1978, 82/77. ügy, ECLI:EU:C:1978:10).

⁽¹⁰⁹⁾ HL L 176., 2011.7.5., 24. o.

előbbieket szabadon határozzák meg az árat.⁽¹¹⁰⁾ Ebben az ügyben a Bíróság megállapította, hogy a dohánytermékek minimumárának meghatározása az értékesítési módra vonatkozó olyan szabálynak minősül, amely a tagállam területén működő összes érintett kereskedőre vonatkozik, és amely nem akadályozza jobban a dohánytermékek belga piacára más tagállamból történő belépést, mint a hazai dohánytermékekhez való hozzáférést.

A *Scotch Whisky Association* ügyben a Bíróság azt vizsgálta, hogy a skót kormány megsértette-e az EUMSZ 34. cikkét azzal, hogy alkoholegységenkénti minimumárakat írt elő. Az intézkedések a nagyon alacsony árú alkohol piacról való kizorítására irányultak, és azokat közegészségügyi indokokkal igyekeztek alátámasztani. A Bíróság szerint azonos hatású intézkedésnek minősült, hogy a nemzeti szabályozás megakadályozta, „hogy az importált termékek alacsonyabb önköltségi ára tükröződjön a fogyasztóval szemben alkalmazott árban”.⁽¹¹¹⁾

Maximumárak: A *Keck* ügy előtt a Bíróság megállapította, hogy bár a belföldi és importált termékekre megkülönböztetés nélkül vonatkozó maximumár önmagában nem képez a mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedést, ez a hatás megvalósulhat akkor, ha az árat olyan szinten rögzítik, amely az importált termékek eladását lehetetlenné vagy a hazai megfelelőjük eladásánál nehezebbé teszi. Emiatt az importált áruk elveszíthetik a versenyelőnyüket, illetve túl alacsonyan meghatározott maximumár esetén előfordulhat, hogy az nem veszi figyelembe az importőr által viselt szállítási költségeket.⁽¹¹²⁾

Árbeefagyasztás: Ehhez hasonlóan a Bíróság korábbi, *Keck* ítélet (lásd a 3.4.2.2. alpontot) előtti ítélkezési gyakorlata szerint a nemzeti és importált termékekre egyaránt vonatkozó árbeefagyasztás önmagában nem valósít meg mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedést. Azonban ténylegesen előidézhethet ilyen hatást, ha az árakat olyan szinten rögzítik, amelyen az importált termékek forgalmazása lehetetlen vagy nehezebb, mint a belföldi termékeké.⁽¹¹³⁾ Ez a helyzet akkor, ha az importőrök csak veszteséggel tudják forgalmazni az importált árukat.

Minimális és maximális árreak: Ezek az önköltségi ár százaléka helyett meghatározott összegben rögzített árreak. Az Európai Unió Bíróságának a *Keck* ítélet előtti ítélkezési gyakorlata szerint ezek nem feltétlenül minősülnek az EUMSZ 34. cikke értelmében vett azonos hatású intézkedésnek. Ugyanez vonatkozna a rögzített kiskereskedelmi árreakokra, azaz a kiskereskedelmi ár gyártó által szabadon meghatározott hányadára is, legalábbis, ha azok a kiskereskedő méltányos díjazását jelentik. A belföldi és importált termékekre egyaránt vonatkozó, egyetlen összegben rögzített, de a behozatal költségének figyelembevétele nélkül meghatározott legmagasabb árreak azonban az EUMSZ 34. cikkébe ütközik.⁽¹¹⁴⁾

A jelek szerint a Bíróság a *Keck* ítélet óta gyakran értékeli úgy, hogy a nemzeti árszabályozási rendelkezések az „értékesítési módra vonatkozó szabályok”⁽¹¹⁵⁾ fogalmkörébe tartoznak. Ebben a tekintetben bizonyos feltételek teljesülése esetén ezek az intézkedések az EUMSZ 34. cikkének hatályán kívül eshetnek. A Bíróság a *Belgapom* ügyben megerősítette, hogy az „árszabályozás” „értékesítési módra vonatkozó szabálynak” minősülhet. Ebben az ügyben megállapítást nyert, hogy nem tartozik az EUMSZ 34. cikkének hatálya alá az a belga jogszabály, amely megtiltotta a veszteséges áron és az alacsony árreakkal történő értékesítést.⁽¹¹⁶⁾

A közelmúltbeli *LIBRO* ügyben viszont a Bíróság eleinte a *Keck* ügyben meghatározott értékesítési módra vonatkozó szabálynak minősítette azt az árrogzítási szabályt, amely megtiltotta, hogy a német nyelvű könyvek importőrei a kiadó által rögzített/ajánlott árnál alacsonyabb árat szabjanak. Végül azonban megállapította, hogy a szabály valójában azonos hatású intézkedésnek minősül, mivel olyan különálló rendelkezést hozott létre, amely kedvezőtlenebb bánásmódot alkalmaz a más tagállamokból származó termékekkel szemben.⁽¹¹⁷⁾

A *Deutsche Parkinson Vereinigung* ügyben a Bíróság az emberi felhasználásra szánt, rendelvényre kapható gyógyszerek gyógyszerári értékesítésére vonatkozó árrogzítási rendszer vizsgálata során a piacra jutással kapcsolatos megközelítést alkalmazta, anélkül, hogy ítéletében közvetlenül utalt volna a *Keck* ügyre. Az árrogzítás Németországban, illetve a többi tagállamban létrehozott gyógyszerárakra gyakorolt hatásának összehasonlítását követően végül megállapította, hogy a

⁽¹¹⁰⁾ A *Colruyt* ügyben hozott ítélet (2016, 221/15. ügy, ECLI:EU:C:2016:704) 41. pontja.

⁽¹¹¹⁾ A *Scotch Whisky Association és társai kontra The Lord Advocate és The Advocate General for Scotland* ügyben hozott ítélet (2015, C-333/14., ECLI:EU:C:2015:845) 50. pontja.

⁽¹¹²⁾ A *Tasca* ügyben hozott ítélet (1976, 65/75. ügy, ECLI:EU:C:1976:30); a *SADAM* ügyben hozott ítélet (1976, 88-90/75. ügy, ECLI:EU:C:1976:32); a *Roussel* ügyben hozott ítélet (1983, 181/82. ügy, ECLI:EU:C:1983:352); és a *GB-Inno kontra ATAB* ügyben hozott ítélet (1977, 13/77. ügy, ECLI:EU:C:1977:185).

⁽¹¹³⁾ A *Danis* ügyben hozott ítélet (1979, 16-20/79. ügy, ECLI:EU:C:1979:248).

⁽¹¹⁴⁾ A *Roelstrate* ügyben hozott ítélet (1985, 116/84. ügy, ECLI:EU:C:1985:237); és a *Lefevre* ügyben hozott ítélet (1987, 188/86. ügy, ECLI:EU:C:1987:327).

⁽¹¹⁵⁾ Az értékesítési módra vonatkozó szabályokról szóló további információkért lásd a 3.4.2.2. pontot.

⁽¹¹⁶⁾ A *Belgapom kontra ITM és Vocarex* ügyben hozott ítélet (1995, C-63/94., ECLI:EU:C:1995:270).

⁽¹¹⁷⁾ A *Fachverband der Buch- und Medienwirtschaft kontra LIBRO* ügyben hozott ítélet (2009, C-531/07., ECLI:EU:C:2009:276).

rendszer a behozatalra vonatkozó mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedésnek minősül.⁽¹¹⁸⁾ A Bíróság megállapította, hogy a csomagküldő gyógyszertárak a szolgáltatások tekintetében csak korlátozott mértékben képesek versenyezni a hagyományos gyógyszertárakkal, ezért elsősorban az árak tekintetében versenyeznek, melynek következtében jobban ki vannak téve az árrögzítés hatásainak. Értékelése során a Bíróság hivatkozott a gyógyszerek gyógyszertáron kívüli, így az interneten keresztüli értékesítését is tiltó német jogszabályról szóló *DocMorris* ügyre, amelyben a *Keck* ítéletet is felhasználta az indokolásában.⁽¹¹⁹⁾

A fent ismertetettek szerint a *Scotch Whisky Association* ügyben a Bíróság – a *Keck* ügyre való kifejezett hivatkozás nélkül – megállapította, hogy a minimumár meghatározása a piacra jutásra gyakorolt hatás vizsgálata alapján azonos hatású intézkedésnek minősül. A Bíróság érvelése szerint „*pusztán azáltal*, hogy megakadályozza, hogy az importált termékek alacsonyabb önköltségi ára tükröződjön a fogyasztóval szemben alkalmazott árban, az alapügyben szóban forgó szabályozás akadályozhatja a [...] piacra való [bejutást]”.⁽¹²⁰⁾

4.5. Engedélyezési eljárások

Azok a tagállami rendszerek, amelyek előzetes engedélyezéshez kötik az áruk forgalomba hozatalát, korlátozzák az importáló tagállam piacára való bejutást, ezért az EUMSZ 34. cikke értelmében mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedésnek tekintendők.⁽¹²¹⁾ A Bíróság számos olyan feltételt meghatározott, amelyek fennállása esetén a szóban forgó előzetes engedély indokolható lehet⁽¹²²⁾:

- az engedélynek objektív, megkülönböztetésmentes, az érintett vállalkozások által előzetesen ismert kritériumokon kell alapulnia, olyan módon, amely körülhatárolja a nemzeti hatóságok mérlegelési jogkörét, hogy azt ne lehessen önkényesen gyakorolni;
- az engedély nem vezethet a más eljárásokkal összefüggésben – akár ugyanabban, akár másik tagállamban – már elvégzett ellenőrzések megismétléséhez;
- az előzetes engedélyezési eljárás csak akkor szükséges, ha a későbbi ellenőrzéseket túl késeinek tekintik ahhoz, hogy azok valóban eredményesek legyenek, illetve hogy lehetővé tegyék a kitűzött cél elérését;
- az eljárás – a hossza vagy a vele járó aránytalan költségek miatt – nem rettentheti el az érintett gazdasági szereplőket üzleti tervük megvalósításától;
- az eljárás nem írhat elő olyan szakmai elemzéseket, amelyeket egy másik tagállamban már elvégeztek, az eredményeik pedig rendelkezésre állnak.⁽¹²³⁾

4.5.1. Típusjövahagyás

A típusjövahagyási követelmények előre meghatározzák azokat a szabályozási, műszaki és biztonsági feltételeket, amelyeket a termékeknek teljesíteniük kell. Ennek megfelelően a típusjövahagyás nem korlátozódik egy adott iparágra, mivel az említett követelmények olyan különféle termékekre vonatkoznak, mint a tengerészeti felszerelések, mobiltelefonok, személyautók vagy orvosi felszerelések.

A típusjövahagyásra rendszerint azelőtt sort kell keríteni, hogy a termék forgalomba hozatható lenne. A típusjövahagyási követelményeknek való megfelelést gyakran a terméken elhelyezett jelzés mutatja. A CE-jelölés például az ilyen követelményeknek való megfelelést a gyártó nyilatkozata vagy külső tanúsítás révén erősíti meg.

Míg a közös, Unió-szerte érvényes típusjövahagyási követelmények rendszerint elősegítik a termékek belső piaci forgalomba hozatalát, a nem harmonizált területen előírt nemzeti típusjövahagyás az áruk kereskedelmének akadályát képezheti. Ráadásul a termékekre vonatkozó eltérő nemzeti előírások a gyártók számára megnehezítik ugyanazon termék eltérő tagállamokban történő forgalmazását, és igen valószínű, hogy magasabb megfelelési költségekhez vezetnek. A termékek forgalomba hozatala előtt nemzeti típusjövahagyást előíró kötelezettségek ezért azonos hatású intézkedésnek tekintendők.⁽¹²⁴⁾

⁽¹¹⁸⁾ A *Deutsche Parkinson Vereinigung* ügyben hozott ítélet (2016, C-148/15., ECLI:EU:C:2016:394) 23–27. pontja.

⁽¹¹⁹⁾ A *DocMorris* ügyben hozott ítélet (2003, C-322/01., ECLI:EU:C:2003:664) 6. pontja.

⁽¹²⁰⁾ A *Scotch Whisky Association* ügyben hozott ítélet (2015, C-333/14., ECLI:EU:C:2015:845) 32. pontja (utólagos kiemelés).

⁽¹²¹⁾ Lásd például a *Bizottság kontra Belgium* ügyben hozott ítéletet (2007, C-254/05., ECLI:EU:C:2007:319); a *Bizottság kontra Portugália* ügyben hozott ítélet (2005, C-432/03., ECLI:EU:C:2005:669) 41. pontját; és a *Bizottság kontra Hollandia* ügyben hozott ítélet (2008, C-249/07., ECLI:EU:C:2008:683) 26. pontját.

⁽¹²²⁾ A *Canal Satellite Digital* ügyben hozott ítélet (2002, C-390/99., ECLI:EU:C:2002:34); a *Bizottság kontra Franciaország* ügyben hozott ítélet (2010, C-333/08., ECLI:EU:C:2010:44); és a *Vilniaus Energija* ügyben hozott ítélet (2014, C-423/13., ECLI:EU:C:2014:2186).

⁽¹²³⁾ A *Vilniaus Energija* ügyben hozott ítélet (2014, C-423/13., ECLI:EU:C:2014:2186) 55. pontja.

⁽¹²⁴⁾ A *Bizottság kontra Franciaország* ügyben hozott ítélet (1985, 21/84. ügy, ECLI:EU:C:1985:184).

A tagállamok egészségügyi vagy biztonsági megfontolásból jogosultak lehetnek előírni, hogy egy másik tagállamban már jóváhagyást nyert terméket új vizsgálati és jóváhagyási eljárásnak vessenek alá. Ilyen esetben viszont az importáló tagállamnak figyelembe kell vennie az exportáló tagállam(ok)ban elvégzett, egyenértékű garanciákat biztosító vizsgálatokat és ellenőrzéseket. ⁽¹²⁵⁾

A Bizottság kontra Portugália ⁽¹²⁶⁾ ügyben a felügyeleti szerv egy vállalkozástól megtagadta az importált polietilén csövek beszereléséhez szükséges engedélyt, azzal az indokkal, hogy ezeket a csöveket a nemzeti vizsgálóintézet nem hagyta jóvá. A vállalkozás el nem ismert tanúsítványait egy olasz vizsgálóintézet állította ki. A Bíróság megállapította, hogy a hatóságoknak – ez esetben a portugál hatóságoknak – figyelembe kell venniük a más tagállam tanúsító szervezetei által kiállított tanúsítványokat, különösen, ha ezeknek a szervezeteknek a tagállam erre a célra felhatalmazást adott. Amennyiben a portugál hatóságok nem rendelkeztek elegendő információval a szóban forgó tanúsítványok ellenőrzésére, a szükséges anyagokat beszerezhetnék volna az exportáló tagállam hatóságaitól. Proaktív hozzáállásra van szükség azon hatóság részéről, amelyhez a termék jóváhagyása vagy elismerése iránti kérelmet benyújtották.

4.5.2. A gépkocsik nyilvántartásba vétele

Az uniós jogszabályok szerint a gépjárművek nyilvántartásba vételének folyamata általában három különálló szakaszból áll. Először is a gépjármű műszaki jellemzőit kell jóváhagyni, a legtöbb esetben EK-típusjóváhagyással. Egyes gépjárműtípusokra azonban még mindig vonatkoznak nemzeti jóváhagyási eljárások. Másodszor a használt gépjárművek műszaki vizsgálatát kell elvégezni annak ellenőrzése céljából, hogy az adott gépjármű a nyilvántartásba vétel időpontjában ténylegesen jó műszaki állapotban van-e. Végezetül a gépjármű nyilvántartásba vétele következik, amely engedélyezi a gépjármű közúti forgalomba helyezését, továbbá azonosítja és rendszámmal látja el az érintett gépjárművet.

A Bíróság a jobb oldalon található kormányberendezéssel, ezen belül jobb oldali kormánykerékkel rendelkező gépjárművek nyilvántartásba vételének megtagadásával is foglalkozott. A C-61/12. és a C-639/11. sz. ügyben megállapította, hogy az erre irányuló szabályozás a behozatal mennyiségi korlátozásával azonos hatású intézkedésnek minősül, mivel azzal a hatással jár, hogy akadályozza a másik tagállamban jogszerűen gyártott és nyilvántartásba vett, jobb oldalon található kormányberendezéssel rendelkező járművek piacra jutását. A Bíróság kimondta, hogy a közúti közlekedésbiztonság célkitűzésének eléréséhez nincs szükség ilyen követelményre. ⁽¹²⁷⁾

4.6. A reklámozásra vonatkozó korlátozások

A reklám alapvető szerepet tölt be a piacra jutásban, különösen a más tagállamban jogszerűen forgalmazott termékek esetében. A főtanácsnokok ⁽¹²⁸⁾ és a Bíróság ⁽¹²⁹⁾ is elismerte, hogy a reklám fontos szerepet tölt be az egyik tagállamból származó termékek egy másik tagállam piacára történő betörésének lehetővé tételében. A reklámok célja és hatása egyebek mellett a fogyasztók meggyőzése arról, hogy váltsanak másik márkára, vagy próbáljanak ki új termékeket.

A Keck ítélet előtt (lásd a 3.4.2.2. pontot) a Bíróság számos ügyben megállapította, hogy a reklámozási korlátozásokat előíró nemzeti intézkedések az EUMSZ 34. cikkének hatálya alá tartoznak. Ilyen eset volt az *Oosthoek* ügy, amelynek tárgya az értékesítésösztönző hatású ingyenes ajándékok felkínálásának és osztogatásának tilalma volt. A Bíróság megállapította, hogy „[a] reklám bizonyos formáit és az eladásösztönzés bizonyos módszereit tiltó vagy korlátozó szabályozás – akkor is, ha a behozatalt közvetlenül nem szabályozza –, annak mennyiségét korlátozhatja, mivel a behozott termékek piaci értékesítési lehetőségeit befolyásolja”. ⁽¹³⁰⁾ A *Keck* ítélet óta azonban a Bíróság bizonyos tekintetben mintha más megközelítést alkalmazna (a reklámkorlátozásokat értékesítési módra vonatkozó szabályként kezeli). Ettől függetlenül a feltehetően az értékesítési módra vonatkozó szabályok körébe tartozó, reklámozáshoz kapcsolódó intézkedéseket termékekkel kapcsolatos szabályoknak kell tekinteni, amennyiben úgy tűnik, hogy befolyásolják az árukkal szemben támasztott feltételeket. ⁽¹³¹⁾

⁽¹²⁵⁾ A Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet (2003, C-455/01., ECLI:EU:C:2003:551).

⁽¹²⁶⁾ A Bizottság kontra Portugália ügyben hozott ítélet (2005, C-432/03., ECLI:EU:C:2005:514).

⁽¹²⁷⁾ A Bizottság kontra Litvánia ügyben hozott ítélet (2014, C-61/12., ECLI:EU:C:2014:172), 57. és 69. pont. Lásd még a Bizottság kontra Lengyelország ítéletet, C-639/11., ECLI:EU:C:2014:173.

⁽¹²⁸⁾ Lásd például Jacobs főtanácsnok indítványát a *Leclerc-Siplec* ügyben (1995, C-412/93., ECLI:EU:C:1995:26) és Geelhoed főtanácsnok indítványát a *Douwe Egberts* ügyben (2004, C-239/02., ECLI:EU:C:2004:445).

⁽¹²⁹⁾ Lásd például a *De Agostini* egyesített ügyekben hozott ítéletet (1997, C-34/95. és C-36/95., ECLI:EU:C:1997:344).

⁽¹³⁰⁾ Az *Oosthoek* ügyben hozott ítélet (1982, 286/81. ügy, ECLI:EU:C:1982:438) 15. pontja. Lásd még a *Keck* ítélet előtti következő ügyeket is: a *GB-INNO* ügyben hozott ítéletet (1990, 362/88. ügy, ECLI:EU:C:1990:102) és az *Aragonesa* ügyben hozott ítéletet (1991, C-1/90., ECLI:EU:C:1991:327).

⁽¹³¹⁾ A *Mars* ügyben hozott ítélet (1995, C-470/93., ECLI:EU:C:1995:224) 13. pontja (az intézkedés további csomagolási és reklámozási költségeket igényel). Lásd még a *Familiapress* ügyben hozott ítéletet (1997, C-368/95., ECLI:EU:C:1997:325) 11. pontját.

Ennélfogva a Bíróság jelenleg azt az általános megközelítést követi, hogy a reklámozás és a promóció korlátozásait értékesítési módra vonatkozó szabálynak kell tekinteni, és hátrányos megkülönböztetés hiányában azok nem tartoznak az EUMSZ 34. cikkének hatálya alá. ⁽¹³²⁾ Ha azonban a szóban forgó intézkedés megkülönböztetőnek minősül, akkor az EUMSZ 34. cikkének hatálya alá esik. A másik tagállamból származó áruk értékesítését a hazai termékek értékesítéséhez képest megnehezítő nemzeti reklámkorlátozások ezért a mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedésnek minősülhetnek. A Bíróság megállapította például, hogy „a termék jellemzőire vonatkozó reklámozás feltétlen tilalma” ⁽¹³³⁾ jobban akadályozhatja a más tagállamokból származó termékek piacra jutását, mint a fogyasztók által jobban ismert belföldi termékekét. ⁽¹³⁴⁾

A fentiek alapján úgy tűnik, hogy a Bíróság összekapcsolja a korlátozás terjedelmét a hátrányos megkülönböztetéssel. Más megfogalmazásban: ha a korlátozás teljes, azt feltételezi, hogy az nagyobb hatással van az importált termékekre ⁽¹³⁵⁾, ha pedig részleges, akkor abból indul ki, hogy azonos módon érintheti a belföldi és az importált árukat. ⁽¹³⁶⁾ Hangsúlyozni kell azonban, hogy a Bíróság a *Dior* ⁽¹³⁷⁾ és a *Gourmet* ⁽¹³⁸⁾ ügyben megjegyezte, hogy egyes reklámozási tilalmak nem feltétlenül fejtenek ki erősebb hatást az importra, mint a nemzeti árukra.

A Bíróság azt is hangsúlyozta, hogy az internetes reklámozásra vonatkozó korlátozások nem ugyanúgy érintik a hazai áruk – ebben az esetben hazai gyógyszerek – értékesítését, mint a más tagállamokból származó gyógyszereket (a C-322/01. sz. *Deutscher Apothekerverband* ügy). Ezért az internetes reklámozásra vonatkozó korlátozások az EUMSZ 34. cikke szerint akadálynak minősülhetnek.

4.7. Az áruk megjelenésére (tömegére, összetételére, megjelenésére, címkézésére, formájára, méretére, csomagolására) vonatkozó követelményeket tartalmazó műszaki szabályok

Az importált termékek által alak, méret, tömegösszetétel, megjelenés, azonosítás vagy kiserelés tekintetében teljesítendő követelmények arra kényszeríthetik a gyártókat és az importőröket, hogy a szóban forgó termékeket hozzáigazítsák a forgalmazás helye szerinti tagállam hatályos szabályaihoz, például az importált termékek címkézésének megváltoztatásával. ⁽¹³⁹⁾ A 27/80. ügy *Fietje* ⁽¹⁴⁰⁾ ügyben hozott ítéletében a Bíróság kimondta, hogy az EUMSZ 34. cikke által tiltott mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedésnek tekintendő, ha a tagállam az egyes alkoholtartalmú italok nemzeti jogban előírtaktól eltérő megnevezéssel történő értékesítését tiltó rendelkezést a más tagállamokból behozott italokra is kiterjeszti, és ezáltal szükségessé teszi annak a címkének a megváltoztatását, amellyel a behozott italt az exportáló tagállamban jogszerűen forgalmazzák.

Mivel az áru megjelenésével kapcsolatos követelmények közvetlenül magához a termékhez kapcsolódnak, nem minősülnek az értékesítési módra vonatkozó szabálynak. Ehelyett az EUMSZ 34. cikke értelmében vett azonos hatású intézkedésnek minősülnek. ⁽¹⁴¹⁾

Például a következő intézkedéseket tekintették az EUMSZ 34. cikkébe ütközőnek:

- a nem harmonizált építési termékek CE-jelöléssel való ellátására vonatkozó szigorú követelmény ⁽¹⁴²⁾;
- a margarin kocka formában történő árusításának követelménye, a vajtól való megkülönböztethetőség érdekében ⁽¹⁴³⁾;

⁽¹³²⁾ Lásd a *Hünermund* ügyben hozott ítéletet (1993, C-292/92., ECLI:EU:C:1993:932) („gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású” készítmények győgszertáron kívüli reklámozásának tilalma) és a *Leclerc-Siplec* ügyben hozott ítéletet (1995, C-412/93., ECLI:EU:C:1995:26) (a televíziós reklám korlátozása); vesd össze a *De Agostini* egyesített ügyekben hozott ítélettel (1997, C-34/95. és C-36/95., ECLI:EU:C:1997:344); és a *Gourmet* ügyben hozott ítélettel (2001, C-405/98., ECLI:EU:C:2001:135).

⁽¹³³⁾ A *Douwe Egberts* ügyben hozott ítélet (2004, C-239/02., ECLI:EU:C:2004:445) 53. pontja.

⁽¹³⁴⁾ A belföldi gazdasági szereplők és más tagállamok gazdasági szereplői közötti megkülönböztetést illetően lásd a *DocMorris* ügyben hozott ítélet (2003, C-322/01., ECLI:EU:C:2003:664) 74. pontját és a *Heimdienst* ügyben hozott ítélet (2000, C-254/98., ECLI:EU:C:2000:12) 26. pontját. Lásd még a *Legia és Gyselinx* ügyben hozott ítélet (1986, C-87/85. és C-88/85., ECLI:EU:C:1986:215) 15. pontját és a *Franzén* ügyben hozott ítélet (1997, C-189/95., ECLI:EU:C:1997:504) 71. pontját.

⁽¹³⁵⁾ Ezzel összefüggésben lásd a *Gourmet* ügyben hozott ítéletet (2001., C-405/98., ECLI:EU:C:2001:135); a *De Agostini* egyesített ügyekben hozott ítéletet (1997, C-34/95. és C-36/95., ECLI:EU:C:1997:344) és a *Douwe Egberts* ügyben hozott ítéletet (2004, C-239/02., ECLI:EU:C:2004:445) (a „fogyásra” és az „orvosi ajánlásokra, igazolásokra, nyilatkozatokra, véleményekre vagy jóváhagyó nyilatkozatokra” való utalás megtiltása).

⁽¹³⁶⁾ Ezzel összefüggésben lásd a *Hünermund* ügyben hozott ítéletet (1993, C-292/92., ECLI:EU:C:1993:932) és a *Karner* ügyben hozott ítéletet (2004, C-71/02., ECLI:EU:C:2004:181) (az áru felszámolásból való származására történő utalás tilalma).

⁽¹³⁷⁾ A *Dior* ügyben hozott ítélet (1997, C-337/95., ECLI:EU:C:1997:517).

⁽¹³⁸⁾ A *Gourmet* ügyben hozott ítélet (2001, C-405/98., ECLI:EU:C:2001:135).

⁽¹³⁹⁾ A *Colim* ügyben hozott ítélet (1999, C-33/97., ECLI:EU:C:1999:274) 37. pontja és a *Morellato* ügyben hozott ítélet (2003, C-416/00., ECLI:EU:C:2003:475) 29. és 30. pontja; és a *Bizottság kontra Belgium* ügyben hozott ítélet (2000, C-217/99.; ECLI:EU:C:2000:638) 17. pontja.

⁽¹⁴⁰⁾ A *Fietje* ügyben hozott ítélet (27/80. ügy, ECLI:EU:C:1980:293) 15. pontja.

⁽¹⁴¹⁾ Az *Elenca Srl kontra Ministero dell'Interno* ügyben hozott ítélet (2012, C-385/10., ECLI:EU:C:2012:634).

⁽¹⁴²⁾ Ugyanott.

⁽¹⁴³⁾ A *Rau* kontra *De Smeđt* ügyben hozott ítélet (1982, C-261/81., ECLI:EU:C:1982:382).

- egy tagállam részéről azon nemesfémekből készült cikkek forgalmazásának megtiltása, amelyekben nem szerepel a szükséges (hivatalos nemzeti) fémjel⁽¹⁴⁴⁾;
- csomagküldő kereskedelem és internetes értékesítés útján értékesített olyan videók és DVD-k forgalmazásának megtiltása, amelyekben nem szerepel a magas szintű regionális hatóság vagy a nemzeti önszabályozó testület besorolási határozatának megfelelő, korhatárra vonatkozó címke.⁽¹⁴⁵⁾

4.8. Eredetmegjelölés, minőségjelzések és a hazai termékek vásárlására való ösztönzés

Azok a nemzeti szabályok, amelyek előírják, hogy a terméken vagy annak címkéjén eredetmegjelölésnek kell szerepelnie, az EUMSZ 34. cikkébe ütköző azonos hatású intézkedésnek minősülnek.

A Bíróság határozatában megállapította, hogy a kötelező eredetmegjelölésre vonatkozó nemzeti szabályok arra ösztönözhetik a fogyasztókat, hogy a többi tagállamból származó egyenértékű termékek rovására hazai termékeket vásároljanak.⁽¹⁴⁶⁾ A Bíróság szerint ezek a szabályok egy adott tagállamban megnehezíthetik a többi tagállamban előállított hasonló termékek forgalmazását, és lelassíthatják az Európai Unióban a gazdasági összefonódást azáltal, hogy akadályozzák a tagállamok közötti munkamegosztás eredményeként létrejött áruk értékesítését.⁽¹⁴⁷⁾ A Bíróság azt is megjegyezte, hogy a gazdasági szereplő érdekében állhat az, hogy termékei származási helyeként anélkül jelölje meg saját magát, hogy erre kötelezve lenne. Ebben az esetben a fogyasztók megvédhetők azoktól a hamis vagy megtévesztő eredetmegjelölésektől, amelyek a szóban forgó magatartást tiltó meglévő szabályok alapján létrejöhetnek.⁽¹⁴⁸⁾

A Bíróság azt is megállapította, hogy a termékek eredetéhez kapcsolódó, a nemzeti jogban rögzített minőségbiztosítási rendszerek hasonló hatással járhatnak. Még ha egy adott minőségbiztosítási rendszer önkéntes alapú is, ettől függetlenül továbbra is azonos hatású intézkedésnek minősül, ha az eredetmegjelölés használata ténylegesen vagy valószínűsíthetően elősegíti az érintett termék forgalmazását olyan termékekkel szemben, amelyek nem élvezik az eredetmegjelölés használatának előnyeit.⁽¹⁴⁹⁾

A Bíróság megállapította, hogy a tagállamok jogosultak minőségbiztosítási rendszereket meghatározni a területükön forgalmazott mezőgazdasági termékekre vonatkozóan, és a minőségmegjelölések használatát e rendszerek betartásától tehetik függővé. Az említett rendszerek és megjelölések azonban nem köthetők ahhoz a követelményhez, hogy a szóban forgó termékek előállításának folyamata az adott országban menjen végbe, hanem kizárólag azoknak az alapvető objektív jellemzőknek a meglététől függhetnek, amelyek a jogszabályban előírt minőséget kölcsönzik a termékeknek.⁽¹⁵⁰⁾ Az adott rendszernek tehát az Unión belüli összes termelő és bármely más, a követelményeknek megfelelő termékekkel rendelkező uniós gazdasági szereplő számára hozzáférhetőnek kell lennie. Kerülendő minden olyan követelmény, amely akadályozza a rendszer hozzáférhetőségét a más tagállamokból származó termékek esetében, mivel az a behozott termékek hátrányára elősegítheti a hazai eredetű termékek forgalmazását.⁽¹⁵¹⁾

A Bíróság elfogadja a nemzeti jogban rögzített minőségbiztosítási rendszereket, ha lehetővé teszik a többi tagállamból származó termékek behozatalát az azokon szereplő megjelölésekkel, akkor is, ha ezek a megjelölések hasonlóak vagy azonosak a nemzeti szabályozásban rögzített megjelölésekkel.⁽¹⁵²⁾

A tagállami hatóságok által szervezett, a minőség és/vagy a származás megjelölésére vonatkozó promóciós kampányok szintén azonos hatású intézkedésnek minősülhetnek az EUMSZ 34. cikke értelmében. A hazai termékek vásárlására való ösztönzés leghíresebb példája az ún. *Buy Irish* („Vásárolj ír terméket!”) ügy⁽¹⁵³⁾ volt, amelynek tárgya a hazai termékek vásárlását ösztönző, nagyszabású kampány volt. A Bíróság azt is megállapította, hogy a hatóságok által az adott országban vagy régióban gyártott termékek forgalmazásának elősegítése érdekében létrehozott rendszer szintén ilyen termékek vásárlására ösztönözheti a fogyasztókat, kizárva az importált termékeket.⁽¹⁵⁴⁾

⁽¹⁴⁴⁾ A Bizottság kontra Írország ügyben hozott ítélet (2001, C-30/99., ECLI:EU:C:2001:346); és a Bizottság kontra Cseh Köztársaság ügyben hozott ítélet (2016, C-525/14., ECLI:EU:C:2016:714); és lásd még az *UAB Juvelta kontra VĮ Lietuvos prabavimo rūmai* ügyben hozott ítéletet (2014, C-481/12., ECLI:EU:C:2014:11).

⁽¹⁴⁵⁾ A *Dynamic Medien Vertriebs GmbH kontra Avides Media AG* ügyben hozott ítélet (2008, C-244/06., ECLI:EU:C:2008:85); ebben az ítéletben azonban a kereskedelmi akadályt indokoltnak találták a kiskorúak védelme okán.

⁽¹⁴⁶⁾ Lásd például a *Bizottság kontra Egyesült Királyság* ügyben hozott ítélet (1985, 207/83. ügy, ECLI:EU:C:1985:161) 17. pontját.

⁽¹⁴⁷⁾ Lásd az *UNIC és Uni.co.pel* ügyben hozott ítélet (2015, C-95/14., ECLI:EU:C:2015:492) 44. pontját.

⁽¹⁴⁸⁾ Lásd a *Bizottság kontra Egyesült Királyság* ügyben hozott ítélet (1985, 207/83. ügy, ECLI:EU:C:1985:161) 21. pontját.

⁽¹⁴⁹⁾ Lásd a *Bizottság kontra Németország* ügyben hozott ítélet (2002, C-325/00., ECLI:EU:C:2002:633) 24. pontját és a *Bizottság kontra Belgium* ügyben hozott ítéletet (C-255/03., ECLI:EU:C:2004:378).

⁽¹⁵⁰⁾ Lásd az *Eggers* ügyben hozott ítélet (13/78. ügy, ECLI:EU:C:1978:182) 24–25. pontját.

⁽¹⁵¹⁾ Lásd a *Pistre és társai* egyesített ügyekben hozott ítélet (C-321/94–C-324/94., ECLI:EU:C:1997:229) 45. pontját.

⁽¹⁵²⁾ Az *Asociación Nacional de Productores de Ganado Porcino* ügyben hozott ítélet (2018, C-169/17., ECLI:EU:C:2018:440), 24–28. pontja és a hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

⁽¹⁵³⁾ A *Bizottság kontra Írország* ügyben hozott ítélet (1982, 249/81. ügy, ECLI:EU:C:1982:402).

⁽¹⁵⁴⁾ Lásd például a *Bizottság kontra Németország* ügyben hozott ítéletet (2002, C-325/00., ECLI:EU:C:2002:633) és a *Bizottság kontra Franciaország* ügyben hozott ítéletet (2003, C-6/02., ECLI:EU:C:2003:136). Lásd ezenkívül az *Essent Belgium* egyesített ügyekben hozott ítélet (2014, C-204/12–C-208/12., ECLI:EU:C:2014:2192) 88., 90–95. és 116. pontját. Lásd még az *Álands Vindkraft* ügyben hozott ítéletet (2014, C-573/12., ECLI:EU:C:2014:2037).

4.9. A távértékesítésre vonatkozó korlátozások (internetes értékesítés, csomagküldő kereskedelem stb.)

Az információs és kommunikációs technológiák fejlődésével a belső piaci árukereskedelem egyre nagyobb mértékben zajlik az interneten. Így egyre több ügy kerül a Bíróság elé az áruk egyik tagállamból a másikba szállításával járó internetes ügyletekkel kapcsolatban.

A *DocMorris*⁽¹⁵⁵⁾ ügyben a Bíróság elé utalt kérdések az emberi felhasználásra szánt gyógyszereknek a *DocMorris* letelepedésének helye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban történő internetes értékesítésére vonatkozó nemzeti eljárásban merültek fel. Az akkoriban hatályos német jogszabály megtiltotta a gyógyszerek csomagküldő kereskedelem felhasználásával történő értékesítését, és azokat csak gyógyszerárakban lehetett árulni.

A nemzeti bíróság által előterjesztett első kérdés az volt, hogy sérti-e az EUMSZ 34. cikkét, ha nem lehetséges egy másik tagállamban jóváhagyott gyógyszerárakon keresztül, csomagküldő kereskedelem útján, egyedi internetes megrendelés alapján olyan engedélyezett gyógyszereket behozni, amelyek értékesítése az érintett tagállamban a gyógyszerárakra korlátozott.

A Bíróság kezdetben ezt a nemzeti korlátozást az értékesítési módra vonatkozó szabályként kezelte, amely a 34. cikkbe ütközhet, ha hátrányos megkülönböztetést eredményez. A Bíróság először – a *De Agostini* ügyben kialakult irányvonalak mentén (a reklámok fontossága a szóban forgó termékek értékesítésében)⁽¹⁵⁶⁾ – az internet termékértékesítésben betöltött szerepét hangsúlyozta. Ezután kifejtette, hogy egy ilyen teljes tilalom nagyobb akadályt képez a Németországon kívüli gyógyszerárakkal szemben, mint az országban lévőkkel szemben. Ezért az intézkedés az EUMSZ 34. cikkébe ütközik.

A Bíróság pontosabban azt állapította meg, hogy a nem Németországban letelepedett gyógyszeráraknak az internet jóval jelentősebb lehetőséget nyújt a német piacra való „közvetlen bejutásra”.⁽¹⁵⁷⁾ A Bíróság kifejtette, hogy a Németországon kívül letelepedett gyógyszerárakra nagyobb hatást gyakorló tilalmak jobban gátolhatnák a más tagállamokból származó termékek piacra jutását, mint a hazai termékekét.

A kontaktlencsék értékesítését kizárólag gyógyászati segédeszközöket forgalmazó szaküzletben engedélyező nemzeti szabályozásról szóló *Ker-Optika*⁽¹⁵⁸⁾ ügyben a Bíróság megerősítette, hogy a nemzeti intézkedés az internetes értékesítés korlátozásával a 2000/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvbe⁽¹⁵⁹⁾ és az EUMSZ 34–36. cikkébe ütközött, mivel megtiltotta a kontaktlencsék vásárlóknak történő utólagos kiszállítását.

A közelmúltbeli *Visnapuu* ítélet az alkohorról szóló finn törvényhez kapcsolódott, amelynek értelmében a más tagállamban letelepedett eladóknak kiskereskedelmi engedéllyel kell rendelkezniük ahhoz, hogy alkoholtartalmú italokat importáljanak a Finnországban lakó fogyasztók számára történő kiskereskedelmi értékesítés céljából. A Bíróság megállapította, hogy az alkoholtartalmú italok behozatalának kiskereskedelmi engedélyhez kötése megakadályozza, hogy a más tagállamban letelepedett eladók szabadon importáljanak alkoholtartalmú italokat Finnországba, ezért az EUMSZ 34. cikke értelmében a behozatalra vonatkozó mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedésnek minősül. Ugyanakkor azt is megállapította, hogy az ilyen jellegű szabályozás nem ellentétes az EUMSZ 34. és 36. cikkével, amennyiben alkalmas az egészség és a közrend védelmével kapcsolatos célkitűzés elérésének biztosítására.⁽¹⁶⁰⁾

4.10. Betétdíj-kötelezettségek

A betétdíj- és visszaváltási rendszerek – különösen az itálágazatban – már jó néhány évtizede vitákat váltanak ki a környezetvédelmi jogszabályok és a belső piaci szabályok fényében. A több tagállamban tevékenykedő gazdasági szereplők számára az ilyen rendszerek gyakorta megnehezítik, hogy termékeiket azonos csomagolásban különböző tagállamokban értékesítsék. Ehelyett a gyártóknak és importőröknek hozzá kell igazítaniuk a csomagolást az egyes tagállamok igényeihez,

⁽¹⁵⁵⁾ A *DocMorris* ügyben hozott ítélet (2003, C-322/01., ECLI:EU:C:2003:664).

⁽¹⁵⁶⁾ A *De Agostini* egyesített ügyekben hozott ítélet (1997, C-34/95. és C-36/95., ECLI:EU:C:1997:344) 43–44. pontja. Geelhoed főtanácsnok (a C-239/02. sz. *Douwe Egberts* ügy (2004, ECLI:EU:C:2004:445) 68. pontjában) a Bíróság *Hünernmund* ügyben (1993, C-292/92., ECLI:EU:C:1993:932) és *Leclerc-Siplec* ügyben (1995, C-412/93., ECLI:EU:C:1995:26) adott indokolását állítja szembe ezzel az indokolással. Érvelése szerint az utóbbi két ügyben korlátozott jelentőségű volt a reklámtilalom. Rámutatott, hogy a Bíróság az utóbbi két ügyben fontosságot tulajdonított annak a ténynek, hogy a szóban forgó korlátozások nem befolyásoltak más kereskedőket abban, hogy az érintett terméket más eszközzel reklámozzák. Más szavakkal, „érintetlen maradt a szerep, amelyet a reklámozás töltött be a termékek piacra jutása tekintetében.”

⁽¹⁵⁷⁾ A *DocMorris* ügyben hozott ítélet (2003, C-322/01., ECLI:EU:C:2003:664) 74. pontja.

⁽¹⁵⁸⁾ A *Ker-Optika* ügyben hozott ítélet (2010, C-108/09., ECLI:EU:C:2010:725) 43–44. pontja.

⁽¹⁵⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2000/31/EK irányelve (2000. június 8.) a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól (Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv)(HL L 178., 2000.7.17., 1. o.).

⁽¹⁶⁰⁾ A *Visnapuu* ügyben hozott ítélet (2015, C-198/14., ECLI:EU:C:2015:751) 99., 102., 208. és 129. pontja.

ami rendszerint többletköltségeket eredményez. Az ilyen rendszerek hatása, azaz a piacok megosztottsága gyakran ellentétes a valódi belső piacra vonatkozó elképzeléssel. Ezért ebben az értelemben a nemzeti követelmények az EUMSZ 34. cikke szerint kereskedelmi akadállyal tekinthetők. Ettől függetlenül a betétdíjrendszerek a környezetvédelemmel kapcsolatos okokból indokoltak lehetnek.

A Bíróság a nem újrafelhasználható italcsomagolásokra vonatkozó, kötelező betétdíjas német rendszerrel a 2000-es évek elején hozott két ítéletben megerősítette, hogy az uniós jog jelenlegi állása szerint a tagállamok választhatnak a betétdíjas és visszavételi rendszer, az átfogó csomagolásbegyűjtő rendszer vagy a két rendszer kombinációja közül. ⁽¹⁶¹⁾

Jelenleg a betétdíjrendszerek részben a harmonizációs szabályozás, vagyis a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló, 1994. december 20-i 94/62/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽¹⁶²⁾ hatálya alá tartoznak. 2020-ban azonban nem létezik az Unió egész területére kiterjedő betétdíjrendszer. Amennyiben a nemzeti rendelkezés nem tartozik az említett irányelvek hatálya alá, akkor értékelni kell az EUMSZ 34-36. cikkével való összeegyeztethetőségét.

4.11. Visszatérítés és párhuzamos import

Visszatérítés: Az uniós jog nem érinti a tagállamoknak a szociális biztonsági rendszerük kialakítására vonatkozó hatáskörét. ⁽¹⁶³⁾ Uniós szintű harmonizáció hiányában az egyes tagállamok jogszabályai határozzák meg a szociális biztonsági juttatások nyújtásának körülményeit. Ezek a jogszabályok azonban befolyásolhatják a forgalmazási lehetőségeket és ezért a behozatal terjedelmét is. Ebből következik, hogy a gyógyszerár-visszatérítésre vonatkozó nemzeti döntések kedvezőtlen hatást fejthetnek ki a gyógyszerek behozatalára.

Ezen túlmenően a Duphar ítéletből az következik, hogy a nemzeti egészségügyi rendszer keretén belül az orvostechikai eszközök árának visszatérítésére vonatkozó nemzeti jogszabályi rendelkezések bizonyos feltételek teljesülése esetén összeegyeztethetők lehetnek az EUMSZ 34. cikkével. A visszatérítésben részesülő termékek és a kizárt termékek meghatározásakor nem lehet hátrányos megkülönböztetést alkalmazni a termék származása szerint, valamint objektív és ellenőrizhető feltételek alapján kell eljárni. Ezenkívül lehetőséget kell teremteni a visszatérítésben részesülő termékek listájának módosítására, ha azt a meghatározott szempontok teljesítése igényli. A Bíróság által említett „objektív és ellenőrizhető feltételek” érinthetik az olcsóbb és azonos terápiás hatású más termékek piaci jelenlétét; azt, hogy a szóban forgó cikkek orvosi rendelvény nélkül, szabadon forgalmazhatók; illetve azt, hogy a termékeket a közegészség védelmével indokolt gyógyszerterápiás okok miatt zárják ki a visszatérítésből.

A nemzeti visszatérítési rendszerek létrehozásának eljárási szabályait az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek árának megállapítását, valamint a nemzeti egészségbiztosítási rendszerekbe történő felvételüket szabályozó intézkedések átláthatóságáról szóló 89/105/EGK tanácsi irányelv ⁽¹⁶⁴⁾ határozta meg.

A Bíróság a *Decker* ⁽¹⁶⁵⁾ ügyben megállapította, hogy az áruk EUMSZ 34. cikke értelmében vett szabad mozgását korlátozzák azok a nemzeti szabályok, amelyek alapján más tagállamban beszerzett gyógyszerek esetén a gyógyszerár visszatérítése az illetékes tagállami hatóság előzetes engedélyétől függ. A szóban forgó szabályok arra ösztönzik a biztosítottakat, hogy ezeket a termékeket saját tagállamukban, és ne egy másik tagállamban vegyék meg, ezért alkalmasak arra, hogy gátolják a termékek más tagállamokba történő behozatalát.

⁽¹⁶¹⁾ A Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet (2004, C-463/01., ECLI:EU:C:2004:797); és a *Radlberger Spitz* ügyben hozott ítélet (2004, C-309/02., ECLI:EU:C:2004:799).

⁽¹⁶²⁾ HL L 365., 1994.12.31., 10. o.

⁽¹⁶³⁾ Lásd a *Duphar* ügyben hozott ítéletet (1984, 238/82. ügy, ECLI:EU:C:1984:45) és a *Sodemare és társai* ügyben hozott ítéletet (1997, C-70/95., ECLI:EU:C:1997:301).

⁽¹⁶⁴⁾ A Tanács irányelve (1988. december 21.) az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek árának megállapítását, valamint a nemzeti egészségbiztosítási rendszerekbe történő felvételüket szabályozó intézkedések átláthatóságáról (HL L 40., 1989.2.11., 8. o.).

⁽¹⁶⁵⁾ A *Decker* ügyben hozott ítélet (1998, C-120/95., ECLI:EU:C:1998:167).

Párhuzamos import: A termékek párhuzamos kereskedelme a belső piaci kereskedelem jogszerű formája. A kereskedelem olyan értelemben „párhuzamos”, hogy a gyártó vagy az eredeti forgalmazó forgalmazási hálózatán keresztül forgalomba hozott termékekkel azonos megnevezésű, viszont más gyártási tételből származó termékekkel, és e hálózatokon kívül (gyakorta azok mellett) folyik. A párhuzamos kereskedelem a gyógyszerek⁽¹⁶⁶⁾ vagy a növényvédő szerek⁽¹⁶⁷⁾ árkülönbségeinek következménye, például amikor a tagállamok meghatározzák, vagy más eszközökkel szabályozzák a piacukon értékesített termékek árát. A párhuzamos kereskedelem elviekben egészséges versenyt és fogyasztóiár-csökkenést eredményez, és a belső piac fejlődésének közvetlen folyománya, amely garantálja az áruk szabad mozgását, és megakadályozza a nemzeti piacok egymástól való elszigetelődését.⁽¹⁶⁸⁾

Bár uniós jogszabály szabályozza a gyógyszerek biztonságát és kezdeti forgalomba hozatalát, az e termékek párhuzamos kereskedelmének jogszerűségét övező elvek a Bíróságnak a Szerződésben foglalt, az áruk szabad mozgására vonatkozó rendelkezések alapján kialakult ítélkezési gyakorlatából fejlődtek ki.⁽¹⁶⁹⁾

A párhuzamos importőrök nem kötelezhetők arra, hogy ugyanazoknak a követelményeknek tegyenek eleget, mint amelyek a forgalombahozatali engedélyt első alkalommal kérelmező gazdasági szereplőkre vonatkoznak, feltéve, hogy nem kerül veszélybe az emberi egészség.⁽¹⁷⁰⁾ Amennyiben a közegészség védelme céljaihoz szükséges adatok a rendeltetési tagállam hatóságainak már rendelkezésére állnak a termék abban a tagállamban történő első forgalomba hozatala következtében, a párhuzamosan importált termékekre (a forgalombahozatali engedélyezéshez viszonyítva) arányosan „egyszerűsített” eljárásban kell engedélyt adni, feltéve, hogy:

- **az importált termék a származási tagállamban forgalombahozatali engedélyt kapott**, e forgalombahozatali engedély lejáratától függetlenül, különösen akkor, ha az adott engedély a közegészség védelmétől eltérő okból jár le, vagyis kizárólag az engedélyes akaratából⁽¹⁷¹⁾; és
- **az importált termék lényegében hasonló egy olyan termékhez, amelyre a rendeltetési tagállamban már forgalombahozatali engedélyt adtak**, tehát a két terméknek nem feltétlenül kell minden tekintetben megegyeznie, de azokat legalább azonos képlet szerint, ugyanannak a hatóanyagának a felhasználásával kell gyártani, és terápiás hatásaiknak is meg kell egyezniük.⁽¹⁷²⁾ Következésképpen a forgalombahozatali engedély kiállításának a közegészség védelmére való hivatkozással történő megtagadása nem lehet indokolt, ha kizárólag azon alapul, hogy a két gyógyszer nem azonos eredetű.⁽¹⁷³⁾

Ezenkívül a nemzeti hatóságok nem tagadhatják meg a párhuzamos importálási engedély megadását kizárólag a párhuzamos importálás tárgyát képező gyógyszerrel kapcsolatos dokumentáció hiányával összefüggő okok miatt, amennyiben jogi és közigazgatási úton lehetőségük van beszerezni ezt a dokumentációt.⁽¹⁷⁴⁾ Állatgyógyászati készítmények esetében azoktól sem tagadhatják meg a párhuzamos importálási engedélyt, akik saját gazdaságukban való felhasználásra kívánnak importálni.⁽¹⁷⁵⁾

A párhuzamos kereskedelmet mindemellett meg kell különböztetni az újrabehozataltól. Például a gyógyszerek esetében ez azokat az ügyleteket jelenti, amelyek során gyógyszereket hoznak be egy olyan tagállamba, amelyben azok engedélyezettek, azt követően, hogy azokat korábban egy másik tagállamban található gyógyszertár az importáló tagállam valamely nagykereskedőjétől szerezte be. E tekintetben a Bíróság megállapította, hogy a tagállamban gyártott, onnan kivitt,

⁽¹⁶⁶⁾ A *Smith & Nephew* ügyben hozott ítélet (1996, C-201/94., ECLI:EU:C:1996:432).

⁽¹⁶⁷⁾ A *British Agrochemicals* ügyben hozott ítélet (1999, C-100/96., ECLI:EU:C:1999:129); és a Bizottság kontra *Franciaország* ügyben hozott ítélet (2008, C-201/06., ECLI:EU:C:2008:104) 33. pontja.

⁽¹⁶⁸⁾ A *Pippig Augentropfen kontra Hartlauer* ügyben hozott ítélet (2003, C-44/01., ECLI:EU:C:2003:205) 63. pontja.

⁽¹⁶⁹⁾ A *De Peijper* ügyben hozott ítélet (1976, 104/75. ügy, ECLI:EU:C:1976:67).

⁽¹⁷⁰⁾ A *Rhône-Poulenc Rorer és May & Baker* ügyben hozott ítélet (1999, C-94/98., ECLI:EU:C:1999:614) 40. pontja.

⁽¹⁷¹⁾ A *Ferring* ügyben hozott ítélet (2002, C-172/00., ECLI:EU:C:2002:474).

⁽¹⁷²⁾ A *Smith & Nephew* ügyben hozott ítélet (1996, C-201/94., ECLI:EU:C:1996:432) és a *Rhone Poulenc* ügyben hozott ítélet (1999, C-94/98., ECLI:EU:C:1999:614).

⁽¹⁷³⁾ A *Kolpharma* ügyben hozott ítélet (2004, C-112/02., ECLI:EU:C:2004:208) 15–18. pontja.

⁽¹⁷⁴⁾ A *De Peijper* ügyben hozott ítélet (1976, C-104/75., ECLI:EU:C:1976:67), a *Smith & Nephew* ügyben hozott ítélet (1996, C-201/94., ECLI:EU:C:1996:432) és a *Delfarma* ügyben hozott ítélet (2019, C-387/18., ECLI:EU:C:2019:556).

⁽¹⁷⁵⁾ Az *Audace* ügyben hozott ítélet (2016, C-114/15., ECLI:EU:C:2016:813).

majd ugyanebbe a tagállamba behozott termék ugyanúgy importált terméknek minősül, mint a más tagállamokban gyártott termék. ⁽¹⁷⁶⁾ A Bíróság ugyanakkor rámutatott, hogy e megállapítások nem érvényesek, ha bebizonyosodik, hogy az érintett termékek kivitelére kizárólag a vizsgált jogszabályhoz hasonló jogszabályok megkerülése érdekében történő újrabehozatal céljából került sor. ⁽¹⁷⁷⁾

4.12. A nemzeti nyelv használatára vonatkozó kötelezettség

A nem harmonizált területekre vonatkozó nyelvi követelmények is gátolhatják az Unión belüli kereskedelmet, amennyiben többletterhet rónak a más tagállamokból származó termékekre. Következésképpen az EUMSZ 34. cikke alapján tiltottak lehetnek, ha a más tagállamokból érkező termékeket át kell címkézni, és ez csomagolási többletköltségekkel jár ⁽¹⁷⁸⁾. Bizonyos esetekben viszont szükséges lehet a nemzeti nyelv használata ahhoz, hogy a fogyasztók könnyen megérthessék a szóban forgó termékkel kapcsolatos információkat. ⁽¹⁷⁹⁾

A Bíróság a *Yannick Geffroy*-ügyben hozott ítéletében ⁽¹⁸⁰⁾ úgy rendelkezett, hogy az EUMSZ 34. cikkét „úgy kell értelmezni, hogy az kizárja azt, hogy valamely nemzeti szabály [...] az élelmiszerek címkézésére előírja egy adott nyelv használatát, a vevő által könnyen megértett más nyelv használatának vagy a vevők más módon történő tájékoztatásának lehetővé tétele nélkül”.

A fogyasztók által könnyen megértett nyelv meghatározását illetően a Bíróság a *Piageme* ⁽¹⁸¹⁾ ügyben hozott ítéletében kijelentette, hogy különböző tényezőket lehet figyelembe venni, úgymint a „szavak közötti lehetséges hasonlóság a különböző nyelvekben, a népszerűség belül a több nyelvet beszélők elterjedtsége vagy az olyan különleges körülmények fennállása, mint a széles körű reklámkampány vagy a termék széles körben történő terjesztése, feltéve, hogy megállapítható az, hogy a fogyasztó megfelelő tájékoztatást kapott”.

Az arányosság általános elvéből következik, hogy a tagállamok elfogadhatnak olyan nemzeti intézkedéseket, amelyek előírják, hogy a hazai vagy importált termékkel kapcsolatos bizonyos adatokat olyan nyelven kell megadni, amelyet a fogyasztó könnyen megért. Azonban a szóban forgó nemzeti intézkedés nem zárhatja ki a fogyasztók tájékoztatására szolgáló más eszközök – így minták, szimbólumok és piktogramok – használatának lehetőségét. ⁽¹⁸²⁾ Végezetül az intézkedésnek az érintett tagállam által kötelezővé tett azon információkra kell korlátozódnia, amelyek esetében a fordításon kívül nincs más alkalmas mód a fogyasztók megfelelő tájékoztatására.

4.13. A személyes használatra szolgáló áruk behozatalának korlátozásai

Az EUMSZ 34. cikke nemcsak a vállalkozásokat ruházza fel az áruk kereskedelmi célból történő behozatalának jogával, hanem a magánszemélyeket is feljogosítja személyes használatra szolgáló áruk behozatalára, amint azt a *Schumacher* ⁽¹⁸³⁾ ügy is mutatja. A személyes használatra szolgáló áruk behozatalára vonatkozó korlátozások a legtöbb esetben az emberi

⁽¹⁷⁶⁾ A *DocMorris* ügyben hozott ítélet (2003, C-322/01., ECLI:EU:C:2003:664) 127. pontja. Ezzel kapcsolatban lásd a *Leclerc és társai* ügyben hozott ítélet (1985, C-229/83., ECLI:EU:C:1985:1) 26. pontját és a *Schmit* ügyben hozott ítélet (1996, C-240/95., ECLI:EU:C:1996:259) 10. pontját.

⁽¹⁷⁷⁾ A *DocMorris* ügyben hozott ítélet (2003, C-322/01., ECLI:EU:C:2003:664) 129. pontja.

⁽¹⁷⁸⁾ A *Colim* kontra *Bigg's Continent Noord* ügyben hozott ítélet (1999, C-33/97., ECLI:EU:C:1999:274).

⁽¹⁷⁹⁾ Ezzel kapcsolatban lásd még:

- a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 2011/83/EU irányelvet (HL L 304., 2011.11.22., 64. o.),
- a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK irányelvet (HL L 95., 1993.4.21., 29. o.),
- a fogyasztási cikkek adásvételének és a kapcsolódó jótállásnak egyes vonatkozásairól szóló, 1999. május 25-i 1999/44/EK irányelvet (HL L 171., 1999.7.7., 12. o.), valamint
- a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról, az 1924/2006/EK és az 1925/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról és a 87/250/EGK bizottsági irányelv, a 90/496/EGK tanácsi irányelv, az 1999/10/EK bizottsági irányelv, a 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2002/67/EK és a 2008/5/EK bizottsági irányelv és a 608/2004/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 1169/2011/EU rendeletet (HL L 304., 2011.11.22., 18. o.).

⁽¹⁸⁰⁾ A *Yannick Geffroy*-ügyben hozott ítélet (2000, C-366/98., ECLI:EU:C:2000:430) 28. pontja.

⁽¹⁸¹⁾ A *Piageme* kontra *Peeters* ügyben hozott ítélet (1995, C-85/94., ECLI:EU:C:1995:312.).

⁽¹⁸²⁾ A *Colim* kontra *Bigg's Continent Noord* ügyben hozott ítélet (1999, C-33/97., ECLI:EU:C:1999:274). 41–43. pontja.

⁽¹⁸³⁾ A *Schumacher* ügyben hozott ítélet (1989, 215/87. ügy, ECLI:EU:C:1989:111).

egészséget veszélyeztető kockázatokkal összefüggésbe hozható termékeket, például alkoholt, dohányt és gyógyszereket érintenek. A *Schumacher* ügyben egy magánszemély saját személyes használatra rendelt orvosi készítményt Franciaországból. A magánszemély lakóhelye szerinti német vámhatóságok azonban megtagadták a szóban forgó termék vámkezelését.

A nemzeti bíróság azt a kérdést tette fel, hogy az EUMSZ 34 és 36. cikkébe ütközik-e az a jogszabály, amely megtiltja a magánszemélyek számára az importáló tagállamban engedélyezett és ott vény nélkül kapható, a másik tagállam gyógyszer-tárában megvásárolt, személyes használatra szolgáló gyógyszerkészítmény behozatalát. A Bíróság megállapította, hogy az ilyen jellegű jogszabály az EUMSZ 34. cikkébe ütközik, ami a közegészség védelme okán nem indokolható. Kifejtette, hogy a gyógyszerkészítmények más tagállam gyógyszer-tárában történő megvásárlása a belföldi gyógyszer-tárakkal azonos módon garantálja a biztonságot.

Azonban ahogy az az *Escalier Bonnarel* ⁽¹⁸⁴⁾ ügyből is látszik, a kereskedelmi célú importra előírt bizonyos kötelezettségek azokra a magánszemélyekre is vonatkozhatnak, akik a saját ingatlanuk területén történő használat céljából importálnak árukat. Ebben az ügyben büntetőeljárás indult két magánszemély ellen, akiket azzal vádoltak, hogy forgalombahozatali engedéllyel nem rendelkező, mezőgazdasági használatra szánt növényvédő szereket tartottak a birtokukban és kívántak felhasználni. A vádlottak arra hivatkoztak, hogy a nemzeti engedélyezési követelmények nem vonatkozhatnak azokra a mezőgazdasági termelőkre, akik saját céljaikra importálnak termékeket. A Bíróság megállapította, hogy a tagállamok kötelesek vizsgálati eljárásnak alávetni a területükre behozott növényvédő szereket. Ez történhet „egyszerűsített” eljárás formájában is, amelynek célja annak ellenőrzése, hogy a termékkel kapcsolatban szükség van-e forgalombahozatali engedélyre, vagy úgy kell-e tekinteni, hogy azt az importáló tagállamban már engedélyezték. ⁽¹⁸⁵⁾ A Bíróság kiemelte, hogy a fenti elvek a behozatal céljától függetlenül érvényesek.

5. MEZŐGAZDASÁGI TERMÉKEK

Érdemes megjegyezni, hogy a mezőgazdasági termékekre kiemelt figyelem irányul a belső piaccal kapcsolatos bírósági döntésekben. Ebben a szakaszban az ezeket a termékeket érintő néhány konkrét kérdéssel foglalkozunk. Kiindulópontunk az EUMSZ 38. cikkének (2) bekezdésében található, amely rögzíti, hogy ha az EUMSZ 39–44. cikke másként nem rendelkezik, a belső piac létrehozására megállapított szabályokat a mezőgazdasági termékekre is alkalmazni kell (a termékek meghatározását ugyanezen cikk (1) bekezdése, felsorolását pedig az EUMSZ I. melléklete tartalmazza).

A bíróság közelmúltbeli ítéleteinek tárgyát képező egyik kérdés azzal kapcsolatos, hogy a tagállamok milyen mértékben szabályozhatják a piac közös szervezése alá tartozó területeket. A Bíróság megállapította, hogy az EUMSZ 4. cikke (2) bekezdésének d) pontja szerint az Európai Unió és a tagállamok között megosztott hatáskörbe tartozó közös agrárpolitika keretében a tagállamok jogalkotói hatáskörrel rendelkeznek, amely lehetővé teszi, hogy hatáskörüket olyan mértékben gyakorolják, amilyen mértékben az Európai Unió nem gyakorolja a hatáskörét. ⁽¹⁸⁶⁾

Ezenkívül az állandó ítélkezési gyakorlat szerint amennyiben egy adott ágazatban létezik a piacok közös szervezésére vonatkozó szabályozás, a tagállamoknak tartózkodniuk kell az olyan intézkedések meghozatalától, amelyek aláásnák azt, vagy kivételeket eredményeznének. A közös piacszerzés megfelelő működését akadályozó szabályok szintén összeegyeztethetetlenek ezzel a közös szervezéssel, még abban az esetben is, ha az a szóban forgó ügyet nem szabályozza kimerítően. ⁽¹⁸⁷⁾

Ami az alkoholegységenkénti minimálárnak a bor kiskereskedelmi értékesítéséhez történő meghatározását illeti, árképzési mechanizmus hiányában az eladási árak tisztességes verseny melletti szabad alakulása a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról szóló 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁸⁸⁾ egyik eleme, és az áruk hatékony versenyfeltételek melletti szabad mozgása elvének kifejeződését jelenti. ⁽¹⁸⁹⁾

⁽¹⁸⁴⁾ Az *Escalier Bonnarel* egyesített ügyekben hozott ítélet (2007, C-260/06. és C-261/06., ECLI:EU:C:2007:659).

⁽¹⁸⁵⁾ Ugyanott, 32. pont.

⁽¹⁸⁶⁾ A *Panellinos Sindemos Viomikhanion Metapoiisis Kapnou* ügyben hozott ítélet (2013, C-373/11., ECLI:EU:C:2013:567) 26. pontja.

⁽¹⁸⁷⁾ A *Kuipers* ügyben hozott ítélet (2005, C-283/03., ECLI:EU:C:2005:314) 37. pontja és a hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

⁽¹⁸⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1308/2013/EU rendelete (2013. december 17.) a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 671. o.).

⁽¹⁸⁹⁾ A *Scotch Whisky Association és társai* ügyben hozott ítélet (2015, C-333/14., ECLI:EU:C:2015:845) 20. pontja.

Mindazonáltal a közös piacszerzés létrehozása nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy olyan nemzeti szabályokat alkalmazzanak, amelyek e közös piacszerzéstől eltérő általános érdekű célkitűzéseket követnek, még akkor sem, ha e szabályok hatással lehetnek a belső piac működésére az érintett ágazatban. ⁽¹⁹⁰⁾

A *Scotch Whisky* ügyben hozott ítéletében a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról szóló 1308/2013/EU rendeletet úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az a nemzeti intézkedés, amely alkoholegységenkénti minimálárát ír elő a bor kiskereskedelmi értékesítésére, feltéve, hogy az adott intézkedés ténylegesen alkalmas az emberi egészség és élet védelmére vonatkozó célkitűzés megvalósítására, és hogy az a közös agrárpolitika, valamint a közös piacszerzés megfelelő működésére vonatkozó célkitűzés figyelembevételével nem haladja meg az emberi egészség és élet védelmére vonatkozó, említett célkitűzés eléréséhez szükséges mértéket.

A C-2/18. sz. ügyben a Bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy az Európai Unió az 1308/2013/EU rendelet és különösen annak 148. cikke elfogadásával nem gyakorolta kimerítően a hatáskörét a szerződő felek között nyers tej szállítása tárgyában létrejött szerződéses jogviszony terén. Ezért a rendelet nem értelmezhető úgy, hogy elvben megtiltja a tagállamok számára, hogy intézkedéseket hozzanak ezen a téren. ⁽¹⁹¹⁾

Emellett a Bíróság megítélése szerint nem állapítható meg az egyes tisztességtelen gyakorlatokra tett utalásokból, hogy a tisztességtelen gyakorlatok elleni küzdelem vizsgált jogszabályban kitűzött célja az 1308/2013/EU rendelet hatálya alá tartozik-e, különösen mivel a rendelet egyáltalán nem említ, nem szabályoz, sőt, nem is határoz meg ilyen gyakorlatokat. ⁽¹⁹²⁾ A Bíróság megállapította, hogy az arányosság vizsgálatát különösen a közös agrárpolitika céljaira és a közös piacszerzés megfelelő működésére tekintettel kell elvégezni, ami szükségessé teszi ezeknek a célkitűzéseknek az összevetését a nemzeti szabályozásban kitűzött céllal, vagyis a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokkal szembeni küzdelemmel. ⁽¹⁹³⁾

Ebben az ügyben a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a vizsgált szabályok nem lépik túl a bennük kitűzött célok eléréséhez szükséges mértéket. Azonban az előterjesztő bíróság – mint az előtte folyamatban lévő jogvitát közvetlenül ismerő egyetlen bíróság – feladata annak megállapítása, hogy nem lépik-e túl a szükséges mértéket azok az intézkedések, amelyeket annak érdekében fogadtak el, hogy az elismert tejtermelői szervezetekben tagsággal nem rendelkező tejtermelők alkupoziójának megerősítése útján visszaszorítsák a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokat, és ennélfogva az ártárgyalási szabadság korlátozásával hozzájáruljanak a termelés életképes fejlesztéséhez és a tejtermelők számára egyenlő versenyfeltételek biztosításához. ⁽¹⁹⁴⁾

6. KIVITELI KORLÁTOZÁSOK (AZ EUMSZ 35 CIKKE)

Az EUMSZ 35. cikke kimondja, hogy „a tagállamok között tilos a kivitelre vonatkozó minden mennyiségi korlátozás és azzal azonos hatású intézkedés”.

6.1. A „kivitel” fogalma

Az EUMSZ 35. cikkével összefüggésben a „kivitel” kifejezés a tagállamok közötti kereskedelemre utal, azaz az egyik tagállamból egy másikba történő kivitelre. A kifejezés nem vonatkozik az EU-n kívüli országokba irányuló kivitelre.

6.2. A mennyiségi korlátozások és az azokkal azonos hatású intézkedések

Bár az EUMSZ 34. és 35. cikkének szövege nagyon hasonló, a Bíróság e két rendelkezést külön-külön kezelte. Az EUMSZ 35. cikke lényegében csak azokra az intézkedésekre vonatkozik, amelyek megkülönböztetést alkalmaznak az áruk tekintetében. Ezt az elvet a *Groenveld* ügyben ⁽¹⁹⁵⁾ állapították meg, amelyben a Bíróság kimondta, hogy az EUMSZ 35. cikke „azokra a nemzeti intézkedésekre vonatkozik, amelyek célja vagy hatása, hogy kifejezetten a kiviteli forgalmat

⁽¹⁹⁰⁾ Ugyanott, 26. pont és a hivatkozott ítélezési gyakorlat.

⁽¹⁹¹⁾ A *Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė* ügyben hozott ítélet (2019, C-2/18., ECLI:EU:2019:962) 45. pontja.

⁽¹⁹²⁾ Ugyanott, 49. pont.

⁽¹⁹³⁾ Ugyanott, 57. pont.

⁽¹⁹⁴⁾ Ugyanott, 69. pont.

⁽¹⁹⁵⁾ A *P. B. Groenveld BV* kontra *Produktschap voor Vee en Vlees* ügyben hozott ítélet (1979, 15/79. ügy, ECLI:EU:C:1979:253).

korlátozzák, és ennek következtében a tagállam belső kereskedelme és exportkereskedelme között eltérő bánásmódot hoznak létre”. Ha ez „a hazai termelésnek vagy az érintett állam belső piacának különleges előnyt biztosít a többi tagállam kereskedelmének vagy termelésének rovására”, akkor az EUMSZ 35. cikke alkalmazandó. ⁽¹⁹⁶⁾

Számos oka van annak, hogy a Bíróság az EUMSZ 35. cikkét – az EUMSZ 34. cikkére vonatkozó ítélkezési gyakorlatához képest – szűken értelmezi. A behozatal esetében a megkülönböztetésmentes intézkedések kettős terhet róhatnak az importőrökre, ha eleget kell tenniük saját országuk és az importáló ország szabályainak is. Így ezeket helyesen tekintik a belső piac védelmét szolgáló uniós jogba ütköző intézkedésnek. Ezzel szemben az exportőrök esetében nem ez a helyzet, nekik egyszerűen követniük kell a hazai piacra megállapított szabályokat. Másodsorban, ha az EUMSZ 35. cikkének hatálya túlságosan tág lenne, az Unió belüli kereskedelemre hatást nem gyakorló korlátozások is a körébe tartozhatnának.

A *Rioja* ügyben az eltérő bánásmód a hazai vállalatok jobb gyártási vagy működési feltételeinek a következménye volt. ⁽¹⁹⁷⁾ A *Parma* ügyben hozott ítéletben ez a termelési régióban található vállalkozásoknak biztosított speciális előnyből származott. A szeletelt formában forgalmazott sonkára vonatkozó „Prosciutto di Parma” oltalom alatt álló eredetmegjelölés használatának feltétele volt, hogy a szeletelést és a csomagolást a termelési régióban végezzék. ⁽¹⁹⁸⁾ A hazai piacnak nyújtott ilyen jellegű előnyök versenyhátrányba hozzák a más tagállamokban letelepedett üzleti vállalkozásokat az esetlegesen felmerülő többletköltségek vagy a belföldi piaccal történő versenyzéshez szükséges egyes termékek beszerzésének nehézsége miatt.

A Bíróság az EUMSZ 35. cikkével kapcsolatos egyes újabb ítéleteiben alternatív megközelítést vezetett be a *Groenveld*-formula utolsó követelményével („a többi tagállam kereskedelmének vagy termelésének rovására”) kapcsolatban. ⁽¹⁹⁹⁾ A *Gysbrechts* ⁽²⁰⁰⁾ ügyben a Bíróság egy belga jogszabállyal foglalkozott, amely megtiltotta az eladó számára, hogy a fogyasztótól a távollevők között kötött szerződés tekintetében előleget vagy a fogyasztót megillető 7 napos elállási időn belül bármilyen fizetést kérjen. Ebben az ítéletben a Bíróság megerősítette a *Groenveld* ügyben hozott ítéletben megállapított fogalom meghatározást. Úgy érvelt azonban, hogy bár az előleg átvételére vonatkozó tilalom a nemzeti felségterületen működő minden gazdasági szereplőre kiterjed, annak tényleges hatása jelentősebb a közvetlenül a fogyasztók részére történő határokon átnyúló értékesítésekre, és ebből következően az exportáló tagállamot elhagyó árukra, mint a tagállam hazai piacán folyó áruforgalomra. Érdekes módon ebben az ügyben az akadály hatásai elsősorban nem a rendeltetési, hanem az exportáló tagállamban letelepedett vállalatok kereskedelmi tevékenységét hátráltatták. ⁽²⁰¹⁾

A *Gysbrechts* ügyben hozott ítéletben elfogadott megközelítést a *New Valmar* ügyben hozott ítélet is jóváhagyta; ez utóbbi ügyben az egyik tagállam területén székhellyel rendelkező vállalkozásokat arra kötelezték, hogy a határokon átnyúló tranzakciókra vonatkozó valamennyi számlát kizárólag a szóban forgó állam hivatalos nyelvén állítsák ki. Ennek

⁽¹⁹⁶⁾ A *P. B. Groenveld BV kontra Produktschap voor Vee en Vlees* ügyben hozott ítélet (1979, 15/79. és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről, ECLI:EU:C:1979:253) 7. pontja. Lásd még a *Marco Grilli* ügyben hozott ítélet (2003, C-12/02., ECLI:EU:C:2003:538) 41. pontját.

⁽¹⁹⁷⁾ A *Delhaize kontra Promalvin* ügyben hozott ítélet (1992, C-47/90., ECLI:EU:C:1992:250) (a Bíróság ennek az ügynek az indokolásában mellőzte a hazai termelésnek nyújtott külön előnyre vonatkozó követelményt, annak ellenére, hogy ez az elem a tényállásban nyilvánvalóan jelen volt). Azonban a *Belga Királyság kontra Spanyol Királyság* ügyben hozott későbbi ítéletében (2000, C-388/95., ECLI:EU:C:2000:244) a Bíróság megállapította, hogy a szóban forgó követelményt (azaz az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel ellátott borra vonatkozó, az adott régióban való palackozás követelményét) a közösségi joggal összeegyeztethetőnek kell tekinteni annak ellenére, hogy korlátozó hatást gyakorol a kereskedelemre, ha bebizonyosodik, hogy szükséges és arányos követelmény, amely képes megőrizni a *Rioja* „denominación de origen calificada” vitathatatlanul jelentős hírnevét. A Bíróság megállapította, hogy valóban ez volt a helyzet – lényegében azért, mert a régióban működő gazdasági szereplők rendelkeznek a bonyolult palackozási műveletek elvégzéséhez szükséges alapvető know-how-val. Ugyanezt az érvelést alkalmazták a régióban végzett ellenőrzésekre is. Ezenfelül a bor régióin kívülre történő ömlesztett szállítása – az oxidáció miatt – a minőségromlás kockázatát hordozta magában.

⁽¹⁹⁸⁾ A *Consorzio del Prosciutto di Parma* ügyben hozott ítélet (2003, C-108/01., ECLI:EU:2003:296). Mindazonáltal a Bíróság ebben az ügyben kimondta, hogy az alapeljárás tárgyát képező feltételt (a szeletelést és a csomagolást a régióban kell végezni) a kereskedelemre gyakorolt korlátozó hatásai ellenére az uniós joggal összeegyeztethetőnek kell tekinteni, amennyiben bizonyítást nyer, hogy az a szóban forgó termék minőségének megőrzéséhez szükséges és arányos eszköz, garantálja a termék eredetét, vagy biztosítja a szóban forgó oltalom alatt álló földrajzi jelzés termékleírásának ellenőrzését (lásd az ítélet 66. pontját). A Bíróság úgy foglalt állást, hogy ez különösen így van, ha a termékleírás az alapos és rendszeres ellenőrzéseket olyan szakemberekre bízta, akik különleges szakismeretekkel rendelkeznek a szóban forgó termék jellemzőit illetően, és ennél fogva nehezen képzelhető el, hogy ezeket az ellenőrzéseket a többi tagállamban hatékonyan be lehetne vezetni (lásd a 75. pontot). Ebben az értelemben lásd még a *Ravil kontra Bellon* ügyben hozott ítéletet (2003, C-469/00., ECLI:EU:2003:295). Ezt a megközelítést az *EA és társai* ügyben (2018, C-367/17., ECLI:EU:2018:1025) és a *Caseificio Ciriigliana* ügyben (2019, C-569/18., ECLI:EU:C:2019:873) is megerősítették (lásd a 39. pontot).

⁽¹⁹⁹⁾ Az *Oebel* ügyben hozott ítélet (1981, 155/80. ügy, ECLI:EU:C:1981:177); és a *Belga Királyság kontra Spanyol Királyság* ügyben hozott ítélet (2000, C-388/95., ECLI:EU:C:2000:244) 41. pontja.

⁽²⁰⁰⁾ A *Gysbrechts és Santurel Inter* ügyben hozott ítélet (2008, C-205/07., ECLI:EU:C:2008:730).

⁽²⁰¹⁾ Ugyanott, 40–43. pont; és az *Asociación Nacional de Productores de Ganado Porcino* ügyben hozott ítélet (2018, C-169/17., ECLI:EU:C:2018:440) 29. pontja.

hiányában az érintett számlákat a nemzeti bíróságok hivatalból semmisnek nyilvánították. Itt a Bíróság számára az elsődleges kritérium láthatóan az volt, hogy az intézkedés tényleges hatása nagyobb volt-e az exportáló tagállamot elhagyó árukra. ⁽²⁰²⁾ A Bíróság megállapította, hogy az efféle korlátozások valóban az EUMSZ 35. cikkének hatálya alá tartoznak. Bár az intézkedés azon célja, hogy előmozdítsa és ösztönözze a tagállam egyik hivatalos nyelvének használatát, jogszerű célnak tekinthető, az intézkedés nem minősült arányosnak. ⁽²⁰³⁾

A Bíróság ugyanezt a megközelítést alkalmazta a *Hidroelectrica* ítéletben is, amelyben a nemzeti piacon történő villamosenergia-ellátást előnyben részesítő nemzeti intézkedéseket a villamosenergia-exportra gyakorolt nagyobb hatásuk miatt az EUMSZ 35. cikke szerint mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedésnek minősítették. ⁽²⁰⁴⁾

A közelmúltbeli *VIPA* ítéletben, amelynek tárgya egy olyan magyar jogszabály volt, amely nem engedélyezi a kizárólag orvosi rendelvényre kiadható gyógyszerek más tagállamban működő egészségügyi szakemberek utasítása alapján történő magyarországi kiadását, a Bíróság egyenesen odáig ment, hogy kimondja, hogy csekély jelentőségű korlátozó hatások is – feltéve hogy nem túlságosan közvetettek vagy bizonytalanok – elegendők az EUMSZ 35. cikke szerinti azonos hatású intézkedés fennállásának bizonyításához. ⁽²⁰⁵⁾

7. A KERESKEDELMI KORLÁTOZÁSOK INDOKAI

A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az a nemzeti szabályozás, amely a mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedésnek minősül, az EUMSZ 36. cikkében meghatározott valamely közérdekű ok (lásd a 7.1. szakaszt) vagy valamely feltétlenül érvényesítendő követelmény (lásd a 7.2. szakaszt) alapján indokolt lehet.

A nemzeti jog rendelkezésének mindkét esetben alkalmasnak kell lennie az elérni kívánt cél megvalósítására, valamint nem lépheti túl a megvalósításhoz szükséges mértéket (lásd a 7.3. szakaszt).

7.1. Az EUMSZ 36. cikke

Az EUMSZ 36. cikke sorolja fel azokat az okokat, amelyekre a tagállamok a határon átnyúló kereskedelmet akadályozó intézkedések indokolásakor hivatkozhatnak: „A 34. és a 35. cikk rendelkezései nem zárják ki a behozatalra, a kivitelre vagy a tranzitárukra vonatkozó olyan tilalmakat vagy korlátozásokat, amelyeket a közérkölcös, a közrend, a közbiztonság, az emberek, az állatok és a növények életének és egészségének védelme, a művészi, történelmi vagy régészeti értéket képviselő nemzeti kincsek védelme vagy az ipari és kereskedelmi tulajdon védelme indokol.”

A Bíróság ítélkezési gyakorlata ezt kiegészítette az ún. feltétlenül érvényesítendő követelményekkel (pl. környezetvédelem), amelyekre a tagállamok szintén hivatkozhatnak a nemzeti intézkedések védelmében.

A Bíróság megszorítóan értelmezi az EUMSZ 36. cikkében szereplő indokok listáját, amelyek kivétel nélkül valamilyen nem gazdasági érdekekhez kapcsolódnak. ⁽²⁰⁶⁾ Emellett minden intézkedésnek tiszteletben kell tartania az arányosság elvét is. Az EUMSZ 36. cikke szerint elfogadott intézkedések indokolása tekintetében a bizonyítási teher a tagállamra hárul. ⁽²⁰⁷⁾ Ha azonban a tagállam meggyőző érveket sorakoztat fel, a Bizottságnak kell bizonyítania, hogy a meghozott intézkedések az adott esetben nem helyénvalók. ⁽²⁰⁸⁾

A harmonizált uniós jogszabályoktól való eltérés megindokolása érdekében nem lehet az EUMSZ 36. cikkére hivatkozni. ⁽²⁰⁹⁾ Azonban uniós harmonizáció hiányában a tagállamok feladata saját védelmi szintjük meghatározása. Részleges harmonizáció esetén igen gyakran maga a harmonizáló jogszabály hatalmazza fel a tagállamokat szigorúbb intézkedések hatályban tartására vagy elfogadására, feltéve, hogy azok összeegyeztethetők a Szerződéssel. Ilyen esetekben a Bíróságnak a szóban forgó intézkedéseket az EUMSZ 36. cikke szerint kell értékelnie.

⁽²⁰²⁾ A *New Valmar* ügyben hozott ítélet (2016, C-15/15., ECLI:EU:C:2014:464) 36. pontja. Lásd még az *Asociación Nacional de Productores de Ganado Porcino* ügyben hozott ítélet (2018, C-169/17., ECLI:EU:C:2018:440) 29. pontját.

⁽²⁰³⁾ A *New Valmar* ügyben hozott ítélet (2016, C-15/15., ECLI:EU:C:2014:464) 47. és 50–56. pontja.

⁽²⁰⁴⁾ A *Hidroelectrica* ügyben hozott ítélet (2020, C-648/18., ECLI:EU:C:2020:723) 33. pontja.

⁽²⁰⁵⁾ A *VIPA* ügyben hozott ítélet (2019, C-222/18., ECLI:EU:C:2019:751) 62. pontja.

⁽²⁰⁶⁾ A *Decker* ügyben hozott ítélet (1998, C-120/95., ECLI:EU:C:1998:167); és a *Campus Oil* ügyben hozott ítélet (1984, C-72/83., ECLI:EU:C:1984:256).

⁽²⁰⁷⁾ A *Denkavit Futtermittel* kontra *mezőgazdasági miniszter* ügyben hozott ítélet (1979, C-251/78., ECLI:EU:C:1979:252).

⁽²⁰⁸⁾ A *Bizottság* kontra *Franciaország* ügyben hozott ítélet (2000, C-55/99., ECLI:EU:C:2000:693).

⁽²⁰⁹⁾ A *Kemikalienspektionen* kontra *Toolex Alpha* ügyben hozott ítélet (2000, C-473/98., ECLI:EU:C:2000:379); és a *Tadeschi* kontra *Denkavit* ügyben hozott ítélet (1977, C-5/77., ECLI:EU:C:1977:144).

Még ha az intézkedések indokolhatók is az EUMSZ. 36. cikke alapján, azok „nem lehetnek önkényes megkülönböztetés vagy a tagállamok közötti kereskedelem rejtett korlátozásának eszközei”. Az EUMSZ 36. cikke második részének célja a tagállamok általi visszaélések megakadályozása. Ahogy azt a Bíróság kijelentette, „a [36]. cikk második mondata azt a célt szolgálja, hogy megakadályozza a cikk első mondatában megjelölt indokokra alapozott kereskedelmi korlátozások céljával való visszaélést, és hogy azok más tagállamokból származó termékek megkülönböztetését vagy bizonyos nemzeti termékek közvetett védelmét szolgálják”, ⁽²¹⁰⁾ azaz protekcionista intézkedések elfogadását.

Az eredeti álláspont szerint a megkülönböztető módon alkalmazandó intézkedések kizárólag az EUMSZ 36. cikke alapján indokolhatók, míg a megkülönböztetés nélkül alkalmazandó intézkedéseket bármely kötelező előírás is indokolhatja. A megkülönböztető módon és a megkülönböztetés nélkül alkalmazandó intézkedések szerinti felosztás azonban már nem olyan lényeges, mint korábban.

7.1.1. Közkerölcs, közrend és közbiztonság

A tagállamok **erkölcsi okokból** is dönthetnek valamely termék betiltásáról. Noha minden tagállam jogosult meghatározni azon előírásokat, amelyek lehetővé teszik a termékek erkölcsre vonatkozó nemzeti rendelkezéseknek való megfelelését, a mérlegelési jogot az uniós jogból eredő kötelezettségeknek megfelelően kell gyakorolni. Például a korlátozott, de nem tiltott forgalmazású termékek behozatalára vonatkozó minden tilalom hátrányosan megkülönböztető, és az áruk szabad mozgásáról szóló rendelkezésekbe ütközik. A legtöbb olyan ügy, amelyben a Bíróság helyt adott a közkerölcs alapján való indokolásnak, obszcén, szeméremszérvő cikkekre vonatkozott. ⁽²¹¹⁾ Más olyan ügyekben, amelyekben a közkerölcsre hivatkoztak, egyéb kapcsolódó indokokat is találtak, például a szerencsejátékkal kapcsolatos ügyekben a közérdek ⁽²¹²⁾ vagy a videók és DVD-k megjelölése esetében a kiskorúak védelmét. ⁽²¹³⁾

A Bíróság igen szigorúan értelmezi a **közrendet**, és csak ritkán sikeres az erre mint az EUMSZ 36. cikke szerinti indokra való hivatkozás. Nem adnak például helyt a közrendre való hivatkozásnak, ha azt általános védzáradéknak vagy pusztán protekcionista gazdasági célok szolgálatára szánják. Ha az EUMSZ 36. cikke szerinti valamely másik indok alkalmazható, a Bíróság inkább erre a másik indokra támaszkodik, vagy a közrendi indokot más lehetséges indokkal együtt alkalmazza. ⁽²¹⁴⁾ A közrendi indokot egyetlen kivételes ügyben fogadták el önmagában, amelyben a tagállam a gyűjtőknek szánt aranyérmék behozatalát és kivitelét korlátozta. A Bíróság megállapította, hogy a korlátozás közrendi okból indokolt volt, mivel abból az igényből eredt, hogy megvédje az érmeverési jogot, amelyet hagyományosan alapvető állami érdekű tevékenységnek tekintenek. ⁽²¹⁵⁾

A **közbiztonság** indoka egy konkrét területen, az EU energiapiacán merült fel, viszont az idevágó döntések csak az érintett ügyek konkrét tényállásaira vonatkoznak, és nem alkalmazhatók széles körben. A *Campus Oil* ügyben a tagállam utasította a benzinimportőröket, hogy benzinigényüket (legfeljebb 35 %-ig) a nemzeti kőolajvállalattól szerezzék be, a kormány által rögzített árakon. A Bíróság megállapította, hogy az intézkedés egyértelműen protekcionista, és az EUMSZ 34. cikkébe ütközik. Megállapítást nyert azonban, hogy az intézkedés közbiztonsági okból – azaz a válsághelyzetekben a szükségletek kielégítésére szolgáló, életképes olajfinomító fenntartása érdekében – indokolt volt. ⁽²¹⁶⁾ A Bíróság a *Hidroelectrica* ⁽²¹⁷⁾ ügyben szintén az EUMSZ 36. cikke szerinti közbiztonságon alapuló indokként fogadta el az energiaellátás biztosítását.

⁽²¹⁰⁾ A *Henn és Darby* ügyben hozott ítélet (1979, C-34/79., ECLI:EU:C:1979:295) 21. pontja, valamint az *Aragonesa de Publicidad Exterior és Publivia* egyesített ügyekben hozott ítélet (1991, C-1/90. és C-176/90., ECLI:EU:C:1991:327) 20. pontja.

⁽²¹¹⁾ A *Conegate* kontra *Customs and Excise Commissioners* ügyben hozott ítélet (1986, C-121/85., ECLI:EU:C:1986:114); és az *R* kontra *Henn and Darby* ügyben hozott ítélet (1979, C-34/79., ECLI:EU:C:1979:295).

⁽²¹²⁾ A *Schindler* ügyben hozott ítélet (1994, C-275/92., ECLI:EU:C:1994:119) 58. pontja; a *Läärä és társai* ügyben hozott ítélet (1999, C-124/97., ECLI:EU:C:1999:435) 33. pontja; és a *Berlington Hungary* ügyben hozott ítélet (2015, C-98/14., ECLI:EU:C:2015:386) 58. pontja.

⁽²¹³⁾ A *Dynamic Medien Vertriebs* kontra *Avides Media* ügyben hozott ítélet (2008, C-244/06., ECLI:EU:C:2008:85).

⁽²¹⁴⁾ A Bíróság elismerte, hogy az a jogszabály, „amelynek a célja az alkoholfogyasztás oly módon történő befolyásolása, hogy megelőzze az alkoholtartalmú készítményeknek az emberi egészségre és a társadalomra káros hatásait, és ezáltal a túlzott alkoholfogyasztás elleni fellépésre is törekszik, megfelel az [EUMSZ 36.] cikkében a közegészségre és közrendre vonatkozóan elismert törekvéseknek” – az *Ahokainen és Leppik* ügyben hozott ítélet (2006, C-434/04., ECLI:EU:C:2006:609) 28. pontja; lásd továbbá a *Rosengren és társai* ügyben hozott ítélet (2007, C-170/04., ECLI:EU:C:2007:313) 40. pontját; és a *Visnapuu* ügyben hozott ítélet (2015, C-198/14., ECLI:EU:C:2015:751) 116. pontját.

⁽²¹⁵⁾ Az *R* kontra *Thompson* ügyben hozott ítélet (1978, 7/78. ügy, ECLI:EU:C:1978:209).

⁽²¹⁶⁾ A *Campus Oil* ügyben hozott ítélet (1984, C-72/83., ECLI:EU:C:1984:256).

⁽²¹⁷⁾ A *Hidroelectrica* ügyben hozott ítélet (2020, C-648/18., ECLI:EU:C:2020:723) 36. pontja.

A Bíróság a stratégiailag érzékeny áruk kereskedelmével foglalkozó ügyekben ⁽²¹⁸⁾ is elfogadta a közbiztonsági indokolást, mivel „...a külkapcsolatokat vagy a nemzetek békés egymás mellett élését érintő súlyos zavar kockázata befolyásolhatja a tagállamok biztonságát”. Ezekben az ügyekben a Bíróság kijelentette, hogy a belső biztonság (például bűncselekmények felderítése és megelőzése, valamint a közlekedés szabályozása) és a külső biztonság egyaránt az EUMSZ 36. cikkének hatálya alá tartozik. ⁽²¹⁹⁾

7.1.2. Az emberek, az állatok és a növények életének és egészségének védelme (elővigyázatossági elv)

A Bíróság úgy döntött, hogy „a Szerződés [36]. cikke által védett javak és érdekek között a személyek egészsége és élete áll az első helyen, és a Szerződésben meghatározott korlátok között a tagállamok feladata az általuk biztosítani kívánt védelmi szint meghatározása, és különösen annak eldöntése, hogy a végrehajtandó ellenőrzések milyen szigorúak legyenek”. ⁽²²⁰⁾ A Bíróság ugyanebben az ítéletben megállapította, hogy a nemzeti szabályozás vagy gyakorlat nem minősül az EUMSZ 36. cikkében meghatározott kivételnek, amennyiben a személyek egészségét és életét ugyanolyan hatékonyan lehet védelmezni az EU-n belüli kereskedelmet kevésbé korlátozó intézkedésekkel. ⁽²²¹⁾

Az emberek, az állatok és a növények egészségének és életének védelme a legnépszerűbb indok, amelyre a tagállamok az áruk szabad mozgását gátló akadályok indokolása körében támaszkodnak. Noha a tagállamok rendelkeznek bizonyos fokú mérlegelési joggal ⁽²²²⁾, be kell tartaniuk néhány alapvető szabályt. Bizonyítaniuk kell, hogy a termékek forgalmazása súlyos és valódi közegészségügyi veszéllyel jár. ⁽²²³⁾ Ezt alaposan meg kell indokolni, és a tagállamoknak minden bizonyítékot, (műszaki, tudományos, statisztikai, táplálkozási stb.) adatot és más vonatkozó információt be kell mutatniuk. ⁽²²⁴⁾ Nem lehet az egészség védelmére hivatkozni, ha az intézkedés valódi célja a hazai piac védelme, még akkor sem, ha harmonizáció hiányában a tagállam dönt a védelem szintjéről. Az elfogadott intézkedéseknek arányosnak kell lenniük, azaz a közegészség védelmére irányuló jogszerű cél eléréséhez szükséges mértékre kell korlátozódnuk. ⁽²²⁵⁾

Az „elővigyázatossági elv” alkalmazása: Bár hallgatólagosan talán a korábbi ítélkezési gyakorlat is rögzítette, a Bíróság először a *National Farmers Union* ügyben ⁽²²⁶⁾ ismerte el az elővigyázatossági elvet kifejezetten. A Bíróság szerint „amennyiben bizonytalan az emberi egészséghez való jog létezése vagy terjedelme, az intézmény óvintézkedéseket hozhat anélkül, hogy megvárna, amíg e kockázatok valósága és súlyossága teljesen nyilvánvalóvá válik”. Az elv meghatározza azokat a körülményeket, amelyek fennállása esetén a nemzeti, uniós vagy nemzetközi jogalkotó intézkedéseket fogadhat el a fogyasztók olyan egészségügyi kockázatokkal szembeni védelme céljából, amelyekkel – tekintettel a tudományos kutatás aktuális állása szerinti bizonytalanságokra – valamely termék vagy szolgáltatás esetlegesen járhat.

Amennyiben a tagállamok az EUMSZ 36. cikke értelmében intézkedéseket kívánnak fenntartani vagy bevezetni az egészség védelme céljából, az adott intézkedések szükségességének bizonyítása tekintetében általában rájuk hárul a bizonyítási teher. ⁽²²⁷⁾ Ugyanez a helyzet azokban az esetekben is, amelyekben alkalmazni kell az elővigyázatosság elvét. ⁽²²⁸⁾ A Bíróság ítéleteiben hangsúlyozta, hogy a valós kockázatokat a nemzetközi tudományos kutatások legújabb eredményeinek fényében

⁽²¹⁸⁾ Az *Aimé Richardt és Les Accessoires Scientifiques SNC* elleni büntetőeljárás ügyében hozott ítélet (1991, C-367/89., ECLI:EU:C:1991:376).

⁽²¹⁹⁾ Ugyanott.

⁽²²⁰⁾ A *De Peijper* ügyben hozott ítélet (1976, 104/75. ügy, ECLI:EU:C:1976:67).

⁽²²¹⁾ Lásd ezenkívül a *Scotch Whisky Association* ügyben hozott ítélet (2015, C-333/14., ECLI:EU:C:2015:845) 59. pontját.

⁽²²²⁾ A *Visnapuu* ügyben hozott ítélet (2015, C-198/14., ECLI:EU:C:2015:751) 118. pontja; és a *Ker-Optika* ügyben hozott ítélet (2010, C-108/09., ECLI:EU:C:2010:725) 58. pontja.

⁽²²³⁾ A *Bizottság kontra Olaszország* ügyben hozott ítélet (2004, C-270/02., ECLI:EU:C:2004:78) 22. pontja; a *Bizottság kontra Németország* ügyben hozott ítélet (2007, C-319/05., ECLI:EU:C:2007:678) 88. pontja; és a *Humanplasma GmbH kontra Ausztria* ügyben hozott ítélet (2010, C-421/09., ECLI:EU:C:2010:760) 34. pontja.

⁽²²⁴⁾ A *Bizottság kontra Olaszország* ügyben hozott ítélet (2004, C-270/02., ECLI:EU:C:2004:78); a *Bizottság kontra Németország* ügyben hozott ítélet (2007, C-319/05., ECLI:EU:C:2007:678); és a *Deutsche Parkinson Vereinigung* ügyben hozott ítélet (2016, C-148/15., ECLI:EU:C:2016:776) 36. és 40. pontja.

⁽²²⁵⁾ A *Ker-Optika* ügyben hozott ítélet (2010, C-108/09., ECLI:EU:C:2010:725) 35. pontja.

⁽²²⁶⁾ A *National Farmers Union* ügyben hozott ítélet (1998, C-157/96., ECLI:EU:C:1998:191) 63. pontja.

⁽²²⁷⁾ Lásd például a *Van Bennekom* ügyben hozott ítélet (1983, 227/82. ügy, ECLI:EU:C:1983:354) 40. pontját és a *Bizottság kontra Németország (Reinheitsgebot)* ügyben hozott ítélet (1987, 178/84. ügy, ECLI:EU:C:1987:126) 46. pontját.

⁽²²⁸⁾ A *Bizottság kontra Hollandia* ügyben hozott ítélet (2004, C-41/02., ECLI:EU:C:2004:762) 47. pontja; a *Bizottság kontra Dánia* ügyben hozott ítélet (2003, C-192/01., ECLI:EU:C:2003:492) 46. pontja; és a *Bizottság kontra Franciaország* ügyben hozott ítélet (2004, C-24/00., ECLI:EU:C:2004:70) 53. pontja.

kell bizonyítani. A Bíróság több alkalommal is megállapította, hogy a tagállamoknak az EUMSZ 34. és 36. cikke szerinti óvintézkedések megtétele előtt kockázatértékelést kell végezniük. ⁽²²⁹⁾ A tagállamoknak azonban nem kell határozott összefüggést kimutatniuk a bizonyítékok és a kockázat között. ⁽²³⁰⁾ Ha a kockázattal kapcsolatban tudományos bizonytalanság áll fenn, és ezt megállapították, a Bíróság jelentős mozgásteret hagy a tagállamoknak vagy az érintett intézményeknek a meghozandó védelmi intézkedések tekintetében. ⁽²³¹⁾ Az étrend-kiegészítők gyártásánál használt vitaminok és ásványi anyagok engedélyezett maximális mennyiségének a meghatározásával kapcsolatos C-446/08. sz. *Solgar Vitamin's* ügyben a Bíróság megerősítette, hogy a tagállamoknak nem kell megvárniuk, amíg a szóban forgó kockázatok súlyossága és valódisága teljeskörűen bebizonyosodik. ⁽²³²⁾ Az intézkedések azonban nem alapozhatók „pusztán feltételes megfontolásokra” ⁽²³³⁾, ahogyan az a C-672/15. sz. *Noria Distribution* ügyben is megerősítést nyert, amely szintén az étrend-kiegészítők gyártása során használt vitaminok és ásványi anyagok biztonságos felső határértékével foglalkozott. ⁽²³⁴⁾

7.1.3. A művészi, történelmi vagy régészeti értéket képviselő nemzeti kincsek védelme

A tagállamok nemzeti kincsek és örökség védelmével kapcsolatos kötelezettsége olyan intézkedéseket indokolhat, amelyek behozatali vagy kiviteli akadályokat teremtenek.

A tagállamok eltérő korlátozásokat írnak elő a régiségek és más kulturális tárgyak kivitelére, és ezek az EUMSZ 36. cikke értelmében indokoltak tekinthetők.

A *LIBRO* ügyben a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a kulturális sokszínűség általános védelme „nem tekinthető az EUMSZ 36. cikke értelmében vett művészi, történelmi vagy régészeti értéket képviselő nemzeti kincsek védelme körébe tartozónak”. ⁽²³⁵⁾

7.1.4. Az ipari és kereskedelmi tulajdon védelme

Az EUMSZ 36. cikke „az ipari és kereskedelmi tulajdon védelmét” a behozatalra, a kivitelre vagy a tranzitárúkra vonatkozó korlátozások igazolói okai között említi. Az „ipari és kereskedelmi tulajdon” általánosságban a szellemi tulajdon-jogokra vonatkozik, úgymint a szabadalmakra, a védjegyekre, a formatervezési mintákra, a szerzői jogra és a földrajzi árujelzőkre. ⁽²³⁶⁾

Korai ítélkezési gyakorlatában a Bíróság több olyan alapelvet is kidolgozott, amelyek fontos szerepet kaptak a nemzeti szinten bevezetett eltérések alkalmazási körének meghatározásában, valamint kikövezték az utat a szellemi tulajdon-jogok uniós szintű harmonizálása és egységesítése előtt is (melynek részletes tárgyalása túlmutat e fejezet keretein).

Az első alapelv értelmében a Szerződés nem érinti a tagállami jogszabályok szerint megadott szellemi tulajdon-jogok *fennállását*. Tehát az e jogok megszerzésére, átruházására és megszűnésére vonatkozó nemzeti jogszabályok jogszerűek. Ez az elv nem érvényesül azonban akkor, ha a nemzeti szabályok hátrányosan megkülönböztető elemet tartalmaznak. ⁽²³⁷⁾

A második alapelv a *jogkimerülés* elve. A szellemi tulajdon-jog jogosultja korlátozhatja a szellemi tulajdon-jogokkal védett termék gyártását és értékesítését abban a tagállamban, amelyben az adott jogot megadták. Azonban ha a terméket maga a szellemi tulajdon-jog birtokosa már jogszerűen értékesítette és forgalmazta a tagállamban, illetve erre a jogosult hozzájárulásával sor került, a szellemi tulajdon-jog a határon *kimerül*. Ezt követően a jog birtokosa már nem tiltakozhat a termék olyan tagállamba történő behozatala ellen, ahol azt első alkalommal forgalomba hozták, ami az EU-ban mindenhol lehetővé teszi annak párhuzamos importját.

⁽²²⁹⁾ A Bizottság kontra *Hollandia* ügyben hozott ítélet (2008, C-249/07., ECLI:EU:C:2008:683) 50-51. pontja; a Bizottság kontra *Hollandia* ügyben hozott ítéletet (2004, C-41/02., ECLI:EU:C:2004:762); a Bizottság kontra *Dánia* ügyben hozott ítélet (2003, C-192/01., ECLI:EU:C:2003:492); és a Bizottság kontra *Franciaország* ügyben hozott ítélet (2004, C-24/00., ECLI:EU:C:2004:70).

⁽²³⁰⁾ A Bizottság közleményt fogadott el az elővigyázatossági elvről (COM(2000) 1 végleges).

⁽²³¹⁾ *Vö.* a *Codacons és Federconsumatori* ügyben hozott ítélet (2005, C-132/03, ECLI:EU:C:2005:310) 61. pontjával és a *Monsanto Agricoltura* ügyben hozott ítélet (2003, C-236/01., ECLI:EU:C:2003:431) 111. pontjával.

⁽²³²⁾ A *Solgar Vitamin's France* ügyben hozott ítélet (2010, C-446/08., ECLI:EU:C:2010:233) 67. pontja.

⁽²³³⁾ A *Monsanto Agricoltura* ügyben hozott ítélet (2003, C-236/01., ECLI:EU:C:2003:431) 106. pontja; a Bizottság kontra *Hollandia* ügyben hozott ítélet (2004, C-41/02., ECLI:EU:C:2004:762) 52. pontja; a Bizottság kontra *Dánia* ügyben hozott ítélet (2003, C-192/01., ECLI:EU:C:2003:492) 49. pontja; a Bizottság kontra *Franciaország* ügyben hozott ítélet (2004, C-24/00., ECLI:EU:C:2004:70) 56. pontja; és a *Solgar Vitamin's France* ügyben hozott ítélet (2010, C-446/08., ECLI:EU:C:2010:233) 67. pontja.

⁽²³⁴⁾ A *Noria Distribution SARL* ügyben hozott ítélet (2017, C-672/15., ECLI:EU:C:2017:310) 33. pontja.

⁽²³⁵⁾ A *Fachverband der Buch- und Medienwirtschaft kontra LIBRO* ügyben hozott ítélet (2009, C-531/07., ECLI:EU:C:2009:276) 32. pontja.

⁽²³⁶⁾ Az egyes szellemi tulajdon-jogok felsorolásáért lásd a következő dokumentumot: A Bizottság nyilatkozata a szellemi tulajdon-jogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkéről (2005/295/EK)(HL L 94., 2005.4.13., 37. o.).

⁽²³⁷⁾ A Bizottság kontra *Olaszország* ügyben hozott ítélet (1992, C-235/89., I-777. o.).

A jogkimerülés elvének célja, hogy egyensúlyba hozza az iparjogvédelmi jogok védelmét az áruk szabad mozgásával. Az eltérések csak annyiban megengedettek, amennyiben az adott tulajdon *konkrét tárgyának* megvédése céljából indokoltak. Ez az elv a szellemi tulajdon-jogok valamennyi kategóriája esetében lehetővé teszi annak meghatározását, hogy az uniós jog alapján milyen feltételek mellett megengedett a jog gyakorlása, még akkor is, ha a határokon átnyúló esetekben a szóban forgó joggyakorlás a természeténél fogva akadályozza a szabad mozgást. A Bíróság jogkimerüléssel kapcsolatos ítélkezési gyakorlata különösen a szabadalmakra, a védjegyekre, a formatervezési mintákra ⁽²³⁸⁾ és a szerzői jogra ⁽²³⁹⁾ vonatkozik.

A szabadalmak esetében például a Bíróság megfelelő tárgyként fogadta el különösen azt, hogy „a feltaláló kreatív erőfeszítéseinek megjutalmazása érdekében a jogosult számára biztosítani kell a találmány kizárólagos használatára vonatkozó jogot a termékek gyártása és első kereskedelmi forgalomba hozatala céljából – közvetlenül vagy a hasznosítási engedélyek harmadik személy számára történő megadása révén –, valamint a tiltakozáshoz való jogot valamennyi szabadalombitorlás ellen”. ⁽²⁴⁰⁾ Ezt követően a szabadalom jogosultja dönti el, hogy milyen feltételek mellett kívánja forgalmazni a termékét, ideértve azt a lehetőséget is, hogy azt olyan tagállamban forgalmazza, amelyben a termék nem élvez szabadalmi oltalmat. Ha a szabadalom jogosultja él ezzel a lehetőséggel, el kell fogadnia választása következményeit az adott termék egységes piacon belüli szabad mozgása tekintetében. Annak megengedése, hogy egy feltaláló az egyik tagállamban meglévő szabadalmára hivatkozhasson abból a célból, hogy megakadályozza az adott termék behozatalát – amely terméket a feltaláló egy másik tagállamban, ahol az nem volt szabadalmaztatható, szabadon forgalmaz –, a nemzeti piacok Szerződés céljával ellentétes szétöredezését eredményezné. ⁽²⁴¹⁾

A védjegyek esetében a Bíróság az ítélkezési gyakorlatában következetesen kijelentette, hogy azok speciális célja különösen az, hogy a védjegy jogosultjának biztosítsák a védjegy használati jogát egy adott termék elsőként történő forgalomba hozatala céljából. Ennek biztosítása kell a védjegyjogosult azon versenytársakkal szembeni védelmét, akik a védjeggyel jogellenesen megjelölt termékek értékesítése révén szeretnék visszaélni a védjegy helyzetével és hírnevével. E jog pontos alkalmazási körének meghatározása érdekében a Bíróság úgy vélte, hogy figyelembe kell venni a védjegy alapvető rendeltetését, vagyis azt, hogy a fogyasztó vagy a végső felhasználó számára biztosítsa a védjeggyel ellátott termék származásának azonosíthatóságát, lehetővé téve ezáltal, hogy azt az összetévesztés veszélye nélkül meg lehessen különböztetni a máshonnan származó termékektől. ⁽²⁴²⁾

A Bíróság ezt az ítélkezési gyakorlatot továbbfejlesztette és finomította, különösen a gyógyszerek átcsomagolásával kapcsolatban. ⁽²⁴³⁾

Nem szabad elfelejteni, hogy a Bíróság a szóban forgó ítélkezési gyakorlatot kapcsolódó másodlagos uniós jogszabályok hiányában alakította ki. Ahogy azt a Bíróság megállapította, „a közösségi jog jelen állapotában és a jogszabályok közösségi egységesítése vagy harmonizálása hiányában a nemzeti szabályokra tartozik azon feltételek és eljárások megállapítása, amelyek mellett a szóban forgó védelem megadható”. ⁽²⁴⁴⁾ Időközben azonban az uniós jogalkotó több fontos irányelvet és rendeletet is elfogadott a szellemi tulajdonra vonatkozóan. A védjegyek jogi keretrendszerét például az (EU) 2015/2436 európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽²⁴⁵⁾ harmonizálja, és az európai uniós védjegyről szóló (EU) 2017/1001 európai parlamenti és tanácsi rendelet egységesíti ⁽²⁴⁶⁾. Hasonló szabályozás létezik a formatervezési mintákkal kapcsolatban is, viszont a nemzeti szabadalmi jogszabályok még mindig meglehetősen töredezettek. ⁽²⁴⁷⁾

A szerzői és szomszédos jogok területén az uniós jogalkotó nagyjából harmonizálta a tagállamok jogszabályait, azzal, hogy magas szintű védelemben részesíti a szerzők és az egyéb jogosultak jogait. Ez többek között magában foglalja a jogosultak kizárólagos jogait a tartalmaik hasznosítására irányuló bizonyos cselekmények megtiltására, valamint a harmonizált védelmi időt, a kivételek és korlátozások rendszerét, a technológiai védelmi intézkedések és a jogkezelési információk

⁽²³⁸⁾ Lásd például a *Circa és társa* kontra *Renault* ügyben hozott ítéletet (53/87. ügy, ECLI:EU:1988:472).

⁽²³⁹⁾ Lásd például a *Donner*-ügyben hozott ítélet (C-5/11., ECLI:EU:C:2012:370) 31–37. pontját, hivatkozással a korábbi ítélkezési gyakorlatra.

⁽²⁴⁰⁾ Lásd például a *Merck & Co e.a.* kontra *Primecrown Ltd e.a.* egyesített ügyekben hozott ítélet (C-267/95. és C-268/95., ECLI:EU:C:1996:468) 30. pontját, hivatkozással a korábbi ítélkezési gyakorlatra.

⁽²⁴¹⁾ Lásd a *Merck & Co e.a.* kontra *Primecrown Ltd e.a.* egyesített ügyekben hozott ítélet (C-267/95. és C-268/95., ECLI:EU:C:1996:468) 32. pontját, hivatkozással a korábbi ítélkezési gyakorlatra.

⁽²⁴²⁾ Lásd a *SA CNL-SUCAL NV* kontra *HAG GF AG* ügyben hozott ítélet (C-10/89., ECLI:EU:1990:359) 14. pontját, hivatkozással a korábbi ítélkezési gyakorlatra.

⁽²⁴³⁾ A Bíróság ítélkezési gyakorlatáról jó áttekintést ad a *Boehringer Ingelheim*-ügyben hozott ítélet (C-143/00., ECLI:EU:C:2002:246).

⁽²⁴⁴⁾ A *Circa és társa* kontra *Renault*-ügyben hozott ítélet (53/87., ECLI:EU:1988:472) 10. pontja.

⁽²⁴⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/2436 irányelve (2015. december 16.) a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről (HL L 336., 2015.12.23., 1. o.) 15. cikke (1) bekezdése.

⁽²⁴⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1001 rendelete (2017. június 14.) az európai uniós védjegyről (HL L 154., 2017.6.16., 1. o.).

⁽²⁴⁷⁾ A szellemi tulajdonra vonatkozó szóban forgó szabályozás áttekintését lásd a következő oldalon: https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/intellectual-property_hu

megvédését, a közös jogkezelést és a jogérvényesítést. Az áruk szabad mozgása terén a 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²⁴⁸⁾ kizárólagos jogot biztosít a szerzőknek műveik terjesztésére. A 2006/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²⁴⁹⁾ az előadóművészeknek, a hangfelvétel-előállítóknak, a filmkészítőknek és a műsorsugárzó szervezeteknek kizárólagos jogot biztosít védett anyagaik terjesztésére vonatkozóan. A 2009/24/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²⁵⁰⁾ szintén kizárólagos jogot biztosít a számítógépes programok terjesztése tekintetében.

A fent említett három szerzői jogi irányelv ezenkívül úgy rendelkezik, hogy a mű valamely példányának vagy egyéb védett anyagnak a jogosult vagy annak hozzájárulásával más által megvalósított első Unión belüli eladása kimeríti az adott műpéldány Unión belüli terjesztési jogát. Ez a szabály biztosítja a szerzői jogi védelem alatt álló áruk Unión belüli szabad mozgását azt követően, hogy a jogosult vagy annak hozzájárulásával valaki más forgalomba hozta őket. A Bíróság egyértelművé tette, hogy ez az alapelv alkalmazandó a művek fizikai formában megjelenő példányaira és az egyéb oltalom alatt álló anyagokra is. A számítógépes programok esetében azonban a Bíróság tisztázta, hogy a számítógépes programok példányainak terjesztésére vonatkozó jog az adott példánynak a jogosult hozzájárulásával az internetről történő letöltését követően is kimerül bizonyos körülmények esetén, amelyek a letöltést egyenértékűvé teszik a számítógépi program példányának értékesítésével.⁽²⁵¹⁾ A Bíróság nemrégiben megállapította, hogy a jogkimerülési szabály ezen kiterjesztése nem alkalmazandó azon digitális példányok online közvetítése esetében, amelyek nem minősülnek számítógépes programnak (például az elektronikus könyvek).⁽²⁵²⁾

A Bíróság ezenkívül az EUMSZ 36. cikkével összefüggésben különös szabályokat határozott meg a földrajzi árujelzőkre vonatkozóan.⁽²⁵³⁾

7.2. Feltétlenül érvényesítendő követelmények

A Bíróság a *Cassis de Dijon* ítéletben meghatározta a feltétlenül érvényesítendő követelmények fogalmát az EUMSZ 34. cikkének keretrendszerében védett értékek nem kimerítő listájának felállításával. A Bíróság ebben az ítéletben kijelentette, hogy a feltétlenül érvényesítendő követelmények különösen az adóellenőrzés hatékonyságára, a közegészség védelmére, a kereskedelmi ügyletek tisztességességére és a fogyasztóvédelemre vonatkoznak.⁽²⁵⁴⁾ A későbbiekben a Bíróság szóhasználata változott – ma a Bíróság gyakran kiemelkedően fontos közérdeken alapuló követelményeket vagy közérdeken alapuló kényszerítő indokokat említ feltétlenül érvényesítendő követelmények helyett.

Feltétlenül érvényesítendő követelményekre lehet hivatkozni olyan nemzeti intézkedések igazolása céljából, amelyek alkalmasak a belső piaci kereskedelem akadályozására, és nem tartoznak az EUMSZ 36. cikke szerinti kivételek körébe. Az indokolás vizsgálata ugyanaz, mint a 36. cikk esetében – ahhoz, hogy a nemzeti intézkedések megengedettek legyenek, arányosnak kell lenniük az elérni kívánt céllal. Főszabály szerint a feltétlenül érvényesítendő követelmények csak azokat a nemzeti intézkedéseket igazolhatják, amelyek a hazai árukra és a más tagállamokból származó árukra egyaránt, megkülönböztetés nélkül alkalmazandók.⁽²⁵⁵⁾ Ezért az EUMSZ 36. cikkének hatálya alá nem tartozó okok elméletileg nem használhatók megkülönböztető intézkedések indokaként. Míg a Bíróság megtalálta a módot arra, hogy korábbi gyakorlatának megtagadása nélkül túllépjen ezen az elkülönítésen⁽²⁵⁶⁾, egyes vélemények szerint ez az elkülönítés mesterséges, és a Bíróság az egyszerűsítés irányába mozdul el, amikor a feltétlenül érvényesítendő követelményeket az EUMSZ 36. cikke szerinti indokokkal megegyező módon kezeli.

⁽²⁴⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2001/29/EK irányelve (2001. május 22.) az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról (HL L 167., 2001.6.22., 10. o.).

⁽²⁴⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2006/115/EK irányelve (2006. december 12.) a bérleti jogról és a hasznokölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról (HL L 376., 2006.12.27., 28. o.).

⁽²⁵⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/24/EK irányelve (2009. április 23.) a számítógépi programok jogi védelméről (HL L 111., 2009.5.5., 16. o.).

⁽²⁵¹⁾ A Bíróság ítélete a C-128/11. sz. *Usedsoft*-ügyben.

⁽²⁵²⁾ A Bíróság ítélete a C-263/18. sz. *Tom Kabinet* ügyben.

⁽²⁵³⁾ A C-3/91. sz. *Exportur* kontra *LOR*-ügyben hozott ítélet (EBHT 1992., I-5529. o.) 37. pontja; és a *Budějovický Budvar*-ügyben hozott ítélet (2003, C-216/01., ECLI:EU:C:2003:618) 99. pontja.

⁽²⁵⁴⁾ A *Rewe* kontra *Bundesmonopolverwaltung für Branntwein* ügyben hozott ítélet (1979, 120/78. ügy, ECLI:EU:C:1979:42) 8. pontja.

⁽²⁵⁵⁾ Lásd például az *Aragonesa de Publicidad Exterior* és *Publivia* kontra *Departamento de Sanidad y Seguridad Social de Cataluña* egyesített ügyekben hozott ítélet (1991, C-1/90. és C-176/90., ECLI:EU:C:1991:327) 13. pontját.

⁽²⁵⁶⁾ Lásd például a *Bizottság* kontra *Belgium* ügyben hozott ítéletet (1992., C-2/90., ECLI:EU:C:1992:310), amelyben a Bíróság úgy döntött, hogy a megkülönböztetőnek látszó intézkedés nem volt az az ügy tárgyának sajátos jellege miatt, majd lehetővé tette a környezetvédelmi alapon történő indokolást. A *Bizottság* kontra *Ausztria* ügyben (2005, C-320/03., ECLI:EU:C:2005:684.) a Bíróság amellet döntött, hogy az intézkedést nem közvetett hátrányos megkülönböztetést tartalmazóknak, hanem megkülönböztetés nélkül alkalmazandóknak tekinti.

7.2.1. Környezetvédelem

Bár az EUMSZ 36. cikke nem említi kifejezetten a környezet védelmét, a Bíróság ezt feltétlenül érvényesítendő követelményként ismerte el. A Bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy „...a környezetvédelem az Unió egyik lényeges célja, amely ezért indokolhatja az áruk szabad mozgása elvének bizonyos korlátozását”.⁽²⁵⁷⁾ Valójában a környezet magas szintű védelmét már az 1980-as és '90-es években is közérdekű célként ismerték el.⁽²⁵⁸⁾

A Bíróság számos különféle intézkedést és célt a környezetvédelem körébe tartozónak ismert el, köztük a következőket:

- A zöld villamos energiára vonatkozó nemzeti támogatási programok, amennyiben hozzájárulnak az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentéséhez, amely gázok az éghajlatváltozás elsődleges okai közé sorolandók, amelynek leküzdése mellett az Európai Unió és a tagállamok elkötelezték magukat.⁽²⁵⁹⁾
- A folyékony bioüzemanyagok fenntarthatóságának ellenőrzésére irányuló nemzeti rendszer bevezetése, amelynek keretében az ellátási láncban érintett valamennyi gazdasági szereplőre vonatkoznak bizonyos követelmények.⁽²⁶⁰⁾
- A környezeti levegő minőségének védelme.

A környezeti levegő minőségének védelmével két ügy is foglalkozott (a C-28/09. és a C-320/03. sz. ügy) olyan nemzeti intézkedések kapcsán, amelyek – a nitrogén-dioxid-kibocsátás Tirol tartományban történő csökkentése céljából – a gépjárművek kibocsátásainak és a közúti forgalomnak a csökkentésére irányultak. A szóban forgó intézkedések közé területi közlekedési tilalom is tartozott, amely Ausztriában az A12 autópálya egyik szakaszán megtiltotta a bizonyos árut szállító, 7,5 tonnát meghaladó össztömegű tehergépjárművek közlekedését. Bár elméletileg ezek az intézkedések a környezeti levegő minőségének védelmére – mint a környezet és az emberi egészség védelmének részét képező indokra – hivatkozva igazolhatók lehetnek, nem voltak arányosak az elérni kívánt célokkal.

- A megújuló energiaforrások biogáz előállítására való használata.

Az *E.ON Biofor Sverige* ügy a biogáz fenntarthatóságára vonatkozó ellenőrzési rendszerrel foglalkozott. A Svédországban alkalmazott rendszer azzal a tényleges hatással járt, hogy a Németországban termelt és a német, illetve a dán gázhálózaton keresztül Svédországba történő szállításra szánt fenntartható biogázt nem lehetett figyelembe venni a biogáz fenntarthatóságára vonatkozó ellenőrzési rendszerben, és nem lehetett „fenntarthatónak” minősíteni.⁽²⁶¹⁾

A Bíróság megjegyezte, hogy a megújuló energiaforrások biogáztermelésre való felhasználása alapvetően hasznos a környezetvédelem szempontjából, a vonatkozó jogszabályok ugyanis arra irányulnak, hogy hozzájáruljanak az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentéséhez. A Bíróság kimondta továbbá, hogy a megújuló energiaforrások felhasználásának növelése fontos részét képezi az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentéséhez, valamint az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére irányuló uniós és nemzetközi kötelezettségvállalások teljesítéséhez szükséges intézkedéscsomagnak, és az említett felhasználás növelése egyben az emberek, az állatok és a növények egészségének és életének védelmére is irányul.⁽²⁶²⁾

- A palackok betétdíj- és visszaváltási rendszere.⁽²⁶³⁾

Többek között az éghajlatváltozással kapcsolatos kötelezettségvállalások, a tudományos fejlődés és a lakosság nagyobb tudatossága miatt a tagállamok egyre gyakrabban hivatkoznak a környezet védelmére. A Bíróság azonban megerősítette, hogy a közegészségügyi és környezetvédelmi indokok nem mindig elegendők az áruk szabad mozgásának korlátozásához. A Bíróság több esetben is elfogadta a Bizottság azon érvelését, hogy a nemzeti intézkedések aránytalanok voltak az elérni kívánt célhoz képest, illetve hogy nem volt bizonyíték az állítólagos kockázatra.⁽²⁶⁴⁾

⁽²⁵⁷⁾ A Bizottság kontra Dánia ügyben hozott ítélet (1988, 302/86. ügy, ECLI:EU:C:1988:421) 8. pontja.

⁽²⁵⁸⁾ A *Procureur de la République kontra ADBHU* ügyben hozott ítélet (1985., 240/83 ügy, ECLI:EU:C:1985:59) 12., 13. és 15. pontja; a Bizottság kontra Dánia ügyben hozott ítélet (1988, 302/86. ügy, ECLI:EU:C:1988:421) 8. és 9. pontja; és a *British Aggregates kontra Bizottság* ügy (2008, C-487/06., ECLI:EU:C:2008:757) 91. pontja.

⁽²⁵⁹⁾ Az *Álandis Vindkraft* ügyben hozott ítélet (2014, C-573/12., ECLI:EU:C:2014:2037) 78. pontja.

⁽²⁶⁰⁾ A *L.E.G.O.* ügyben hozott ítélet (2018, C-242/17., ECLI:EU:C:2018:804) 72. pontja.

⁽²⁶¹⁾ Az *E.ON Biofor Sverige* ügyben hozott ítélet (2017, C-549/15., ECLI:EU:C:2017:490), 74., 80. és 84. pontja.

⁽²⁶²⁾ Ugyanott, 88–89. pont.

⁽²⁶³⁾ A Bizottság kontra Dánia ügyben hozott ítélet (1988, 302/86. ügy, ECLI:EU:C:1988:421). A fent említettek szerint ugyanakkor a betétdíjrendszereket részben szabályozza a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló, 1994. december 20-i 94/62/EK irányelv és a csomagolási hulladékról szóló 94/62/EK irányelv módosításáról szóló, 2018. május 30-i (EU) 2018/852 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 150., 2018.6.14., 141. o.).

⁽²⁶⁴⁾ Lásd például: a Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet (2007, C-319/05., ECLI:EU:C:2007:678); a Bizottság kontra Svédország ügyben hozott ítéletet (2007, C-186/05., ECLI:EU:C:2007:571); a Bizottság kontra Hollandia ügyben hozott ítéletet (2007, C-297/05., ECLI:EU:C:2007:531); a Bizottság kontra Belgium ügyben hozott ítéletet (2007, C-254/05., ECLI:EU:C:2007:319). és a Bizottság kontra Portugália ügyben hozott ítéletet (2005, C-432/03., ECLI:EU:C:2005:669).

A környezet védelme jó példa a Bíróság által az indokok kategorizálásával kapcsolatban elfogadott rugalmasabb megközelítésre. A Bíróság több esetben elismerte, hogy a környezet védelme az emberek, az állatok és a növények egészségének és életének védelmére irányuló célkitűzéssel is összefüggésben áll. ⁽²⁶⁵⁾ A Bizottság kontra Ausztria ügyben hozott ítéletében a Bíróság kimondta, hogy az EK-Szerződés 174. cikkének (1) bekezdéséből (ma az EUMSZ 191. cikke) nyilvánvaló, hogy az emberi egészség védelme az uniós környezetpolitika egyik célkitűzése. Megállapította továbbá, hogy ezek a célok szorosan kapcsolódnak egymáshoz, különösen a légszennyezés elleni küzdelem terén, amelynek célja a környezetkárosodással kapcsolatos egészségügyi veszélyek csökkentése. Az egészségvédelem célja tehát elméletben már benne foglaltatik a környezetvédelem céljában. ⁽²⁶⁶⁾

7.2.2. Fogyasztóvédelem

A fogyasztóvédelem az egyik leggyakrabban hivatkozott indokok egyike. A fogyasztókkal megosztandó információkat a „szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó vélhető elvárásai” alapján kell értékelni. ⁽²⁶⁷⁾ Ezt például a nemesfémek fémjeleivel foglalkozó C-481/12. sz. *Juvelta* ügyben is megállapították. A Bíróság megjegyezte, hogy annak az előírásnak, amely szerint az importőr köteles a nemesfém tárgyakat ellátni a finomsági fokot mutató fémjellel, alapvetően az a célja, hogy biztosítsa a fogyasztók hatékony védelmét, és előmozdítsa a tisztességes kereskedelmet. Mindazonáltal a Bíróság azt is kimondta, hogy a tagállamok nem írhatják elő azon termékek újbóli fémjelzetését, amelyeket olyan másik tagállamból hoznak be, ahol azokat már jogszerűen forgalomba hozták és fémjellel látták el, ha a fémjelen lévő jelzések egyenértékűek az importáló tagállam által előírt jelzésekkel, és érthetőek ezen állam fogyasztói számára. ⁽²⁶⁸⁾

E mögött az az elv húzódik meg, hogy a megfelelő és egyértelmű tájékoztatásban részesülő fogyasztók képesek maguk dönteni. A Bíróság álláspontja szerint a minőségbeli különbségeket mutató, szélesebb választék kedvezőbb a fogyasztók számára, mint a nemzeti előírásokon alapuló, jobb minőségű, de szűkebb választék. ⁽²⁶⁹⁾ A fogyasztó megtévesztésének súlyos kockázata esetén a termék betiltható.

Azonban a Bíróság ítélezési gyakorlatában követett irányvonal szerint amennyiben az importált termékek hasonlóak a hazai termékekhez, a nemzeti jogszabályok alapján előírt megfelelő címkézés elegendő ahhoz, hogy a fogyasztóknak megadják a termék jellegéről a szükséges információkat. A szükségtelenül korlátozó intézkedések tekintetében nem fogadhatók el fogyasztóvédelmi indokok. ⁽²⁷⁰⁾

7.2.3. Más feltétlenül érvényesítendő követelmények

A Bíróság az idők során más feltétlenül érvényesítendő követelményeket is elismert, amelyek alkalmasak az áruk szabad mozgása akadályainak indokolására, például:

- **Alapvető jogok:** A *Schmidberger* ügyben a Bíróság elismerte, hogy egyes esetekben az alapvető jogok (ebben az esetben a véleménynyilvánítás szabadságához való jog és a gyülekezési jog) védelmét össze kell egyeztetni a Szerződésben biztosított alapvető szabadságokkal, amennyiben az előbbi jogokra az utóbbiak korlátozásának igazolása céljából hivatkoznak. ⁽²⁷¹⁾
- **A munkakörülmények javítása:** Noha a munkahelyi egészség és biztonság az EUMSZ 36. cikke szerinti közegészség körébe tartozik, a munkakörülmények javítása egészségügyi megfontolások hiányában is feltétlenül érvényesítendő követelménynek minősül. ⁽²⁷²⁾

⁽²⁶⁵⁾ A *L.E.G.O.* ügyben hozott ítélet (2018, C-242/17., ECLI:EU:C:2018:804) 65. pontja; és az *Ålands Vindkraft* ügyben hozott ítélet (2014, C-573/12., ECLI:EU:C:2014:2037) 79. és 93. pontja.

⁽²⁶⁶⁾ A *Bizottság kontra Ausztria* ügyben hozott ítélet (2011, C-28/09., ECLI:EU:C:2011:854) 121–122. pontja; és a *Bluhme* ügyben hozott ítélet (1998, C-67/97., ECLI:EU:C:1998:584).

⁽²⁶⁷⁾ A *Juvelta* ügyben hozott ítélet (2014, C-481/12., ECLI:EU:C:2014:11) 23. pontja.

⁽²⁶⁸⁾ A *Juvelta* ügyben hozott ítélet (2014, 481/12. ügy, ECLI:EU:C:2014:11) 21–22. pontja; és a *Robertson és társai* ügyben hozott ítélet (1982, C-220/81., ECLI:EU:C:1982:239), 11–12. pontja.

⁽²⁶⁹⁾ Az *ANETT* ügyben hozott ítélet (2012, C-456/10., ECLI:EU:C:2012:241) 54. pontja.

⁽²⁷⁰⁾ Az „ementáli” megnevezést a kérges sajtok egy konkrét kategóriájára fenntartó francia jogszabályról szóló *Guimont* ügyben hozott ítélet (2000, C-448/98., ECLI:EU:C:2000:663) és a margarin kockákban történő értékesítését előíró belga követelményről szóló *Rau* kontra *De Schmedt* ügyben hozott ítélet (1982, 261/81. ügy, ECLI:EU:C:1982:382).

⁽²⁷¹⁾ A *Schmidberger* ügyben hozott ítélet (2003, C-112/00., ECLI:EU:C:2003:333) 77. pontja.

⁽²⁷²⁾ Az *Oebel* ügyben hozott ítéletében (1981, C-155/80., ECLI:EU:C:1981:177) a Bíróság kijelentette, hogy az éjszakai sütés tilalma jogszerű gazdasági és szociálpolitikai döntés volt egy nyilvánvalóan érzékeny ágazatban.

- **Kulturális célok:** ⁽²⁷³⁾ Egy filmalkotások készítésének előmozdítását célzó francia jogszabályhoz kapcsolódó ügyben úgy tűnt, hogy a Bíróság elismerte, hogy bizonyos körülmények fennállása esetén a kultúra védelme olyan feltétlenül érvényesítendő követelménynek minősülhet, amely indokolhatja a behozatal és a kivitel korlátozásait. Ezenkívül közérdeken alapuló kényszerítő okként ismerte el a könyvek mint kulturális javak védelmét. ⁽²⁷⁴⁾
- **A sajtó sokszínűségének fenntartása:** ⁽²⁷⁵⁾ Az olvasóknak nyereséjüket való részvételt kínáló kiadványok osztrák tilalmára vonatkozó előzetes döntéshozatal iránti kérelem után a Bíróság megállapította, hogy a sajtó sokszínűségének fenntartása a közérdeken alapuló kényszerítő oknak minősülhet. Megjegyezte, hogy a sokszínűség támogatja az emberi jogok és alapvető szabadságok európai egyezményének 10. cikke által védett véleménynyilvánítás szabadságának megőrzését.
- **A szociális biztonsági rendszer pénzügyi egyensúlya:** Tisztán gazdasági célok nem indokolhatják az áruk szabad mozgásának korlátozását. Azonban a C-120/95. sz. *Decker* ügyben a Bíróság elismerte, hogy a szociális biztonsági rendszer pénzügyi egyensúlyát súlyosan veszélyeztető kockázat a közérdeken alapuló olyan kényszerítő oknak minősülhet, amely indokolhatja az áruk szabad mozgásának korlátozását. ⁽²⁷⁶⁾
- **Közúti közlekedésbiztonság:** A Bíróság több ügyben elismerte azt is, hogy a közúti közlekedés biztonsága olyan közérdeken alapuló kényszerítő követelmény, amely indokolhatja az áruk szabad mozgásának korlátozását. ⁽²⁷⁷⁾
- **Bűnüldözés:** Az autók üvegének fóliával való elsötétítésére vonatkozó portugál tilalommal kapcsolatos ügyben ⁽²⁷⁸⁾ a Bíróság megállapította, hogy a bűnüldözés olyan közérdeken alapuló kényszerítő követelmény, amely indokolhatja az áruk szabad mozgásának korlátozását.
- **Az állatjólét védelme:** A Bíróság a C-219/07. sz. ügyben hozott ítéletében elismerte, hogy az állatok védelme jogszerű, közérdeken alapuló cél. Azt is kimondta, hogy e cél jelentőségét különösen az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, az állatok védelméről és kíméletéről szóló jegyzőkönyv tagállamok általi elfogadása tükrözi. ⁽²⁷⁹⁾
- **Az egyik hivatalos tagállami nyelv használatának előmozdítása és ösztönzése:** A Bíróság azt is megállapította, hogy ha valamely tagállam egyik hivatalos nyelvének használatát népszerűsítik és ösztönzik, az olyan jogszerű célnak minősülhet, amely elviekben alkalmas lehet az uniós jog által előírt kötelezettségek korlátozásának igazolására. ⁽²⁸⁰⁾

Amint azt fentebb említettük, a feltétlenül érvényesítendő követelmények listája nem kimerítő jellegű, hanem a Bíróság ítélkezési gyakorlatában is folyamatosan változik.

7.3. Az arányosság vizsgálata

Az állami intézkedéseknek meg kell felelniük az arányosság elvének ahhoz, hogy az EUMSZ 36. cikke vagy a Bíróság ítélkezési gyakorlatában kialakított feltétlenül érvényesítendő követelmények értelmében indokoltak minősüljenek. ⁽²⁸¹⁾ Az arányosság elve szerint a tagállamok által kiválasztott eszközöknek az elérni kívánt célnak ténylegesen megfelelő és szükséges mértékre kell korlátozódnia. ⁽²⁸²⁾ Leegyszerűsítve a megfelelés azt követeli meg, hogy a szóban forgó intézkedés alkalmas legyen a kívánt cél elérésére, a szükségesség pedig azt, hogy a kiválasztott eszköz ne korlátozza a

⁽²⁷³⁾ A *Cinéthèque SA* kontra *Fédération nationale des cinémas français* egyesített ügyekben hozott ítélet (1985, C-60/84. és 61/84., ECLI:EU:C:1985:329).

⁽²⁷⁴⁾ A *Fachverband der Buch- und Medienwirtschaft* ügyben hozott ítélet (2009, C-531/07., ECLI:EU:C:2009:276) 34. pontja.

⁽²⁷⁵⁾ A *Familiapress* ügyben hozott ítélet (1997, C-368/95., ECLI:EU:C:1997:325).

⁽²⁷⁶⁾ A *Decker* ügyben hozott ítélet (1998, C-120/95., ECLI:EU:C:1998:167) 39–40. pontja és Szpunar főtanácsnok indítványa a *Deutsche Parkinson Vereinigung* ügyben (2016, C-148/15., ECLI:EU:C:2016:394), 42. pont.

⁽²⁷⁷⁾ Lásd például a *Bizottság* kontra *Finnország* ügyben hozott ítélet (2007, C-54/05., ECLI:EU:C:2007:168) 40. pontját és a hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, valamint a *Bizottság* kontra *Litvánia* ügyben hozott ítélet (2014, C-61/12., ECLI:EU:C:2014:172) 59. pontját.

⁽²⁷⁸⁾ A *Bizottság* kontra *Portugália* ügyben hozott ítélet (2008, C-265/06., ECLI:EU:C:2008:210) 38. pontja.

⁽²⁷⁹⁾ A *Nationale Raad van Dierenkwekers en Liefhebbers* és *Andibel* ügyben hozott ítélet (2008., C-219/07., ECLI:EU:C:2008:353) 27. pontja.

⁽²⁸⁰⁾ A *New Valmar* ügyben hozott ítélet (2016, C-15/15., ECLI:EU:C:2016:464) 50. pontja. Lásd ezzel kapcsolatban a *Groener* kontra *Minister for Education and City of Dublin Vocational Education Committee* ügyben hozott ítélet (1989, 379/87. ügy, EU:C:1989:599) 19. pontját; a *Runevič-Vardyn* és *Wardyn* ügyben hozott ítélet (2011, C-391/09., EU:C:2011:291) 85. pontját és a *Las* ügyben hozott ítélet (2013, C-202/11., EU:C:2013:239) 25–27. pontját.

⁽²⁸¹⁾ A *Canal Satellite Digital* ügyben hozott ítélet (2002, C-390/99., ECLI:EU:C:2002:34) 33. pontja; a *Bizottság* kontra *Belgium* ügyben hozott ítélet (2007, C-254/05., ECLI:EU:C:2007:319), 33. pontja és a hivatkozott ítélkezési gyakorlat; és a *Bizottság* kontra *Luxemburg* ügyben hozott ítélet (2008, C-286/07., ECLI:EU:C:2008:251) 36. pontja.

⁽²⁸²⁾ Lásd például a *Bizottság* kontra *Ausztria* ügyben hozott ítélet (2005, C-320/03., ECLI:EU:C:2005:684) 85. pontját és a *Bizottság* kontra *Németország* (fokhagyma) ügyben hozott ítélet (2007, C-319/05., ECLI:EU:C:2007:678) 87. pontját, valamint a hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

szükségesnél nagyobb mértékben az áruk szabad mozgását. Ebben az összefüggésben meg kell vizsgálni, hogy léteznek-e olyan eszközök, amelyek kevésbé korlátozzák az Unión belüli kereskedelmet, mégis ugyanazt az eredményt érik el. Ennélfogva a tagállami indokolás elemzésének fontos eleme az alternatív intézkedések megléte. A Bíróság több alkalommal megállapította, hogy az állami intézkedések azért nem voltak arányosak, mert rendelkezésre álltak alternatív intézkedések. ⁽²⁸³⁾

A C-28/09. és C-320/03. ügyben például a Bíróság kijelentette, hogy egy olyan radikális intézkedés meghozatala előtt, mint amilyen az egyes tagállamok közötti alapvető fontosságú összeköttetést teremtő autópálya-szakaszon való teljes közlekedési tilalom, a hatóságok kötelesek gondosan megvizsgálni a mozgásszabadságot kevésbé korlátozó intézkedések meghozatalának lehetőségét, amelyeket csak akkor hagyhatnak figyelmen kívül, ha egyértelműen bizonyítást nyer, hogy alkalmatlanok a kitűzött cél elérésére. ⁽²⁸⁴⁾ A C-549/15. ügyben, amely a biogáz fenntarthatóságának ellenőrzési rendszerével foglalkozott, a Bíróság úgy vélte, hogy nem bizonyították, hogy az áruk szabad mozgásának elve alóli kivétel szükséges az érintett célok eléréséhez. Ennek az volt az oka, hogy a hatóságok nem bizonyították konkrétan valamely közérdeken alapuló ok fennállását, valamint az adott intézkedésnek az elérni kívánt célkitűzéssel való arányosságát. Ezért a vitatott intézkedést indokolatlannak tekintették. ⁽²⁸⁵⁾

A *Scotch Whisky Association* ügyben a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az alkohol fogyasztói árának az emberi élet és egészség védelmére irányuló célkitűzés elérése érdekében, az alkoholtartalmú italok kiskereskedelmi értékesítésére vonatkozó minimális egységár előírása révén történő növelése valószínűleg nem arányos. Ennek oka az volt, hogy léteztek kevésbé korlátozó eszközök, például a jövedéki adó emelése. A Bíróság azonban a továbbiakban megállapította, hogy az előterjesztő bíróság feladata annak eldöntése, hogy valóban erről van-e szó, figyelemmel az előtte folyamatban lévő ügyben szereplő összes releváns tényező részletes elemzésére. E tekintetben a tagállam által igazolásként felhozott indokokhoz megfelelő bizonyítékokat vagy az elfogadott korlátozó intézkedés megfelelőségének és arányosságának elemzését, illetve az érvelést alátámasztó konkrét bizonyítékokat kell mellékelni. ⁽²⁸⁶⁾ Az arányosság vizsgálata nem korlátozódik kizárólag az intézkedés elfogadásának időpontjában rendelkezésre álló bizonyítékok vagy információk vizsgálatára, hanem azokra is kiterjed, amelyek a nemzeti bíróság határozathozatalának időpontjában rendelkezésre állnak. ⁽²⁸⁷⁾

A tagállamok arra is kötelesek, hogy a kitűzött célokat következetesen és módszeresen kövessék. ⁽²⁸⁸⁾ Ha a tagállam bizonyítani tudja, hogy az alternatív eszköz elfogadása hátrányos következményekkel járna más jogos érdekekre nézve, ezt figyelembe veszik az arányosság értékelésekor. ⁽²⁸⁹⁾ Ezért az arányosság vizsgálatát a versengő érdekek mérlegelése jellemzi az ügy általános összefüggéseiben belül.

Meg kell jegyezni, hogy európai szintű harmonizációs szabályok hiányában a tagállamok szabadon dönthetnek arról, hogy milyen szintű védelmet kívánnak biztosítani az érintett jogszerű cél tekintetében. Egyes területeken a Bíróság bizonyos mértékű „mérlegelési jogkört” biztosított a tagállamoknak az elfogadott intézkedések és az elérni kívánt védelmi szint tekintetében, amely a tagállamok belső körülményeinek megfelelően tagállamonként változó lehet. A mérlegelési jogkör természetesen tágabb az érzékenyebbnek tekintett területeken. ⁽²⁹⁰⁾

⁽²⁸³⁾ Lásd a *De Peijper* ügyben hozott ítéletet (1976, 104/75. ügy, ECLI:EU:C:1976:67); a Bizottság kontra *Finnország* ügyben hozott ítéletet (2007, C-54/05., ECLI:EU:C:2007:168) 46. pontját és a Bizottság kontra *Hollandia* ügyben hozott ítéletet (2007, C-297/05., ECLI:EU:C:2007:53), 79. pontját, amelyben a Bíróság részletesen tárgyalja a kifogásolt intézkedés helyett rendelkezésre álló lehetőségeket.

⁽²⁸⁴⁾ A Bizottság kontra *Ausztria* ügyben hozott ítélet (2011, C-28/09., ECLI:EU:C:2011:854) 116–117., 140. és 150–151. pontja és a Bizottság kontra *Ausztria* ügyben hozott ítélet (2005, C-320/03., ECLI:EU:C:2005:684) 87. és 91. pontja.

⁽²⁸⁵⁾ Az *E.ON Biofor Sverige* ügyben hozott ítélet (2017, C-549/15., ECLI:EU:C:2017:490) 85. és 88–89. pontja.

⁽²⁸⁶⁾ A *Scotch Whisky Association* ügyben hozott ítélet (2015, C-333/14., ECLI:EU:C:2015:845) 50. és 54. pontja.

⁽²⁸⁷⁾ A *Scotch Whisky Association* ügyben hozott ítélet (2015, C-333/14., ECLI:EU:C:2015:845) 65. pontja.

⁽²⁸⁸⁾ Lásd például a *Hartlauer* ügyben hozott ítéletet (2009, C-169/07., ECLI:EU:C:2009:141) 55. pontját és a *Scotch Whisky Association* ügyben hozott ítéletet (2015, C-333/14., ECLI:EU:C:2015:845) 37. pontját.

⁽²⁸⁹⁾ Lásd *Maduro* főtanácsnok indítványát az *Ahokainen* és *Leppik* ügyben (2006, C-434/04., ECLI:EU:C:2006:609), 25. pont.

⁽²⁹⁰⁾ Különösen így van ez az emberi élet és egészség védelmének célkitűzése tekintetében, amely a legelső helyen áll az EUMSZ 36. cikkével védett javak vagy érdekek között. Ezt a „mérlegelési jogkört” olyan intézkedések esetében is elismerték, amelyeket a közrend, a közérdekek és a közbiztonság biztosításának szükségessége motivál. A közegészségügyi indokokra példaként lásd a *DocMorris* ügyben hozott ítéletet (2003, C-322/01., ECLI:EU:C:2003:664) 103. pontját és a hivatkozott ítélkezési gyakorlatot. A közérdeksön alapuló indokolással kapcsolatban lásd a *Henn* és *Darby* ügyben hozott ítéletet (1979, 34/79. ügy, ECLI:EU:C:1979:295) és a *Dynamic Medien* ügyben hozott ítéletet (2008, C-244/06., ECLI:EU:C:2008:85). Az alkoholhoz kapcsolódó intézkedések közegészségügyi és közrendi indokolásával kapcsolatban lásd például az *Ahokainen* és *Leppik* ügyben hozott ítéletet (2006, C-434/04., ECLI:EU:C:2006:609). A szerencsejáték elleni, közérdekek, közrend és közbiztonság alapján indokolt intézkedésekkel kapcsolatban lásd a Bizottság kontra *Görögország* ügyben hozott ítéletet (2006, C-65/05., ECLI:EU:C:2006:673); az állatvédelemre vonatkozó intézkedésekkel kapcsolatban lásd a *Nationale Raad van Dierenkwekers en Liefhebbers* és *Andibel* ügyben hozott ítéletet (2008, C-219/07., ECLI:EU:C:2008:353).

Az elérni kívánt védelmi szint meghatározásának e viszonylagos szabadsága ellenére azonban az a pusztán tény, hogy egy tagállam olyan védelmi rendszert választ, amely eltér a valamely másik tagállam által választott rendszertől, nem befolyásolhatja az e célból elfogadott intézkedések szükségességének és arányosságának értékelését. ⁽²⁹¹⁾ Ezeket a rendelkezéseket kizárólag az érintett tagállam nemzeti hatóságai által elérni kívánt célkitűzések és a rendelkezésekkel biztosítani kívánt védelmi szint alapján kell értékelni. ⁽²⁹²⁾

Figyelemmel a lehetséges indokok egyre növekvő számára, az arányossági vizsgálat a Bíróság indokolásában alapvető és gyakran döntő tényezővé vált. ⁽²⁹³⁾

7.4. A bizonyítási teher

A közérdekkel kapcsolatos indok meglétét, a korlátozás szükségességét, valamint a korlátozásnak az elérni kívánt céllal való arányosságát az áruk szabad mozgásának korlátozására állítása szerint megfelelő indokkal rendelkező tagállamnak kell bizonyítania. ⁽²⁹⁴⁾ A fent említettek szerint a tagállami indokoláshoz megfelelő bizonyítékokat vagy az elfogadott korlátozó intézkedés megfelelőségének és arányosságának elemzését, továbbá az érvelés alátámasztását lehetővé tevő pontos bizonyítékokat kell mellékelni. ⁽²⁹⁵⁾ E tekintetben nem elegendő annak pusztán kijelentése, hogy az intézkedés az valamelyik elfogadott ok alapján indokolt, továbbá az is elfogadhatatlannak minősül, ha hiányzik a lehetséges alternatívák elemzése. ⁽²⁹⁶⁾ A Bíróság ugyanakkor megjegyezte, hogy a bizonyítási teher nem terjedhet annak megköveteléséig, hogy a tagállam tételesen bizonyítsa, hogy semmilyen más elképzelhető intézkedés nem teszi lehetővé az említett cél ugyanazon feltételek mellett történő megvalósítását. ⁽²⁹⁷⁾

8. KAPCSOLAT A TÖBBI SZABADSÁGGAL ÉS A SZERZŐDÉSBE FOGLALT, AZ ÁRUK SZABAD MOZGÁSÁVAL FOGLALKOZÓ EGYÉB CIKKEKSEL

8.1. Alapvető szabadságok

8.1.1. Az EUMSZ 45. cikke – A munkavállalók szabad mozgása

A munkavállalók EU-n belüli szabad mozgásáról az EUMSZ 45. cikke (az EK-Szerződés 39. cikke) rendelkezik. Ez a szabadság magában foglalja az állampolgárság alapján történő minden megkülönböztetés megszüntetését az uniós migráns munkavállalók és a hazai munkavállalók között a munkához jutás és a munkafeltételek, az adózás és a szociális juttatások tekintetében. Az EUMSZ 45. cikke nemcsak az állampolgárság alapján történő megkülönböztetést tiltja, hanem az munkavállalók állampolgárságától függetlenül alkalmazandó azon nemzeti szabályokat is, amelyek gátolják a mozgás szabadságát.

A munkavállalók személyes tulajdonának mozgásához kapcsolódó problémák elméletileg az EUMSZ 34. és 45. cikke alapján is értékelhetők. A Bíróság ezzel a kérdéssel foglalkozott a *Weigel* ügyben ⁽²⁹⁸⁾, amelynek tárgya egy házaspár gépjárműveinek a saját országukból (Németországból) a férj új munkahelye szerinti országba (Ausztriába) történő átvitele volt. Gépjárműveik Ausztriában történő nyilvántartásba vételkor a házaspárnak rendkívül magas adót kellett fizetnie. A pár azzal érvelt, hogy az adó gátolja őket az EUMSZ 45. cikke szerinti jogaik gyakorlásában.

A Bíróság ezzel alapján egyetértett, amikor megállapította, hogy „[az adó] valószínűleg kedvezőtlenül hat a migráns munkavállalók szabad mozgás jogának gyakorlására vonatkozó döntésére” ⁽²⁹⁹⁾. A Bíróság azonban egyéb okok miatt elutasította a házaspár azon érvelését, hogy az adó az EUMSZ 45. cikkébe ütközik. Érdemes megjegyezni, hogy a Bíróság nem foglalt állást abban a kérdésben, hogy az ilyen típusú korlátozásokat kizárólag az EUMSZ 34. cikke alapján kell-e vizsgálni. Ezenkívül továbbra is bizonytalanság uralkodik azokat a helyzeteket illetően, amelyekben előnyösebb lenne az EUMSZ 34. cikke helyett a 45. cikk alkalmazása, tekintve, hogy ez utóbbi csak a tagállamok állampolgáira vonatkozik, míg az EUMSZ 34. cikke alkalmazandó az Unió piacára harmadik országokból beérkező termékekre is.

⁽²⁹¹⁾ Lásd például a *Nationale Raad van Dierenkwekers en Liefhebbers és Andibel* ügyben hozott ítélet (2008., C-219/07., ECLI:EU:C:2008:353) 31. pontját.

⁽²⁹²⁾ A *Läärä és társai* ügyben hozott ítélet (1999, C-124/97., ECLI:EU:C:1999:435) 36. pontja.

⁽²⁹³⁾ Lásd például az *Essent Belgium* ügyben hozott ítélet (2014, C-204/12., ECLI:EU:C:2014:2192) 96–116. pontját.

⁽²⁹⁴⁾ Az *ATRAL* ügyben hozott ítélet (2003, C-14/02., ECLI:EU:C:2003:265) 69. pontja.

⁽²⁹⁵⁾ Ugyanott, 69. pont, a *Bizottság kontra Belgium* ügyben hozott ítélet (2007, C-254/05., ECLI:EU:C:2007:319) 36. pontja.

⁽²⁹⁶⁾ A *Bizottság kontra Portugália* ügyben hozott ítélet (2008, C-265/06., ECLI:EU:C:2008:210) 40–47. pontja.

⁽²⁹⁷⁾ A *Bizottság kontra Olaszország* ügyben hozott ítélet (2009, C-110/05., ECLI:EU:C:2009:66) 66. pontja; és a *Scotch Whisky Association* ügyben hozott ítélet (2015, C-333/14., ECLI:EU:C:2015:845) 55. pontja.

⁽²⁹⁸⁾ A *Weigel* ügyben hozott ítélet (2004, C-387/01., ECLI:EU:C:2004:256).

⁽²⁹⁹⁾ Ugyanott, 54. pont.

Megjegyzendő, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint az EUMSZ 45. cikkébe ütköznek azok a nemzeti szabályok, amelyek előírják, hogy a vállalati járművet akkor is az azt használó munkavállaló lakóhelye szerinti tagállamban kell nyilvántartásba venni és/vagy megadóztatni, ha a járművet a munkavállaló rendelkezésére bocsátó munkáltató másik tagállamban telepedett le, és a járművet lényegében a munkáltató tagállamában használják. ⁽³⁰⁰⁾ Ennek oka, hogy az ilyen rendelkezések megakadályozhatják a munkavállalót bizonyos juttatások – például a járműhasználat – igénybevételében, és végső soron visszatartják attól, hogy másik tagállamban dolgozzon.

Ezt legutóbb a C-420/15. sz. ügyben erősítették meg, amely azzal volt kapcsolatos, hogy a belga hatóságok – arra hivatkozva, hogy az érintett személy elsődleges lakóhelye Belgiumban volt – büntetőeljárást indítottak egy olasz állampolgár ellen, amiért az Olaszországban nyilvántartásba vett gépjárművét vezette. A járművet elsősorban Olaszországban használták, és csak alkalmanként, átutazás céljából használták Belgiumban. A Bíróság megerősítette, hogy az EUMSZ 45. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az a tagállami jogszabály, amely arra kötelezi az ott lakóhellyel rendelkező munkavállalót, hogy gondoskodik egy másik tagállamban már nyilvántartásba vett és lényegében a másik tagállamban használni kívánt jármű nyilvántartásba vételéről. ⁽³⁰¹⁾

8.1.2. Az EUMSZ 49. és 56. cikke – A szabad letelepedés és a szolgáltatásnyújtás szabadsága

Az EUMSZ 49. cikkében (az EK-Szerződés 43. cikkében) meghatározott szabad letelepedés és az EUMSZ 56. cikkében (az EK-Szerződés 49. cikkében) meghatározott (határokon átnyúló) szolgáltatásnyújtás szabadsága a Szerződésben rögzített más alapvető szabadságok körébe tartozik, és szorosan kapcsolódik az áruk szabad mozgásához. A szabad letelepedés és a szolgáltatásnyújtás szabadsága egyaránt vonatkozik az önálló gazdasági tevékenységekre. ⁽³⁰²⁾ A letelepedés esetében a szóban forgó tevékenységet tartósan és folyamatosan végzik – illetve a gazdasági társaságot ilyen szándékkal hozzák létre –, határozatlan természetű ⁽³⁰³⁾, és tényleges vagy csupán lehetséges határon átnyúló dimenzióval rendelkeznek. ⁽³⁰⁴⁾ Ezzel szemben a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás esetében a tevékenységet átmeneti vagy alkalmi jelleggel nyújtják ⁽³⁰⁵⁾, és mindig egyértelmű határon átnyúló dimenzióval rendelkeznek. ⁽³⁰⁶⁾

Az önálló gazdasági tevékenység folytatása a szabad letelepedés és a szolgáltatásnyújtás szabadsága tekintetében közös. Mivel ez a gazdasági tevékenység – amely egy szolgáltatás (gazdasági ellenszolgáltatás mellett történő ⁽³⁰⁷⁾) nyújtásából áll – árukat is érint, az ilyen jellegű szolgáltatást érintő nemzeti intézkedés általában hatást gyakorol a szóban forgó áruk mozgására is. Egyértelműen ez a helyzet az áruforgalmazás esetében, amely tág értelemben kiterjed az áruszállításra ⁽³⁰⁸⁾, a nagykereskedelmre és a kiskereskedelmre ⁽³⁰⁹⁾, és abban az esetben is, amikor egy adott árut valamely tevékenység elvégzéséhez használnak, akár berendezésként, akár olyan anyagként, amely a nyújtott szolgáltatás elválaszthatatlan részét képezi. Másrészt egyértelmű, hogy az áruk EUMSZ 34. cikke szerinti szabad mozgása nemcsak az áru jellemzőivel kapcsolatos korlátozásokra terjed ki, hanem a forgalmazására és a felhasználására vonatkozó korlátozásokra is. Ezért visszatérő kérdés, hogy az említett gazdasági tevékenységeket befolyásoló nemzeti intézkedéseket a szabad letelepedés/a szolgáltatásnyújtás szabadsága vagy az áruk szabad mozgása, illetve mindkettő alapján kell-e vizsgálni, és erről eseti alapon kell dönteni. A reklámokra (például az alkoholreklámokra ⁽³¹⁰⁾) vonatkozó korlátozások például egyszerre fejthetnek ki hatást egyfelől a promóciós ágazatra mint szolgáltatóra, másfelől az ilyen jellegű korlátozások hatása konkrét árukhoz és piaca lépési lehetőségekhez is kapcsolódhat, ezáltal akadályt képezhetnek a termékek kereskedelmében is.

A Bíróság úgy véli, hogy a Szerződések nem állítanak fel rangsort a szolgáltatásnyújtás szabadsága és más alapvető szabadságok között ⁽³¹¹⁾, még az EUMSZ 57. cikke szerinti szolgáltatásnyújtással kapcsolatban sem, amely a szolgáltatásnyújtás szabadságára úgy hivatkozik, hogy az más szabadságok tartalmához képest másodlagos tartalommal bír. ⁽³¹²⁾ Amennyiben egy nemzeti intézkedés több alapvető szabadságot is érint, a Bíróság – valószínűleg pergazdaságossági

⁽³⁰⁰⁾ A *Van Lent* ügyben hozott ítélet (2003, C-232/01., ECLI:EU:C:2003:535) és a *Bizottság kontra Dánia* ügyben hozott ítélet (2005, C-464/02., ECLI:EU:C:2005:546).

⁽³⁰¹⁾ Az *U* ügyben hozott ítélet 2017, C-420/15., ECLI:EU:C:2017:408) 21–22. pontja.

⁽³⁰²⁾ Egy munkavállaló munkaszerződés alapján végzett tevékenységével szemben, amely a munkavállaló szabad mozgásának körébe tartozik – lásd a fenti 7.1. részt; lásd a *Meeusen* ügyben hozott ítélet (1999, C-337/97., ECLI:EU:C:1999:284) 17. pontját és az *FNV* ügyben hozott ítélet (2014, C-413/13., ECLI:EU:C:2014:241) 37. pontját.

⁽³⁰³⁾ A *Factortame* ügyben hozott ítélet (1991, C-221/89., ECLI:EU:C:1991:320) 20. pontja.

⁽³⁰⁴⁾ Az *Attanasio Group* ügyben hozott ítélet (2010, C-384/08., ECLI:EU:C:2010:133) 39. pontja.

⁽³⁰⁵⁾ Lásd az EUMSZ 57. cikkének második albekezdését és a *Gebhard* ügyben hozott ítélet (1995., C-55/94., ECLI:EU:C:1995:411) 39. pontját.

⁽³⁰⁶⁾ Lásd az EUMSZ 56. cikkének első albekezdését és a *Jägerskiöld* ügyben hozott ítélet (1999, C-97/98., ECLI:EU:C:1999:515) 43. és 44. pontját.

⁽³⁰⁷⁾ Rendszerint azt jelenti, hogy olyan díjazás ellenében, amely a tevékenység költségeinek jelentős részét fedezi – lásd a *Humbel* ügyben hozott ítélet (1988, 263/86. ügy, ECLI:EU:C:1988:451) 17. pontját.

⁽³⁰⁸⁾ A szállítási szolgáltatásokra az EUMSZ 58. cikkének (1) bekezdése értelmében nem terjed ki az EUMSZ 56. cikkének hatálya.

⁽³⁰⁹⁾ A *Visser* egyesített ügyekben hozott ítéletben (2018, C-360/15. és C-31/16., ECLI:EU:C:2018:44) a Bíróság egyértelműen megállapította, hogy a kiskereskedelmi tevékenység szolgáltatásnak minősül.

⁽³¹⁰⁾ A *Gourmet International Products* ügyben hozott ítélet (2001, C-405/98., ECLI:EU:C:2001:135).

⁽³¹¹⁾ A *Fidium Finanz* ügyben hozott ítélet (2006, C-452/04., ECLI:EU:C:2006:631) 32. pontja.

⁽³¹²⁾ Ugyanott.

okokból – gyakran csak egy alapvető szabadság szempontjából vizsgálja meg az intézkedést. Ennek érdekében általában eldönti, hogy az adott esetben mely alapvető szabadság a leginkább mérvadó. ⁽³¹³⁾ Néhány ügyben mindkét alapvető szabadság szempontjából megvizsgálta az adott intézkedést.

Ez látható többek között a C-591/17.sz. *Ausztria kontra Németország* ügyben is, amely egy infrastruktúra-használati díjjal és a Németországban nyilvántartásba vett járművek gépjárműadó alóli mentességével foglalkozott. A Bíróság azt állapította meg, hogy Németország azzal, hogy bevezette a személygépkocsikra vonatkozó infrastruktúra-használati díjat, és ezzel egyidejűleg legalább a befizetett díj mértékéig mentességet biztosított a gépjárműadó alól a Németországban nyilvántartásba vett járművek tulajdonosainak, nem teljesítette az EUMSZ 18., 34., 56., és 92. cikkéből eredő kötelezettségeit. ⁽³¹⁴⁾

Az áruk forgalmazását befolyásoló intézkedések: Ami az áruk forgalmazását, valamint nagy- és kiskereskedelmét befolyásoló más intézkedéseket illeti, azok egyidejűleg akadályozhatják az áruk szabad mozgását és a forgalmazási szolgáltatások nyújtásának szabadságát is. Egyrészt a forgalmazást érintő néhány szabály még mindig világosan az áruk szabad mozgásának tárgykörébe tartozik; ilyenek például magával a behozattalal/kivitellel foglalkozó intézkedések (lásd a fenti 4.1. szakaszt).

A forgalmazási szolgáltatásokat érintő más intézkedésekről viszont első látásra feltételezhető, hogy inkább magára a forgalmazási szolgáltatásra összpontosítanak, nem pedig a forgalmazott árukra. Az intézkedés céljának, valamint különösen a hatásának eseti alapon történő vizsgálata után azonban előfordulhat, hogy az alábbiakat érintő esetekben az intézkedés inkább az árukkal kapcsolatosnak minősül:

- engedélyezési programok kereskedők számára (nem kifejezetten importőröknek/exportőröknek címezve) – lásd a fenti 4.5. szakaszt;
- képviselő kinevezésére vagy raktározási létesítmények biztosítására vonatkozó kötelezettségek a kereskedők számára – lásd a fenti 4.2. szakaszt;
- árszabályozások és visszatérítési kötelezettségek – lásd a fenti 4.4. és a 4.11. szakaszt;
- reklámkorlátozások – lásd a fenti 4.6. szakaszt.

Vannak olyan esetek is, amelyekben nem könnyű megállapítani, hogy célját és hatását tekintve az intézkedés elsősorban magukkal az árukkal vagy a szóban forgó szolgáltatással kapcsolatos-e. Az áruk árvezését bizonyos körülmények között megtiltó nemzeti rendelkezések például egyfelől minősülhetnek az (akár letelepedett, akár határokon átnyúló szolgáltatásokat nyújtó) árverező szolgáltatási tevékenysége akadályozásának, másfelől pedig gátat képezhetnek az áruk értékesítése előtt. ⁽³¹⁵⁾

Hasznos ismérvek tűnik, ha a termék piaci forgalomba hozatalára gyakorolt komoly hatásra derül fény. A forgalmazási szolgáltatásokkal kapcsolatban a Bíróság ítélkezési gyakorlata idővel egyértelműbbé vált, tekintettel arra, hogy az áruk forgalmazását befolyásoló számos – ha nem is minden – intézkedés potenciálisan a Keck ügyben hozott ítélet szerinti „értékesítési módra vonatkozó szabálynak” minősülhet (lásd a fenti 3.4.2.2. szakaszt).

Az áruk használatát befolyásoló intézkedések: Végül pedig az árukra irányuló és/vagy azokat – különösen azok használatával kapcsolatban – befolyásoló intézkedések gyakran szorosan kapcsolódnak valamely szolgáltatási tevékenység elvégzéséhez. Ezért a szabad letelepedés és a szolgáltatásnyújtás szabadsága általában kiemelkedő szerepet játszik az intézkedés elfogadhatóságának értékelésében.

Az első mérlegelendő szempont, hogy az adott áru felhasználását magában foglaló tevékenység önálló gazdasági tevékenység-e, vagyis hogy szolgáltatások nyújtásából és az áruk gazdasági ellenszolgáltatás melletti forgalomba hozatalából áll-e. Ha nem, akkor úgy tekinthető, hogy az intézkedés érinti a szóban forgó áruk szabad mozgását, vagy konkrét hatást gyakorol arra, azonban nem vonatkozik a szabad letelepedésre és a szolgáltatásnyújtás szabadságára.

⁽³¹³⁾ A *Burmanjer* ügyben hozott ítélet (2005, C-20/03., ECLI:EU:C:2005:307) 34. pontja.

⁽³¹⁴⁾ Az *Ausztria kontra Németország* ügyben hozott ítélet (2019, C-591/17., ECLI:EU:C:2019:504) 164. pontja. A C-31/16. sz. *Visser* ügyben hozott ítélet fényében a szabadságok EUMSZ szerinti gondos elhatárolása nem érinti a szolgáltatási irányelv (Az Európai Parlament és a Tanács 2006/123/EK irányelve a belső piaci szolgáltatásokról, HL L 376., 2006.12.27., 36. o.) alkalmazási körét. Annak megállapítása során, hogy a kiskereskedelem a szolgáltatási irányelv 4. cikkének (1) bekezdése szerinti szolgáltatásnak tekintendő, és hogy az irányelv szolgáltatók letelepedésének szabadságáról szóló fejezete (a III. fejezet) alkalmazandó a belső helyzetekre vonatkozóan, a Bíróság nem fogadta el, hogy az elsődleges jog a saját feltételei szerint korlátozza a szolgáltatási irányelv értelmezését (lásd az ítélet 92–94. és 107. pontját).

⁽³¹⁵⁾ Az *SCP Boscher* ügyben hozott ítélet (1991, C-239/90., ECLI:EU:C:1991:180).

Azonban ha az áru használatát magában foglaló szolgáltatási tevékenység (tág értelemben beleértve az áru újrahasznosítását, újrafelhasználását vagy ártalmatlanítását is) önálló gazdasági tevékenység, akkor az áru felhasználását befolyásoló intézkedés releváns lesz a szabad letelepedés és a szolgáltatásnyújtás szabadsága szempontjából.

Egyes esetekben a szóban forgó áruk szabad forgalmára gyakorolt hatás nem másodlagos jelentőségű. Ebben az esetben is hasznos ismérvek tűnik, ha a termék piaci forgalomba hozatalára gyakorolt komoly (ámbár közvetett) hatásra derül fény. ⁽³¹⁶⁾

8.1.3. Az EUMSZ 63. cikke és az azt követő cikkei – A szabad tőkeozgás és fizetési műveletek

Az EUMSZ 63. cikke és az azt követő cikkei (az EK-Szerződés 56. cikke és az azt követő cikkei) szabályozzák a szabad tőkeozgást és fizetési műveleteket. Pontosabban az EUMSZ 63. cikke megtilt minden korlátozást a tagállamok, valamint a tagállamok és harmadik országok közötti tőkeozgás és fizetési műveletek vonatkozásában.

A tőke bizonyos típusainak szabad mozgása a gyakorlatban az EUMSZ által garantált más szabadságok tényleges gyakorlásának az előfeltétele. ⁽³¹⁷⁾

Annak ellenére, hogy korlátozottak a kapcsolódási pontok az áruk szabad mozgásával, az Európai Unió Bírósága már régen világossá tette, hogy a fizetőeszközök nem tekintendők áruknak. ⁽³¹⁸⁾ Ezenkívül az Európai Unió Bírósága megállapította, hogy az eszközök átruházását az EUMSZ 63. cikke (1) bekezdésének értelmében vett tőkeozgásnak vagy – ha az adott átruházás áruk vagy szolgáltatások kereskedelmével kapcsolatos fizetésnek minősül – az EUMSZ 63. cikke (2) bekezdésének értelmében vett fizetési műveletnek kell tekinteni. ⁽³¹⁹⁾

Bár a határokon átnyúló tőkeozgások rendszeresen pénzeszközök befektetésével járhatnak ⁽³²⁰⁾, nem zárható ki, hogy bizonyos feltételek mellett természetbeni transferekre is vonatkozhatnak. Az Európai Unió Bírósága megállapította, hogy ha egy tagállam adófizetője adózási célból le akar vonni egy olyan összeget, amely egy másik tagállamban lakóhellyel rendelkező harmadik személyeknek adott ajándékok értékét tükrözi, nem számít, hogy az érintett ajándékokat pénzben vagy természetben adták. Az ilyen ajándékok szintén az EUMSZ 63. cikkének körébe tartoznak, akkor is, ha azokat természetben, mindennapi fogyasztási cikkek formájában adták. ⁽³²¹⁾

Ezenkívül a Bíróság a járművek nyilvántartásba vételének kérdésével is foglalkozott az EUMSZ 63. cikkének szempontjából. ⁽³²²⁾ Bár jellemzően az áruk szabad mozgásának akadályaként kezelik, ha ez az eljárás korlátozza egyes járművek tagállamok közötti forgalmát, a Bíróság a tőke szabad mozgása szempontjából vizsgálta meg azt az esetet, amelyben egy határokon átnyúló ügylet keretében került sor egy jármű ingyenes kölcsönadására különböző tagállamokban illetőséggel rendelkező polgárok között. ⁽³²³⁾

8.2. A Szerződés egyéb releváns cikkei

8.2.1. Az EUMSZ 18. cikke – Az állampolgárság alapján történő megkülönböztetés tilalma

Az EUMSZ 18. cikke (az EK-Szerződés 12. cikke) tiltja az állampolgárság alapján történő bármely megkülönböztetést. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a rendelkezés kizárólag az uniós jog által szabályozott azon helyzetekben alkalmazandó önállóan, amelyekben a megkülönböztetés tilalmára vonatkozóan nem állapítottak meg konkrét szabályokat. ⁽³²⁴⁾

Az állampolgárság alapján történő megkülönböztetés tilalmának az EUMSZ 18. cikkében rögzített elve különösen a Szerződés személyek szabad mozgásáról szóló rendelkezéseiben érvényesül, ideértve a munkavállalók EUMSZ 45. cikke szerinti szabad mozgását és a szolgáltatásnyújtás EUMSZ 56. cikke szerinti szabadságát. Az *Ausztria kontra Németország* ügyben a Bíróság azonban egy autópálya-finanszírozási programot vizsgált meg az EUMSZ 18., valamint a 34., 56. és 92.

⁽³¹⁶⁾ Az intézkedés használatra gyakorolt (közvetlen) hatása lehet például annak meghatározása, hogy szigorúan korlátozni kell, vagy egyenesen fel kell számolni azon áruk keresletét, amelyek nem képesek megfelelni az adott felhasználásnak – annak ellenére, hogy azokat jogszerűen értékesítik a piacon.

⁽³¹⁷⁾ A *Casati* ügyben hozott ítélet (1981, 203/80. ügy, ECLI:EU:C:1981:261) 8. pontja.

⁽³¹⁸⁾ A *Thompson* ügyben hozott ítélet (1978, 7/78. ügy, ECLI:EU:C:1978:209) 25. pontja.

⁽³¹⁹⁾ A *Bordessa és társai* ügyben hozott ítélet (1995, C-358/93., ECLI:EU:C:1995:54) 13–14. pontja.

⁽³²⁰⁾ Bár a Szerződés nem határozza meg a „tőkeozgás” és a „fizetési műveletek” fogalmát, az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Szerződés 67. cikkének végrehajtásáról szóló, 1988. június 24-i 88/361/EGK tanácsi irányelv (HL L 178., 1988.7.8., 5. o.) a hozzá mellékelt nomenklatúrával együtt felhasználható annak meghatározására, hogy mi minősül tőkeozgásnak (a *Trummer és Mayer* ügyben hozott ítélet, 1999, C-222/97., ECLI:EU:C:1999:143, 20. és 21. pont).

⁽³²¹⁾ A *Persche* ügyben hozott ítélet (2009, C-318/07., ECLI:EU:C:2009:33) 25. és 30. pontja.

⁽³²²⁾ Lásd a 4.2. szakaszt.

⁽³²³⁾ A *Nagy* ügyben hozott ítélet (2015, C-583/14., ECLI:EU:C:2015:737) 23. pontja.

⁽³²⁴⁾ Az *Ausztria kontra Németország* ügyben hozott ítélet (2019, C-591/17., ECLI:EU:C:2019:504) 39. pontja; és a *Medisamus* ügyben hozott ítélet, (2017, C-296/15., EU:C:2017:431).

cikkére figyelemmel. A német nemzeti adóintézkedésről végül megállapították, hogy sérti a Szerződésben foglalt kötelezettségek mindegyikét, mivel egy új díj pénzügyi terhe a rendszer alapján kizárólag a külföldi járművek tulajdonosaira hárulna. ⁽³²⁵⁾

8.2.2. Az EUMSZ 28. és 30. cikke – A vámunió

Míg az EUMSZ 34. cikke a nem tarifális kereskedelmi akadályokra vonatkozik, az EUMSZ 28. és 30. cikke (az EK-Szerződés 25. cikke) alapján tiltott minden vám és azzal azonos hatású díj. Ez a tilalom általános és abszolút jellegű. Minden vámról és vámokkal azonos hatású díjra vonatkozik a tagállamok között, függetlenül azok összegétől, megnevezésétől, alkalmazási módjától vagy az abból származó bevételek céljától és rendeltetési helyétől. ⁽³²⁶⁾

Ellentétben az EUMSZ 34. cikkével az EUMSZ 28. és 30. cikke nem enged eltéréseket. ⁽³²⁷⁾ Az uniós jog által előírt kötelezettségeknek való megfelelés érdekében elvégzett ellenőrzésekért felszámított díjak, valamint a ténylegesen nyújtott szolgáltatások utáni arányos kifizetést képviselő díjak azonban kivételt jelentenek az EUMSZ 30. cikkének alkalmazása alól. ⁽³²⁸⁾

Az EUMSZ 28. és 30. cikkét el kell határolni a megkülönböztető belső adók kivetésének EUMSZ 110. cikkében foglalt tilalmától, amely igazolható lehet. Minden esetben szem előtt kell tartani, hogy az EUMSZ 30. és 110. cikke kölcsönösen kizárják egymást. ⁽³²⁹⁾

Az EUMSZ 30. cikke szerinti, vámokkal azonos hatású díjakat egyoldalúan vetik ki az árukra azon okból kifolyólag, hogy átlépik a határt. ⁽³³⁰⁾ Az EUMSZ 110. cikkének hatálya alá tartoznak azonban azok a nemzeti intézkedések, amelyek az értékesítés ugyanazon szakaszában azonos adót vetnek ki a hazai árukra és az azokkal megegyező exportált árukra, ha ugyanazon adókötelezettséget kiváltó ok áll fenn. ⁽³³¹⁾ Kivételes esetben, amikor a nemzeti termékre kivetett terhet teljes mértékben kompenzálja az adókiadásból származó előny, az érintett adó az EUMSZ 28. és 30. cikkének hatálya alá tartozik. ⁽³³²⁾

Végezetül a Bíróság egyértelművé tette, hogy az adóalany számára vissza kell téríteni az EUMSZ 30. cikkével ellentétes díjat akkor is, ha a díj fizetésének mechanizmusát a nemzeti szabályozás oly módon írta elő, hogy e díjat a fogyasztóra hárítja. ⁽³³³⁾

8.2.3. Az EUMSZ 37. cikke – Állami monopóliumok

Az EUMSZ 37. cikkének (az EK-Szerződés 31. cikke) első bekezdése szerint „[a] tagállamok minden kereskedelmi jellegű állami monopóliumot kiigazítanak oly módon, hogy az áruk beszerzési és értékesítési feltételeire vonatkozóan a tagállamok állampolgárai között ne álljon fenn megkülönböztetés”.

Ez nem azt jelenti, hogy a monopóliumokat meg kell szüntetni, hanem azt, hogy azokat olyan módon kell kiigazítani, hogy megszűnjön a hátrányos megkülönböztetés esetleg bennük rejlő lehetősége. Az EUMSZ 37. cikke általában olyan körülmények között alkalmazandó, amikor a tagállam: (1) kizárólagos vételi vagy eladási jogokat biztosít, ezáltal lehetővé teszi a behozatal vagy kivitel ellenőrzését, és (2) állami vállalatoknak, állami intézményeknek vagy – felhatalmazás alapján – magánszervezeteknek biztosít jogokat.

⁽³²⁵⁾ Az *Ausztria kontra Németország* ügyben hozott ítélet (2019, C-591/17., ECLI:EU:C:2019:504) 162–164. pontja.

⁽³²⁶⁾ A *Bizottság kontra Olaszország* ügyben hozott ítélet (1969, 24/68. ügy, ECLI:EU:C:1969:29) 7. pontja; a *Michailidis* ügyben hozott ítélet (2000, C-441/98., ECLI:EU:C:2000:479) 15. pontja; a *Brzeziński* ügyben hozott ítélet (2007, C-313/05., ECLI:EU:C:2007:33) 22. pontja, az *Orgacom* ügyben hozott ítélet (2014, C-254/13., ECLI:EU:C:2014:2251) 23. pontja; és az *Istanbul Logistik* ügyben hozott ítélet (2017, C-65/16., ECLI:EU:C:2017:770) 39. pontja.

⁽³²⁷⁾ A *Bizottság kontra Olaszország* ügyben hozott ítélet (2007, C-173/05., ECLI:EU:C:2007:362) 42. pontja, az *Istanbul Logistik* ügyben hozott ítélet (2017, C-65/16., ECLI:EU:C:2017:770) 40. pontja és a *FENS* ügyben hozott ítélet (2018, C-305/17., ECLI:EU:C:2018:986) 53. pontja.

⁽³²⁸⁾ A *Sanders Adour és Guyomarc'h Orthez Nutrition animale* egyesített ügyekben hozott ítélet (1992, C-149/91. és C-150/91., ECLI:EU:C:1992:261) 17. pontja, a *Carbonati Apuani* ügyben hozott ítélet (2004, C-72/03., ECLI:EU:C:2004:506) 31. pontja és a *Lubrizol* ügyben hozott ítélet (2018, C-39/17., ECLI:EU:C:2018:438) 26. pontja.

⁽³²⁹⁾ A *Lubrizol* ügyben hozott ítélet (2018, C-39/17., ECLI:EU:C:2018:438) 25. pontja.

⁽³³⁰⁾ A *Bizottság kontra Olaszország* ügyben hozott ítélet (1969, C-24/68., ECLI:EU:C:1969:29) 14. pontja; a *Michailidis* ügyben hozott ítélet (2000, C-441/98., ECLI:EU:C:2000:479) 15. pontja, a *Brzeziński* ügyben hozott ítélet (2007, C-313/05., ECLI:EU:C:2007:33) 22. pontja, az *Orgacom* ügyben hozott ítélet (C-254/13., ECLI:EU:C:2014:2251) 23. pontja és az *Istanbul Logistik* ügyben hozott ítélet (C-65/16., ECLI:EU:C:2017:770) 39. pontja.

⁽³³¹⁾ Az *Orgacom* ügyben hozott ítélet (2014, C-254/13., ECLI:EU:C:2014:2251) 29. pontja.

⁽³³²⁾ A *Fricarnes* ügyben hozott ítélet (1997, C-28/96., ECLI:EU:C:1997:412) 24. és 25. pontja. A *Petrotel-Lukoil és Georgescu* ügyben hozott ítélet (2018, C-76/17., ECLI:EU:C:2018:139) 24. pontja.

⁽³³³⁾ A *Petrotel-Lukoil és Georgescu* ügyben hozott ítélet (2018, C-76/17., ECLI:EU:C:2018:139) 39. pontja.

Az EUMSZ 37. cikkének közvetlen hatállyal rendelkezik, és csak az árukra vonatkozik (ennél fogva a szolgáltatások vagy a tőke szabad mozgására nem alkalmazandó).⁽³³⁴⁾ A Szerződés e rendelkezése továbbá a monopóliumok körébe tartozó egyes sajátos üzleti tevékenységekhez szorosan kapcsolódó tevékenységekre vonatkozik, így az e kapcsolatot nélkülöző nemzeti rendelkezések tekintetében nem bír jelentőséggel. Ez a megközelítés arra utal, hogy az EUMSZ 37. cikke az EUMSZ 34. cikkének általános rendelkezéséhez képest különös rendelkezésnek tekintendő. A svéd szeszesital-kiskereskedelmi monopóliumot tárgyaló *Franzén* ügyben a Bíróság megállapította, hogy „a monopólium fennállására és működésére vonatkozó”⁽³³⁵⁾ szabályok az EUMSZ 37. cikkének alkalmazási körébe tartoznak, míg „a nemzeti jogszabályok más – a monopólium működésétől elválasztható, jóllehet arra hatást gyakorló – rendelkezéseit azonban [az EUMSZ 34. cikke] szempontjából kell vizsgálni”.⁽³³⁶⁾

A svéd gyógyszer-kiskereskedelmi monopóliumra vonatkozó *Hanner* ügyben a Bíróság azzal érvelt, hogy az EUMSZ 37. cikke „az áruk szabad mozgása akadályainak kiküszöbölésére irányul, kivéve azonban azokat a kereskedelmet korlátozó hatásokat, amelyek a szóban forgó monopóliumok fennállásában rejlenek”⁽³³⁷⁾. Később a Bíróság a *Rosengren* ügyben kifejtette, hogy „[j]óllehet [...] az alkoholtartalmú italoknak a Svéd Királyság területére való behozatala szabályozásával az alapügyben szóban forgó intézkedés hatással van az Európai Közösségben az áruk szabad mozgására, azonban svéd területen nem szabályozza e monopóliumnak az alkoholtartalmú italok kiskereskedelmére vonatkozó kizárólagossági joga gyakorlását. Ez az intézkedés, amely tehát nem vonatkozik a monopólium sajátos szerepének gyakorlására, ennél fogva nem tekinthető úgy, hogy magának a monopóliumnak a fennállásával kapcsolatos”⁽³³⁸⁾.

A Bíróság ezt az érvelést megismételte az újabb keletű ítélkezési gyakorlatban, például az *ANETT* ügyben, amely olyan nemzeti jogszabályokkal kapcsolatos, amelyek megtiltják a dohányáru-kiskereskedők részére a dohánytermékek más tagállamokból történő behozatalát. A Bíróság először is megállapította, hogy az EUMSZ 37. cikke alkalmazandó, ha a kérdéses szabályozás kereskedelmi jellegű monopólium működésére vonatkozik, és az e monopólium fennállásához elválaszthatatlanul kapcsolódó kereskedelemre nézve korlátozó hatásokkal jár. Másodszor megállapította, hogy a monopólium fennállására és működésére vonatkozó szabályokat az EUMSZ 37. cikkének rendelkezéseire tekintettel kell megvizsgálni, amelyek kifejezetten a monopólium kizárólagos jogainak gyakorlására vonatkoznak. Azonban a nemzeti jogszabályok azon rendelkezéseit, amelyek elválaszthatók a monopólium működésétől, jóllehet hatással vannak rá, az EUMSZ 34. cikkének fényében kell vizsgálni.⁽³³⁹⁾

Az *ANETT* ügyben a Bíróság úgy ítélte meg, hogy mivel az érintett monopólium konkrét célja az volt, hogy a dohánytermékek kiskereskedelmi árusításának kizárólagos lehetőségét az engedélyezett kiskereskedők számára tartsa fenn, a tilalom befolyásolta az áruk szabad mozgását, és nem szabályozta a monopóliumhoz társuló kizárólagos jogok gyakorlását. Ez a tilalom a monopólium működésétől elválaszthatónak minősült, mivel az nem a dohánytermékek kiskereskedelmi értékesítésének módjára vonatkozott, hanem a szóban forgó termékek beszerzési piacára. Ezenkívül a tilalom nem irányult az érintett monopólium értékesítési hálózatára, valamint az általa forgalmazott termékek értékesítésére és reklámozására sem. A Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy mivel a nemzeti intézkedés nem tekinthető a monopólium fennállására vagy működésére vonatkozó szabálynak, az EUMSZ 37. cikke nem releváns annak megállapítása szempontjából, hogy az efféle tilalmak összeegyeztethetők-e az uniós joggal.⁽³⁴⁰⁾

A *Visnapuu* ügyben a Bíróság azt vizsgálta meg, hogy az alkoholtartalmú italok finnországi lakóhellyel rendelkező fogyasztók számára való kiskereskedelmi értékesítése érdekében folytatott importhoz szükséges kiskereskedelmi engedélyt az EUMSZ 34. cikkére vagy az EUMSZ 37. cikkére figyelemmel kell-e vizsgálni. A finn kormány úgy vélte, hogy a monopóliumrendszert az EUMSZ 37. cikkére, míg az engedélyezési rendszert az EUMSZ 34. cikkére figyelemmel kell vizsgálni. A Bíróság egyetértett és megállapította, hogy az engedélyezési rendszerek nem szabályozzák a monopólium működését vagy a monopólium kizárólagos jogainak gyakorlását, mivel úgy rendelkeznek, hogy megfelelően felhatalmazott személyek foglalkozhatnak bizonyos alkoholtartalmú italok kategóriáinak kiskereskedelmével. Ennek megfelelően a szóban forgó engedélyezési rendszerek elválaszthatók a monopólium működésétől, és azokat az EUMSZ 34. cikkére tekintettel kell vizsgálni.⁽³⁴¹⁾ A *Franzén* ítélettel összhangban a Bíróság emlékeztetett arra, hogy az EUMSZ 37. cikke szerint a monopóliumot úgy kell megszervezni, hogy az áruk beszerzési és értékesítési feltételeire vonatkozóan a tagállamok között ne álljon fenn megkülönböztetés, annak érdekében, hogy a többi tagállamból származó áruk kereskedelme ne szenvedjen hátrányt a nemzeti árukhoz képest, és hogy a tagállamok gazdaságai közötti verseny ne torzuljon.⁽³⁴²⁾

⁽³³⁴⁾ A *Sacchi* ügyben hozott ítélet (1974, 155/73. ügy, ECLI:EU:C:1974:40).

⁽³³⁵⁾ A *Franzén* ügyben hozott ítélet (1997, C-189/95., ECLI:EU:C:1997:504) 35. pontja.

⁽³³⁶⁾ A *Franzén* ügyben hozott ítélet (1997, C-189/95., ECLI:EU:C:1997:504) 36. pontja.

⁽³³⁷⁾ A *Hanner* ügyben hozott ítélet (2005, C-438/02., ECLI:EU:C:2005:332) 35. pontja.

⁽³³⁸⁾ A *Rosengren* ügyben hozott ítélet (2007, C-170/04., ECLI:EU:C:2007:313) 21–22. pontja; lásd még a *Bizottság kontra Svédország* ügyben hozott ítéletet (2007, C-186/05., ECLI:EU:C:2007:571).

⁽³³⁹⁾ Az *ANETT* ügyben hozott ítélet (2012, C-456/10., ECLI:EU:C:2012:241) 21–23. pontja.

⁽³⁴⁰⁾ Az *ANETT* ügyben hozott ítélet (2012, C-456/10., ECLI:EU:C:2012:241) 25–31. pontja.

⁽³⁴¹⁾ A *Visnapuu* ügyben hozott ítélet (2015, C-198/14., ECLI:EU:C:2015:751) 90–91. pontja.

⁽³⁴²⁾ A *Visnapuu* ügyben hozott ítélet (2015, C-198/14., ECLI:EU:C:2015:751) 95. pontja.

Az ítélkezési gyakorlat alapján úgy tűnik, hogy a Bíróság úgy döntött, hogy az EUMSZ 34. és 37. cikkét egymást kölcsönösen kizárónak tekinti. Amennyiben a szóban forgó nemzeti intézkedés nem a monopólium sajátos szerepének gyakorlására vonatkozik, az az EUMSZ 37. cikkének hatályán kívül esik, és az EUMSZ 34. és 36. cikke alapján kell vizsgálni.

Másfelől azzal is lehet érvelni, hogy van némi átfedés az EUMSZ 37. cikke és a Szerződés más cikkei között. A Bíróság a különféle nemzeti villamosenergia- és gázmonopóliumokra vonatkozó kötelezettségzegési ügyekben⁽³⁴³⁾ megállapította, hogy valóban lehetséges az EUMSZ 37. és 34. cikkének együttes alkalmazása. Ez a megközelítés azt jelentené, hogy az állami monopóliumokhoz kapcsolódó intézkedéseket először az EUMSZ 37. cikke szerint kell értékelni. Ha az intézkedés megkülönböztetőnek minősül, nincs szükség az EUMSZ 34. és 35. cikke szerinti vizsgálatra. Ellenben ha azt állapítják meg, hogy az intézkedés az EUMSZ 37. cikke szerint nem megkülönböztető, azt az áruk szabad mozgására vonatkozó általános rendelkezések szerint is értékelni kell.

8.2.4. Az EUMSZ 107. cikke – Állami támogatások

Az EUMSZ 107. cikke (az EK-Szerződés 87. cikke) szerint a belső piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

E tekintetben az állami támogatásra vonatkozó szabályok és az EUMSZ 34–36. cikke közös célt szolgálnak: az áruk tagállamok közötti szabad, szokásos versenyfeltételek mellett zajló mozgásának biztosítását.⁽³⁴⁴⁾ Mivel azonban a rendelkezések fókuszja eltérő, ha egy állami intézkedés állami támogatásnak minősül, az nem zárja ki automatikusan a támogatási program más uniós szabályok, így például az EUMSZ 34–36. cikke alapján történő vizsgálatát.⁽³⁴⁵⁾ A kiemelkedő jelentőségű *Bizottság kontra Franciaország*⁽³⁴⁶⁾ ügyben például az Európai Unió Bírósága egy olyan intézkedés jogszerűségét vizsgálta, amely adómentességet biztosított az újságkiadóknak azzal a feltétellel, hogy az újságokat Franciaországban nyomtatják. Bár a Bizottság azzal érvelt, hogy ez az EUMSZ 34. cikkének megsértését jelenti, a francia kormány úgy vélte, hogy az intézkedést az EUMSZ 107. cikke szerint kellene vizsgálni, mivel az adórendelkezéseket nem lehet elválasztani az újságkészítési ágazat általános támogatási rendszerétől. A Bíróság, miután észrevette, hogy Franciaország nem jelentette be a támogatást az EUMSZ 108. cikke (3) bekezdésének megfelelően, a következő elvi nyilatkozatot bocsátotta ki: „*pusztán az a tény, hogy egy állami intézkedés támogatásnak tekinthető [...] nem megfelelő indok arra, hogy mentesüljön az áruk szabad mozgására vonatkozó rendelkezések alapján.*”⁽³⁴⁷⁾ Ezenkívül a *PreussenElektra*⁽³⁴⁸⁾ ügy előzetes döntéshozatali eljárásában a Bíróság megállapította, hogy a regionális villamosenergia-ellátással kapcsolatos nemzeti intézkedés alkalmas arra, hogy legalább potenciálisan akadályozza a Közösségen belüli kereskedelmet. Mivel azonban az intézkedés a környezetvédelmet szolgálta azáltal, hogy hozzájárult az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentéséhez, nem minősült az áruk szabad mozgásával ellentétesnek.

Ugyanakkor a pusztán a tény, hogy az állami támogatási intézkedés e minőségében érinti az EU-n belüli kereskedelmet, önmagában nem elegendő ahhoz, hogy az intézkedést egyidejűleg azonos hatású intézkedésnek minősítsék az EUMSZ 34. cikke értelmében. Ehelyett a Bíróság különbséget tesz a támogatás céljához megbonthatatlanul kapcsolódó körülmények és azon körülmények között, amelyek elválaszthatók azoktól a feltételektől és intézkedésektől, amelyek bár a támogatási program részét képezik, nem feltétlenül szükségesek támogatás céljának eléréséhez vagy megfelelő működéséhez.⁽³⁴⁹⁾ Az EUMSZ 34–36. cikkének alkalmazási körébe csak ezen utóbbi körülmények tartoznak. Ahogy azt a *Castelnuovo Energia, SL*⁽³⁵⁰⁾ ügyben a Törvényszék megállapította, „*az a körülmény, hogy az állam által vagy állami forrásokból nyújtott támogatások rendszere pusztán azáltal, hogy előnyben részesít bizonyos nemzeti vállalkozásokat vagy bizonyos áruk nemzeti termelését, legalábbis közvetve alkalmas arra, hogy megakadályozza a más tagállamokból származó hasonló vagy versengő termékek importját, önmagában nem elegendő ahhoz, hogy egy támogatást mint olyat az EUMSZ 34. cikk értelmében vett mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedésnek kelljen tekinteni*”.

⁽³⁴³⁾ A *Bizottság kontra Franciaország* ügyben hozott ítélet (1997, C-159/94., ECLI:EU:C:1997:501) 41. pontja; a *Bizottság kontra Olaszország* ügyben hozott ítélet (1997, C-158/94., ECLI:EU:C:1997:500) 33. pontja; és a *Bizottság kontra Hollandia* ügyben hozott ítélet (1997, C-157/94., ECLI:EU:C:1997:499) 24. pontja.

⁽³⁴⁴⁾ A *Bizottság kontra Olaszország* ügyben hozott ítélet (1986, 103/84. ügy, ECLI:EU:C:1986:229) 19. pontja.

⁽³⁴⁵⁾ A *Nygaard* ügyben hozott ítélet (2002, 234/99. ügy, ECLI:EU:C:2002:244) 56. pontja; és a *Laboratori Bruneau* ügyben hozott ítélet (1991, 351/88. ügy, ECLI:EU:C:1991:304) 7. pontja.

⁽³⁴⁶⁾ A *Bizottság kontra Franciaország* ügyben hozott ítélet (1985, 18/84. ügy, ECLI:EU:C:1985:175).

⁽³⁴⁷⁾ A *Du Pont de Nemours Italiana Spa* ügyben hozott ítélet (1990, 21/88. ügy, ECLI:EU:C:1990:121); a *Laboratori Bruneau Srl* ügyben hozott ítélet (1991, C-351/88., ECLI:EU:C:1991:304); a *Németország* ügyben hozott ítélet (2000, C-156/98., ECLI:EU:C:2000:467) 78. pontja és a *Spanyolország kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (2002, C-114/00., ECLI:EU:C:2002:508) 104. pontja.

⁽³⁴⁸⁾ A *PreussenElektra* ügyben hozott ítélet (2001, C-379/98., ECLI:EU:C:2001:160).

⁽³⁴⁹⁾ Az *Ianelli* ügyben hozott ítélet (1977, 74/76. ügy, ECLI:EU:C:1977:51) 17. pontja.

⁽³⁵⁰⁾ A *Castelnuovo Energia kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (2014, T-57/11., ECLI:EU:T:2014:1021) 196. pontja.

A Bíróság ítélkezési gyakorlatából az is kitűnik, hogy egy nemzeti bíróság csak akkor rendelkezik hatáskörrel arra, hogy valamely támogatási program szabályainak a Szerződésben foglalt közvetlen hatályú, az állami támogatásokra vonatkozó rendelkezéseken kívüli egyéb rendelkezésekkel (például az EUMSZ 34–36. cikkeivel vagy az EUMSZ 63. cikkével⁽³⁵¹⁾) való összeegyeztethetőségét mérlegelje, ha e rendelkezések külön is értékelhetők, és nem szükségesek az adott célkitűzés eléréséhez vagy a támogatási program működéséhez.⁽³⁵²⁾ Következésképpen az EUMSZ 107. és 108. cikke kizárja, hogy valamely nemzeti bíróság egy állami intézkedést más közvetlen hatályú rendelkezések alapján vizsgáljon, amennyiben ezek a rendelkezések a szóban forgó intézkedés működéséhez és céljához kapcsolódnak.

8.2.5. Az EUMSZ 110. cikke – Adózási rendelkezések

Az EUMSZ 110. cikke (az EK Szerződés 90. cikke) kiegészíti a vámok és a vámokkal azonos hatású intézkedések eltörlésére vonatkozó rendelkezéseket. E rendelkezés célja, hogy szokásos versenyfeltételek mellett biztosítsa az áruk szabad mozgását a tagállamok között a védelem minden olyan formájának kiiktatásával, amely a más tagállamból származó termékekre vonatkozó hátrányosan megkülönböztető belső adó alkalmazásából eredhet.⁽³⁵³⁾ Az EUMSZ 34. cikkéhez képest a 110. cikk különös rendelkezés, ami annyit jelent, hogy a 110. cikk alkalmazási körébe tartozó ügyek esetében kizárt az EUMSZ 34. cikkének alkalmazása. Ez volt a helyzet a *Kawala*⁽³⁵⁴⁾ ítéletben, amelyben a Bíróság úgy döntött, hogy az importált használt járművekre kivetett adójellegű nyilvántartásba vételi díj az EUMSZ 110. cikkének hatálya alá tartozik, ezért az EUMSZ 34. cikkét nem lehet alkalmazni. Mindazonáltal nem szabad elfeledkezni arról, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a tagállamok közvetlen adóztatási hatáskörüket kötelesek az uniós jog és különösen a Szerződés által biztosított alapvető szabadságok tiszteletben tartásával gyakorolni.⁽³⁵⁵⁾

Az EUMSZ 110. cikkének első bekezdése megtiltja az összes tagállam számára, hogy más tagállamok termékeire a hasonló jellegű hazai termékekre kivetett adónál magasabb belső adót vessen ki. Ebbe a rendelkezésbe ütközik, ha az importált termékekre kivetett adó és a hasonló hazai termékekre kivetett adó számítása eltérő módon, olyan eltérő feltételek alapján történik, amelyek az importált termékekre kivetett magasabb adót eredményeznek, akkor is, ha ez csak bizonyos esetekben következik be.

A Bíróság a hasonló terméket hasonló jellemzőkkel rendelkező, a fogyasztó szempontjából azonos igényeket kielégítő termékként határozza meg, és a vizsgálat nem arra irányul, hogy az adott termékek teljesen azonosak-e, hanem arra, hogy a használatuk hasonló, illetve összehasonlítható-e. A *Bizottság kontra Franciaország*⁽³⁵⁶⁾ ügyben a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a sötét és világos dohányból készült cigaretták hasonló termékeknek tekinthetők.

Gyakorlati nehézségekre nem lehet hivatkozni a más tagállamból származó termékeket hátrányosan megkülönböztető belső adó alkalmazásának indoklásaként.⁽³⁵⁷⁾

Az EUMSZ 110. cikke második bekezdésének célja, hogy megakadályozza a más tagállamok olyan termékeit érintő közvetett adóprotekciónizmus minden formáját, amelyek annak ellenére, hogy nem hasonlóak a nemzeti termékekhez, néhányukkal versenyhelyzetben vannak. Tilos a más tagállamokból származó termékeknek a versengő hazai árukhoz viszonyított magasabb adóztatása, ha az olyan hatással lehet az érintett piacra, hogy az importált termékek lehetséges fogyasztását a velük versenyző hazai termékek javára csökkenti. A *Bizottság kontra Svédország*⁽³⁵⁸⁾ ügyben a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a közép kategóriás (többnyire importált) borok elegendő közös vonással rendelkeznek a (többségében belföldi) ászoksörökhöz képest ahhoz, hogy az ászoksörrel versenyhelyzetben lévő termékeknek minősüljenek. A Bíróság azonban ebben az ügyben úgy vélte, hogy nincs bizonyíték arra, hogy e két termék adóztatása közötti eltérés alkalmas lenne arra, hogy befolyásolja a fogyasztók magatartását a vizsgált ágazatban (nincs protekcionista hatás).

Azokban az esetekben, amikor a díjat a hazai és az importált termékekre egyaránt kivetik, és a bevételeket olyan tevékenységek finanszírozására szánják, amelyekből csak a hazai termékeknek származik előnye, ezáltal tehát részlegesen⁽³⁵⁹⁾ ellensúlyozzák a hazai termékek adóterhét, az adott díj az EUMSZ 110. cikke által tiltott megkülönböztető adózásnak minősül.⁽³⁶⁰⁾

⁽³⁵¹⁾ Az *A-Fonds* ügyben hozott ítélet (2019, C-598/17., ECLI:EU:C:2019:352).

⁽³⁵²⁾ Ugyanott, 47. pont. Ezzel kapcsolatban lásd a *Nygård* ügyben hozott ítélet (2002, C-234/99., ECLI:EU:C:2002:244) 57. pontját.

⁽³⁵³⁾ A *Bizottság kontra Görögország* ügyben hozott ítélet (2019, C-91/18., ECLI:EU:C:2019:600) 52. pontja.

⁽³⁵⁴⁾ A *Piotr Kawala* kontra *Gmina Miasta Jaworzna* ügyben hozott ítélet (2007, C-134/07., ECLI:EU:C:2007:770).

⁽³⁵⁵⁾ Lásd például az *Ausztria kontra Németország* ügyben hozott ítélet (2019, C-591/17., ECLI:EU:C:2019:504) 56. pontját és a hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

⁽³⁵⁶⁾ A *Bizottság kontra Franciaország* ügyben hozott ítélet (2002, C-302/00., ECLI:EU:C:2002:123).

⁽³⁵⁷⁾ A *Stadtgemeinde Frohnleiten* ügyben hozott ítélet (2007, C-221/06., ECLI:EU:C:2007:185) 70. pontja.

⁽³⁵⁸⁾ A *Bizottság kontra Svédország* ügyben hozott ítélet (2008, C-167/05., ECLI:EU:C:2008:202).

⁽³⁵⁹⁾ Teljes körű kiegyenlítés esetén a szóban forgó díj az EUMSZ 28. és 30. cikkébe ütközik, és a vámokkal azonos hatású díjnak minősül.

⁽³⁶⁰⁾ A *Petrotel-Lukoil* ügyben hozott ítélet (2018, C-76/17., ECLI:EU:C:2018:139) 22–25. pontja.

8.2.6. Az EUMSZ 351. cikke

Az EUMSZ 351. cikke (az EK-Szerződés 307. cikke) utal a tagállamok által 1958 vagy csatlakozásuk napja előtt a nemzetközi jog alapján egy vagy több harmadik országgal szemben megszerzett, illetve vállalt jogokra és kötelezettségekre. Főszabály szerint ezeket a jogokat és kötelezettségeket nem érintik a Szerződés rendelkezései, feltéve, hogy az alábbi konjunktív feltételek teljesülnek:

- Az adott nemzetközi megállapodásnak **köteleznie kell** a tagállamot arra, hogy olyan intézkedést fogadjon el, amely összeegyeztethetetlen a tagállam uniós jog szerinti valamely kötelezettségével, **és nem elegendő, ha annak elfogadását csupán lehetővé teszi** a tagállam számára. Az EUMSZ 34. cikkével kapcsolatban a Bíróság a C-324/93. sz. ügyben ⁽³⁶¹⁾ feltérképezte a tagállamok lehetőségeit az e cikk alapján fennálló kötelezettségeikbe ütköző intézkedések elfogadására. A probléma a diamorfin (a kábítószerrekről szóló 1961. évi egységes egyezmény hatálya alá tartozó kábítószer) Egyesült Királyságba való behozatalára vonatkozó engedély megtagadásához kapcsolódott. A Bíróság úgy határozott, hogy az, hogy egy intézkedés „olyan nemzetközi megállapodásból ered, amely az EGK-Szerződést vagy a tagállam csatlakozását időben megelőzi, és hogy a tagállam a [351]. cikk alapján fenntartja ezt az intézkedést, annak ellenére, hogy az korlátozó jellegű, nem vonja ki az intézkedést a [34]. cikk hatálya alól, mivel a [351]. cikk csak akkor alkalmazandó, ha a megállapodás olyan kötelezettséget ró a tagállamra, amely a Szerződéssel összeegyeztethetetlen”.

Ebből azt a következtetést lehet levonni, hogy a tagállamoknak tartózkodniuk kell az uniós joggal, különösen az áruk szabad mozgására vonatkozó szabályokkal ellentétes intézkedések elfogadásától, ha azok a nemzetközi megállapodások, amelyekhez aláíróként csatlakoztak, nem kötelezik őket ilyen intézkedések elfogadására.

- A megállapodás nem kezdi ki azokat az alapelveket, amelyek az uniós jogrend alapjainak részét képezik.

9. AZ EUMSZ 34. ÉS 35. CIKKÉNEK ÉRVÉNYESÍTÉSE

9.1. Közvetlen hatály – magánjogi érvényesítés

A Bíróság elismerte, hogy az EUMSZ 34. cikkében megállapított tilalom „kötelező és kifejezett, és annak megvalósítása nem igényli a tagállamok vagy az [uniós] intézmények későbbi beavatkozását”. Ezért az EUMSZ 34. cikke „közvetlen hatállyal bír, és olyan egyedi jogokat keletkeztet, amelyeket a nemzeti bíróságoknak védelemben kell részesíteniük”. ⁽³⁶²⁾

Később a Bíróság megállapította, hogy az EUMSZ 35. cikke is közvetlen hatállyal bír, és annak rendelkezései szintén „közvetlenül alkalmazandók”, továbbá „a magánszemélyeket olyan jogokkal ruházzák fel, amelyeket a tagállami bíróságoknak védelemben kell részesíteniük” ⁽³⁶³⁾.

A magánszemélyek a nemzeti bíróságok előtti keresetindítás révén hivatkozhatnak az áruk szabad mozgásának elvére és jogára. A nemzeti bíróság megtagadhatja azon nemzeti jogszabály alkalmazását, amelyet az EUMSZ 34. és 35. cikkébe ütközőnek tekint. Előfordulhat az is, hogy a nemzeti bíróságoknak értékelniük kell, hogy a behozatal és a kivitel korlátozásai milyen mértékben lehetnek indokoltak a feltétlenül érvényesítendő követelmények és az EUMSZ 36. cikkében felsorolt, közérdeken alapuló indokok alapján.

9.2. SOLVIT

A SOLVIT egy olyan hálózat (www.europa.eu/solvit), amelynek a belső piaci jogszabályok hatóságok általi nem megfelelő alkalmazásából eredő problémák megoldása a célja. ⁽³⁶⁴⁾ Ennek érdekében valamennyi EGT-tagállam létrehozta saját SOLVIT-központját, amelyek közvetlenül, egy online adatbázison keresztül tartanak egymással kapcsolatot. A SOLVIT-központok a nemzeti közigazgatási rendszer részei, és feladatuk, hogy tíz héten belül megoldást nyújtsanak az állampolgárok és az üzleti vállalkozások problémáira. A SOLVIT eljárási szabályait egy, a Tanács által jóváhagyott 2001. évi bizottsági ajánlás ⁽³⁶⁵⁾ határozza meg. Az Európai Bizottság felügyeli a hálózatot, és szükség esetén segíti a panaszok megoldásának felgyorsítását. 2018-ban a SOLVIT több mint 2 000 ügygel foglalkozott, és ebben az évben az ügyek 90 %-át sikerült megoldani.

⁽³⁶¹⁾ A *The Queen* kontra *Secretary of State for Home Department, ex parte Evans Medical és Macfarlan Smith* ügyben hozott ítélet (1995, C-324/93., ECLI:EU:C:1995:84).

⁽³⁶²⁾ Az *Ianelli* kontra *Meroni* ügyben hozott ítélet (1977, 74/76. ügy, ECLI:EU:C:1977:51).

⁽³⁶³⁾ A *Pigs Marketing Board* kontra *Redmond* ügyben hozott ítélet (1978, 83/78. ügy, ECLI:EU:C:1978:214).

⁽³⁶⁴⁾ További információk találhatóak a Bizottság közleményében: A SOLVIT megerősítésének cselekvési terve (COM (2017) 255), és A SOLVIT működését meghatározó elvekről szóló bizottsági ajánlás (C(2013) 5869).

⁽³⁶⁵⁾ A Bizottság ajánlása (2001. december 7.) a „SOLVIT” belső piaci problémamegoldó hálózat alkalmazásának alapelveiről, C(2001) 3901 (HL L 331., 2001.12.15., 79. o.).

Ezenkívül a kölcsönös elismerésről szóló (EU) 2019/515 rendelet egy új problémamegoldó eljárást is bevezetett a SOLVIT-tal kapcsolatban. A rendelet 8. cikke meghatározza az azokra az esetekre alkalmazandó eljárást, amikor a nemzeti hatóságok közigazgatási határozatot hoztak. Az ebben az eljárásban részt vevő SOLVIT-központ felkérheti a Bizottságot, hogy vizsgálja meg valamely közigazgatási határozat összeegyeztethetőségét, és adjon ki véleményt. Ez az eljárás hosszabb határidőkkel jár, mint a szokásos SOLVIT eljárás.

9.3. Az EUMSZ 258. és 260. cikke szerinti kötelezettségszegési eljárások

9.3.1. Kötelezettségszegési eljárás

A Bizottság „a Szerződés őrének” szerepkörében panasz alapján vagy saját kezdeményezésre kötelezettségszegési eljárást indíthat azon tagállamok ellen, amelyekről úgy tartja, hogy nem tettek eleget az uniós joggal kapcsolatos kötelezettségeiknek.

A kötelezettségszegési eljárás hivatalos lépéseiről az EUMSZ 258. cikke (az EK-Szerződés 226. cikke) rendelkezik. Az első szakaszban az érintett tagállamnak felszólító levelet küldenek, amelyben felkérlik, hogy egy meghatározott időpontig, rendszerint két hónapon belül nyújtsa be az észrevételeit.

A válaszra vagy annak hiányára figyelemmel a Bizottság úgy dönthet, hogy indokolással ellátott véleményt küld a tagállamnak. Az indokolással ellátott vélemény ismerteti azokat az indokokat, amelyek miatt a Bizottság úgy véli, hogy a tagállam megsértette az uniós jogot, és felszólítja a tagállamot, hogy meghatározott időn, rendszerint két hónapon belül gondoskodjon az uniós jognak való megfelelésről. Ha a tagállam nem tesz eleget az uniós jognak, a Bizottság az Európai Unió Bírósága elé viheti az ügyet annak megállapítása érdekében, hogy a tagállam megsértette az uniós jogot.

A Bizottság által kiadott felszólító levél és indokolással ellátott vélemény körülhatárolja a jogvita tárgyát, amely ezek után nem terjeszthető ki. A Bizottság indokolással ellátott véleményének és keresetének tehát ugyanazokon az indokokon kell alapulniuk, mint amelyeken a pert megelőző eljárást elindító felszólító levél alapul. ⁽³⁶⁶⁾

Amennyiben a Bíróság az ügyben hozott jogerős ítéletében megállapítja, hogy megsértették az uniós jogot, az érintett tagállamnak meg kell hoznia az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy eleget tegyen az ítéletnek. Ha a kötelezettségszegés továbbra is fennáll, a Bizottság az ügyet ismét a Bíróság elé viheti, és pénzügyi szankciók (átalányösszeg vagy napi kényszerítő bírság) alkalmazását kérheti. A második alkalommal a Bíróság elé történő utalásra vonatkozó eljárást az EUMSZ 260. cikkének (2) bekezdése határozza meg. Ezen eljárás keretében és mindaddig, amíg a tagállam nem tett eleget a Bíróság ítéletének, a Bizottság (1) levelet küld a tagállamnak arról, hogy köteles eleget kell tenni az ítéletnek; (2) majd felszólító levelet küld, végül pedig (3) az ügyet a Bíróság elé terjesztheti (az ügy második Bíróság elé terjesztése). Ha a Bíróság megállapítja, hogy az érintett tagállam nem tett eleget az ítéletében foglaltaknak, pénzügyi szankciókat vethet ki. E pénzügyi szankciók célja az elrettentés és a tagállamok arra való ösztönzése, hogy a lehető leggyorsabban megfeleljenek az uniós jognak. ⁽³⁶⁷⁾

9.3.2. Panaszok

Bárki, aki úgy véli, hogy valamely tagállami intézkedés az EUMSZ 34–36. cikkébe ütközik, panaszt nyújthat be a Bizottsághoz. Ami azt illeti, a Bizottság az áruk szabad mozgásához kapcsolódó kötelezettségszegési eljárások jelentős hányadát panasz alapján indítja meg. A panaszkezelés szabályait az uniós jog megsértése tekintetében a panaszossal folytatott kapcsolattartásról szóló több egymást követően kiadott bizottsági közlemény ⁽³⁶⁸⁾ állapítja meg.

⁽³⁶⁶⁾ A Bizottság kontra Portugália ügyben hozott ítélet (2009, C-457/07., ECLI:EU:C:2009:531) 55. pontja.

⁽³⁶⁷⁾ A kötelezettségszegési eljárásra és a bírság kiszámításának módjára vonatkozó bővebb információért lásd: https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/applying-eu-law/infringement-procedure_hu

⁽³⁶⁸⁾ COM/2002/0141 végleges, A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és az európai ombudsmannak a közösségi jog megsértése tekintetében a panaszosokkal folytatott kapcsolattartásról. COM/2012/0154 final, A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek: Az uniós jog alkalmazása tárgyában a panaszosokkal való kapcsolattartás korszerűsítése. A Bizottság közleménye: Uniós jog: Jobb eredmények elérése a jobb alkalmazás révén, C/2016/8600, HL C 18., 2017.1.19., 10. o.

A panaszokat egységes panasztételi űrlapon kell benyújtani. A panasztételi űrlap igényelhető a Bizottságtól, illetve online elérhető az Európa weboldalon. ⁽³⁶⁹⁾ A panaszokat online kell benyújtani, vagy levélben is elküldhetők a Bizottság Főtitkárságának, az „1049 Brussels, Belgium” címre, illetve benyújthatók a Bizottság valamely tagállami irodájához. Az egységes panasztételi űrlap az Unió bármely hivatalos nyelvén benyújtható online vagy postai úton.

A Bizottság 15 munkanapon belül átvételi elismervényt küld a panaszosnak. A Bizottság az átvételi elismervény megküldésétől számított egy hónapon belül dönt arról, hogy a benyújtott panaszt iktassák-e.

Noha a panaszos a tagállam ellen kezdeményezett eljárásban hivatalosan nem minősül félnek, érdemes megjegyezni, hogy fontos közigazgatási jogok illetik meg:

- A Bizottság nem fedi fel a panaszos személyazonosságát, kivéve, ha ehhez a panaszos kifejezetten hozzájárult.
- A Bizottság igyekszik a panasz iktatásától számított 12 hónapon belül meghozni az érdemi döntést (kötelezettségességi eljárás megindítása vagy az ügy lezárása).
- A Bizottság folyamatosan tájékoztatja a panaszost a folyamat fő lépéseiről. Az érintett bizottsági szolgálat előre értesíti a panaszost, ha az ügyet le kívánja zárni, lehetővé téve számára, hogy új tények vagy körülmények közlésével reagáljon arra.
- Ha a Bizottság a vizsgálatot követően úgy véli, hogy valóban fennállhat az uniós jog megsértése, az EUMSZ 258. cikke szerint kötelezettségességi eljárást indíthat.

A Bizottság a Szerződés őreként éber felügyeli az uniós jognak való általános megfelelést, és figyelemmel kíséri a Szerződésben vagy a másodlagos joganyagban előírt szabályok és kötelezettségek tagállamok általi betartását. A jogi eljárások, így az EUMSZ 258. cikke szerinti kötelezettségességi eljárások azonban különféle okok miatt nem minden esetben nyújtják a legjobb megoldást egy adott kérdés elintézésére. Fontos ezért hangsúlyozni, hogy a Bizottság – noha teljes mértékben elkötelezett azon szerepe mellett, amelynek keretében felügyeli az uniós jog tagállami betartását – tág mérlegelési jogkörrel rendelkezik a kötelezettségességi eljárás megindítására vagy annak mellőzésére vonatkozó döntés meghozatalakor. ⁽³⁷⁰⁾

10. KAPCSOLÓDÓ MÁSODLAGOS JOGI AKTUSOK

10.1. **A műszaki szabályokkal és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályokkal kapcsolatos információs szolgáltatási eljárás megállapításáról szóló, 2015. szeptember 9-i (EU) 2015/1535 európai parlamenti és tanácsi irányelv** ⁽³⁷¹⁾

Az (EU) 2015/1535 irányelv arra kötelezi az Európai Unió tagállamait, hogy az árukra vagy az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó műszaki szabályok tervezetét jelentsék be a Bizottságnak és a tagállamok hasonló intézményeinek, mielőtt azokat elfogadják. Az EGT-országok, Svájc és Törökország szintén bejelentik a műszaki szabályukat a műszaki szabályokra vonatkozó értesítési rendszer (TRIS) szerint.

A Bizottság és a tagállamok megelőző ellenőrzési rendszert működtetnek. A szünetelési időtartamok alatt a tagállamoknak tartózkodniuk kell a bejelentett jogszabálytervezetek elfogadásától legalább három hónapig, amíg azokat vizsgálják. Ezen időszak alatt kétoldalú megbeszélések folytathatók a tagállamok hatóságaival. Ha megállapítják, hogy a jogszabálytervezet ellentétes az uniós belső piaci jogszabályokkal, a szünetelési időtartam hat hónapig meghosszabbítható. Egy tiltó határozatban akár 18 hónapig terjedő meghosszabbítás is megállapítható, ha a Tanács a bejelentett jogszabálytervezet hatálya alá tartozó ügyben álláspontot fogad el. ⁽³⁷²⁾

⁽³⁶⁹⁾ https://ec.europa.eu/assets/sg/report-a-breach/complaints_hu/; https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/contact/problems-and-complaints/complaints-about-breaches-eu-law/how-make-complaint-eu-level_hu#submitting-a-complaint-online

⁽³⁷⁰⁾ A Bizottság kontra Görögország ügyben hozott ítélet (1990, C-200/88., ECLI:EU:C:1990:346); A T-47/96. sz. ügyben hozott végzés (1996, ECLI:EU:T:1996:164) 42. pontja; lásd még a T-177/05. sz. Finnország kontra Bizottság ügyben hozott 2006. január 9-i végzés 37–40. pontját.

⁽³⁷¹⁾ HL L 241., 2015.9.17., 1. o.

⁽³⁷²⁾ Lásd az irányelv 5–6. cikkét.

Az eljárás ennél fogva igyekszik még a felmerülésük előtt megszüntetni a belső piac zavartalan működésének akadályait, megelőzve ezzel a korrekciós intézkedéseket, amelyek mindig nagyobb terhet jelentenek.

A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint (lásd a *CIA Security* ügyben és az *Unilever* ⁽³⁷³⁾ ügyben hozott ítéletet) az olyan műszaki szabályozást, amelyet tervezetként nem jelentettek be, illetve amelyet a kötelező szünetelési időtartamon belül fogadtak el, nem lehet alkalmazni, és a nemzeti bíróságok azokat magánszemélyekkel szemben nem kényszeríthetik ki. Ezt a Bíróság később is megerősítette. ⁽³⁷⁴⁾

10.2. Az (EU) 2019/515 rendelet – a kölcsönös elismerésről szóló rendelet

2008-ban az uniós jogalkotó elfogadta az egyes nemzeti műszaki szabályoknak a valamely másik tagállamban jogszerűen forgalmazott termékekre történő alkalmazására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló 764/2008/EK rendeletet. A rendelet fő célkitűzése az volt, hogy meghatározza a nemzeti hatóságok és az üzleti vállalkozások jogait és kötelezettségeit arra az esetre vonatkozóan, amikor a hatóságok meg kívánják tagadni egy másik tagállamban jogszerűen forgalmazott termék piacra lépését. A rendelet a bizonyítás terhére azon tagállam hatóságaira rója, amelyek meg kívánják tagadni a piacra lépést, és kötelezi őket, hogy közöljék azt a technikai vagy tudományos okot, amely alapján meg kívánják tagadni a terméktől a nemzeti piacra való belépést. A rendelet lehetőséget adott a gazdasági szereplőnek arra, hogy ügyét megvédje, és megalapozott érveket nyújtson be az illetékes hatósághoz.

A rendelet ezenkívül minden tagállamban „termékinformációs kapcsolattartó pontokat” hozott létre, amelyek tájékoztatást nyújtanak a többi tagállam vállalkozásainak és illetékes hatóságainak a termékekre vonatkozó műszaki szabályokról és a kölcsönös elismerés elvének megvalósításáról.

A valamely másik tagállamban jogszerűen forgalmazott áruk kölcsönös elismeréséről szóló (EU) 2019/515 rendelet 2020. április 19-től hatályon kívül helyezte a 764/2008/EK rendeletet.

Az (EU) 2019/515 rendelet célja, hogy javítsa a vállalkozások és a nemzeti hatóságok számára a jogbiztonságot. A gazdasági szereplők számára bevezeti a kölcsönös elismerési nyilatkozatot (önbevallást) annak igazolására, hogy az árukat másik tagállamban jogszerűen forgalmazták, új problémamegoldási eljárást vezet be, amely a SOLVIT-ra épül, és szorosabb közigazgatási együttműködést és közös informatikai eszközt biztosít a nemzeti hatóságok közötti kommunikáció, együttműködés és bizalom megerősítése érdekében.

Egy külön útmutató részletesebben ismerteti az (EU) 2019/515 rendeletet.

10.3. A 2679/98/EK rendelet – az „eperrendelet”

Az áruknak a tagállamok közötti szabad mozgásával kapcsolatban a belső piac működéséről szóló 2679/98/EK tanácsi rendelet ⁽³⁷⁵⁾ külön eljárásokat ír elő az áruk tagállamok közötti mozgása előtti azon súlyos akadályok leküzdésére, amelyek az érintett magánszemélyeknek súlyos veszteséget okoznak, és azonnali intézkedést igényelnek. Ezek az akadályok eredhetnek például a nemzeti hatóságok magánszemélyek erőszakos cselekedeteivel vagy békés határlezáráásával kapcsolatos passzivitásából, vagy olyan tagállami intézkedésekből, mint az importált termékek intézményesített bojkottja.

A rendelet bevezet egy riasztási eljárást, és rendelkezik a tagállamok és a Bizottság közötti információmegosztásról. Ezenkívül emlékezteti a tagállamokat az áruk szabad mozgásának biztosítása érdekében szükséges és arányos intézkedések elfogadására és ezek Bizottsághoz való bejelentésére vonatkozó kötelezettségükre, és felhatalmazza a Bizottságot arra, hogy értesítést küldjön az érintett tagállamnak, amelyben kéri az intézkedés rendkívül szűk határidőn belüli elfogadását. ⁽³⁷⁶⁾

⁽³⁷³⁾ A *CIA Security* ügyben hozott ítélet (1996, C-194/94., ECLI:EU:C:1996:172); és az *Unilever* ügyben hozott ítélet (2000, C-443/98., ECLI:EU:C:2000:496).

⁽³⁷⁴⁾ A *Schwibbert* ügyben hozott ítélet (2007, C-20/05., ECLI:EU:C:2007:652); és az *Airbnb Ireland* ügyben hozott ítélet (2019, C-390/18., ECLI:EU:C:2019:1112).

⁽³⁷⁵⁾ Az áruknak a tagállamok közötti szabad mozgásával kapcsolatban a belső piac működéséről szóló, 1998. december 7-i 2679/98/EK tanácsi rendelet (HL L 337., 1998.12.12., 8. o.).

⁽³⁷⁶⁾ További információkért lásd a https://ec.europa.eu/growth/single-market/barriers-to-trade/physical_hu weboldalt és a Bizottság SWD(2019) 371 final szolgálati munkadokumentumát.

MELLÉKLET

TERÜLETI ALKALMAZÁS

Az EUSZ 52. cikkének (1) bekezdésében említett területek, amelyekre az EUMSZ 34. cikke alkalmazandó az Európai Unió működéséről szóló szerződés 355. cikkével összhangban:

A 27 uniós tagállam területe, beleértve a következőket:

Åland-szigetek (Finnország autonóm tartománya).

Jogalap: az EUMSZ 355. cikkének (4) bekezdése (az EK-Szerződés 299. cikkének (5) bekezdése).

Azori-szigetek (Portugália autonóm régiója). A következő szigetekből áll: São Miguel, Pico, Terceira, São Jorge, Faial, Flores, Santa Maria, Graciosa, Corvo.

Jogalap: az EUMSZ 355. cikkének (1) bekezdése (az EK-Szerződés 299. cikkének (2) bekezdése).

Kanári-szigetek (Spanyolország autonóm közössége). A következő szigetekből áll: Tenerife, Fuerteventura, Gran Canaria, Lanzarote, La Palma, La Gomera, El Hierro.

Jogalap: az EUMSZ 355. cikkének (1) bekezdése (az EK-Szerződés 299. cikkének (2) bekezdése).

Francia Guyana (Franciaország tengerentúli régiója).

Jogalap: az EUMSZ 355. cikkének (1) bekezdése (az EK-Szerződés 299. cikkének (2) bekezdése).

Guadeloupe (Franciaország tengerentúli régiója).

Jogalap: az EUMSZ 355. cikkének (1) bekezdése (az EK-Szerződés 299. cikkének (2) bekezdése).

Madeira (Portugália autonóm régiója). A következő szigetekből áll: Madeira, Porto Santo, Kopár-szigetek, Selvagens-szigetek.

Jogalap: az EUMSZ 355. cikkének (1) bekezdése (az EK-Szerződés 299. cikkének (2) bekezdése).

Martinique (Franciaország tengerentúli régiója).

Jogalap: az EUMSZ 355. cikkének (1) bekezdése (az EK-Szerződés 299. cikkének (2) bekezdése).

Mayotte (Franciaország tengerentúli régiója).

Jogalap: az EUMSZ 355. cikk (1) bekezdése.

Réunion (Franciaország tengerentúli régiója).

Jogalap: az EUMSZ 355. cikkének (1) bekezdése (az EK-Szerződés 299. cikkének (2) bekezdése).

Saint-Martin (Franciaország tengerentúli közössége)

Jogalap: az EUMSZ 355. cikk (1) bekezdése.

Az európai uniós tagállamokhoz kapcsolódó, az EUMSZ 34. cikkének hatálya alá nem tartozó területek:

Aruba (Hollandia külső országrésze).

Jogalap: az EUMSZ 355. cikkének (2) bekezdése (az EK-Szerződés 299. cikkének (3) bekezdése).

Ceuta és Melilla (spanyol fennhatóság alatt álló autonóm városok).

Jogalap: a Spanyolország Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló okmány⁽¹⁾ 24. és 25. cikkei megfogalmazásuk miatt – holott az EUMSZ 34. cikke valószínűleg az e területekre a Közösség többi részéről belépő árukra is vonatkozik – nem vonatkoznak a Ceutából és Melillából származó, az EU többi részébe belépő árukra. Ezért az EUMSZ 34. cikkének hatálya a Ceutából és Melillából származó árukra láthatólag nem terjed ki.

(¹) HL L 302., 1985.11.15., 23. o.

Feröer-szigetek (Dánia autonóm tartománya).

Bár a területet alkotó tizenhét sziget külkapcsolataiért Dánia felelős, a terület nagy fokú önkormányzattal rendelkezik, és az EUMSZ kifejezetten úgy rendelkezik, hogy ezek a szigetek nem tartoznak a Szerződés területi hatálya alá.

Jogalap: az EUMSZ 355. cikke (5) bekezdése a) pontja (az EK-Szerződés 299. cikke (6) bekezdésének a) pontja).

Francia Polinézia (Franciaország tengerentúli közössége).

Jogalap: az EUMSZ 355. cikkének (2) bekezdése (az EK-Szerződés 299. cikkének (3) bekezdése).

Francia Déli és Antarktisz Területek (Franciaország tengerentúli területe).

Jogalap: az EUMSZ 355. cikkének (2) bekezdése (az EK-Szerződés 299. cikkének (3) bekezdése).

Holland Antillák (Hollandia külső országrésze). A következő szigetekből áll: Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius és Sint Maarten.

Jogalap: az EUMSZ 355. cikkének (2) bekezdése (az EK-Szerződés 299. cikkének (3) bekezdése).

Új-Kaledónia és a fennhatósága alatt álló területek (Franciaország *sui generis* közössége). Egy fő sziget (*Grande Terre*), a Loyauté-szigetek és több kisebb sziget alkotja.

Jogalap: az EUMSZ 355. cikkének (2) bekezdése (az EK-Szerződés 299. cikkének (3) bekezdése).

Saint-Pierre és Miquelon (Franciaország tengerentúli közössége).

Jogalap: az EUMSZ 355. cikkének (2) bekezdése (az EK-Szerződés 299. cikkének (3) bekezdése).

Saint Barthélemy (francia tengerentúli közösség)

Jogalap: az EUMSZ 355. cikk (2) bekezdése.

Wallis- és Futuna-szigetek (Franciaország tengerentúli közössége).

Jogalap: az EUMSZ 355. cikkének (2) bekezdése (az EK-Szerződés 299. cikkének (3) bekezdése).

Végezetül az Európai Gazdasági Térség (EGT) tagországai, Izland, Liechtenstein és Norvégia az Európai Gazdasági Térségről (EGT) szóló megállapodás értelmében élvezik az áruk szabad mozgásának előnyeit az EU-ban.

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió
Kiadóhivatala
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU